

V Dominica prima aduentus. Euāgelium fm̄ Matheum. xxi.

In illo tempore Cum appropinquasset iherosolimis. et venisset betphage ad montem oliueti. Tūc misit duos discipulos suos dicens. Ite in castellum quod contra vos est: et statim inuenietis asinam alligatam. et pullum cum ea. soluite et adducite mihi. Et si quis vobis aliquid dixerit: dicite: quia dominus huius opus habet. et cōfestim dimittet eos. Hoc autem totum factum est. ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem. Dicite filie syon. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus sedens super asinam et pullum filium subiugalis. Euntēs autem discipuli fecerūt sicut precepit illis ihesus. Et adduxerūt asinam et pullum et imposuerūt super eos vestimenta sua et eum desuper sedere fecerūt. Plurima autem turba strauerūt vestimenta sua in via. Alij autem cedebant ramos de arboribus: et sternebant in via turbe autem que praecebebāt et que sequebātur clamabant dicentes. Osanna filio dauid benedictus qui venit in nomine domini.

Incipit postilla super euāgelium: et primo dominicalia fm̄ sensum litterale iuxta cōcordantias euāgelistarum.

Super euangelio prime dominice aduentus. Postilla

Quoniam appropinquasset iherosolimis. Math. xxi. Mat. xi. Luc. xix. Joh. xij. Historia huius euāgelij facta est Anno. xxxij. xij. kal. aprilis. dñica luna. x. indictione. vi. Ante initium hodierni euāgelij habet Joh. xij. quante sex dies pasce. i. sabbato ante diem palmarum. xps venit bethaniā. quod erat castellum mar

the et marie magdalene. distans a iherusalem per duo parua miliaria. quae faciunt unum dimidium miliare apud nos scilicet in partibus almanie. ubi fecerūt xpo cenam. et martha ministrabat. Lazarus vero erat unus ex discumbentibus. Maria magdalena aperuit pixidem de alabaistro unguenti nardum speciebus preciosis. et unxit caput et pedes domini. Cōuenerūt autem bethaniam multi. non tantum propter ihesum. sed ut lazarus videret resuscitatum. Cogitauerūt autem principes sacerdotum. ut et lazarus interficeret. quia multi propter illum abibāt ex iudeis et credebāt in ihesum. sequenti vero die scilicet in die palmarum. mane facto xpus de bethania recessit ut veniret iherusalem. Cum autem appropinquasset iherosolimis et venisset betphage. Ly. que erat villa parua in descensu montis oliueti versus iherusalem. et erat sacerdotum. quia licet sacerdotes non haberent hereditates ad colendum. habebāt tamen domos ad animalia nutrienda. ad montem oliueti. qui distat a iherusalem mille passus qui faciūt unum miliare. id est iter sabbati habēs. ut patet Actu. p. Tunc misit duos de discipulis suis. qui fuerunt petrus et philippus. ut dicit Am brosius. et Crisostomus. et etiam Hilarius. dicens. Ite in castellum. id est ad iherusalem que erat sita ad radices alterius montis scilicet syon. quod est contra vos. id est vobis ex opposito. Hic etiam dicitur quod dominus non ster ihesus christus preuidebat contradictionem futuram in iherusalem contra apostolos: quia post ascensionem christi iudei persequabantur apostolos et flagellabāt eos omnes simul et prohibuerūt ne amplius predicarent populo in hoc nomine. Respondit petrus. Oportet deo plus obedire quam

hominibz. **Act. v.** **Vñ** in ps. lxxij. **I**n
quitatē et tradicione vidi in ciuita
te. et statim inuemetis asinā alligatā
et pullū cū ea. ad litterā dicit qd i iherl
eāt asina oīs dputat a oibz vsibz pau
perz qui nō poterāt hēre iumētā et eāt
ante domū cuiusdā ligata vel i omni
ni locoyt qui ea indigebat die q ha
bebat eā ei pabulū dabat. pull⁹ autē
eius nutrebat ad eosdē vsus. **Et** hoc
fm **Ihero.** et raba. soluite et adduc
te mihi. **Et** si qis vobis aliqd dixerit.
scz ipso dīte volens. dicite qz dñs hys
op⁹ habet. et cōfestim. i. sine cōtradi
cione. dimittet eos. **vñ** **Cris.** vñtus
xpī apparuit corā eo. i. custodes illoz
aialiū ad vāduū ignotis. **Doc** autē fa
ctū est vt iplereē qd dictū est p pphē
tā dicentē **Zachie.** ix. dicite filie spō
Ly. **Doc** ē ciuitati iherl q dicebat fi
lia sion qz in mōte sion erat fortalit
um ciuitatis et ptegebat ciuitas ab
illa parte sicut filia a matre. ecce rex
tu⁹. i. xp̄s. venit tibi māfuer⁹ sedēs
sup asinā et pullū filium subiugat. p
mo em sedit sup pullū qz tñ nō erat
domit⁹ qz nondū fuerat applicat⁹ hu
manis vsibz. vt dicit **Mar. xi.** et **Luce.**
xix. ideo sedit postea sup asinā. **Doc**
autē factum ē in figura qz p pullū sig
nificat ppls gētilis q nō fuerat subie
ctus iugo legis. p asinā vero ppls iu
daicus qui laborauerat sub lege. **Ad**
hoc autē veniebat xp̄s in mundum vt
vtrūqz populū subiugaret sibi p fidē
catholicā. **Notā** dū autē qz huic facto
adhibet pphete zacharie testimoniū
vt appareat dñm iherl oīa q de ipso
sūt scripta cōpleuisse s. scribe et pha
risei cecati malicia nō intellexerūt q
legerūt. **Et** istud dictū pphetie exten
dit ad duplicē aduentū xpī scz ad ad
uentū in carnē et sic legiē hoc euāge
liū in pma dñica aduēt⁹ fm rubricā
ordis poicatorz. ad aduētū in iherl

et sic legiē in dñmica palmarum.
Sunt autē discipuli fecerūt sicut
precepit illis iherus et adduxerūt asi
nam et pullum et imposuerūt sup eū
vestimēta sua et eum desuper sedere
fecerūt. hec fuit reuerētia quā disci
puli xpō exhibuerūt qz nō pmisserūt
eum equitare super nudo sed ei loca
selle vestimēta sua imposuerūt. pluri
ma autē turba strauerūt vestimen
ta in via. scz sub pedibz asine ne of
fenderet ad lapidē. **Et** etiam hoc fa
ctum est ipsi xpō a populo in signum
reuerētie. **Alij** autē cedebāt ramos
de arboribz et sternebat in via. quod
erat alacritatis et gaudiū signum. vt
dicit **Iheronim⁹.** **Et** est verisimile qd
de omni genere pulcray arborum et
preapue oliuay. **Vñ** ecclesia can
tat. **Pueri** hebreorum tollentes ra
mos oliuarum obuiauerunt domino
claman. et c. **Cantat** etiā de floribus
et palmis. **Ocurrūt** turbe cum flori
bus et palmis. **In** illa enim calida re
gione tūc arbores cit⁹ florent. **Ideo**
est credibile qd pulciores frondes cū
floribz suis vel etiam flores alios de
terra carpebat pre amēntate et iocū
ditate ostendēda. turbe autē que
precedebāt et q seqbant clamabāt di
centes. **Osanna** filio dauid. cum em
xp̄us esset in descensu montis oliuet
audītum est iherosolimis de aduentu
eius. et tunc turba multa que cōue
nerat ad diem festum processit ei ob
uiam. quia audierant miraculum de
suscitatione lazari. **Multa** etiam tur
ba comitabantur eum de bethania
veniēdo. et sic omnes simul scilicet
obuiantes et comitantes fecerunt ei
reuerētiā clamantes et dicentes.
Osanna filio dauid. **Osanna** inter
preatur. obsecro domine saluum
me fac. **Filio** dauid. id est per filium
dauid. scilicet christum. **Benedict⁹**

qui venit a domino deo missus .i. no-
mine domini. **V**nde ps. Narrabo no-
men tuū fratrib⁹ meis. **I**tem fm
marcū turbe adhuc adiunxerūt se-
cundā laudem dicētes. **B**enedictum
regnū patris nostri dauid. q. d. **B**e-
nedictum regnū patris nri dauid qd
restitutū est nūc in aduētū tuo. **I**tem
fm lucam. tertiā laudem. addiderūt
dicētes pax de celis ⁊ gloria in excelsis
Item fm iohānem. quartam laudem
addiderūt dicētes. **B**enedict⁹ rex
isrl qui venit in nomine domini. Et
sic receperūt eum omnes turbe tāq
regem. **C**irca pñs euangelium ubi
dicit. **E**cce rex tu⁹ venit tibi mansus
tus. est diligēter sciēdum q aduen-
tus xpi desiderabatur a superiorib⁹.
scz ab angelis vt restaurēt. **N**am p
incarnationem filij dei sedes demonū
cadētium sūt implete. **I**tem desidera-
bat ab inferiorib⁹ scz a sanctis patri-
bus de limbo vt inde extraherēt q
ibi detinebant captiui qui p adue-
tum filij dei sūt liberati. vt Zach.
xii. tu autem in sanguine testamēt
eduxisti vinctos de lacu in quo non
erat aqua ⁊ c. **I**tem desiderabatur a
modernis qui p nunc erāt in medio
id est in mūdo vt in eius fide ⁊ me-
rito saluarent. nō descendēs te amplius
in infernum. qz post eius aduentum
celum ascendūt omnes qui credunt
in ipsum in vita glorie permansuri.
vt patet Joh. iii. **S**ic de⁹ dilexit mū-
dum vt filium suum vngemum da-
ret vt omnis qui credit i ipsum nō
pereat sed habeat vitam eternam.
Item diligēter notādum q totū
tempus ante aduētum xpi fuit tem-
pus rigoris ⁊ iusticie. **N**am de⁹ in eo
magnam iusticiam exercuit vt patz
in iudicio ⁊ angelis eius quos ppter
motum vñi superbie de celo piciat.
Isa. xlii. **I**tem patz in pñis parenti-

bus quos ppter vñum pomū reitū
qd comederūt de paradiso eiecit. **G**e-
ne. iii. **I**tem patet in diluui⁹ in quo
ppter peccatum carnis totum gen⁹
humanū submersit exceptis octo ho-
minib⁹ **G**en. vii. **I**dem etiam patet
in quinqz ciuitatibus. **S**odoma. **G**o-
morra. **A**bdama. **S**ebioz. ⁊ segor. vt
patet **G**en. xix. **P**luit domin⁹ super
sodomam ⁊ gomorram sulphur ⁊ ig-
nē de celo ⁊ subuertit has ciuitates
et omnem circa regione⁹ vniuersos
habitatores vrbium ⁊ cuncta viren-
tia terre. **I**dem patet in multis locis
veteris testamenti. vbi ostēditur q
deus magnas iusticias exercuit in ho-
mines. **N**am hęc sentētia ⁊ admiran-
da iusticia omnes patriarchas ⁊ p-
phetas ⁊ ac etiam omnem hominem
quātūcūqz fācte viueret mittebat
ad carcerem inferni. **G**en. xxxvii. de-
scendam ad filium meum lugens in
infernū: ac etiam iohānem baptistā
de quo xps testatus est. **Q**uod inter-
natos mulierum non surrexit maior
iohāne baptista. **M**at. xi. **V**nde ps
Domine in celo misericordia tua q
misericordia priorū videbat esse i ce-
lo cum angelis. **A**t vbi venit pleni-
tudo temporis. **G**al. iii. scz temp⁹
gratie ⁊ misericordie: qd incepit i ad-
uētū xpi arcūquaqz regnat ⁊ preua-
let misericordia iusticie. **V**nde psal.
cxviii. **M**isericordia tua domine ple-
na est terra. **N**oc sic probat. qz xps
post aduētum suū regnum celorum
preiosissimū vili preno vendidit. nā
primo ipsū dedit aplis p nauē ⁊ re-
thi. vtz **M**at. xii. relictis rethib⁹ ⁊
nauē secuti sūt eū. **S**ecūdo zacheo de-
dit p dimidio bonoz suoz. vtz **L**u.
xix. **E**cce dimidiū bonoz meoz dñe
do paupib⁹. **T**ercio dedit alijs p re-
sidua pte diuitiaz suaz. vtz **L**u. xi.
Qd sup ē date elemosinā ⁊ ecce oia

sūt mūda vobis. Quarto quibusdā
dat p duob⁹ etib⁹ minimis sicut pau
percule vidue. vtz Lu. xxi. vidit autē
ihesus ⁊ quādam viduam pauperci
lam mittentē era minuta duo. Quin
to quibusdā p calice aque frigide.
vtz Mat. x. Quicūq; potum dederit
vni ex minimis meis istis calicē aque
frigide non perdet mercedem. Sexto
quibusdā p sola bona volūate vt la
tromi in cruce qui dixit. Domine me
mēto mei dum veneris in regnū tuū
et respondit ei xps. Amen dico tibi
hodie mecum eris in paradiso. Vnde
augustin⁹. Coronat de⁹ intus volun
tatem vbi non inuenit facultatem.
Item notādum q; hugo de prato su
per predicta verba. Ecce rex tu⁹ vēit
tibi māfuet⁹. dicit q; domin⁹ ihesus
xps venit nobis septem modis. Pri
mo venit vt lux ad nos illuminandū
q; omnes tēa eram⁹. vtz Isa. ix. Ha
bitantib⁹ in regione vmbre mortis.
lux orta est eis. Secūdo venit vt me
dici⁹ ad sanādum q; omnes infirmi
ad mortem iacebam⁹. Vnde ps. xvi.
Misit verbum suum ⁊ sanauit eos.
Tercio venit vt iustus ad iustifican
dum ⁊ peccata remittendum. q; om
nes peccauim⁹. Iuxta illud ad Ro.
in. Omnes peccauerūt ⁊ egēt gratia
dei. Math. ix. Confide fili remittunt⁹
tibi peccata tua. Quarto venit vt ig
nis ad inflamādum q; i dei amore
et primi. omnes frigidi manebam⁹
vtz Luce. xij. Ignem veni mittere in
terram. Quinto venit vt redemptor
ad precium nobis soluēdum q; oēs
pro delicto primorū parētum in car
cere infirmi detinebātur Vnde apls
p. Cor. vi. Empti enim estis precio
magno. Sexto venit vt vita ad viuī
ficādū q; oēs vita glorie carebam⁹
appter originale peccatū. Septimove
nit vt dñs oipotēs ad patriā nostrā

nos deducēdo. vtz Michae. ij. Ascen
det ei añ eos pandēs iter. Nec hugo
de prato.

Cōmēca secūda aduent⁹. Euāgelii
scdm Lucam. xxi. **Text⁹**

In illo tempore dixit ihesus
discipulis suis. Erūt signa i
sole ⁊ luna ⁊ stellis. ⁊ i ter
ris pressura gētium pre cōfusione som
tus maris ⁊ fluctuū. Arescentib⁹ hōi
bus pre timore ⁊ expectatione q; sup
ueniēt vniuerso orbi. Nam vtutes
celoz mouebunt⁹. Et tūc videbūt fili
um hominis veniētem in nube cū prā
te magna ⁊ maiestate. Hys autē fieri
incipiētib⁹ respiciate ⁊ leuate capita
vestra: quoniam appropinqt redem
ptio vestra. Et dixit illis similitudinēz
Videte ficulneam ⁊ oēs arbores cum
producūt iā ex se fructū: scitis qm p
pe ē estas Ita ⁊ vos cū hec fieri vide
ritis scitote qm ppe est regnum dei.
Amē dico vobis: q; nō peribit gene
ratio hec. donec omnia fiāt. Celū ⁊
terra transibūt. verba autē mea nō
transibūt.

Postilla euāgelij iuxta cōcordan
tias euangelistarū.

Erunt signa i sole ⁊ luna ⁊ stel
lis. ⁊ i terris pressura gentiū
⁊ c. Luce. xxi. Math. xxij. Nec pre
dixit domin⁹ ihesus Anno ei⁹. xxxij.
xi. kal. aprilis. feria tertia. luna xij.
indictione. vi. Ante incium hodie
in euangelij scribit sanct⁹ Lucas in
eodem capitulo. q; xps predicans tē
p⁹ extremi iudicii dixit. Surget gēs
contra gentem ⁊ regnum aduersus
regnum. ⁊ terremotus erūt magni
per loca: ⁊ pestilētie ⁊ fames. terro
resq; de celo ⁊ signa magna erunt.
Ve pregnantibus ⁊ nutrientibus in
illis diebus. ⁊ c. Item de extremo
iudicio dicitur etiam. Luce decimo
septimo. Sicut fulgur choruscans

de sub celo in ea que sub celo sūt: ita
erit fili⁹ hominis in die sua scz aduen
tus ad iudiciū. Et sicut factum est
in dieb⁹ noe. ita erit in dieb⁹ filij ho
minis. **E**debāt ⁊ bibebāt vxores ou
cebāt ⁊ dabātur ad nuptias vsq; in
diem qua intrauit noe archam. ⁊ ve
nit diluuiū ⁊ perdidit omnes. Simili
ter sicut factū est in dieb⁹ loth. **E**de
bant ⁊ bibebāt emebāt ⁊ vendebāt
plantabāt ⁊ edificabāt. qua die autē
exiit loth a sodomis. pluuit ignem ⁊
sulphur de celo. ⁊ omnes perdidit. **S**e
cundū hęc erit q̄ die filius hominis re
uelabit scz in die iudicii. **V**nde etiam
de hęc dicit. p. **T**hessa. v. **C**ū dixerit
pax ⁊ securitas tūc repentin⁹ eis sup
ueniet interit⁹. **A**lia postilla

E sunt signa in sole ⁊ luna ⁊ stel
lis. **L**u. xxi. **M**at. xxiii. **M**at.
xxiii. **S**ed que erūt illa signa declara
t. **P**rimo vt habet iohelis. ii. **S**ol con
uertet in tenebras ⁊ luna in sangui
nem anteq̄ veniat dies domin magn
nus ⁊ terribilis. **I**tem ostensū est io
hām. vt habet **A**poca. vi. **S**ol fact⁹
est niger tanq̄ saccus alicui⁹. ⁊ lu
na tota facta est sicut sāguis ⁊ stel
le de celo ceciderūt super terram. **I**te
xp̄s dicit **M**at. xxiii. **S**ol obscurabit⁹
et luna nō dabit lucem suam ⁊ stel
le cadēt de celo. **H**oc nō intelligit q̄
cadēt de firmamēto qz minima stella
fm astronomos ē maior q̄ tota ter
ra sed tante impressiones ⁊ chousca
tiones erūt in aere decurrētes ad ter
rorem maloz vt a simplicib⁹ homini
bus stelle cadere putabuntur. **V**nde
aug⁹. **T**am seua erunt iudicia dei q̄
ipsum sol aspicere nō audebit. **E**t in
terris pressura gentium pre cōfusione
sonit⁹ maris ⁊ fluctuū. **G**lo. **A**ppo
pinquante extremo iudicio erit soni
tus maris terribilis ⁊ fluctuū eius.
Nam mare eleuabit⁹ ultra altitudinē

montium. xl. cubitis. **V**nde psal. xxi.
Mirabiles elationes maris. **T**unc illi
qui ppe mare habitabūt in vallib⁹.
fugient ad loca montana ⁊ compri
ment se ppter sonitum maris. arescē
tibus hominib⁹. **C**or. quia sicut men
tem securitas reficit ⁊ impugnat fm
illud **P**rouerb. xv. **S**ecura mens q̄si
iu ge cōuiuium sic timor attenuat ⁊
exsiccat fm illud **P**rouer. xvii. spūs
tristis exsiccat ossa. pre timore. scz in
stantium maloz. ⁊ expectatione. s.
futuroz distatium. que. scz timor ⁊
expectatio. superueniēt desuper. scz
de celo. vnūerso orbi. nō tantū pau
ti. **E**x quo patz q̄ nullus erit loc⁹ re
fugij. vt patz **M**at. xxiii. **E**rit tūc
tribulatio q̄lis nō fuit ab initio mun
di vsq; modo neq; fiet. vt patz **D**a
niel. x. **V**eniet tale temp⁹ quale nō
fuit ex quo gētes esse cōperūt. **N**am
virtutes celi mouebūtur. id est āga
li ad modum tremētum se habebūt.
Et angeli dicuntur virtutes celozum
quia sūt inhabitatores celozum. **V**n
de **C**riso. **A**ngeli qui in iudicio asta
būt nihil sibi cōscij videbūt infinitā
multitudinem cōdemnari nō intrepī
de sed cum magno tremore illic sta
būt. **E**t tūc videbūt filium hominis.
scz tam boni q̄ mali. **Q**uia fm magi
strum sentētiarum li. ii. xp̄us domi
nus in forma hominis iudicabit ⁊ in
illa ab omnib⁹ videbit⁹. **E**rit tūc diffe
rentia ex pte vidētū qz boni videbūt
eum cū gaudio ⁊ gloria sed mali cū
cōfusione ⁊ pena. **V**n ecā sanct⁹ tho
mas in quarta di. xlviii. sicut visio
glorie humanitatis xp̄i erit iustis in
premium: ita inimicis xp̄i erit in sup
plicium. venientem. scz ad iudiciū
in nube. scz lucida. cū potestate ma
gna ⁊ maiestate. quia cum angelis
et omnib⁹ sanctis in celo existentib⁹
Et tunc cōgregabit omnes gentes

in vallem iosaphat. vt habet **Iohel**
in. **Ihero.** vero dicit. **Nō** intelligēdū
est q̄ in illa parua valle cōcludātur
innumerabilia milia hominū sed i lo
as arāuacētib⁹. **Ram** homi in aere
cum xp̄o stabunt. **Mali** vero in terra
quorū infinit⁹ erit numer⁹. **Cū** quib⁹
verus et iust⁹ iudex stendit et discep
tabit. **Consequēter** in euāgelio hodi
erno post timorē reproborū ponit oī
latio electorū cum dicit. **His** autē fieri
incipientib⁹ respicite. p̄ fidem. et leua
te. p̄ spem. capita vestra. id est cor
da vestra. vnde **Gre.** **Capita** leuare
est mētēs ad gaudia celestis patrie
erigere. quomā appropinq̄bit redēp
tio vestra. id est glorificatio animarū
et corporū. q̄ post mūdi ruīnā sequit⁹
beatitudo q̄ erit in glorificatione cor
poris et anime. **Et** dixit illis similitu
dinez. **Videte** ficulneam et omnes ar
bores cum pducūt iam ex se fructus
scitis q̄ x̄pe est estas. **Ita** et cum vos
hec videritis fieri scitote qm̄ x̄pe est
regnum dei. vnde **Ihero.** **Cum** ram⁹
fidus tenerem⁹ et folia nata et gēme
in florē germināt et cortex folia par
tuit tunc intelligitis veris et estatis
aduētū. **Sic** cum omnia q̄ sc̄pta sūt
et q̄ x̄pi aduētum p̄currere debēt vi
deritis. sciat⁹ q̄ x̄pe est aduēt⁹ x̄pi
ad iudiciū. **Sequit⁹** certitudo p̄dica
torū cum dicit. **Amen** dico vobis q̄ nō
peribit generatio hec. id est gen⁹ hu
manum. donec omnia fiant. sc̄z que
dicta sunt. **Celum** et terra transibūt
id est deposita p̄ori forma in nouabū
tueri permanēte tamē substātia. **Ram**
terra. aqua. aer. et ignis. et omnia
elementa cōflagratione ignis mūda
būt. **Erit** tamē terra sicut cristall⁹
pura aqua et aer obscuritate frigidi
tate fumositatē priuabūt. et omnē
frigiditatem caliditatem fumosita
tem et impuritatem ab elemētis sepa

rabit et in infernū detendēt. vt mali i
finities plus habeāt de frigore. de ca
lore de fetore q̄ habuerūt. verba autē
mea non transibūt. sc̄z sine effectu i
pletionis. vnde **Iherom.** facilius est
transire terram q̄ x̄pi verba. **Ram** si
omnia que in lege et p̄phetis sc̄pta
sunt impleta sunt et adimplebuntur
quomodo ergo christi verba que p̄
se personaliter est locutus non adim
pleri debeant. **Ergo** verba christi nō
transibūt icompletar. sed minima lit
tera complebitur. vt patz **Nat. v.**
Iora vnum aut vnus ap̄x non p̄teri
bit a lege donec omnia fiāt. **Vnde**
arca presens euāgēlium vbi dicitur
tunc videbūt filium hominis venien
tem in nube cum potestate magna.
nōtādum q̄ christus non veniet nisi
prius veniat antichristus. **Quando**
autem antichristus veniet. **Respon**
detur primo in tempore peccatorum
abūdantie. vt habetur **Daniel. viij.**
Cum creuerint iniquitates cōsurgēt
rex impudēs. **Glo.** oīm iniquitatum
plen⁹. vnde **Osee. iij.** dicit q̄ tempore
antix̄pi pl⁹ q̄ prius abūdabit mēda
cium adulterium furtū homicidium
rapina auaricia supbia. et sic de alijs
vicijs. **Vnde** etiam **Nat. xxij.** **Abū**
dabit iniquitas et refrigeret mlti
rum caritas. **Quis** dubitat iam pro
ximum ipsius tempus fore cum iam
ex mala consuetudine infinita mala
fiant que nostrorum parentum tem
pore nō modica fuerūt dedecoris que
nūc temporis computant inter facta
honoris. sicut habere amasias et hui
latrices. deceptiones in emptiomb⁹
et c. vnde **Prover. xx.** **Letantur** cum
malefecerint. **O** si iam tot mala fiūt
quāta mala tūc erūt tēpore antix̄pi.
Vnde quantomagis finis mundi ap
propinquat tāto peiores hoīes erūt.
Secūdo veniet tēpore litū et plior⁹.

unde **Math. xxij.** Surge gēs ostra
gentē et regnum aduersus regnū. Si
ergo tot lites nostris temporib⁹ sūt
et prelia. quot tūc erūt tempore an
tixpi quādo sathanas soluit⁹ qui nūc
ligat⁹ tenetur. vt habet **Apocal. ij.**
Tercio veniet tēpore magne famis
qz ex guerris continu⁹ sequit⁹ fames
Unde Lu. xi. Omne regnum in se di
uisum desolabit⁹: qz agricole tūc nec
agros colere nec seminare possunt.
Quid demū tūc fames et caristia nō
modica sequit⁹. **Unde** dicit⁹ in psal.
cvi. Terra fructifera versa est in sal
suginem a malicia inhabitantium in
ea. **Quarto** veniet tēpore magne pe
stilētie. Nam omne qd̄ uiuit cibo indi
get. unde **Aristo. p. ethi.** Nō possibi
le est diu uiuere sine cibo. Ideo qui ci
bo caret ac famis macie torquet⁹ ap̄
deperditionem humidi radicalis infir
mabit⁹. et tandem leui superuemente
febricula. homo subito q̄si ex pestilen
tia vt phisici naturales dicūt moriet⁹
Quinto veniet tempore discion⁹ reg
noz a romano imperio. ij. ad **Thel.**
ij. Nisi venerit discessio primū scz reg
noz a romano imperio. **Unde** glo
sa super illud **Danielis. viij.** Et habe
bit cornua decē. dicit qz appropinquā
te die iudicij. romanū imperium sc̄m
detur in decem ptes et i decem regna
Sexto veniet tempore scismatis in
ecclesia dei. vt dicit glosa. super pre
missa verba apostoli. Nisi venerit di
scissio primū scz ab obediētia roma
ne ecclesie. **Septimo** veniet tempore
ypocrisis illoz qui se putant religio
sos pre ceteris hominib⁹. p. **Thessa.**
ij. In ypocrisi loquētium mendaciū
Item Math. xxij. Surgent pseudo
xpi et pseudo pphete et multos sedu
cent. **Octauo** veniet tēpore heresis.
unde apostol⁹. p. ad **Thimo. iij.** Di
scedet quidam a fide **Nono** veniet in

istius mundi fine. q̄ post mortē and
xpi nō longe mūdus finiet⁹.

**Domínica tertia aduētus. Euāge
lium fin Math. xi. Text⁹.**

In illo tempore. Cum audisset iohan
nes in vinculis opera xpi. mittēs du
os de discipulis suis. ait illi. Tu es
qui ventur⁹ es an alium expectam⁹
Et respondēs ihesus ait illis. Eūtes
renūciate iohāni que audistis et vidi
stis. Ceca vidēt. claudi ambulant. le
prosi mūdant. surdi audiūt. mortui
resurgūt. paupes euangelizātur. Et
beat⁹ est qui nō fuerit scandalizat⁹
in me. Illis autem abeūtibus. cepit
ihesus dicere ad turbas de iohanne.
Quid existis in desertum videre arū
dinem vento agitatam Sed quid ex
istis videre hominēz molli⁹ vestitū
Ecce qui molli⁹ vestiunt⁹ in domi
bus regum sunt. Sed quid existis vi
dere pphetam. Etiam dico vobis et
plus q̄ ppheta. Vt enim est de quo
scriptum est. Ecce ego mitto ange
lum meum ante faciem tuam. qui p̄
parabit viā tuā aī te **Postilla.**

Qum audisset iohānes in vinci
lis opera xpi. mittēs duos de di
scipulis suis. ait illi. Tu es qui ven
tur⁹ es **Mat. vi.** Hoc euāgelium fa
ctum est. Anno xpi. xxxi. p̄dib⁹ decē
bris feria sexta. luna. xix. indictōne
iii. Ante initium illius euangelij scri
bit beat⁹ mathias in precedenti capi
tulo. qz xps dixit discipulis suis Qui
vos recipit me recipit. Et qui me re
cipit recipit eum qui me misit. Qui
recipit pphetam in nomine pphete.
mercedem prophete accipiet. Et qui
recipit iustum in nomine iusti. mer
cedem iusti accipiet. Et quicunqz po
tum dederit vni ex minimis istis cali
cem aque frigide tantum in nomine
discipuli. amen dico vobis non per
det mercedem suam. Tunc post hoc

sequit euāgelium. Cum audisset iohānes in vinculis opera xpi. **Ly.** **De** rodes antipas incarcerationem iohannē ad instantiam herodiadis adultere: ppter hoc q iohānes arguebat ipsū herodem eo q abstulerat fratri suo philippo uxorem suam nomine herodiadis. vt habet **Mat. vi.** **Misit** herodes et tenuit iohānem et vinxit eū in carcerem. Iohānes ergo in carcere positus. misit duos de discipulis suis ad ihsū. vt diceret. tu es qui ventur⁹ es. scz messias in lege pmissus qui debes saluare isrl. an alium expectam⁹. **Hic** querit an iohānes dubitauit de xpo an ipse esset saluator mudi et an esset moritur⁹ in humana natura p hominis salute. **Respondetur** q nō dubitauit q ipsum prius baptizauit. **Mat. in.** et vidit spūm scūm descendētem super eum. **Et** insup de eo testificat⁹ est dicens **Eccē** agn⁹ dei ecce qui tollit peccata mudi. **Sed** discipuli eius qui nō sic erāt illuminati: dubitauerunt ipsum esse xpm. **Et** ideo misit discipulos suos vt viderēt miracula xpi et sic crederēt ipsum esse saluatorem mudi. **Isti** autē duo discipuli recedētes a iohāne. iuenerūt xpm cum turbis populorū qui venērāt ad eum cum infirmis suis et expectabāt infirmorum curationē. **Et** p predicationē tūc discipuli iohannis fecerūt sibi pdictam questionem coram omni populo **Xps** autē nō respondit eis verbo sed facto. vt dicit **Lu. vii.** in ipa hora xps multos homines curauit a languorib⁹ suis et plagis et spicib⁹ malis. et cecis multis donauit visum. **Et** respondēs dixit illis **Euntes**. i. reuertentes vnde venistis. renūciate iohāni. scz ad suam consolationem. et ad vestram cōfirmationē. que audistis. scz in mea pōicatione et vidistis. in miraculorū operatio

ne. cetera videt. claudi ambulāt. leprosi mūdant. surdi audiunt. mortui resurgūt. pauperes euāgelizant. id est denūciatur habere regnum celorum vt **Lu. vi.** **Beati** pauperes quoniam ipsorū est regnum celorum. **Per** hec enim opera xps manifeste pbauit se esse messiam. **Et** beat⁹ qui nō fuerit scandalizat⁹ in me. **Cor.** id est cum me post tot miracula viderit pati: nō me negabit. **Illis** autē abeuntib⁹ scz a xpo reuertentib⁹ ad iohannem. **Cepit** xps dicere de iohāne. scz ipsū cōmendādo. **Vilarius.** **Xps** cōmendauit iohānem non p̄sentib⁹ discipulis eius sed abeuntib⁹. ne videretur eum adulatorie cōmendare. **Nos** enim adulatorū est in cōspectu hominum laudare et in absentia eorum vituperare. tales sūt similes scorpionibus qui cum aculeis anteriorib⁹ quasi applaudunt sed cauda pungūt. **Et** xps cōmendat iohānem in quinq. **Primo** de virtute cōstantie cum dicit. quid existis in desertum. **Ly.** id est ultra iordanem vbi iohānes baptizabat. **videre** arūdinēz vento agitatā quasi diceret vos existis in desertum ad iohānem qui non fuit mobilis in mente sicut arūdo a vento agitata sed est ita cōstans q nec timore nec amore a veritate declinat **Secūdo** de austeritate vite cum dicit. **Quid** existis in desertum videre hīem mollihus vestitum. quasi diceret nō: q iohānes habebat vestimētum de pilis camelorū et esca eius erat locuste et mel siluestre. **Et** ad hoc habitabat in deserto vt austeram vitam duceret. **Eccē** qui molli⁹ vestiunt in domibus regum sūt. **Ad** hoc enī multi magnatib⁹ adulant vt cum ipsis cōmorantes delicijs vtantur sed veritatis amatores talia aspernāt **Tercio** cōmendat eum xps a claritate notie

cum sit. **Q**uid existis videre prophetā.
quod iohānes pl⁹ fuit quod propheta. quem
alii prophete prouiderunt venturum. ipse enim
adhuc in utero matris posset agno
uit. et postea ipsum baptisauit et digi
to monstrauit. Quarto commendat eum
auctoritate doctrine dicens. **V**ic enim
est de quo scriptum est Malah. i. Ecce
mitto angelum meum. i. iohānem qui
vitam duxit angelicā. ante faciem tu
am. qui prapabit viam tuā ante te. i.
corda audientium ad recipiendum xpm
per predicationem tuam. Quinto comē
dat eum immediate post hodiernū euā
gelium super oēs sanctos dicens. **I**nter
natos mulierum non surrexit maior
iohāne baptista.

Dominica quarta aduent⁹ Euāge
lium secundum Iohannē. i.

Textus.

In illo tempore. Miserunt iudei
ab iherosolimis sacerdotes
et leuitas ad iohānez. ut in
terrogaret eum. tu quis es. et cōfessus
est. et non negauit. et cōfessus ē quod
non sum ego xps. Et interrogauerunt
eum Quis ergo helias es tu. Et dixit.
Non sum. Propheta es tu. et respō
dit non. Dixerunt ergo ei. Quis es tu.
ut responsum dēm⁹ his qui miserunt
nos. Quid dicas de triplo. Ait. Ego
vox clamantis in deserto dirigite viā
domini. sicut dixit isaías propheta. Et qui
missi fuerāt erant ex phariseis et in
terrogauerunt eum et dixerunt ei. Quid
ergo baptisas. si tu non es xps. neque
helias neque propheta. Respondit eis io
hānes dicens Ego baptiso in aqua. me
dius autem vester stetit quem vos ne
scitis Ipse est qui post me venturus
est. et ante me factus est. cuius ego
non sum dignus ut soluiam eius corri

giam calcamētū. **P**ec in bethania fa
cta sunt trās iordanem. ubi erat io
hannes baptisans.

Postilla.

Miserunt iudei ab iherosolimis
sacerdotes et leuitas ad io
hānez et c. **I**oh. i. **L**u. in. **H**istoria hu
ius euangelij facta est Anno. xxxi. fe
ria. iiij. xviij. kal. may. luna. xv. idi
ctioe. iiij. Ante incipium illius euāgelij
habet **L**uce. in. g. anno. xv. imperij
tiberij cesaris scz sub quo passus est
xps. **F**actum est verbum domini sup
iohānez et acharie filium in deserto.
scz cum iohānes esset. xxx. annor. et
venit in omnem regionem iordanis
predicans baptismum penitentie in re
missionem peccator. Dicebat autem
ad turbas que exibat ut baptisaren
tur ab eo. **F**acite dignos fructus peni
tentie. **I**am enim securis ad radicem ar
boris posita est. **O**mnis ergo arbor non
faciens fructum bonum excidet et in ig
nem mittet. **M**ulta quidem et alia ex
hortas euangelisabat populo. **U**nde
iudei vidētes iohānez baptiste miabi
lem natiuitatem et eius excellētem sā
ctitatem vite. ideo moti fuerunt ad opi
nandum ipsum esse xpm propter quod
miserunt nuncios ad iohānez volētes
super hoc scire veritatem. **L**yra. **E**t
in isto modo querendi exhibuerunt
iohannī magnam reuerentiam et hoc
patet ex quatuor in littera. **P**rimo
ex personis mittentibus ad ipsum nun
cios et hoc notatur cum dicitur. mise
runt iudei. id est illi de tribu iuda.
qui erāt nobiliores in populo iudeo
rum. **I**n signum huius de tribu iuda
nasci voluit. **S**ecundo ex loci nobilita
te quia. ab iherosolimis. que erat ci
uitas sacerdotalis et regia. quia erat
caput regni. **T**ercio ex nuntior solā
mitate. **M**iserunt ei sacerdotes et leui
tas ad eum. qui erāt solēnes persone et

in ipsis debebat scientia et sanctitas
eminere. Quarto ex persona ad qua
mittuntur scilicet ex hoc quod requirunt testio
nium de seipso et tamen fidem habuerunt
in dictis eius ut ei crederent etiam de
seipso. Ergo dicunt. tu quis es. ut re
sponsione eius discerneret quis ipse
esset. Et confessus est et non negavit.
Et confessus est quod non sum ego christus.
Nam christus. id est messias fuit promissus iu
deis ex dictis et scripturis prophetarum.
Audientes quod non esset christus interroga
uerunt consequenter si esset helias. Quia
sicut aduentus christi. sic et aduentus helie
fuerat iudeis promissus. Unde dicit Ma
lachie vlti. Ecce ego mittam vobis
heliam prophetam antequam veniet dies
domini magnus. Et respondit non sum
scilicet ego helias. Si autem quis diceret
Christus. Mat. xi. loquens de iohanne dicit.
Ipse est helias. et iohannes hic dicit.
Non sum helias. Respondet. quod ipsi
quererent de persona helie. et ideo ad
eorum questionem respondit quod ipse
non erat helias in persona. Scilicet ut dicit
Grego. in omel. Iohannes fuit heli
as in spiritu. propter similitudinem et co
formitatem ipsius ad heliam. Primo
in austeritate vite. quod de helia dicit.
iij. Re. ca. i. quod fuit vir pilosus et zo
na pellicea circa renes accinctus. et de
iohanne dicit Mat. in. Et habebat ve
stimenta de pilis camelorum et zonam
pelliceam circa lumbos eius. Secundo
in dura reprehensione. Helias enim re
gem Achab dure reprehendit. ut ha
beat. iij. Re. xvij. Iohes herodem ar
guebat. ut habet Mat. vi. Fuit etiam
similis helie in officio quod iohannes fuit
precurator primi aduentus sic helias erit
precurator secundi aduentus. Et hoc vo
luit christus cum dixit ipsum esse heliam.
Et propheta es tu respondit non. Gre.
Iohannes negavit se esse prophetam tam
tum quod plus erat quam propheta. Dixerunt

ergo ei. Quid es tu ut respondum de
m? hys qui nos miserunt. Quid dicas
de triplo. Ait. scilicet iohannes. Ego vox
clamantis in deserto dirigite viam do
mini sicut dixit ysaias propheta. id est
ego sum ille de quo scriptura dicit.
Isay. xl. Qui debet clamare in deser
to iudee quod homines se prepararent ad
aduentum christi in mundum. Et bene sig
nat iohannes in proprietate vocis. quod
erat annuntiator verbi diuini. id est
christi qui est verbum patris secundum diuini
tatem. Vox enim ante verbum sic io
hannes ante christum. Item vox manife
stat verbum sic iohannes christum. tota
enim vita et conuersatio iohannis fuit
preparatio ad susceptionem christi. Et
qui missi fuerant erant ex phariseis.
Ly. pharisei inter alios videbantur ma
gis religiosi. propter hoc dicebantur pha
risei. a phares quod est diuisio quod in ha
bitu in vita et gestu erant ab alijs di
stincti. in signum maioris religionis.
Et ideo pharisei erant magne fame in
populo iudeorum. Et interrogauerunt
eum et dixerunt ei. Quid ergo bapti
sas si tu non es christus neque helias neque p
pheta. Unde Criso. Interrogauerunt
eum non quasi scire volentes sed etiam
prohibere eum a baptismo. Respon
dit eis iohannes dicens Ego baptizo in
aqua. scilicet lauando tantum corpus ad de
signandum illum qui suo baptismo
lauabit animas. Consequenter osten
dit christi excellentiam dicens. Mediis
autem vestrum stetit. id est prius inter
vos in corpore apparuit et comunem co
uersationem inter homines conuersatus
est. ut patet in euangelis cum eis man
ducas et bibes ne propter austeritatem
aliqui desperaret. quem vos nescitis.
quatum ad diuinitatem. Ipse est qui
post me venturus est. Tho. scilicet ad poi
candum baptizandum et moriendo ubi qui ante
me factus est. id est in dignitate prepositus

est. quia dignior et honoratior. Cuius non sum dignus. id est sufficiens. ut soluam corrigiam calciamenti eius. Vnde Hieronimus ad eustochium. christus nunquam fuit calciatus ipse enim portare calciamenta apostolis prohibuit. Luce decimo. Et christus semper fecit opere quod docuit verbo. unde habetur Actuum primo. Cepit ihesus facere et docere. Lyra dicit quod hec est locutio methaphorica. Quia in hoc iohannes exprimit se non esse dignum exhibere christo etiam minimi ministerium: hoc in verbis iam expressit in modo loquendi communem. Cum enim quis suam puritatem et excellentiam alterius vult exprimere solet dicere communiter. Non sum dignus tangere solutares eius vel aliquo humidi. Hec in bethania facta sunt. Lyra. non est illa que prope iherusalem est. ubi lazarus fuerat suscitatus. sed alia eodem nomine vocata sita supra iordanem ex altera parte fluminis in sorte duarum tribuum et dimidie. Et ideo ad hoc denotandum subdit. trans iordanem ubi erant iohannes baptista. qui aqua distat a iherusalem ad unam diem et in eodem loco consueverat iohannes commorari et predicare et baptizare: et multi veniebant illuc ad eum ut baptizarentur ab eo. Vnde circa primis euangelium ubi dicit. Tu quis es. Querit quare iudei magis de iohanne quam de christo credebant. Respondit enim quod triplex fuit ratio. Prima ratio est quia iohannes erat de magno genere utpote filius zacharie magni sacerdotis. Et quia miraculose natus est de utroque parente sterili et sene. christus autem ut ipsi credebant erat filius fabri et cuiusdam pauperis mulieris et non miraculose natus quod de iuuenula quous de sene patre. Secunda ratio est quia iohannes in habitu et vestitu magis asperam vitam

quam christus agere videbatur. Nam tunicam de pilis camelorum habebat. et zonam pelliceam ad lumbos eius. et abus eius locuste et mel siluestre. ut patet Mathei. in christus autem communibus vestibus induebatur et communi cibo utebatur et cum hominibus in nuptiis et in conuiuiis comederat. Tercia ratio est quia iohannes consortia hominum deuotabat et in deserto morabatur latrans in antris et in speluncis. donec spiritus sanctus ei dixit ut exiret ad perhibendum testimonium de christo. Et tunc venit ad iordanem predicans baptismum penitentiae. ut patet Luce. in. Christus autem morabatur cum hominibus et conuersabatur cum peccatoribus et manducabat cum ipsis. ut Mathei. propterea ergo iudei ad iohannem legationem miserunt ut eum interrogarent an esset christus. Et respondit quia non sum ego christus.

¶ Euangelium in gallicantu natiuitatis christi.

In illo tempore. Erant edicta a cesare augusto ut describeretur vniuersus orbis. Hec descriptio prima facta est a preside syrie cirinus et ibant omnes ut profiterentur singuli in suam ciuitatem. Ascendit autem et ioseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeam ciuitatem dauid que vocatur bethleem eo quod esset de domo et familia dauid ut profiteretur cum maria desponsata sibi uxore pregnantis. Et factum est dum essent ibi impleti sunt dies ut pareret. et peperit filium suum primogenitum. et panis enim in uoluit. et reclinauit eum in presepio quia non erat ei locus in diuersorio et pastores erant in regione eadem vigilantes et custodientes vigilias noctis super gregem suum. Et ecce

angelus domini stetit iuxta illos et claritas dei circumfulsit illos et timuerunt timore magno. Et dixit illis angelus. Nolite timere ecce enim euangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo. Quia natus est nobis saluator qui est christus dominus in ciuitate dauid. Et hoc erit vobis signum. Inuenietis infantem panis inuolutum et positum in presepio. Et subito facta est cum angelo multitudo militie. celestis exerat. laudantium deum et dicentium. Gloria in altissimis deo. Et in terra pax hominibus bone voluntatis.

Ex hoc edictum. **Postilla**
a cesare Augusto. Luce. 1. Historia huius euangelij facta est anno christi primo vsuali. xij. kal. ianuarij feria iij. luna. xxvj. indictione. iij. Ante incipium illius euangelij scribit sanctus lucas in prece dicitur. ca. ortum sancti iohannis baptiste. scilicet quomodo natus est per angelum gabrielem patri suo zacharie in templo et quomodo natus est de sterili matre. et quomodo in circumcissione vocatum est nomen eius iohannes. Et quomodo ipse puer crescebat. quantum ad augmentum corporis et confortabat spiritu. scilicet quantum ad augmentum gratie et virtutis. Et erat in deserto usque ad diem ostensionis sue ad israel. Et describit ortum paupers. Sic consequenter describit ortum saluatoris dicens. Factum est autem in diebus illis. Erat edictum a cesare augustus. hic ostendit tempus natiuitatis christi qui natus est imperante cesare. Augusto qui nominatus est augustus ab augedore quia valde notabiliter auxit imperium romanum. qui regnavit quadraginta duobus annis et duodecim annis ante natiuitatem christi et post tanta fuit pax in toto orbe. ut ad litteram videretur impletum. quod promissum est per prophetam. Conflabunt gladios suos in vomeres et lanceas suas in falces. Un-

de etiam in psalmo. Ories in diebus eius iusticia et abundantia pacis. Item per prophetam. Non leuabit gens contra gentem gladium. Et sic in diebus cesaris augusti omnibus gentibus romano imperio subiectis fuit pax vniuersalis in orbe. Ideo mandauit. ut describeretur vniuersus orbis. ut per hoc sciretur qualiter terre essent populate. et quanta tributa sue glorie posset reddere ut sic tributis indebitis non grauerentur. Et etiam sciretur per quem modum singule terre a romano imperio melius regerentur. Nec descriptio prima facta est a prelo die sicie arimo. Nunc enim arinum cesar augustus prefecerat terre sicie ad ipsam regendam. Et quia sicia est in medio terre habitabilis et ibi fuit ista descriptio primo inchoata. ut in de denuncaretur fieri in alijs prouincijs circuli. Et ibant omnes ut presens essent singuli in ciuitate suam. scilicet unde oriundi erant. Profitebantur autem dupliciter se subiectos esse romano imperio scilicet scripto. quia nomina eorum scribebantur. et facto quia soluebant censum imperatori. scilicet vnum numum argenteum valentem decem numos vsuales. Ascendit autem et ioseph. scilicet vir marie. a galilea. quia inferior erat quam iudea. de ciuitate nasareth. vbi christus conceptus erat. et in qua ioseph manebat. in iudeam ciuitatem dauid. id est in bethleem que est ciuitas dauid. quia inde oriundus fuit. per. Re. xvij. eo quod esset in domo et familia. id est de genere. dauid ut profiteretur cum maria sibi desponsa tauore pregnante. Ipsa enim erat de eadem tribu cum ioseph. et licet maria non fuisset obligata tanquam pregnans illuc ire propter longitudinem vite quia nasareth distat a bethleem quasi per tres dietas tamen propter exemplum obedientie cum ipsis mulieribus ire

voluit. **I**tem ex diuina dispositione hoc factum est. ut sic christus nasceretur in bethleem sicut predictum fuit Michæ quinto. **E**t tu bethleem terra iuda. nequaquam minima es in principibus iude. ex te enim eriet dux qui regat populum meum israel. **E**t factum est dum essent ibi impleti sunt dies eius ut pareret. sed nouem menses impleti sunt a die conceptionis christi. et peperit filium suum primogenitum. **S**ed autem primogenitum non quia post illum habuit filios alios sed quia ante illum filium alium non habuit. Quia sicut ante partum ita in partu et post partum inuoluta uirgo permansit. Tunc impleta est ista prophetia **Isa. vii.** Ecce uirgo concipiet et pariet et filium. **E**t ipsa beata uirgo maria magnum gaudium habuit in christi nativitate. et hoc ideo quia sine dolore sine afflictione et sine debilitate sui genuit filium quem sciuit esse deum et hominem. **N**am sicut uirgo concepit et sine dolore genuit. et panis eum inuoluit. sed per seipsam **Ly.** ex quo patet falsitas que scribitur in libro de infantia saluatoris. sed ipsa obstetrices habuisse que non requirunt nisi propter afflictionem matris in partu. que non habuit locum in uirgine puerpera quia peperit sine dolore et sine debilitate. **E**t reclinauit eum in praesepe. **Ly.** Ioseph enim in itinere adduxerat secum asinum ad portandum uxorem pregnantem et bouem ad vendendum ut de pretio soluere expensas in via. **E**t illis duobus animalibus fecit praesepe iuxta se in quo beata uirgo maria reclinauit filium natum. quod fuerat predictum **Isa. p.** Cognouit bos possessorem suum et asinus praesepe domini sui. **D**icit enim quidam quod asinus et bos genuflexerunt coram christo. **A**baeue. in. **I**n medio duum animalium agnosce ris **Vñ Ber.** **O** christiane uide quibus per te factus es christus. quia si rex ubi aula regia ubi throni sublimitas. ubi curie regalis frequentia. ecce aula regia stabulum. throni sublimitas praesepe. curie

regalis frequentia bos et asinus. quia non erat ei locus in diuersorio. **Cor.** **H**ic reprehendunt christianorum delicias. diuitias et honores huius mundi. **D**elicias in hoc quod dei filius non mollior vel calidior pellicis indutus fuit: sed uilibus panibus inuoluitur. **D**onores in hoc quod non in palatio sed in praesepe eum reclinauit mater sua. **D**iuities in hoc quod locum non habuit in diuersorio. **Vñd**e bernardus. **O** homo quid sollicitus es de regali palatio ecce rex tuus iacet in praesepe. **Q**uid cogitas de pretioso indumento rex tuus induit uili panno. **E**t pastores erant in regione eadem vigilantes et custodiētes uigilias noctis super gregem suum. sed inter iherusalem et bethleem. que ciuitates distat ad duo miliaria ab inuicem. **E**t ecce angelus domini stetit iuxta illos. sed paratus ad reuelandum eis diuina. **E**t claritas dei circumfulsit eos. non tantum exterius in corpore: sed etiam interius in mente. **E**t timuerunt timore magno. ex insolita uisione. **S**ed angelus domini consolabatur eos dicens. **N**olite timere. **C**uius causam subiungit. **E**cce enim euangelizo uobis gaudium magnus quod erit omni populo. non solum iudeorum sed etiam gentilium. **Corra.** **E**t hoc gaudium est magnum secundum omnem dimensionem: quia altum profundum. longum et latum. **A**ltum quia eius altitudo attingit celum. **Vñd**e bernardus. **M**agna est hominerna festiuitas. celum replet antequam terram. **P**rofundum: quia eius profunditas penetrat infernum. scilicet usque ad sanctos qui erant in limbo. **I**tem eius longitudo protenditur a principio mundi usque ad finem mundi. **I**tem eius latitudo occupat orbem terrarum. **Vñd**e hodie canitur in praefatione missae scilicet. **P**ulsis gaudens totus in orbe terrarum mundus exultat.

q̄ nat⁹ est nobis. scz hominib⁹ ⁊ an-
 gelis pariter q̄ sortio hominū repa-
 rāda est ruina angelorū. **Ly. dr. Ho-**
 die. q̄uis esset nox q̄ nox illa ex cla-
 ritate diuina fuit ita illuminata. ac
 si esset dies clarissima. fm q̄ fuerat p̄-
 dictum in psalmo. cxxvii. ⁊ nox sicut
 dies illuminabit. saluator qui ē xp̄s
 dominus in ciuitate dauid. i. in beth-
 leem. ⁊ hoc erit vobis signum. **Inue-**
 nitis infantem p̄mis inuolutum. ⁊
 nō sericus inuolutū. **Positum in p̄se-**
 pio. nō in pallatio. **Et subito facta ē**
 cum āgelo. qui tanq̄ primapal inter
 alios nūciauerat xp̄i natiuitatē. mul-
 tudo militie celestis. i. angelorū qui
 nomine milicie designant. q̄ p̄ salu-
 te hominū cum demombus preliant.
 vnde **Apo. xij. Michael ⁊ āgeli eius**
 preliabant cū dracōe. laudātum do-
 minū. de xp̄i natiuitate. ⁊ dictum.
Gla in altissimis do. q̄ licet eius gla
 ubiq̄ luceat maxime tū in excelsis. i.
 in celo empireo vbi est oīm sāctorū
 habitatio. **Et in terra pax hominib⁹**
 bone volūtatis. **Et notant dicit pax**
 in terra. ⁊ nō gla. q̄ in terra ē pax.
 et in celo gloria. **Annūciat autē pax**
 hominib⁹ bone volūtatis q̄ regnum
 dei tū valet quātum habes. **Vñ Re-**
 migi⁹. **Si enim diuitias zachai nō ha-**
 bes si desūt tibi duo minuta vidue si
 nec calicē aque frigide potes offerre
 offer deo bonam volūtatem. vñ **Au.**
Coronat te de⁹ intus volūtatem vbi
 nō inuenit facultatē. vnde **Cris. De**
terra tua plena ē munerib⁹ si fueris
plena bona volūtate

Qd multis miraculis fuit declara-
ta xp̄i natiuitas.

Natiuitas xp̄i fm Innocentiū pa-
 pam multis miaculis fuit decla-
 rata. Nam ipsa nocte obscuritas nō-
 ctis versa est in diē. **Item cū tēpore**
natiuitatis xp̄i ante ⁊ post fuisset pax

in omnib⁹ terris ⁊ p̄uincis. romani
 templū pacis pulcherrimum ostrux-
 erūt. ⁊ cōsulētes apol. miam deam su-
 am q̄diu duraret templum hoc. **Re-**
 spōdit eis q̄diu vgo nō pariet. his
 auditis dixerunt templū pacis meter-
 nū manet. **Impossibile em̄ credebāt**
virginē parere. vnde in forib⁹ tem-
p̄li scripserūt. templum pacis manet
in eternum. Sed ipsa nocte q̄ virgo
percepit templum fundit⁹ corruit. **Itē**
scdm̄ pphetam Iherē. signum datum
 est eis: q̄ omnia ydola corruerūt qū
 virgo pareret. **Et ppter hoc sacerdo-**
 tes ydolorum imaginem vginis pue-
 rum in gremio baiulātem fecerūt. ⁊
 in secreto loco tēmpli ponētes adoa-
 uerūt. **Item ex legenda lombartica**
 habet q̄ ipsa die natiuitatis xp̄i sta-
 tua romuli ⁊ omnia ydola in diuersis
 locis corruerūt. **Item ipso die tres**
 soles in oriēte apparuerūt. qui paula-
 tim in vnum corp⁹ solare redacti sūt.
Item innocent⁹ papa dicit q̄ fons
 aque in ipsa nocte in liquorem olei
 versus est ⁊ tota die largissime ma-
 nauit. fluēs vsq̄ ad tiberim. **Sicut si**
 billa pphetauerat q̄ nisi erumperet
 fons olei nō nasceret saluator. **Itē**
 innocent⁹ papa dicit. q̄ octauian⁹
 imperator cum vniuersum orbem iu-
 risdictioni romane subiugaret intm̄
 senatui placuit vt eū p̄ deo coleret.
Ad illorū ergo instantiāz sibi illā p̄phe-
 tiam cōsuluūt. si maior eo aliqui na-
 sceret. **Cum ergo in die natalis xp̄i**
 sibi illa in camera imperatoris oratio-
 nib⁹ insisteret in die media aureus
 circul⁹ apparuit circa solem. ⁊ in me-
 dio circuli vgo pulcherrima puerum
 gestās in gremio. tūc cesari ostēdit.
Admirās autē impator audiuit vocē
 dicētē **Hec ē ara celi. Dixitq̄ ei sibil-**
 la. **Hic maior te ē ipsū iō adora. Eūde-**
 m̄ locū i hōre bte marie vgis dedica-
 i nñ

uerūt q̄ vsq̄ hodie sancta maria ara
celi dicat. Impator igit̄ illi puero ho
stias obrulit et ipse deos suos decete
to colere recusauit. Huic dicto cor
dāt thimothæus historiograph⁹ et orosi
us p̄ magna pte. Circa p̄ns euāge
liū ubi dicit. Annūcio vob̄ gaudiū ma
gnū. Notandū q̄ magnū gaudiū i
stat toti p̄lo xp̄iano de natiuitate fi
lij dei in hūana natura i primo reco
lenda p̄ quem natura hūana ē p̄ oīa
exaltata et oib⁹ bonis repleta. Nat⁹
est em̄ fili⁹ dei cum sacco pleno oīm
gratiar⁹ et virtutū quas nob̄ gratis
donauit. ad Ro. viij. Quō etiā non
oīa cū illo nobis donauit. p̄terea ā
gel⁹ dixit. Annūcio vobis gaudiū
magnū q̄ natus est nobis saluator.
Vbi sciendū q̄ prim⁹ homo scz adā
productus fuit sine patre et matre.
Secundus hō scz eua p̄ducta fuit ex
patre sine matre. oēs alij hōies ex pa
tre et matre. Restabat aut̄ quart⁹
mod⁹ vt q̄s p̄duceret̄ ex matre sine
p̄re. Sic xps hodie nat⁹ est. Et i hac
quarta gnatione filij oēs in terrā suā
scz celestē ih̄l̄m p̄r xp̄i meritū redi
erūt. Sicut in figura de⁹ dixit abrahe
Gen. xxv. Generatiōe aut̄m quar
ta reuertetur.

In diluculo Euāge. fm Lucā. ij.
Illo tpe. Pastores loq̄ban
tur ad inuicē. Trāseam⁹ vs
q̄ bethleem et videam⁹ hoc
verbū qd̄ factum ē qd̄ fecit dñs et oñ
dit nobis. Et venerūt festinātes et in
uenerūt mariā et ioseph et infantē po
sitū in p̄sepio. Vidētes aut̄ agnoue
rūt de verbo qd̄ dictū erat illis de pu
ero hoc. Et oēs qui audierūt mirati
sūt et de his q̄ dicta erāt a pastorib⁹
ad ipsos. Maria aut̄ cōseruabat oīa
verba hęc cōferens in corde suo. Et cō
uerſi sūt pastores glorificātes et lau
dātes deū in oib⁹ que audierāt et vi

derāt sicut dictū ē ad illos.

Et factū est cū discessissent āge
li ab eis. Nec historia signat̄ vt
supra. Ante micā illius euāgelij scri
bit sanct⁹ lucas illud euāgelij qd̄ ho
die in nocte xp̄i lectū est et statim p̄
verba angelor⁹ laudatū deū et dicē
tū. Gloria in altissimis deo. et in terra
pax hōib⁹ bone volūtatis sequit̄ hoc
p̄ns euāgelij. Et factū est cū disces
sissent āgeli ab eis in celū. pastores
loquebant̄ ad inuicē. trāseam⁹ vsq̄
bethleē. **Ly.** Hic describit̄ pastores de
uotio q̄ statim post visionē istam di
misso grege iuerūt ad videndū natū.
Factū est postq̄ āgeli discessissent ab
eis scz pastorib⁹ in celū. i. postq̄ aspe
ctib⁹ pastoz se abstraxerūt ascēden
tes in celū. Pastores loq̄bant̄ ad inuicē.
scz de xp̄i natiuitate. Sicut et duo
discipuli eūtes in emaus de eius passi
one. **Luce. xxij.** dicētes. Trāseam⁹
vsq̄ bethleē et videam⁹ hoc verbū. i.
puerū natū per verba angeli nob̄ sig
nificatū. qd̄ fecit dñs et ostēdit nob̄.
scz per angelū. et venerūt festinātes.
Ly. ex desiderio videndi xp̄m. et vt a
tius rediret̄ ad gregē quē sine custo
dia dimiserāt. et inuenerūt mariā et
ioseph et infantē. i. xp̄m. positū in p̄se
pio. sicut angel⁹ eis dixerat. vidētes
aut̄ agnouerūt de verbo qd̄ dictum
erat illis de puero hoc. q̄ nō solū fue
rūt illuminati exteri⁹ sed etiā interi
us de agnitōe verbi. Et sic p̄ agnitō
nē humanitatis venerūt ad cognitō
nem deitatis. Nec sūt scāvalisati de
tāta paup̄rate sed p̄ampli⁹ i fide ro
borati sūt. Et ceperūt p̄dicare marię
et ioseph cunctis ast̄tib⁹ illam quā
viderāt claritatē et audierāt angeli
cos p̄mnos. Et oēs qui audierāt mi
rati sūt de his que dicebant̄ a pastori
bus ad illos. **Glo.** Nō solum mirabā
tur de incarnationis misterio sed etiā

de tanta pastorum attestatione quam simplices nesciret fingere inaudita: sed simplicia factioia vera predicarent. Maria autem conseruabat omnia uerba hec. scz quicquid angelus ei retulerat gabriel: quicquid a pastoribus audierat quicquid expta fuerat. conferebat in corde suo. **Ly.** illa collatio erat marie valde delectabilis et toti ecclesie utilis: qui scilicet quod dicit Hieronimus in sermone de assumptione beate marie virginis. Ipsa post ascensionem filii sui remansit ad tempus in terris cum apostolis ut edoceret plenius instruere de verbo incarnato de quo plenius erat edocta per spiritum sanctum. Et omnia familiariter viderat et tractauerat vniuersa propter quod melius exprimere poterat: quia quod melius nouimus melius et proferimus. Et reuersi sunt pastores. scz ad gregem suum. glorificantes. scz corde. et laudantes. scz ore deum de beneficio toti mundo collato generaliter et eis osteso specialiter. in omnibus que audierant. scz ab angelis. et viderant. scz propriis oculis suis. sicut dictum est ad illos. scz per angelum qui annuntiavit eis natiuitatem christi.

In missa diei. Euangelium secundum Iohannem. i.

In principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbum hoc erat in principio apud deum Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil. Quod factus est in ipso vita erat: et vita erat lux hominum. et lux in tenebris lucet: et tenebre eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a deo cui nomen erat iohannes. Hic venit in testimonium ut testimonium perhiberet de lumine ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux: sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera que illu-

minat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat: et mundus eum non cognouit. In propria venit et sui eum non receperunt: quotquot autem receperunt eum dedit eis potestatem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius. Qui non ex sanguinibus neque ex voluntate carnis neque ex voluntate viri: sed ex deo nati sunt. Et verbum caro factum est: et habitauit in nobis et vidimus gloriam eius gloriæ quasi unigeniti a patre. plenum gratia et veritatis.

Postilla.

In principio erat verbum. Ioh. primo. Tho. Iohannes euangelista per contemplationem ceteris euangelistis altius eleuatus et versatur principaliter circa verbi diuinitatem. cum alij principaliter describunt eius humanitatem. Et primo ostendit verbi excellentiam prout consistit in seipso. d. **In principio erat verbum. vnde Augustinus.** id est in patre erat filius. vel in eternitate erat filius. vel in patre filius eiusdem substantie cum eo. Et verbum erat apud deum. id est coeternum et coequale ipsi. Omnia per ipsum facta sunt. **Thomas.** Omnia visibilia et invisibilia spiritualia et corporalia. Et sine ipso factum est nihil. **Gor.** Nam pater sine verbo nihil facit. vnde dicit. et sine ipso. supple verbo omnia faciente. factum est nihil. naturaliter subsistens propter peccatum quod deficiat ab ente. quod factum est in ipso. scilicet verbo. id est incarnatio. passio. resurrectio. et huiusmodi. vita erat. id est causa vite nobis. **Iohannis vndecimo.** Ego sum resurrectio et vita. Sic exponitur secundum hilarium. Et vita erat lux hominum. scilicet quia homines illuminat et videre facit. Vnde in ps. n. **v**

Signatū est sup nos lumē vultis tui
dñe. vñ Aug⁹. Sicut enim nō videt
ocul⁹ nisi a luce corpali illuminet: sic
nō videt intellect⁹ nisi a lumine spūa
li illuminet. Et lux in tenebris lucet
scz cum pctōres facit vera intelligere.
Et tenebre eū nō cōphenderūt. i. in fi
delitatis tenebris obtenebrati ipsum
nō cōgnoscerūt. Fuit homo missus a dō
Dic pōmē cōmēdatiō pcursois scz iō
hāms baptiste dices. Malachie. iij.
Mat. xi. Mat. i. Ecce ego mitto an
gelū meum ante facē tuam qui ppa
rabit viam ante te. Fuit homo miss⁹
a deo. scz ad baptisandū et ad pōican
dum vñde ea q loquē nō loquē a se
ipso sed ex deo qui eum misit. et ideo
verba eius sūt recipiēda qsi vba dei
cui nomē erat iohānes. Tho. Johā
nes interpretat in quo est grā et ideo
competebat sibi hoc nomē. qz in ipso
maxime grā diuina abūdauit. Vñde
Lu. i. Spū scō replebit adhuc ex vte
ro matris sue. Dic venit in testimoni
um vt testimoniū phibēt de lumine
i. de ihesu xpō nato de virgine. sicut
rarius nascit a sole sine aliq eius cor
ruptione vel diminutiōe. Officiū em
eius fuit testificari de xpō qui ē vera
lux. vt eius testimonio illustret et sic
oēs in ipsū crederēt. Et hoc ē qd seq
tur. vt omnes crederēt. scz in xpō.
per illū. scz iohē. Nō erat ille lux.
sed erat tm testis illi⁹ luminis. Vñde
sequit. sed vt testimoniū phibēt de
lumine. i. de incarnata diuinitate. eāt
lux vera. i. naturalis fons toti⁹ lumis
per essentiā. q illuminat oēm hōiem
venētem in hūc mūdum. Ly. q̄tum
est in se qz si aliqui nō sint illuminati
hoc est qz se subtrahūt ab influentia
hui⁹ lucis. Vñ Cris. Parat⁹ est illu
minare. sed oēs illuminant: qz clau
dūt viam luminis. Exemplū de ceco
existēte in sole. In mundo erat. p p

sentia diuinitatis: qz nō est loc⁹ vbi
nō est de⁹. et mūdus eū nō cōgnouit.
id ē pctōres mūdialiter viuētes. In
ppria venit. i. in mūdum q suus ē vt
pote ab eo factus. Beda. In mūdo
erat. p diuinitatē. in mūdum venit.
per incarnationē. venire q̄ppe vel ab
ire ē hūanitatē: et manē diuinitatis.
vñ sensus ē venit. i. visibilis apparuit
per incarnationē. et sui eū nō recepe
rūt. i. iudei q dicunt sui Quia fm car
nem erat ex eor⁹ genere qz de semie
dauid q erat rex in isrl vsq in sem
piternū fm illud Deut. xxi. Elegit
te dñs in populū peculiarem. et sui. i.
iudei. eum. scz conditorē suū. nō rece
perūt. scz per fidē. qz pauci de iudeis
compati nō crediderūt xpō. vñ Isa.
p. Filios enutriu et exaltaui ipsi autē
spreuerūt me. Quotquot autē rece
perūt eum. Cor. siue iude⁹ siue genti
lis siue nobilis siue ignobilis: siue fe
mina siue mascul⁹: siue puer siue se
nex. receperūt eum. p fidē credēdo.
Dedit eis potestātē filios dei fieri.
per regenerationē baptismi: q nō da
tur nisi p̄ntētib⁹ fidē in xpī. per se si
sūt adulti vel p alium si sūt puuli. et
in hoc notat mag caritas dei. p. Jo.
iij. Videte qualem caritatē dedit no
bis pater vt filij dei nominemur et si
m⁹ et insup magna vtilitas hōis Vñ
Ro. viij. Si filij et heredes. heredes q
de dei. cohēdes aut xpī. Sz possz q̄i q
b⁹ data fuit hēc ptās. Iohāes s̄dit
his q credūt in noīe ei⁹. q. d. his q
credūt xpō esse verum deū et rex ho
minē. Et istis data ē potestas q sint
filij dei. q autē ista generatio spūat
differt a carnali generatiōe. Osten
dit euāgelista dices. Qui nō ex san
guinib⁹ neq ex volūtate carnis ne
qz ex volūtate viri sed ex dō nati sūt
Cor. q. d. Nō sūt filij dei nō qui ge
nerant ex cōmixtiōe sanguinū viri

et femine. concupiscētia utriusq; mo-
uētē actum gēnitionis: sed p̄ gratia
adoptionis in baptismo. vii Jo. in.
Quod natum ē ex carne caro est: et qd
natum ē ex spiritu. spūs est. Et vbi
caro factum est. i. de homo factus est
et habitabit in nob. **Th.** i. inē nos
hōies. Et vidimus glām eius. scz in
miraculis. sicut ē suscitatio mortuū. il-
luminatio ceca. et sic de alijs. et etiam
viderūt qd creature obediebant ei
ad nutum suū sicut dño et creatori.
Vnde hōies in nauī existentes cū apo-
stolis qñ orta ē magna tēpestas dixē-
rūt vt habet **Mat.** viij. Qualis est
hic qz ventū et mare obediunt ei. **Sz**
posset qñ qualem gloriā. **R**esponderet
euāgelista. gloriā qñ vngentū a pa-
tre. **Th.** i. nō sicut videm⁹ glām ali-
orum pphetarū et sanctorū. sed talē et
tantā vt deest vngentū **Quia** xps
cōmuniter miracula faciebat impan-
do. vtz ex decursu euangelij. p quod
ostendebat qd illa faciebat vtute p
p̄ia sicut de⁹ qui est oīpōtēs. ppter
hoc dicit **Lu.** vi. qz virt⁹ de illo exibat
et sanabat oēs. **P**lenū gratia. **Th.**
vt remittat pctā. et veritatis. vt im-
pleat promissa.

Dominica infra octauas natiuita-
tis domini.

In illo tempore. Erāt ioseph et maria
mater ihesu mirātes sup his que dice-
bant de illo. Et benedixit illis simeō
et dixit ad mariam matrem eius. **E**c-
ce positis est hic in ruinam: et in resur-
rectionem multorū in isrl: et in signū
cui cōtradicitur. Et tuam ipsi⁹ ani-
mam p̄trāsibit gladius: vt reuelen-
tur ex multis cordib⁹ cogitationes.
Et erat anna pphetissa filia phanuel
de tribu aser. **N**ec p̄cesserat ī dieb⁹
multis. et vixerat cum viro suo ānis
septem a vnginitate sua. et hec vidua
vsq; ad ānos. lxxxij. que nō disce-

debat de tēplo. ieiunijs et obsecratōi-
b⁹ seruies nocte ac die: et hec ipsa ho-
ra supuenies cōstebat domino et loq-
bat de illo oib⁹ qui expectabāt redē-
ptionem israhel. Et vt p̄fecerūt om-
nia scdm legem domini reuersi sunt
in galileam ciuitatem suā nazareth.
Puer autē crescebat et confortabatur
plenus sapientia et gratia dei erat in
illo. **P**ostilla.

Erat ioseph et maria mater et ē.
Luce. ij. **H**istoria hui⁹ euāgelij
facta est āno incarnatōis xpi. i. ij.
nonas februarij. feria. v. luna. xi. idē
ctidē. ij. **A**nte incipium illi⁹ euāgelij
scribit scūs **Lu.** in eodē ca. qz simon
accepit puerū ihesū ī vlnas suas et be-
nedixit deū. et dixit. **N**ūc dimittis do-
mine seruū tuū in pace. **Q**uia videt
oculi mei salutare tuū et ē. **T**unc seq-
tur euāgelij hodiernū. Erāt ioseph
et maria mater ihesu. Et hodiernum
euāgelij factum ē in die purificatio-
nis marie scz q̄dragesimo die p̄ nati-
uitatē xpi. Et in hoc euāgelio ponit
parētum christi admiratio dicens.
Erat ioseph. qui erat pater putati-
uus xpi. **Lu.** in. Et ipse ihesus erat in
cipies quasi annorū. xxx. vt putabāt
fili⁹ ioseph. vel quia nutrit⁹ eius sic
vt nutrit⁹ pueri dicitur mater eius.
et mater ihesu. scz virgo maria. mi-
rātes super his que dicebantur de il-
lo. tūc a simeone et ab āna vidua et
prius a pastorib⁹ in nocte christi et
etiam a regib⁹ quos stella adduxit
ad christum tredecima die post nati-
uitatem christi. et benedixit illis sy-
meon et dixit ad mariam matrem
eius. dixit autē ad mariam magis
q̄ ad ioseph quia magis pertinebat
ad eam de puero. quia ipsa erat ve-
ra mater christi. ecce hic id est chri-
stus. positis est. i. a deo statutus in rui-
nā et ī resurrectionē multorū in isrl.

Goz. i. euinam nō credētium. et in re
surrectionem multoz. scz credētium
Item in euinam vicioz et in resurre
ctionem virtutū. et in signū. **Ly.** scz
federis inter homines et deum. cui cō
tradiceb. a sacerdotibus et legisperi
tis et phariseis et mltis alijs qui nega
uerūt eum esse rex messiam et medi
atōre dei et hominū. et etiam ipsi? ani
mam pertrāsibit gladi? .i. dolor dñi
et passionis. **N**ō enim potuit videre fi
liū suū crucifigi sine affectu doloris
materni. **D**ama. Dolores quos effu
git maria paries. hos tpe passionis
xpi sustinuit. **E**x hys ptz qd maius fu
it martirium bte virginis qd alioz sã
ctoꝝ. **V**nde ihero. in sermōe de assum
ptione bte virginis dicit. qd qd in pte i
passibili passa est pl? qd martir fuit:
qd alij martires passi sūt in corpe ista
in corde. vt reuelent ex multis cordi
bus .i. ex multoz cordib? . cogitatio
nes. qd prius occultabant. **N**am tpe
passionis xpi patuit malicia sacerdo
tum. odium iudeoz. duricia populi.
inconstancia pilati. auaricia iude. pusil
litas petri et alioz apostolorum
et cōstancia fidei in maria vrgine. **Ly.**
licet beata vgo ex passione filij max
ime afflicta fuerit. tñ in die immobi
lis et firmiter stetit. **A**lij aut apli et di
scipuli qdlibet solidi. dicuntur dubi
tasse et circa hanc fidem fluctuationem
diuersaz cogitationū habuisse vsq;
dum viderūt ipsum a mortuis resur
rexisse. **E**t erat anna pphetissa. qd do
num pphetie habuit. filia phanuel de
tribu aser. **G**oz. qui fuit patriarcha
et in numero. xij. patriarchaz octa
u? **E**t sic cōmendat sancta āna a ge
neris nobilitate. **H**ec. scz anna. pces
serat in diebus multis vt vixerat cū
viro suo ānis. vij. scz non diuidēdo
carnem suā cū āio. vñ **G**en. ij. **E**rūt
duo i carne vna. virginitate sua. qz

vsq; ad matrimoniū virginitatez su
am seruauit. **E**t hec vidua erat vsq;
ad ānos. lxxvij. **H**ic cōmendat
qd tam lōgo tempore in viduitate p
mansit et quis iuuenis fuit quando
vir su? obijt. tñ alium virum nō du
xit. qd non discedebat a templo. **Ly.**
nō qd ibi semper esset sed frequēter.
Sic in cōgruo tēpore sollicitate frequē
tante ecclesiam. dicit cōmuni modo
loquendi. talis semper est in ecclesia.
Ieiunjs quib? . in cōtinentiā carnis re
primit. et obsecrationibus .i. sacris or
ationibus quib? mens in deum eleuat
et seruies nocte ac die. .i. valde frequē
ter. et hec ipsa hora superueniens. scz
in die purificationis marie. **Ly.** non
casu vel a dispositiōe hūana s. spūs
sancti reuelatiōe. **S**icut dictum ē de
symeone. ostendebat. scz grās agēs deo
de tāto bñficio. et loquebat de illo oī
b? qui expectabāt redemptionē isrl.
id est ppli israheliticū. ānūciās eis na
tum esse saluatōrē mūdi. et vt pfect
rūt omnia s. m legem dñi. scz maria
et ioseph scz nihil obmittentes quis
nō tenerent. reuersi sūt in galileam
in ciuitatem suam nasareth puer au
tem crescebat. scz in corpe s. m qd hō
et cōfortabat. augmēto roboris qd
ad corp? . plen? sapiētia. qz in eo sūt
oēs thesauri sapiē et scie absconditi. et
grā dei erat in illo. **Ly.** qz totam ple
nitudinem grē habuit ab instāti sue
cōceptiōis. **S**ed qd ad ostentationē
i effectu magis apparebat s. m qd ille
in corpe crescebat. vñ **Th**rophil? dicit
Si xps a iuētute oēm sapiāz suā de
mōstrass. visū fuiss. qd poigū. qd er
go crescebat. nō sic itelligēdū ē qd q
si aliq tpe min? hūiss. de grā et sapia
et postea hōz recepit icremētū qd ple
n? fuit dimitate sapia et scia ab instāti
sue cōceptiōis. **D**icit āt notant. cresce
bat. .i. cresce videbat nūc mi? nūc ma

gis suā sapiam mām festās et grām.
Sicut sol quous eiusdem lucis et caloris
sit mane sicut i meridie tū crescē et
augeri dē quo ad eos q magis ei⁹ lu
cē et calore papiūt. **V**n cēa pñs euā
geliū vt dē et tuā ipsi⁹ aiam ptrāsi.
gla. **S**cēdū q gladi⁹ simeonis no
mēs ptrāsiūt aiam vgis marie tpe
passionis xpi. **P**rimo qñ audiuit eū
captū et ligatū eē a iudeis et pñtatū
pmo āne postmodū caphy. **S**cēdū
qñ i die pasceus hora tēa vidit eū
exire. cruce portantē intē duos latro
nes cspitū flagellatū. et coronatum
vadētē ad locū passionis et mortis sue
festinant. **T**ercio qñ vidit eum exui
nudū. et sup cruce clavis affigi. **Q**uēto
qñ vidit eū cū cruce eleuari. et a sac
dotib⁹ iudeorū et ab alijs ptereūtib⁹
ei iudicia inferri. **V**ach q destruis tē
plū dei et i triduo reedificas illd. **A**li
os saluos fecit seipsū n pñt saluū facē.
si fili⁹ dei ē descēdat nūc de cruce. **Q**uēto
qñ audiuit eū petē bibē et nō po
tuit hīe haustū aque s datū fuit sibi
vinū felle mixtū. **S**exto qñ vidit eū
p̄mario dolore lacrimātē et dicentē
De⁹ me⁹ deus me⁹ vt qd me deliqsti
Septio qñ p̄re maḡ pena clamās in
cruce voce maḡ emisit spm̄. **O**ctauo
qñ post ei⁹ mortē vidit cor ei⁹ lācea
pforari. **N**ono qñ corp⁹ eius ē depoli
tū de cruce tūc ihesū xpm̄ filiū suū in
brachia sua suscepit. et osculata est
oia vulnera eius.

In octa. nati. dñi. **E**uā. fm̄ **Lu. 11.**
In illo tē. Postq̄ cōsumati sūt di
es octo vt circūcidere puer vo
catū ē nomē ei⁹ ihs. **Q**uōd voca
tū ē ab āgelo p̄lq̄ i vtero cōpēt.
Postq̄ cōsumati sūt **P**ostil.
di. et c. **Lu. 11.** Quo die hpc euā
geliū factū sit audiet. qz die octauo a
natiuitate xpi. **A**n̄ imicū illi⁹ euāgelij
scribit s̄a. **lu.** q reuerſi sūt pastores

scz postq̄ iuendūt mariā et ioseph et
infantē positū in p̄sep̄io glorificātes
et laudātes deum in oib⁹ q audierāt
et viderāt sic ad illos ē dictū a pasto
rib⁹ et tūc statim sequit̄ illud euāgelij.
Postq̄ cōsumati sūt dies octo. **Jo. 1.**
Hodiernū euāgelij ē breuissimū in
lra s̄ p̄fūdissimū in sentētia **C**omun
noie et vocabulo vocat̄ festiuitas ista
nou⁹ ānus et meritorqz xpus q nou⁹
hō p̄p̄t nos fact⁹ ē. nouū sanguinē i
sua puericia hodie icēpit effūdere qñ
hodie circūcis⁹ fuit. **S**cēdū q hodie
recolim⁹ tria festa q t̄agunt̄ i euāge
lio hodierno. **P**rimo octauā natiuitatis
xpi et hoc expm̄t notant̄ cū dē. postq̄
cōsumati sūt dies octo. **I.** a natiuitate
xpi cōputādo. **S**cēdo circūcisionē xpi
cū dē. vt circūcidere puer. sic ei p̄cē
ptū fuerāt **Ge. xvij.** Infās octo diez
circūcidetur in vob⁹ **E**t mascul⁹ cui⁹ p
puerū caro circūcisa n fuerit pibit de
popul⁹ suis qz pactū meū irritū feat.
et in nouo testamēto baptisamur lo
co circūcisionis. **vñ xps. d.** i nouo te
stamēto **Jo. iij.** Nisi q̄s renat⁹ fuerit
ex aqua et sp̄scō nō p̄t itroire i reg
nū dei. **vñ** **Reda** sup pñti euāgelio.
illd qd nūc facit baptisim⁹ hoc tūc fe
cit circūcisio. **T**ercio salutiferi nois
impositionē cū dē. vocatū ē nomē ei⁹
ih̄s qd vocatū ē ab āgelo p̄lq̄ i vte
ro. **I.** vgis. cōpēt. vtz **Lu. i.** vocab
nomē ei⁹ ih̄sū. filit̄ āgel⁹ dixit ad io
seph. vtz **Mat. i.** vocab nomē ei⁹ ih̄s
sū. ip̄e ei saluū faciet pplm̄ suū a pec
catis eorū. **Q**uerit̄ si ihs ē saluator q
re tūc nō oēs hōies saluātur rñdēt qz
hoc non accidit ex pte ih̄s s ex culpa
ipsi⁹ hōis. **E**xēplū isti⁹ ponit̄ pmo sic
Si q̄s ad ostiū vni⁹ pulset et n̄ igredi
at h⁹ ē ex culpa pulsatis s n̄ apietis.
sic si ihs ad ostiū cord̄ puls et n̄ igre
dit n̄ ē dī itrac volētis s hōis a. oitū
phibentis. **vñ Apo. iij.** **E**go sto et c.

Vnde sanct⁹ opomisi⁹ q⁹ enim sol do-
mum existēte. et clausa fenestra. nō il-
luminat nō est culpa solis: sed hōis
fenestram nō aperietis: terciū exem-
plum ponit Ansel. si em porrigo tibi
pomū et tu nō acapis q⁹ nō habes po-
mum nō est culpa mei dātis: sed tui
nō accipietis. iō d^r ad Heb. xij. Vi-
dete ne q⁹ desit grē dei et c. Circa hoc
euāgelium vbi d^r. Vocatum est no-
mē eius ihesus. Notādū q⁹ papa Jo.
xxij. statuit vt quicūq⁹ in missa quā
do nomē ihesus nominat gemitat⁹
fuerit vel qui tūc tūdit p⁹ct⁹ vel ieli-
nās facit reuerētiā huic factissimo
nomini ihesu obtinet. xx. dies indul-
gentiā. put de hoc habet publicum
instrumētum littere autēticē. Item
notādū q⁹ hodie fm Aug. in sermo-
ne die kalēdis ianuarij Paganū olim
maximū habuerūt festum i kalēdis
ianuarij Nam ianum crediderūt quē-
dam deum esse et duas facies ei figurā-
bāt. vnā a pte ante i signū futuri
anm et aliam a pte post in signum p-
teriti anm vnde ei quidam sex⁹ vestes
suas mutauerūt alij faciem alij p⁹ci-
dum vestes induerūt. alij cantias lu-
xuriosis cecimerūt. alij auguria serua-
bāt. alij mēsas nocte parabāt credē-
tes facietatem venturā fructuū. alij
strenas .i. iocalia tradiderūt amicis
hodie pmo mane in signum boni anm
que omnia p xpo dimittere debem⁹
et similia circa ecclesias et dei cultum
cōplere debem⁹.

In epiphania domini Euāgelium
scdm Mat⁹. ij.

Quoniam nat⁹ esset ihesus in beth-
leem iude in diebus herodis
regis Ecce magi venerūt ab
oriēte iherosolimā dicētes vbi est q⁹
nat⁹ est rex iudeor⁹. Vidim⁹ em stel-
lam eius in oriēte et venim⁹ adorare
eum. audiēs autem herodes rex tue-

bat⁹ est et omnis iherosolima cū illo
et oregās oēs principes sacerdotū
et scribas populi sciscitabāt ab eis
vbi xps nascereē. At illi dixerunt ei
in bethleem iude. Sic em scriptū est
per pphetam. Et tu bethleem terra
iuda nequaquā minima es in principi-
b⁹ iuda. Et te enim eriet dux qui re-
gat populum meum isrl. Tunc herod-
des clam vocatis magis. diligēter di-
xit ab eis temp⁹ stelle que apparu-
it eis Et mittēs illos in bethleem di-
xit. Ite et diligēter interrogate de
puero. Et cum inueneritis renūciate
mihī: vt et ego veniēs. adorem eum
Qui cum audissent regem abierunt
Et ecce stella quam viderāt in orien-
te ātredebāt eos vsq⁹ dum veniēs
staret supra vbi erat puer. Vidētes
autem stellam gauisi sūt gaudio mā-
gno valde. Et intrātes domum inue-
nerūt puerum cū maria matre eius
Et p⁹cedētes adorauerūt eum. Et ap-
tis thesauris suis obtulerūt ei mune-
ra aurum thus et mirram. Et respō-
so accepto in somnis ne redirent ad
herodem. per aliam viam reuersi sūt
in regionē suam **Postilla**

Ubi est qui nat⁹ est rex iudeor⁹
Mat. ij. Ante incium illi⁹ euā-
gelij scribit beat⁹ math. in p⁹cedēti
ca. q⁹ cum esset despōsata mater ihe-
su maria ioseph anteq⁹ cōuenirent i
uēta est in vtero habēs de spū scto
Ioseph autem vir eius cum esset iu-
stus et nollet eam traducere. voluit
occulte eam dimittere. Nec autē eo
cogitāte angel⁹ domini i somno ap-
paruit ei dicēs Ioseph fili dauid. no-
li timere accipere mariam cōiugem
tuam quod enim in ea natum est de
spū scto est. pariet autem fili-
um: et vocabis nomen eius ihesum.
Ipse enim saluū faciet populum suū
a p⁹ccatis eorum. Tunc postmodum

sequit̃ euangeliū hodiernū. **Cū** ergo
nat⁹ esset ihesus. supple dulas salua
tor de maria ṽgine fm̃ humanitatez
in bethleē iude. **Cor.** hoc d̃r ad dif
ferentiā alteri⁹ bethleem q̃ est in ga
lilea in tribu zabulon. de q̃ habetur
Iosue. xix. In dieb⁹ herodis. s. asca
lomita qui fuit gētilis et ydume⁹ et p̃
mus rex alienigena in iherusalē et su
per ppl̃m iudaicum cōstitut⁹. **Pro**
quo sciendū q̃ tres fuerūt herodes.
scilicet ascalomita. antipas. et agripa.
Ascalomita. necat pueros. antipa io
hannē Agripa iacobū mittēs in car
cerē petrū. **Itē** sciendū q̃ x̃ps tūc tē
poris nat⁹ est cū p̃mo ablatū fuit re
gnū a iudeis et qñ alienigena reguit
vt impleret̃ p̃phetia iacob **Gen. xlix**
Non auferet̃ sceptr⁹ de iuda nec dux
de femore ei⁹ donec veniat q̃ mittē
dus est. **Et** a tpe illo quō iacob p̃phe
tauerat p̃phetiam illā fluxerūt mille
centū. lv. aī. **Eccē** magi ab oriēte.
qui dicunt̃ magi p̃pter magnitudinē
sapientie et scie. venerūt iherosolimā.
fm̃ glo. eo q̃ crederūt qz tal̃ puer
nō nisi i vrb̃ regia nasci debuiss̃. di
cētēs. vbi ē qui nat⁹ est rex iudeoz.
x̃pus rex iudeoz ē dictus qz ad ipsos
spāliter ē missus. vtz **Mat. xv.** nō sū
missus n̄ ad oues q̃ pierūt dom⁹ isrl̃.
Itē qz cū eis nutrit⁹ et cōuersat⁹ est
scz in nazareth. vt h̃et **Lu. iiij.** **Rotā**
dū q̃ ille titul⁹ a tribus regibus ē h̃o
die nūciat⁹ et a pilato i die pasceues
cōfirmat⁹. qñ fecit scribi titulum et
crucē affigi. **Ihesus** nazaren⁹ rex iu.
vidim⁹ stellā eius i oriēte et venim⁹
adorare eū. vñ **Aug. d.** Magi tradi
tionē balaā seq̃bant̃ q̃ dixit. et h̃etur
Lu. xxij. **Orie** stellā ex iacob et fm̃
Cri. Cū magi sup montē q̃ d̃r victori
alis cōsisterent et deū adorarēt. stellā
ad istar pueri crucē in capite haben
tis eis apparuit ex cui⁹ aspectu erāt

valde gauisi et suis tēpib⁹ meruerūt
vidē stellā illā quā p̃pheta balaā lon
gis tēpib⁹ ante p̃dixēat. et statī arri
pientes iter stellā ancedēte eos vene
rūt ad puerū adorandū et munera ei
offerēda. **Et** illa stellā nō tm̃ i nocte
sed etiā i media die apparebat. et so
lis radios viat in claritate qd̃ non ē
virtutis aliarū stellarū fulgenti⁹. **Pu**
er nat⁹ nouam stellā fabricauit. **Sz**
quō in tredecim dieb⁹ tam cito vene
rūt ab oriēte in iherusalē que ē i me
dia pte mūdi sita. **Respōdet** remigi
us q̃ puer ad quē iuerūt potuit eos
tam in breui spacio tēpis ad se redu
cere. **Vñ** aug⁹ d̃t. q̃ tres magi iter
vni⁹ anni in tredecim dieb⁹ pegerūt.
Audiēs aut̃ herodes rex. scz regem
natū iudeis de gñe iudeoz cū ipse ef
set ydume⁹ et de alia gēte. turbatus
est. timēs ne regno reuoluto ad iuda
os ipse expelleret̃ a regno et semē e⁹
post ipsū. **Ideo** fm̃ grego. sup math̃
Codices q̃b⁹ genealogia iudeoz tex
itur cūcūit. et ois iherosolima cū illo.
causa timoris ne rex irat⁹ regiones
et ppl̃m vexaret et aggrauaret. **Et**
congregās oēs p̃ncipes sacerdotū et
scribas populi. q̃ erāt legis doctores.
sciscitabat̃ ab eis vbi x̃pus nascere
tur. **At** illi. sicut p̃riti in lege. respō
derunt in bethleem iude sic em̃ scrip
tū est per p̃phetam michā quinto.
Et tu bethleem terra iuda nequaquā
minima es in principibus iuda. ex te
em̃ exiet dux qui regat populum
meum israhel **Vnde** in psal. quadra
gesimoseptimo. **Ipsē** regat nos in se
cula. **Vnde** leo papa. **Christ⁹** qui ser
uī formam acceperat et non venit iu
dicā sed iudicari. bethleem p̃eele
git natiuitati et iherosolimam passi
onī. tunc herodes. **Lyra.** cognito lo
co natiuitatis christi. et iudeorum re
sponso. clamycatis magis diligētē

vidit ab eis temp⁹ stelle que appa-
ruit eis. dicit enim clam id est occul-
te cum esset alienigena nō cōfidebat
de iudeis et ideo voluit suum cōsiliū
eos latere. Et mittēs illos in bethle-
em dixit. **Ite** et diligēter interroga-
te de puero et cum inueneritis renūci-
ate mihi vt et ego veniēs adorem eū
Ly. Spondet falsum obsequiū vt fa-
cili⁹ eos decipiat et ad redeūdum ad
ipsum inducat. **Raba.** Finxit se vul-
tu et verbis eum adorare velle quem
inuida cogitatione tractabat occide-
re. qui cum audissent regez abierūt
recedētes de iherusalem vt irent ver-
sus bethleem. et ecce stella quam vi-
derāt in oriēte antecēdebat eos. vn-
de **Crisosto.** super **Mat.** Ex hoc osten-
dit q^d cū stella duxisset magos in ihe-
rusalem. abscondita est ab eis vt reli-
cta stella cogere nē de xpō interroga-
re vt ipsi magi qui prius fuerāt com-
moniti celesti signo. cōfirmarent ex
dicto pphetico et ex doctorū hebraico
rum respōso sicut iam supra dictum
est. vsq³ dū veniēs staret supra vbi
eāt puer. Stetit enim sup caput pue-
ri. quasi diceret. hic est vt q^d loquē-
do monstrare nō poterat stādo mon-
straret. et intrātes domum. id est di-
uersorium vbi puer nat⁹ fuerat. in-
uenerūt puerum cum maria matre
eius. pie credit cum beata virgo an-
te diuersorium equitatum magnum
vidisset. recepit puer de psepio sup
gremiū et in brachia sua vt sic se ma-
trem pueri ostēderet. **Raba.** Diuino
autem nutu factum est q^d abiret io-
seph ne aliqua occasio male suspicio-
nis daret gentib⁹ Et procedētes ado-
rauerūt eum. **Ly.** ex quo patz q^d cog-
nouerūt ipsi⁹ diuinitatez per diuinā
reuelationem. Cum enim viderēt pu-
erum pānis vilib⁹ inuolutum in gre-
mio pauperis matris positum. nullū

regie dignitatis humanē habentem
signum. nō est verisimile q^d talez re-
uerētiam ei exhibuissēt. nisi aliquid
supra hominem cognouissent. vnde
Crisosto. Puerum viderūt homines
et agnouerūt redemptorez illumina-
ti i fide credētes hūc puerum esse sal-
uatorem mūdi quem quesierant. Et
aptis thesauris suis obtulerūt ei mu-
nera. aurum. thus. et mirram. **Lyra**
Ista tria obtulit quilibet ipsoz scz.
aurum ad sustētationē pauperis ma-
tris et filij. thus cōtra fetorem loci.
Mirram ad cōsolidāda membra pu-
eri. **Item** per aurum significabāt re-
giā dignitatem. per mirram homi-
nis mortalitatem. q^d mirra solēt inū-
gi corpora mortuorum. per thus ipsi-
us diuinitatem. q^d thus ad honorem
diuinum cōcremat. **Item** q^d magi a
puero habuerūt triplicē substātiā
scz corp⁹. animā. et res temporales.
Fecerūt igit⁹ homagium regi puero
nato. de corpore q^d paderūt. in quo
notat⁹ eorum magna humilitas. **Et**
in hoc reprehendit superbia illorum
xpianoz qui non flectūt genua sua i
elevatione corpis xpī in missa. de ani-
ma. q^d adorauerūt eum in quo nota-
tur eorum fides. de substātia tempo-
rali q^d et munera obtulerūt. **Pl⁹** em
non habet homo nisi corp⁹ animā
et temporalia. **Sequit⁹.** Et responso
accepto. scz per angelum. ne redirēt
ad herodem per aliam viā reuersi
sunt in regionem suā. **Ly.** scz per
acto obsequio q^d descenderūt ad ma-
re et inde per nauē trāsfretātes abie-
rūt in tharsim. **Q^d** cognoscēs hero-
des irat⁹ postea naues tharsensium i-
cendit fm quod fuit pphetatum per
dauid in ps. xlvij. In spūrelementi
cōterez naues tharsis. **Vnde** arca
pñs euāgelium vbi dicit⁹ in dieb⁹ he-
rodis regis. **Dic** querit⁹ quare non

dixit. In diebus octauis cesaris hie
spondetur qd euangelista hoc dixit vt
videat impletaphetia iacob que ha
bet Gen. xlix. Non auferet sceptru
de iuda ⁊ dux de femore eius donec
veniat qui mittendus est sed iam ab
latum erat sceptru de iuda qz iste he
rodes erat alienigena ⁊ erat prim⁹
rex iudeorum ⁊ sic euangelista pbat
xpm venisse ex triplia prophetia iacob
qui pphetauerat tempus xpi vt iam
dictum est. Et ex prophetia Michæ qui
prophetauit de loco vt p̄t hic in euā
gelio. Et tu bethleē terra iuda ⁊ c.
Et ex ppheta balaam qui ppheta
uit de ortu stelle. vt Numeri. xxij.
Orieſt stella ex iacob. Manifestū est
ergo xpm natum esse cum omnes
iste tres pphetie vno tempore sint im
plete.

Dominica infra octauam epipha
nie. Euāgelium fm Lucā. ij.

In illo tempore. Cum factus esset ihe
sus annorum duodecim ascendenti
illis iherosolimam scdm consuetudi
nem diei festi. cōsummatiſq dieb⁹
cum rediret. remansit puer iheſus in
iherusalem ⁊ non cognouerūt parē
tes eius. Existimantes autem illum
esse in comitatu. venerūt iter diei. ⁊
queriebant eum inter cognatos ⁊ no
tos. Et non inuentes reuerſi sūt
in iherusalem requirētes eum. Et fa
ctum est post tridū inuenerūt illum
in templo sedentem in medio docto
rum audiētem illos ⁊ interrogātem
eos. Stupebāt autem omnes qui eū
audiebāt super prudētia ⁊ responsis
eius. Et vidētes admirati sūt. Et di
xit mater eius ad eum. Fili quid feci
ſti nobis sic. Ecce pater tuus ⁊ ego
dolentes querebam⁹ te. Et ait ad il
los quid est quod me querebatis Re
ſciebatis. qz in hys que patris mei
sunt oportet me esse. Et ipsi nō intel

lexerunt verbum quod locut⁹ est ad
illos. Et deſcēdit cum eis. ⁊ venit in
nazareth. Et erat subditus illis. Et
mater eius cōſeruabat omnia verba
hec in corde ſuo. Et iheſus p̄ſeuebat
etate ⁊ ſapiētia ⁊ gratia apud deum
et homines.

Postilla.

Quoniam factus esset annorum duo
decim. **Lu.** Historia hui⁹ euāge
lij facta est anno xpi. xj. xvij. kalē.
may. feria. iij. luna. xvij. indictiōe
quarta. Cum euangelista lucas nob
declarasset quomodo xps fuit in ex
emplum presentat⁹ ⁊ a symeone ⁊
ab anna vidua laudat⁹. ſicut dictu⁹
est in precedēti dominica. ⁊ poſtq de
clarauit quomodo xpus in egiptum
portat⁹ fuit in qua ſeptem annis fu
it. Et cum iā rediſſet de egipto poſt
mortem herodis. ⁊ fuiſſet iam quin
qg annis cum parentib⁹ ſuis in naza
reth. Factum est autē anno. xj. aſcē
dentib⁹ parentib⁹ ſuis iherosolimam
ſcdm conſuetudinem diei feſti. iudei
enim ter habebāt in anno preceptū
eundi in iheruſalez in paſca quod fu
it feſtum azimorum. p hoc feſtum re
colebant exitu ⁊ liberationem de
egipto. Secūdo in penthecoſten per
quod recolebant memoriam legis.
date in quinquageſima die in exitu
de egipto. Tercio in cenophagia ſeu
in feſto tabernaculorū per quod re
colebant quomodo per quadragin
ta annos in deſerto habitabāt in ta
bernaculis. In hys feſtis quilibet vir
tenebatur ſe preſentare in iheruſalē
cum hoſtijs a deo determinatis. de mu
lierib⁹ non fuit preceptum. ſi tamē
comitabant viros ſuos bonum erat
et laudabile. Sed qui erant valde re
moti poterant ſe in duob⁹ feſtis excu
ſare ſed non de feſto paſce niſi neceſ
ſitate infirmitatis. ergo dicit. Aſcen
dentibus illis. Iorda. ad litteram qz

galilea erat in plano ubi nazareth
fuit sita. in q̄ xps fuit annūciat⁹ ⁊
educat⁹. ihrlm aut erat in mōtanis
et distat nazareth a ihrlm p tres di-
etas. Sed qz fm Gre. **Ois xpi actio**
est nrā instructio. Ergo xps hoc i xij.
anno fecit vt nobis exēplū daret vt
eqā libēter ecclesias visitem⁹. Con-
sumatisq dieb⁹. scz octo ptinētib⁹
ad solemnitatē. cum rediret. scz ma-
ria ⁊ ioseph. remāsit puer in ihrlm
et nō agnouerūt parētes eius. nō
adouerūt qz remanēt. hoc ē extra il-
los q̄ raro manēt in ecclesia vsq ad
finē misse aut sermonis. **Sz** diabolo i-
stigātē cito exeunt. ⁊ in cimiterio vel
foro stāt. ⁊ inutilib⁹ ⁊ qnqz nociuis
sermonib⁹ se occupāt. vtz **Ioh. viij.**
qui ex deo ē verba dei audit ppter ea
vos nō auditis qz ex deo nō estis. **Ex**
istimātes aut illum esse in comitatu.
Vult. filijs isrl ad festa cōsuentib⁹
vel ad ppria redeūtib⁹ mos erat seor-
sū viros ⁊ seorsū feminas incedē. Pu-
eri cū quolibz parēte indifferēter ire
poterāt. ⁊ ideo maria putauit ihrlm
esse i comitatu viroz cū ioseph. ⁊ io-
seph putauit eū esse in comitatu mu-
lierz cū maria ⁊ sic pōiderūt ihrlm. ve-
nerūt iter vnus diei. i. in eadē die q̄
redierūt de ihrlm. ⁊ q̄rebant eū. scz
secūda die. int⁹ agnatos ⁊ notos. ⁊
nō inueniētes eū reuerſi sūt. scz t̄cia
die. in ihrlm requirētes eum. **Et** fa-
ctū est post triduū inuenerūt illū in
templo. **Nō** in foro neqz in ludo sicut
pueri iā solent inueniri. s̄ in templo
ubi dom⁹ orōnis ē. Sedentē i medio
doctoz audientē illos ⁊ interrogan-
tē eos. **Ly.** vt meli⁹ posset oēs audi-
re ⁊ melius cū eis cōferre. **Hoc** ē em̄
sapiētis pmo em̄ audire ⁊ post inter-
rogare. **Stupebāt** aut oēs qui eū au-
diebāt. i. valde mirabant. sup prudē-
tia ⁊ responsis eius. qz al̄s inauditū

fuerāt qz puer talis etatis tam sapiē-
ter loqueret. **Et** vidētes. scz maria
et ioseph eum in medio doctoz. ad-
mirati sūt. **Et** dixit mater eius ad eū
Fili quid fecisti nob sic. **Eccē** pat tu⁹
scz putati⁹ vel nutriti⁹. ⁊ ego dolē-
tes q̄rebam⁹ te. **Vic** instruūtur parē-
tes qliter se in correctiōe debeāt h̄ie
ad filios. vt cōtumeliosis ⁊ maledi-
cis nō conturbēt pueros suos. **Corri-**
piēdi enim sūt pmo cum benignita-
te. ⁊ si nō iuuat. tūc cum virga aspe-
ra. vtz **Prover. xij.** Noli subtrahere
a puero disciplinā. si enim paueris
eum virga nō moriet. ⁊ aiam eius
de inferno liberabis. **Notandū** qz nū-
q̄ legi in euangelijs ioseph ihrlm lo-
cutum fuisse sed hoc semper marie v-
ginī dimittebat. qz ad ipsam tanq̄
ad veram matrē pertinebat. **Itē** hic
querit quare ioseph dicat pater ihu
cum non genuerit eum. **Dicēdum** qz
dicebat pater eius ppter tria. **Primo**
propter hōim opimionem. vtz **Lu. iij.**
vt putabat filij ioseph. **Secūdo** ppter
eius nutritionem. **Quia** fm origenē
sic appellabatur ioseph scz pater ihu
quia nutriti⁹ eius fuit. **Tercio** ppter
cōiugalem desponsationem scz
ioseph ⁊ marie. **Ram** scdm augusti-
num. **Multo** cōueniētius christus di-
citur filius ioseph quam si esset aliū
de adoptat⁹. **Itē** quare maria vir-
go preposuit ioseph ante se dicens.
Pater tu⁹ ⁊ ego dolentes quereba-
mus te cum tamen sit mater dei ⁊
regina celi. **Respondetur** primo pro-
pter humilitatem quam habebat ex-
cellentissimā. **Secundo** vt exemplū
daret alijs mulieribus hōnorandi vi-
ros suos. **Et** ait ad illos. **Quid** est
qz me querebatis. scz inter consan-
guineos ⁊ notos. nesciebatis quia i
his q̄ patris mei sunt. suple celestis
oportet me esse. quia alium patrem

non habet. Orige. i. celis sine matre
in terris sine patre. Et ipsi non intel-
lexerunt verbum quod loquebatur. **Ly.** quia
adhuc non erant assueti talia audire
ab eo. Et descendit cum eis et venit
nazareth ad eorum consolationem. Et erat
ibi subditus illis. ad nostram instructio-
nem. et mater eius conservabat omnia
verba hec in corde suo. Omnia enim
que vidit vel audiuit a christo fieri quo-
rum tunc plenam cognitionem non ha-
bebat memoriter tenuit. unde **Beda.**
Virgo maria que intellexit siue que dum
intelligere non potuit omnia in corde
suo quasi ruminanda et diligentius scrutanda
recomendabat. Hoc est contra nos obli-
uiosos que nec aliquid quod de deo et sa-
lute animarum nostrarum audimus. me-
moriter retinemus. **Sed** sumus sicut vas
confractum quod nihil potest continere
unde **Ecclesiasticus. xxi.** **Cor** fatui quasi vas con-
fractum omnem sapientiam non tene-
bit. ihesus autem proficiebat erate **Cor.**
quo ad corporis incrementum scilicet de in-
fantia ad pueritiam. de pueritia ad iu-
uentutem. et sapientiam. **Ly.** non quantum
ad rem sed quantum ad ostensionem in
effectum in quantum sapientiam suam. non
tantum humanam sed etiam divinam
magis ostendebat secundum suum beneplaci-
tum. et pro nostre salutis expediebat.
apud deum et apud homines. id est deo
ad laudem. et hominibus ad salutem pro-
ficiebat.

Dominica prima post octavas epi-
phanie. Evangelium secundum **Jo. ij.**

In illo tempore. Nuptie facte sunt in chana
galilee. et erat mater ihesu ibi. voca-
tus est autem et ihesus et discipuli eius
ad nuptias. Et deficiente vino. dicit
mater ihesu ad eum. vinum non habet.
Et dicit ei ihesus. Quid mihi et tibi est
mulier. Respondit hora mea. Dicit
mater eius ministris. Quicquid dixe-
rit vobis facite. Erant autem ibi lapidee

porree sex posite secundum purificationem iu-
deorum capientes singule metretas bi-
nas vel ternas. dicit ei ihesus. Imple
te idrias aqua et impleverunt eas usque
ad summum. et dicit ei ihesus. haurite
nunc et ferte architriclino. et tulerunt
ut autem gustavit architriclinus aquam
vinum factum. et non sciebat unde es-
set. Ministri autem sciebant qui hau-
serant aquam vocat sponsus architri-
clinus et dicit ei. Omnis homo primus
bonum vinum ponit. et cum inebria-
ti fuerint tunc id quod deterius est. Tu
autem servasti bonum vinum usque ad
huc. Hoc fecit initium signorum ihe-
sus in chana galilee et manifestavit
gloriam suam. Et crediderunt in eum
discipuli eius.

Postilla

Nuptie facte sunt in chana gali-
lee. **Jo. ij.** Miraculum istud dominus ihe-
sus fecit Anno eius. xxxi. octavo post
ianuarii luna. xv. feria. ij. indictione
vi. Ante initium evangelii scribit sanctus
Jo. de vocatione discipulorum christi. tunc
dicit eis. Amen amen dico vobis vide-
bitis celum apertum et angelos dei descen-
dentes et ascendentes super filium hominis.
tunc sequitur evangelium hodiernum. **Nup-
tie** facte sunt in chana galilee. **Cor.**
Chana est nomen ville in qua facte sunt nu-
ptie in provincia galilee. Et ista villa
distat a iherusalem quasi tribus diebus. Et
iste nuptie facte sunt eadem die qua christus
baptizatus est reuoluto vno anno. Et
erat mater ihesu ibi. Non dicitur hic quod fu-
erit vocata quia ratione consanguinitatis
veniat namque officiosa sicut etiam abijt
in montana ad elisabeth ad serviien-
dum ei. **Luce. p.** Ratione huius etiam
vocatus fuit dominus ihesus cum disci-
pulis suis. **Crisostomus.** vocatus est
ihesus ad nuptias non ut aliquis mag-
nus sed ut consanguineus et ipse ut hu-
milis non respuit sed venit. Sed quo
vocati sunt ihs et mater eius et discipuli

k. ij

ad nuptias cū essent paupes q̄les nō
solēt ad cōiūuiā vocari. **R**espondet
q̄ sponsus et spōsa paupes fuerūt et
ideo paupes iūtabāt. **X**p̄s aut̄ nup
tys interesse voluit vt nuptias appro
baret et errore eorū excluderet q̄ nup
tias damnant. vñ **B**eda. si thoro im
maculato et nuptys debita castitate
celebratis culpa inesset: nequaquā do
min⁹ ihesus ad has venire voluisset.
Vñ. i. Cor. vii. Nō peccat mulier si
nubat si vxorē accepisti nō peccasti:
si nupserit vgo nō peccat. et deficiēte
vino. in ipso cōiūuiō qd̄ ē signū pau
pertatis. dicit mater ihesu ad eū. **V**i
nū non hñt. scz ministri ad p̄p̄inādū
et d̄t ei ihesus. **Q**uid mihi et tibi est
mulier. **T**ho. q. d. defect⁹ iste nō p̄t
net ad me vel ad tē: sed ad illos quo
rū sūt nuptie. **R**ondū vñt hora mea.
Cris. q. d. qd̄ rogas et petis vt faciā
miraculū anteq̄ sit hora veniēs ad
hoc. **L**icet em̄ vinū deficeret nōdum
tñ defect⁹ vini erat oib⁹ manifest⁹.
Xp̄s aut̄ volebat vt oēs p̄mo scirēt
defectū vt sic postea miraculū esset oī
b⁹ certū et manifestū. d. mater ihesu
ministreis. i. seruitoribus cōiūuij. **N**ō
cūq; dixerit vobis facite. **T**ho. crede
dum est q̄ btā virgo nunq̄ aliq̄d pe
tuit a filio: qd̄ ipse nō fecerit. **E**t nō li
cet aliq̄ntulū dūce videret matri tñ
dere. ipsa tñ firmissime sciuit eū factu
rum qd̄ petuerat. **E**t iō di. ministris
qd̄cūq; dixerit vob facite. **E**rāt aut̄
ibi. scz i domo cōiūuij. lapidee p̄oris
sex posite s̄m mōrē iudorū. i. purifica
tionē iudeorū. vtz **M**at. vii. pharisei
et oēs iudei nisi crebro lauēt man⁹
nō manducāt panē. capiētes. i. cape
re valētes. singule metretas. i. men
suras. binas vel ternas di. eis. i. mi
nistreis. ihesus. rogat⁹ a matre. i. ple
te ior̄ias aqua et impleuerūt vsq; ad
summū. vt nihil vacuitatis remane

ret. et dicit eis ihesus **T**ho. iam facta
trāsmutatioe cui⁹ omnipotētia iam
aquam in vinū cōuerterat. **E**go po
test similiter panem in corp⁹ et vinū
in sanguinem trāsmutare. **M**aurice
nūc et ferte architricino. vñdē **C**ri.
architricin⁹ dicitur quasi ordinator
vel dispēsator in cōiūuiō. et tulerūt.
s̄m imperiū domini nostri ihesu xpi.
Et notādum q̄ ministri obediētes
fuerūt in fundēdo et in hauriēdo et in
deferēdo. vt autēz gustauit architri
clin⁹ aquam vinum factam. et nō sci
ebat vñdē esset. ministri autem scie
bāt qui hauserāt aquam. vocat spō
sum architricin⁹ et di. ei. omnis ho
mo primū. i. in p̄ncipio cōiūuij. bo
num vinum ponit. in mēsa. et cum in
ebriati fuerint. cibo et potu boni vini
tūc iō quod deterit⁹ est. iō ē min⁹ bo
num. tu autem seruasti vinum bonū
vsq; adhuc. immo optimum. et sicut
di. **C**risost. hoc est generale in omni
bus miraculis quod semper ad nobi
lius terminatur q̄ natura possit. **N**ū
q̄ natura fecit ita bonū vinū: sicut il
lud fuit. **N**unq̄ aliq̄s pistoz ita bonū
panē fecit sicut qñ xps panes mltipli
cauit. vñ p̄p̄ hoc q̄ comederūt de pa
nib⁹ istis voluerūt eū facē regē. **J**o.
vi. **I**tē natura nunq̄ potuit dare ita
clar⁹ et acutū visū sicut ip̄e xps dedit
cecō nato. **J**o. ix. **N**oc in iā signorū
fecit ihesus in chana galilee et maife
stauit gl̄az suā **G**lo. i. latētē similitū
rōe edificatōis discipulorū. vñ s̄b d̄t
et crediderūt i eū discipuli e⁹. i. firm⁹
crediderūt viso miaculo roborati sūt i
fide apli⁹ et amore ei⁹. **V**ltio notādū
q̄ scūs tho. de aquino in tertia parte
summe. q. xliij. d. q̄ domin⁹ ante il
lud miraculū cōuerfionis aque in vi
nū nullū aliud fecit in hūana natura
et iō libell⁹ de ifātia saluatoris p̄tra
riū h⁹ dices re pbat⁹ ē t̄q̄ ab hētias

cōfect⁹ vtz in decreto gelasij. **P**ri de
ca pñs euangelium vbi dicit nuptie fa
cte sūt in chana et c. Querit quid sit
matrimoniu. Respondet hugo de pra
to qd cōsensus expñsus volūtatie et nō
fide vel coacte de vñbis de pñti efficit
matrimoniu. Carnis aut copula ipsū
consumat. Alia aut q pcedūt vt pro
missio de accipiēdo sūt sponsalia nec
efficiūt matrimoniu. similiter q comi
tanē vt missio anulī q est signum ma
trimoni et instrumētum. Et omnia
alia q obseruant in matrimonio sūt
quedā solemnitates matrimonij nō
q efficiūt matrimoniu. Cōsensus au
tem ille est in cohabitatione ppetu
am et in copulam carnalem. Itē no
tandū q inter xpianū et quantūcūq
q aliam personam nō baptisatā non
potest esse cōiugium cū baptisat⁹ sit
ianua sacramētorum. similē si aliq
infidelis cōuertit⁹ ad fidem et eius vx
or nollet cōverti potest accipere aliā
vxoem. Et simile est de vxore. Quia
nō est cōuentio lucis ad tenebras ne
q xpi ad belial vt dicit apostolus. ij.
ad cor. vi. Item qñ quis timore co
actus accipit aliq. Si em̄ postea qñ
est in loco tuto non cōsentit p̄t eā dī
mittere qz matrimonia debēt esse li
bera et c. Item notandū q philo. in
polli. d. Mas nō debēt cōtrahere añ
xxvj. annū et puella ante. xvij. annū
als fetus imperficiat qz mas et femina
tūc non crescūt. oportet tñ et p̄ueni
ri pñt p̄fata tempora aliqñ ppter in
continētiā

Cūca secūda post octauas ephie
Euangelij fm̄ Math. viij.

In illo tempore Cum descēdisset ihs
de mōte secute sūt eum turbe multe
Et ecce leprosus veniēs adorabat eū
dicens Domine si vis potes me mūda
re. Et extēdes ihsus manum tetigit
eum dicens Volo mūdare. et cōfestim

mūdata ē lepra eius. et ait illi ihs.
vide nemī dixeris: sed vade ostēde
te sacerdotib⁹: et offer mun⁹ tuū qd
pcepit moyses in testimoniu illis.
Cum autem introisset capharnaū
Accessit ad eū centurio. rogās eū et
dicens Domine puer me⁹ iacet in do
mo paraliticus et male torque⁹ et ait
illi ihsus ego veniam et curabo eum.
et respondēs centurio ait. Domine
non sum dign⁹ vt intres sub tectum
meū: sed tñ dic verbo: et sanabit⁹ pu
er me⁹. nam et ego homo sum sub po
testate cōstitut⁹ habens sub me mili
tes. et dico huic vade et vadit: et alio
venit et venit: et seruo meo fac hoc et
facit Audiēs autem ihsus mirat⁹ est
et sequētib⁹ se dixit. Amē dico vob⁹:
nō inueni tātam fidem in isrl. Dico
autem vobis. qd multi ab oriente et
occidente veniēt. et recubent cū abraā
ysaac et iacob in regno celoz. Filij
autē regni enīent in tenebras exteri
ores: tibi erit flet⁹ et stridor dentū et
dixit ihsus centurioni: vade et sicut
credidisti fiat tibi: et sanat⁹ est puer
in illa hora.

Postilla.

Cum descēdisset ihsus de mōte
Mat. viij. Mar. p. Lu. vi. **H**y
storia hui⁹ euāgelij facta ē Anno xpi
xxi. ij. p̄d iulij. feria. v. luna. xvi.
indictione. iij. **G**lo. Postq dñs do
cuerat discipulos in mōte descēdit in
vallem vt turbas docēt. et sanaret
turbaz infirmos q seqbant⁹ eum. **D**i
scipulis em̄ tāq p̄fectorib⁹ sermonē
fecit in mōte. turbis aut tanq im̄p̄e
fectis in valle p̄dicauit et fm̄ haymo
nē. **E**xemplo xpi debēt facē p̄dicato
res vt i p̄dicatōe sua habeāt sermo
nē tpatū. Et sicut sciūt vnūquēq ca
pere posse ita et vñbū dei annūciēt. vñ
eciā **G**re. fm̄ capacitatē auditor⁹ for
mand⁹ est sermo doctoris. secute sūt
eum turbe **G**oz. ppter quaz seqlam
k in

et edificationē mouebat ad faciendū
miracula. ecce leprosus ueniens. scz
cū fide cordis. et adorās eū. cū humili
tate corporis. vnde **Marc.** p. d. genu
flexit. **Lu.** v. d. p. d. in facie q̄ oīa
humilitatē indicāt. **Origenes** Dabu
it em̄ tria iste leprosus in se q̄ quicū
q̄ habuerit i se nihil a deo sibi nega
tur. Primum est fides qd̄ tangit. cū
dicat. Adorabat eum. vnde **Jaco.** i.
Postulet autem in fide nihil hesitās
et dabit ei. Secundum est humilitas
qd̄ notat cum d. p. d. in faciem.
vnde **Eccle.** xv. Oratio humiliat
se celos penetrat. Tercium est deuota
oratio qd̄ notat cum d. dñe si vis po
tes me mūdare. **Hic** est cōsiderandum
q̄ sapiēter se habuit ille leprosus tūc
primo ad fidē conuersus. Nō enim desi
derauit sanitatē corporis nisi inq̄tū il
la esset anime salū. Et ideo nō orauit
vt dñs eum sanaret sed illi⁹ uolūta
ti cōmisit an eum sanare uellet: q̄ so
lus nouit quid congrueret saluti. A
quo leproso adhuc in fide neophito
nos a puericia in fide xp̄i nutriti exē
plum reape debem⁹. vt bona fortūe
bona nature et quicūq̄ terrena q̄b⁹
cōtingit bñ et male vti nō petam⁹ a
deo. nec ea q̄rem⁹ nisi inq̄tū necēria
sūt sustentatiōis nostre et expediētia
nostre salutis. **Nihil** em̄ nobis bonum
est nisi nr̄a felicitas et̄na. et ea q̄ nob̄
ad istā cōsequēdam p̄ficiūt siue p̄spe
ra siue aduersa. Et extendēs ihs ma
nū tetigit eū dicens uolo mūdare. vñ
Damascen⁹. humanitas xp̄i erat or
ganū et instrumētum diuinitatis. Et
ideo sicut artifex mediātē instrumen
to opat̄. sic virt⁹ diuina in xp̄o p̄ ap
plicationē humanitatis a qua miacu
la fiebāt qūq̄ sicut hūc leprosu t̄gē
do sanauit. Et cōfestim mūdāta ē le
pra ei⁹. scz totalit̄ non tm̄ diminuta
Vñ in ps̄. cxlvij. Ipse dixit et facta

sūt. vñ **Aug.** d. q̄ nō statim post de
scensū de mōte fecit hoc miraculū sed
postq̄ sermonē in loco cāpestri fecit
turbis. sicut d. **Lu.** v. **Crisostom⁹**. p.
sermonē imēdiatē p̄cedit ad miacu
la. vt verbis p̄cedentib⁹ autoritatē p̄
staret. vt mirabil in verb. mirabilior
apparēt in ope. et ait illi ihsus. uide
nemini dixeris. scz miraculū qd̄ fa
ctum ē. **Cri.** in his verb. docet nos nō
esse uaneglosos. et si aliqd̄ bonū ac
ca nos ē nō nob̄ s̄ deo ascribē dēm⁹.
Vñ ps̄. xxxij. Nō nob̄ dñe nō nob̄ s̄
nominī tuo da gl̄am. **S.** uade ostēde
te sacerdotib⁹ et offer munus qd̄ p̄ce
pit moyses. **Leui.** xxiij. scz duos pas
seres offēbat p̄ emūdatiōe sua vñ⁹
eor⁹ occidebat et alē in sanguinē illi⁹
intingebat. et sic dimiss⁹ euolauit. In
testimoniū illis. i. vt illor⁹ testimo
sanus habeat. **Quare** xp̄s leprosu sa
natū misit ad sacerdotes. **Rūsis** fm̄
Boz. Primo p̄pter legis approbatio
nē. Secūdo p̄pter miraculi cōfirmatiōē
scz vt testes essent miraculi. Tercio
p̄pter eor⁹ utilitatē. vt uideētēs cre
derēt et saluarent. Quarto p̄pter eru
ditionē nr̄am vt nos etiā sacerdotes
honorē. Quinto in exēplū pctōi
bus q̄ sūt lepra pcti infecti. q̄b⁹. d.
Itē. i. nō stete. ostēdite. nō occulta
te. uos. nō alios. sacerdotib⁹. q̄ ha
bēt ptātē remittēdi pctā. vt **Jo.** xx
Accipite spūm sanctū. quor⁹ remiseri
tis pctā remittūtur eis. Cū autē in
troisset capharnaū accessit ad eū cen
turio. i. quidā gētilis qui habebat cē
tum hoīes in armis sub se ad custodi
am ipsi⁹ galilee. tūc em̄ ēra iudeor⁹
subiecta eāt romāis a q̄b⁹ illic eāt
posit⁹ centurio ille. iste autē centurio
auditis xp̄i miraculis fēmiē credidit
q̄ posset sanare seruū ei⁹ qui eāt ei
valde car⁹. vt d. **Lu.** v. et iō de e⁹ sa
natōe fuit vald̄ sollicit⁹. accessit g⁹

rogas eum dices. domine puer me⁹
seruū nominās puerum suū. **Hoc** est
cōtra superbos qui famulos dedignā
tur. iacet in domo. scz nō potēs veni
re ad te. **Hoc** est cōtra ihumanos do
minos q̄ expellūt infirmos famulos
a domo sua & mittunt ad hospitale
paralitic⁹ & male torquet. **Cris.** In
firmitatē tantūmō exposuit sed san
tatis remediū in p̄tate mīe eius p̄mī
sit. **Et** ait illi ihesus ego veniā & cura
bo eū. vñ **Beda.** Qui ad sanādum fi
lium reguli ire noluit ne diuitias ho
norare videret. **Ad** seruū vadit ne ē
uilem cōitionē sp̄reuisse putaret. &
respondēs centurio ait. dñe nō sū di
gn⁹. scz qz gētilis sū. **Vñ** ihero. qz gē
tilis fuit & forte p̄dola stabāt in do
mo sua ideo noluit vt xps intraret
ne in hoc offenderet. vt intres sū te
ctum meū. **Cor.** nō di. palaciū licet
princeps esset. sed tectū p̄e hūilitate
sui & cōsideratōne magnitudinis xpi.
vñ **Aug.** dīcēdo se indignū. p̄stiat se
dignū. nō in cui⁹ parietes sed i cui⁹
corp⁹ xps intraret. vñ **Ozi.** Qñ cor
pus & sāguinē xpi sumptue⁹ es. tūc
dñs tectū tuū vult intrare. **Et** tu er
go humiliās teipsū dic. **Dñe** nō sū di
gn⁹ vt in. sub te. me. s. tñ dic vbo &
sanabit puer me⁹. vñ **Beda.** Mag
fides q̄ dicere credit esse facē. **Nā** &
ego hō sum sub p̄tate cōstitut⁹ hñs sū
me milites. & dico huic vade & va
dit. scz q̄tū ad negoū implēdum in
absentia. & alio. antiq̄ est grāmatica
& alio veni & venit. q̄tū ad officiū
implēdū in p̄ntia. & seruo meo fac
hoc & facit. **Ex** hys cōcludit qz si dicto
eius vn⁹ vadit & alius venit. multo
pl⁹ si xps de⁹ & dñs dicat infirmitatē
vade: & vadit. **Et** scitātū veni & veni
et. audiēs aut̄ ihs. scz qz sub velamē
to carnis centurio agnouit excellen
tiam maiestatis. mirat⁹ est. i. ad mo

dū mirātis se hūit. **Et** seq̄ntib⁹ se dix
it amē amen dico vob⁹: nō inueni tā
tam fidē in isrl. i. in pplō iudaico qd̄
intelligēdum ē q̄tū ad facultatez in
credēdo qz alij plib⁹ signis visis cre
diderūt. **Ille** vero nullo miāculo viso
sed solū audito credidit. **Dico** autēz
vobis qz multi ab oriente & occidēte
veniēt & recubēt cū abraā p̄saac & ia
cob i regno celoz. qz multitudo gē
tiū de diuersis orbis p̄tib⁹ existētium
per p̄dicationē ap̄loz ouersa ē ad fi
dem & sic p̄ceperūt grām in p̄nti &
glām in futuro. **Fili** aut̄ regni. i. iu
dei ex quib⁹ erat nat⁹ & q̄b⁹ eāt p̄n
cipalit̄ missus ad p̄dicandū eis. **Ena**
enē in tenebras exteriores. qz repule
rūt fidē xpi & sic remanēt in p̄ctis su
is obstinati. **Et** sic enā enē ad penas
infernū q̄ dicunt tenebre exteriores.
vñ **Greg.** interiores tenebre cecitas
mētis. exteriores et̄na nox dānatio
nis. ibi erit flet⁹ & stridor dentium.
vñ **Raba.** flet⁹ de ardore stridor den
tiū de frigore solet oriri. vñ **Job** xxij.
Trāsibūt de aquis niuū ad calorem
niuū. **Et** dixit ihs cēturiōni vade. i.
secure reuertere. **Et** sicut credidisti.
scz p̄fecte. sic fiat tibi. in sanātōe fui
tui. & sanat⁹ est puer. nō fili⁹ sed ser
uus. ex illa hora. scz q̄ dñs ihesus dix
it sibi. fiat tibi **Raba.** fidei merito oñ
dit ip̄etrasse salutē suo. **Vltio** notā
dū qz legiē in euāgelis xpm tres pa
liticos curasse. vnū q̄ iacebat in porti
cu. xxviii. ānos habēs in infirmitate.
vtz **Jo.** v. Alium q̄ portabat a quoz
viris i grabato. vtz **Mar.** ij. Tercū
q̄ fuit fu⁹ cēturiōis sicut hē i euāge
lio hodie. **Circa** p̄ns euāgelii vbi dī
Extēdens ihs manū tetigit eū dices.
volo mūdare. dī **Hugo** de prato. qz i
sc̄pturis iuēim⁹ trib⁹ modis leprā
fuisse mūdātā que significat tres
modos remissionis peccatoz. **Prim⁹**

mod⁹ fuit in ablutiōe aque vt lepra
naaman. vtz. nñ. **Re. v.** et significat
baptismū in quo oīa pctā mūdant.
sic fuit mundat⁹ constātin⁹ corpaliē
et spūaliē. i. in corpe et aīa simul. Se-
cund⁹ mod⁹ fuit in ostēsiōe et mis-
siōe ad sacerdotes et significat cōfessio-
nē. in q̄ et p quā pctā mūdant. vnde
Ja. v. Cōfitemini alterut⁹ pctā vīa
et orate p inuicē vt saluemini. Ter-
cius mod⁹ fuit i tactu man⁹ xpī sicut
hic dicit. **Extendēs manū et c.** et signifi-
cat bonā opationē. Nam si hō in pctō
mōtū exīis nō desperat s̄ facit bona
opa. orando. ieiunādo. elemosinas
dādo. vbi dei audiēdo. tūc dñs ihs
xps eo cit⁹ illuminat eū. et nō patit̄
eū pīre sed reduat ad pīam. vtz in
cornelio **Cēturione** d quo legiē **Act.**
x. Elemosine tue et orōnes ascēderūt
in cōspectu dei. et ad eū missus ē bt̄s
petr⁹ apl⁹ vt baptisaret eū. S; si in
pctō mōtū existēs negligit bona opa
ei vt multi stulti faciūt dicentes. Ad
quid pdest mihi bona opari. tūc de
us dēlinquet qñq tales. vt tādē sic
in pctis suis moriēnt⁹ et dānabunt. vñ
de hoc dicit in decretis. **In pctis** existē-
tes debēt bona opa facere vt de⁹ cor
ipsoꝝ illustret de pe. dist. v. **Falsas.**
sequit̄. vade ostēde te sacerdoti. **Dic**
rephēndit̄ error paup⁹ de lugduno
dicentiū. nō esse necessariū sacerdoti
cōfiteri. qz quilibz bon⁹ xpian⁹ est sa-
cerdos.

Admca tertia post octauas ephie.
Euā. fm **Matth. viij.**

In illo tpe. Ascendēte ihesu in nauicu-
lā. secuti sūt eū discipuli eius. et ecce
mot⁹ magn⁹ factus ē in mari ita vt
nauicula opiret̄ fluctib⁹. Ipse vō dor-
miebat. Et accesserūt et suscitauerūt
eū discipuli eius dicētes. dñe. salua
nos p̄rim⁹. Et dixit eis. quid timidi
estis modice fidei. tūc surgens impa-

uit ventis et mari et facta ē trāquilli-
tas mag⁹. Porro hōies mirati sūt dice-
tes. q̄lis ē hic qz venti et mare obedi-
unt ei. **Postilla.**

Ascendente ihesu in nauiculam.
Matth. viij. Mar. iij. Lu. viij.
Historia hui⁹ euāgelij facta ē anno
xpī. xxxij. kal. augusti. feria. v. lūa
ij. indictiōe. nñ. **Q**uā imiciū illi⁹ euā-
gelij scribit scūs **Matth.** in eodē ca-
p. vñ de scribis accessit ad ihesū. et
ait illi. **Magister** sequor te quocūq;
ieris. di. ei vulpes foueas hñt. et vo-
lucres celi mīdos. **Filius** aut̄ hōis nō
habet vbi caput suū reclinet. **Alius**
aut̄ de discipul⁹ eius ait illi. dñe pmit-
te me p̄mū ire et sepelire patrē meū.
Ihesus aut̄ ait illi. **Seque** me et dimit-
te mortuos sepelire mortuos suos. **Et**
statim sequit̄ euāgelium hodiernum.
Ascendēte ihesu i nauiculā. vñ **Cri.**
Cū multa et mirāda dñs ostēdis; in
terra trāsyt ad mare vt ibidē excellē-
tiora opa demonstraret quaten⁹ terre
marisq; dñm se oñdēt. **Secuti** sūt eū
discipuli ei⁹. scz trāsfretātēs cū eo.
ecce mot⁹. i. maris turbatio. vnde
ps. lxxij. **Qui** cōturbas pfundū ma-
ris. **Et** ista turbatio maris nō fuit na-
turalis s; ipio xpī hec facta ē diuina
vietute vt manifestaret̄ v̄tus xpī di-
scipul⁹ ei⁹. magn⁹. s. vt mai⁹ appa-
rēt miraculū. **Fact⁹** ē in mari. i. i stag-
no genezareth. ita vt nauicula opi-
ret̄ fluctib⁹. supple fere. et d̄t opiret̄
et nō submergeret̄ qz nauis xpī dai-
ti p̄t s; submergi nō p̄t. **Qui⁹** figura
ostensa ē in archa noe. vtz **Ge. viij.**
Ipse vero dormiebat **Ly.** **Et** hoc du-
pliciter de eā. **P̄ia** vt veritas hūane na-
ture in eo oñderet̄. **Dormiebat** ei⁹ cor-
pore s; vigilabat deitate. **Secūda** vt
discipuli i piculo positi ad xpm recue-
rerēt et auxiliū suū peterēt. iō sequit̄
et accesserūt et suscitauerūt eum di-

scipuli eius dicentes . deuotis precib⁹
. dñe perim⁹ . i. perire timem⁹ . salua
nos . **Ra.** Peraces ⁊ bñdicti disci
puli xp̃i saluatorē vobiscū hētis ⁊ pe
riculū timetis . vita vobiscum est ⁊ d
morte solliciti estis . **Et** dixit eis qđ ti
mori estis **Ly.** q. d. nō debetis timere
cū sim pñs vobiscū: quē vidistis tot
miracula facē in terra . modice fidei .
Cri. p̃t hoc vocat eos modice fidei .
qđ licet crederēt xp̃m posse eos libeā
re a piculo cū esset exaltat⁹ . Non tñ
credebāt qđ hoc possz dormiēs facere:
qđ si p̃fectā fidē haberēt . agnoscerēt
eū tātam ṽtutē habentē dormiēdo
q̃tū vigilādo **Et** tantā in mari q̃tū
in terra . Tūc scz post p̃ces discipulo
rū . surgēs . scz a somno . ipauit ṽtis
et mari . oīa inūo ationē fluctuū . ⁊
facta est trāquillitas mag̃ in mari .
Ly. ex quo p̃t eius diuinitas qđ miā
culū hoc fecit impando sicut dñs oīm
creaturaz . vñ sequit̃ . Porro hōies
mirati sunt . vñ **Ihero.** Nō discipuli s̃
nauē ⁊ ceteri qui erāt in nauī . dice
tes q̃lis ē hic . **Ly.** qđ sicut hō dormit
et sicut dē miracula facit . **Cor.** i. miā
culis xp̃i semp aliqđ ponit ad ostēdē
dam veritatē humanā . ⁊ ad ostēden
dā veritatē deitatis . vñ **Criso.** Som
nus hōiem . trāquillitas dēi oñdebat
Tria ergo admirant̃ . **Et** hōiem dor
mientē ⁊ deum impantē . creaturam
obedientē . Vñ addūt . qđ venti ⁊ ma
re obediunt ei . sicut creaturarum
creatori .

Cōmca quarta post octauā ephie .
Euā . fm Matheū . xij .

In illo tpe Dixit ihesus . d. se
pabolā hāc . **Simile** factū est
regnū celoz hōi qđ sciauit bo
nū semen in agro suo **Cū** aut dormi
rent hōies venit inimic⁹ ⁊ supsema
uit zizania in medio tritici ⁊ abijt .
Cū aut creuissz herba ⁊ fructū fecissz

tūc apparuerūt ⁊ zizania . **Accedētēs**
autem serui patrifamilias : dixerūt
ei : domine . **Nōne** bonū semen semia
sti in agro tuo . vnde ergo hz zizania
Et ait illis **Inimic⁹** homo fecit hoc . s
uī autem dixerūt ei . vis imus ⁊ col
ligim⁹ ea . **Et** ait nō ne forte colligē
tes zizania eradicetis simul cū eis . ⁊
triticiū limite vtraqz crescere vsqz
ad messem . ⁊ in tempore messis dicā
messorib⁹ colligite primū zizania . ⁊
alligate ea in fasciculos ad cōburen
dum . triticiū autem congregate in
horreum meū . **Postilla.**

Simile factum est regnū celoz
Mat. xij. **Historia** hui⁹ euāge
lij facta ē in mense april . viz . in die
anno xp̃i . xxij . indictione . v . **Sile**
est regnū celoz . i. stat⁹ ecclesie mili
tātis . hōi qui seminauit bonū semen
in agro suo . **Ly.** homo ille xp̃us est .
ager autē ecclesia labore ⁊ sanguine
xp̃i exulta . **Bonū** semen ē sācta do
ctrina ⁊ fides catholica . **Cum** autem
dormirēt hōies . i. custodes **Glo.** mē .
Qui ad tutelam ⁊ custodiam sūt de
putati . per quos plati designātur . ve
nit inimic⁹ homo . i. diabol⁹ . vtz **Ex.**
xv . dixit inimic⁹ persequor ⁊ op̃ . ⁊ c
et superseminaui zizania i medio
tritici . quia inter doctrinaz veritatis
cōmiscuit fallaciam erroris . inter fi
deles ⁊ electos cōmiscuit prauos ho
mines . inter virtutes cōmiscuit vi
cia . **Cū** autem creuisset herba ⁊ fru
ctum fecisset apparuit zizania . **Criso.**
quali similem herbam habēs ita quā
tum ad exteriorē apparentiam fre
quenter non est differentia inter se
men christi ⁊ semen diaboli : sed in
facto deprehenditur diuersitas . **Ac**
cedentes autem serui patrifamilias
dixerunt ei . **Domine.** **Nōne** bonum
semen seminasti in agro tuo . vnde
ergo habet zizania . **Et** ait illis .

Inimicus homo fecit hoc. **G**or. dialo-
lus dicitur inimicus homo ex eo quod homini
a principio inimicatur. serui autem dix-
erunt. vis imus et colligimus ea. **E**t ait
nonne forte eradicetis. sed cum eis. si-
mit utraq; crescet. sed zizania et triti-
cum. id est bonos et malos. usque ad messē
id est usque ad mundi consumationem. et in te-
pore messis id est iudicii dei. **D**icā mello-
ribus id est angelis. **C**olligite primum ziza-
nia. et alligate in fasciculos ad combu-
rendum. quia misterio angelorum sepabu-
tur mali tunc de medio iustorum. et mit-
tentur in gehennam. triticum id est fideles in hor-
rea huius mundi stritos et flagellatos
congregate in horreum meum id est in cele-
ste gaudium.

Dominica quinta. **C**onfitebor tibi
domine pater celi. **H**oc euangelium
quod de sanctis. sed in festo sancti Ma-
thei apostoli.

Dominica in septuagesima **E**uā-
gelium **M**at. xx.

In illo tempore. **D**ixit ihesus discipulis
suis parabolam hanc. **S**imile est regnum
celorum homini patrifamilias qui exiit
primo mane conducere operarios in vi-
neam suam. **C**onuentio autem facta cum
operariis ex denario diurno: misit eos
in vineam suam. **E**t egressus circa ho-
ram tertiam: vidit alios stantes in so-
lo otiosos et illis dixit. **I**te et vos in
vineam meam et quod iustum fuerit da-
bo vobis. **I**lli autem abierunt. **I**terum
autem exiit circa sextam et nonam horam
et fecit similiter. **C**irca undecimam ve-
ro exiit et inuenit alios stantes. **E**t di-
xit illis. quid hic statis tota die oti-
osi. dicitur ei. **Q**uia nemo nos conduxit.
dicit illis. **I**te et vos in vineam meam
cum autem sero factum esset dicit do-
minus vinee procuratori suo: voca opera-
rios et redde illis mercedem incipiens
a nouissimis usque ad primos. cum ve-
nissent ergo qui circa undecimam ho-

ram venerant acceperunt singulos dena-
rios. **V**eniētes autem et primi arbitra-
ti sunt quod plus essent accepturi. **A**ccepe-
runt autem et singulos denarios. **E**t ac-
cipiētes murmurabant aduersus pa-
trifamilias dicentes. huius nouissimi
vna hora fecerunt: et pares illos nobis
fecisti: qui portauimus pondus diei et
estus. **A**t ille respondens vni eorum dix-
it. amice non facio tibi iniuriam. non-
ne ex denario conuenisti mecum tolle
quod tuum est et vade. **V**olo autem et huic
nouissimo dare sicut et tibi. **A**n non li-
cet mihi facere quod volo: an oculi tui
nequam est quia ego bonus sum. **S**ic
erunt nouissimi primi et primi nouissimi.
Multi enim sunt vocati: pauci vero
electi. **P**ostilla.

Simile est regnum celorum. **M**at.
xx. **H**istoriam huius euangelii lo-
cutus est dominus ihesus christus. **A**nno eius
xxxij. kal. octobris. dominica luna. xij.
indictione. v. **A**nte hoc euangelium scri-
bit sanctus **M**at. i. eodem ca. **Q**uod ihesus
dixit discipulis. amen dico vobis quia
diues difficile intrabit in regnum ce-
lorum et iterum dico vobis facilius est
camelum per foramen acus transire quam
diuitem intrare in regnum celorum
auditis autem his discipuli miraban-
tur valde dicentes. quis ergo poterit
saluus esse. aspiciens autem ihesus ait
illis apud homines hoc impossibile est
apud deum autem omniaabilia sunt.
Glo. diues difficile intrabit regnum
celorum. **L**y. difficile dicit et non impos-
sibile quia difficile est diuitias possidere.
et non teneri nimis amore eorum. **E**t
iterum dico vobis facilius est camelum per
foramen acus transire. **L**y. hoc non intel-
ligit de quolibet diuite sed de diuite
constituente finem in diuitiis. et totam
conscientiam suam. ergo **M**at. x. dicitur quod diffi-
cile ostendentes in pecuniis intrabunt in reg-
num celorum. **L**y. possessio diuitiarum reddit

hōiem difficilem ad p̄fectionē acqui-
rendā. **N**on tñ facit impossibile. qz
abraā fuit diues valde: tñ fuit p̄-
fect⁹. vt hēt **Ge. xvij.** t̄ iō **Ecccl. xxxi**
Beatus vir diues q̄ inuētus est sine
macula. **Et sequit̄.** **Et quis est hic t̄**
laudabim⁹ eum. q. d. vix t̄ cum dif-
ficultate inuēit̄. postmodum sequit̄
euāgelium hodiernū. **S**imile est reg-
num celoz. id est status ecclesiemili-
tantis. hōimū patrifamilias. **I**ste ē
deus pater qui ita gubernat totum
mūdū. sicut paterfamilias subditos
in dōmo. **Q**ui exiit p̄mo mane con-
ducere operarios in vineam suā. vi-
nea est vniuersalis ecclesia. cui⁹ pal-
mites sūt iusti: que a p̄mo hōie iusto
scz abel colligit̄: vsqz ad vltimū hō-
minem iustum qui nascitur⁹ est. vt
dicit **Gre.** **N**ec vero vinea tot de se
ptulit palmites: quot sanctos p̄tu-
lit a iusto abel: vsqz ad vltimum ele-
ctum qui in fine mūdī nascitur⁹ est.
Operarij sūt doctores t̄ prelati a deo
missi ad culturā hui⁹ vinee p̄ p̄dica-
tionē t̄ doctrinā. **Q**ui exiit p̄mo ma-
ne. **Ly.** qz a principio mūdī vsqz ad
noe fuerūt. **Q. d. c. lvi. a. m.** **I**n quo
tpe aliquos sanctos patres ad erudi-
tionem hōim misit scz **Adam Seth t̄**
Enoch. t̄ alios sanctos t̄ iustos. **C**ō-
uēctione autem facta cum operarijs
ex denario diurno **Ly.** **C**ōuentio ista
est p̄missio vite eterne p̄ labore. que
quidē vita eterna dicit̄ denari⁹ qui ē
equalis oib⁹ qz vita et̄na erit equa-
lis oib⁹ quātum ē ex pte finis. qz nū-
q̄ finē habebit. **E**t egressus circa hō-
ram tertiam. **N**ona tertia intelligit̄
mūdī discursus a tēpe noe. vsqz ad
abraam. in quo tempore elapsi sunt
ccc. lxxix. anni. **I**n quib⁹ annis aliq̄
sancti ad eruditionem aliorum missi
sunt a deo vt noe. sem. thare. t̄ sic
de alijs. **I**terum exiit circa sextam t̄

nonam hōram t̄ fecit similiter. **N**ona
sexta fuit ab abraam vsqz ad moy-
sen. in quo tempore elapsi sūt. cccc.
anni in quib⁹ annis missi sunt abraā
isaac t̄ iacob. t̄ duodecim patriāche
et sic de alijs. **N**ona nona a moyse
vsqz ad christum. **I**n quo tempore
elapsi sunt. **Q. d. xi. anni.** **I**n quib⁹
annis ad eruditionē populi missi sūt
Moyse t̄ Aaron t̄ Josue iudices re-
gis t̄ prophete t̄ sacerdotes. **E**rant
enim versus de etatib⁹ veteris legis
vt infra **S**excentū mille sex quīqua-
ginta dat **Adam** **O**ctoginta nouem
qz trecentos. noe sub archa. **C**ircū-
clus abram quadringentos habet
annos. **D**at trigintaqz sex quadrin-
gentos moyse lex. **S**eptuaginta te-
tras quadiingenta dauid t̄ rex. **S**ex
quadringentos dabit transmigrans
babilonqz. **A**nte ihesum cert⁹ hic an-
norum datur ordo. **T**ractus ab he-
breis habet sic t̄ biblia nostra. **A**nte
ihesum numerat mundi **I**heronim⁹
annos **V**num ter mille septingētos
decies sex. **V**tracqz biblia dat. tā no-
stra q̄ iudeoz. **N**ota. versus sequēs
non est beati **I**heromi. **A**nte ihesum
cc. min⁹ vno milia quīqz. **C**irca vn-
decimam vero exiit t̄ inuēit̄ alios
stātes t̄ d̄t ill. qd h̄ stātis tota die
ociosi. vndecima hōra itelligit̄ a tpe
xpi vsqz i finē mūdī. i q̄ tpe gētiles
vocati sūt p̄ p̄dicationē aplōz t̄ ali-
oz eccie doctoz. t̄ iō sequit̄. qd h̄
stātis tota die ociosi. qz ei a p̄ncipio
mūdī vsqz tūc laborare i hoīs opib⁹
neglexerāt q̄i tota die ociosi stabāt
dicit̄ ei. qz nemo nos p̄duxit. i. null⁹
ppha. null⁹ doctor ad instruendū nos
vxit. qz lex t̄ pphe filijs isrl̄ dati fue-
rūt. vt illi i spūali scificatōe vigerēt
ex q̄b⁹ i m̄ carnē xps erat nascitur⁹.
Ite t̄ vos in vineā meā. s. corde cre-
depo. ore cōfitepo. ope laborādo. vñ

Cri. Quisquis cū fide recta bonis ope
rib⁹ insiluit. hui⁹ vinee operari⁹ exi
stit. Cum sero factū esset. **C**or. sero
est mors hominis. vel sero est temp⁹
iudicij. qz illud erit in fine mūdi. Itē
sero redit homo ad domū suam. **A**ia
lia ad iudū. Ita in iudicio qlibet ad
locū quem sibi pparauit ibi vel ad si
nistram vel ad dexterā. dicit domin⁹
vinee. i. de⁹ pater qui ē dñs iure cre
ationis. pcuratori suo. **L**y. i. ihesu xpō
qui missus ē ad purationem salutis
humane. voca. ista vocatio generali
ter fiet in iudicio: vtz. **I**o. v. venit ho
ra qñ mortui audiet vocē filij dei. et q
audierit viuēt. oparios. siue bonos
siue malos. Et redde illis. statim sine
dilatōe. mercedē suā. scz totam sine
diminutiōe. vtz. **p.** **C**or. in. vnusq
qz ppriam mercedē accipiet fm labo
rem suū. Incipies a nouissimis vsq
ad pmos. **Q**uqz enim nouissimi i la
bore sunt pmi in pmo. vñ **Gre.** **A** no
uissimo patfamilias denarios redde
re cepit q ad paradisi requiez prius
latronē q petz perduxit. Cū ergo ve
nissent q circa. xi. horā venerant scz
ad operādum in vinea. **A**cciperūt et
ipsi singulos denarios. i. vitā eternā
que eq̄lis erit oib⁹ nulli lōgior nulli
breuior. meritorū tñ diuersitate ful
gebūt. alij magis. alij min⁹. vtz. **p.**
Cor. xv. **S**tella differt a stella i cla
ritate. **H**ic aut denari⁹ vnus in se ē.
multiplex aut ppter accipientū diffe
rentiā. venietes autē et pmi. i. illi q p
mo vocati sūt ad pma⁹. arbitrati sūt
q pl⁹ essent accepturi. **G**lo. interl.
scz digniorē locū in regno. acceperūt
et ipsi singulos denarios. i. similia p
mia iuxta cōuentionē predictā. vñ de
Remi. di. p. eandē eternitatē. Et ac
cipietes murmurabāt. ista murmu
ratio p̄t dici lōga extēsiō pene in limbo
Vñ Gre. antiq post lōga inferni tpa

ad celū pueniūt qñ post murmuratō
nē denarium accipiūt. nos autē sine
murmuratiōe. qz mox cū de corpe ex
im⁹ sine mora pmiū accipim⁹ scz si iu
sti fuerim⁹. **S**imilit̄ p̄t exponi de diu
xitēte et martire qz vn⁹ nō statim euo
let sicut ali⁹. **S**z ergo. accipientes mur
murabāt. s. q̄rēdo: aduersus patrē
familias dicētes. hñ nouissimi. i. mar
tires vel in p̄mitētia et in bonis operi
bus inferiores. vna hora fecerūt. qz
modico tpe labore sustinuerunt. et il
los pares nobis fecisti. scz in pmo. q
portauim⁹ pond⁹ diei et est⁹. pond⁹
scz p̄ceptor et estū carnalis discipiscē
tie quotidie eidē resistēdo. at ille tñ
dens vñ eorū dixit. amice. non facio
tibi iniuriā nonne ex denario cōueni
sti mecū. i. nōne pmisisti p vita eter
na seruare decalogū. **T**olle qd tuū
est. qz paratus sū tibi reddere merce
dem tuā. vade. scz ppter impletionē
mādatoz et intra in gaudium domi
ni tui. volo aut et huic nouissimo. scz
in pma seruēt. dare sicut et tibi. ino
centi. an nō licet mihi facere. qz non
volo nisi bonū et licitū. vñ **Gre.** **S**tul
ta ē questio cōtra bonitatem dei. an
oculus tu⁹. i. intētiō tua q ad pmatū
niteris. nequā est qz ego bon⁹ sum.
ex natura bonitatis meo: idō nulli fa
cio iniuriā. sic erūt nouissimi. i. humi
les hic et abiecti. pmi. in futuro i sua
exaltatione. vtz. **L**y. xvij. **O**is qui se
hūiliat exaltabit. Et pmi. in estima
tione hōim in pnti erūt qñqz nouissi
mi in iudicio dei q est scrutator et og
nitor cordium. **M**ulti em sūt vocati.
Ly. scz ad fidē. s. pauca electi. ad glo
riā. vñ **Gre.** **M**ulti ad fidez veniūt. s.
ad celeste regnū pauca pducunt. **Vñ**
enā Mat. viij. **A**tta ē via q ducit ad
vitā et pauca sūt q iueniūt eā. et lata
et spaciōsa ē via q ducit ad peritōez
et multi ambulāt per eam.

Dominica in sexagesima. Euange-
lium scdm Lucam. viij.

In illo tempore. Cum turba
plurima conuenerent et de ci-
uitatibus properarent ad ihe-
sum. dixit per similitudinem. Erunt
qui seminat seminare semen suum. et
dum seminat aliud cecidit secus. viam
et concilcatum est et volucres celi come-
derunt illud. et aliud cecidit supra petram
et natum aruit. quia non habebat humo-
rem. et aliud cecidit inter spinas et si-
mul exorte spine suffocauerunt illud.
et aliud cecidit in terram bonam et ortum
fecit fructum centuplum. Nec dicens
clamabat. Qui habet aures audiendi
audiat. Interrogabant autem eum di-
scipuli eius quod esset hec parabola. quibus
ipse dixit. Vobis datum est nosse mi-
sterium regni dei. ceteris autem in pa-
bolis ut videntes non videant et audien-
tes non intelligant. Est autem hec pabo-
la. Semen est verbum dei. Quod autem se-
cus iuxta viam hi sunt qui audiunt. deinde
venit diabolus et tollit verbum de cordi-
bus eorum ne credentes salui fiant. Nam
quod supra petram. hi sunt qui cum audie-
rent eum gaudio suscipiunt verbum. et
hi radicem non habent. quia ad tempus cre-
dunt. et in tempore temptationis recedunt.
Quod autem inter spinas cecidit hi sunt
qui audierunt et a sollicitudinibus et di-
uitiis et voluptatibus vite euntes suf-
focantur et non referunt fructum. Quod autem
in terram bonam. hi sunt qui in corde bono
et optimo audientes verbum retinent. et
fructum afferunt in patientia.

Postilla.

Quoniam turba plurima conuenerunt.
Luce. viij. Math. xij. Historia
huius euangelij facta est in apostoli prima
die anno christi. xxxij. indictione. v. An-
nuntium illius euangelij scribit sanctus lucas in
principio illius capituli. quod ipse christi

stus iter faciebat per ciuitates et ca-
stella predicans et euangelizans reg-
num dei et duodecim apostoli cum illo.
Et mulieres aliquae quae erant cura-
te a spiritibus malignis et infirmita-
tibus Maria. quae vocatur magdale-
nae de qua septem demonia eiecerat.
et iohanna uxor chuse procuratoris
herodis. et susanna et aliae multae. quae
ministrabant ei de facultatibus suis.
et c. Tunc sequitur euangelium ho-
diernum. Cum turba plurima conue-
nerunt Corra. in quo explicatur pra-
dicationis christi gratiositas ad quam
tot homines conuenerant. et de ciui-
tatibus. non tantum de villis cura-
les sed etiam de ciuitatibus ciues. pro-
perarent ad eum. scilicet christum.
et in hoc etiam notatur turbarum
feruor et deuotio. quia conuenerant.
id est simul veniebant. non quidam
in principio quidam in medio. et qui-
dam in fine sermonis sed simul veni-
ebant. ut audirent verbum dei dixit
per similitudinem. Glosa interli.
parabolam. Quare loquebatur in
parabolis. Respondetur ut a simpli-
tibus eius predicatio retineretur. ex-
erit qui seminat Corra. sensus littera-
lis est planus et c. Missus scilicet fili-
us dei a patre in mundum. ut patet
Iohannis. xvi. Exiui a patre et veni
in mundum. Qui seminat. id est cuius
officium est seminare. Semen.
scilicet verba exteriora secundum assum-
ptam humanitatem. et interiora secundum
deitatem. propter hoc enim officium
venit in mundum scilicet ut semen do-
ctrinae in mundum spargeret. ut pa-
tet Luc. decimo. Aliis ciuitatibus oportet
me euangelizare regnum dei. quia
ideo missus sum. Et dum seminat.
hic subdit differentias auditorum
ubi dei. modo dic textum euangelij vsque
ibi. Qui habet aures audiendi audiat. Vn-

Criso. **V**ic seminat postq̃ parabolā
p̃ntis euāgelij p̃posuit dixit. **Q**ui h̃z
aures audiēdi audiat. vbiq̃q̃ hoc ṽ
bum in diuinis scripturis ponit. exa
tatio est mentis ad intelligēdum mi
sterium. ergo h̃c verba dīcs clama
bat. sc̃z vt attentius audirēt. qui ha
bet aures. **G**or. h̃c dicebat qz oēs
habebāt aures sed nō omnes audie
bāt vt intelligerēt & bene agerent
Pro quo sciēdum q̃ triplex est audi
tus. **P**rim⁹ est nature sensitue. **S**ecū
d⁹ interioris intelligētie. **T**erc⁹ obe
dientie. **D**e quo triplix auditu dī in
p̃s. xlvij. **A**udi filia quo ad primum
et vide quo ad secūduz. & inclina au
tem tuam. quo ad tercium. **I**nterro
gabāt autem eū discipuli eius q̃ ess̃z
h̃c parabola. **G**lo. nō interrogabāt
eum statim in p̃ntia populi sed cū ess̃z
sol⁹. vt habet **M**at. xij. quib⁹. sc̃z
discipulis interrogātib⁹ dīcs. vob̃
qui fideles estis datū est nosse miste
rium regnī dei. i. intelligētiā scrip
turaz. ceteris autem in parabolis. i.
phariseis & iudis & incredulis. vt vi
dentes. i. videre se reputātes. nō vi
deāt. velut vidētes foris humanitatē
nō videāt int⁹ diuinitatem sc̃z oculo
fidei velut vidētes foris miracula nō
videāt intus virtutem dei operātem
et audientes. sc̃z verbum exterius.
nō intelligāt. sensum spūalem inte
rius. est autem h̃c parabola. **V**ic sub
dit dñs parole expositionē. **S**emen ē
verbū dei. dī aut semē verbū dei p̃p̃e
similitudinē. **P**rimo qz semē qd semi
nat nisi sub t̃ra dīat sine fructu ma
nebit. **S**ic verbū dei qd in p̃dicationē
audiē nisi in p̃fundo memorie serue
tur oīno p̃dit. **V**ñ dō in p̃s. cxvij.
In corde meo abscondi eloquiā tua
vt nō peccem tibi. **S**ecūdo qz semen
sine bñficio solis nō crescit. sic verbū
dei p̃dicatū sine grā dei adiuvāte inu

tile existit. **E**t h̃c ē ratio q̃re in p̃na
pio sermōis grā ip̃lozāt. & scōz iuo
catio vt. i. qd possibilitas nostra nō
optinet eoz nobis intercessiōe done
tur. **T**ercio p̃pter necessitatē reficē
di. **N**ā sicut semē ē materia pais ad
refectionē corpis. sic verbū dei ē ma
teria p̃dicationis ad refectionē aīe.
vtz **D**eu. iij. **N**on in solo pane viuit
homo sed in omni ṽlo qd p̃cedit de
ore dei. vñ **G**re. **C**ib⁹ mētis est ṽbū
dei. **P**ostmodū subdit hic auditor.
verbi dei q̃tuor differētiās. qd autē
secus viā. i. vna ps seminis cecidit. se
cus viam. i. in cor vanitatis & volup
tatis expositū. & cōculcatū est. **C**ōcul
catio trāseūtium significat carnales
affectiones. & volucres celi comede
rūt illud. per volucres itelligūtur de
mones **E**rgo cōmestio volucrū signifi
cat suggestionē demonū. vñ subdit
deinde venit diabol⁹ & tollit verbū.
iō ē memoriā verbi. de corde eoz ne
credētes salui fiāt. inuadet em̃ diabo
lus salutē hoīm. **S**alus autē per fidem
habet. vtz **L**u. vij. **F**ides tua saluā te
fecit. **N**am qd supra petrā **V**ñ sūt ou
res & rebelles p̃ superbā. qui cū au
dierint cum gaudio suscipiunt ṽbū
qz tales in audiendo p̃dicationē dele
ctant sed cum de p̃dicatione recedūt
statim decedūt a bono p̃posito qd ha
buerūt. **E**t h̃z radicem nō habēt. sc̃z
profūde firmitatis. **R**atio autē q̃re ar
bor radices nō habet aliquā est. qz m̃
mis sepe trāsplantāt. & h̃z frequēter
de bono ad malū mutanē. iō nō radi
cant in bono. vñ subdit. qz ad tem
pus credūt in t̃pe tēptatōis recedūt
vtz **E**cclē. xvij. **A** mane vsqz ad ves
perā immutabiē tempus. qd autem
cecidit inter sp̃mas **V**ñ sūt. sc̃z añt̃
per cupiditatem temporalū diuine
tpales sp̃me vocant qz aīam vulne
rāt & pungūt. & a sollicitudinibus. i.

a cura supflua in acquirendo. et diu-
tius. i. ab ipsarum rerum abundantia in
poscendo. et voluptatibus. i. a sequente
luxuria diuitibus vtendo. eūtes suffocā-
tur. q. q. inapiunt cogitare de spū
alib. statim se immiscet cogitatio de
tpalib. et pualēs suffocat verbū. qd
aut cecidit i terrā bonā. i. in cor bonū
et deuotū. **Vi** sūt qui in corde bono.
per industriā naturalē. et optimo. p
grām ihesu xpi. audiētes vbu dei re-
tinent. scz in memoria. et fructū affe-
rūt in patiētia. vñ **Mat. xij. dz.** Alij
afferūt fructū tricesimū vt q sūt in
statu cōiugali. Alij sexagesimū vt q
sunt in statu viduali. Alij centesimū
vt q sunt i statu vgmali. Circa pns
euangeliū vbi dz. **Exiit q seminat se-**
minare semē suū. **Di. hug.** de prato.
q pōicator vbi dz hoc qd pōicat ver-
bo. debet ope implere. **Vt** si pōicator
predicat mūdā cōtāmm. debet et
ipse hoc facē. **Si** pōicat abstinentiā
et pnam debz et ipē facere. **Si** pōicat
vicia fugē et vtutes habē. debz et ipē
virtuosus esse. et sic de alijs. et sit do-
ctōr vbo et exēplo. **Sic** verus pōicator
dñs ihesus fecit. vtz **Act. p.** **Cepit** ihe-
sus facere et docē. sequē in euāgelio.
Semē est vbu dei. vbi diligēter est
aduertendū q verbū dei ē valde p-
osū quia opat corpū xpi. vñ **Aug.** **In**
terrogo inqt vñ frēs vel sorores di-
cite mhi. **Quid** vobis pl? esse vidē
verbū dei. an corpus xpi. **Si** vultis ve-
rum respondere hoc vtiqz dicere de-
betis. q nō sit mī? verbū dei q cor-
pus xpi. **Et** iō quāta sollicitudine ob-
seruam? qn nobis corp? xpi ministra-
tur vt nihil ex ipso in terrā cadat tā-
ta sollicitudine obseruem? ne verbū
dei qd nob erogāt dū aliud ā cogita-
m? aut loqmur d corde nrō depercat
Ex qbz iā dictis patz q q scient et ex
pposito desidiose vel falsē atēptiblr

audiunt quic peccāt. vñ **Aug.** et etiā
allegat in decretis. **Nō** mī? reus erit
qui vbu dei negligēter audit q ille
qui corp? xpi in terrā cadē ex negli-
gētia sua pmiserit. **hec** ille. **Qd** spāli-
ter intelligi pōt de illo q negligētia le-
ui in terrā sinēt cadē eukaristiā vel
ille q negligēter audit cū atēptu ver-
bū dei. vel de illo q non curat verbuz
dei audire. i his q sunt de necessitate
salutis q prius ignorat.

Domnica in quinagesima. Euan-
geliū fm Lu. xviij.

In illo tēpore **Assumpsit** ihs
duodecim discipulos suos et
ait illis. **Eccē** ascēdim?
iherosolimam et cōsumabūtur om-
nia que scripta sūt per pphetas de fi-
lio hominis. **Tradet** enim gentib?
et illudēt. et flagellabiē et cōspuetur. et
postq flagellauerint occidēt eum. et
tercia die resurget. **Et** ipsi nihil hor-
intellerunt. **Erat** autem verbum
istud absconditum ab eis et non in-
telligebant que dicebātur. **Factum**
est autem cum appropinquaret iheri-
cho. **Cecus** quidam sedebat secus vi-
am mendicans. **Et** cum audiret tur-
bam pretereuntem. interrogabat
quid hoc esset. **Dixerunt** autem ei q
ihesus nazaren? transiret. **Et** clama-
uit dicens. **Ihesu** fili dauid miserere
mei. **Et** qui preibant increpabant
eum: vt taceret. **Ipē** vero multoma-
gis clamabat. **Fili** dauid miserere
mei. **Stans** autem ihesus. iussit eum
adduc ad se. et cum appropinquasset
interrogauit illum dicens. quid tibi
vis vt faciam. **At** ille dixit domine
vt videam. **Et** ihesus dixit illi. **Respi-**
ce. fides tua te saluum fecit. **Et** conse-
stim vidit et sequebatur illum mag-
nificans deum. **Et** omnis plebs vt vi-
dit dedit laudem deo.

Postilla.

Assumpsit ihesus duodecim disci-
pulos. **Luce. xviij. Mathei. xx.**
Mat. x. Historia huius euangelij. fa-
cta est **Ano xpi. xxxij. xvij. kalendis**
aprilis feria. iij. luna. vi. indictione
vi. Ante initium illius euangelij scri-
bit sanctus lucas in eodem ca. qd xps
dixit discipulis suis. **Amen dico vobis**
Remo est qui reliquerit domum aut
parentes et fratres aut uxorem aut fi-
lios propter regnum dei et non recipiat
multo plura in hoc tempore et in futu-
ro seculo vitam eternam. postmodum
immediate sequitur euangelium illud.
Assumpsit ihesus duodecim discipu-
los et c. **Cor.** dominus ihesus prudens
ex sua passione discipulos suos ptue-
bandos. **Ideo** predixit eis passionis
penam et resurrectionis gloriam ut
cum eum morientem cerneret resur-
recturum non dubitarent. et ait illis
scz tanqz suis secretariis et amicis.
Eccc ascendimus iherosolimam. qz
iherusalem in montanis erat. et con-
summabuntur omnia que scripta sunt
per prophetas de filio hominis. id est de
virginis filio. qz prophete scripserunt de
passione xpi futura. ut patet Ihere.
xi. Quasi agnus mansuetus qui portat
ad victimam. **Item Isay. lij.** Sicut
ovis ad occasionem ducetur et quasi
agnus coram tonsore se obmutescet
et non aperiet os suum. **Item psay.**
lij. Ipse vulneratus est propter iniqui-
tates nostras. attritus est propter sce-
lera nostra. **Item psa. v.** Corpus me-
um dedi percutientibus et genas meas
vellentibus faciem meam non auerti
ab increpantibus et conspuentibus in
me. **Hic** notandum est cum carnis pri-
uium est tempus gaudij et leticie scdm
consuetudinem mundi scz comedere
carnes et bibere vinum et delicias car-
nalis perfrui. **Quare** ergo mater
sancta ecclesia in tempore iocundita

tis commemorat nobis et ad memoria
reducit tristitia insignia passionis xpi
Respondetur ut quilibet audies ha-
die predicare euangelium de passio-
ne xpi. sic retrahatur a vanitatibus
et gaudiis mundi. unde sequitur. **Tra-**
detur enim gentibus. Cor. traditus
fuit xpus. **Primo** a discipulo suo iu-
da iudeis. ut patz **Mat. xxvi.** Quid
vultis mihi dare et ego vobis eu tra-
dam. **Secundo** a iudeis pontio pilato
qui erat ptes gentilis. **Tercio** tra-
ditus est eoducto a pilato ipsis iude-
is ut flagellaretur et crucifigeretur
et illuderetur. **Primo** enim illosus fu-
it in domo cappe pontificis dicentes
propheta nobis xpe. quis est qui te
percussit. **Secundo** in pretorio herodis
qui spreuit eum cum exercitu suo
et illudit ei cum veste alba **Tercio** in
atrio pilati ubi fuit coronatus et cum
arundine in capite percussus. ut patz
Mat. xxvij. Et genuflexo ante eum
illudebant ei dicentes. **Aue rex iudeo-**
rum. **Quarto** in patibulo crucis. ut
patet **Mat. xxij.** mouentes capita
sua dixerunt vach qui destruit tem-
plum dei. **Et** flagellabitur. **Flagella-**
tus enim fuit primo colaphis in facie
ut patet **Mat. xxvij.** eum cederunt
et colaphis eum cederunt. **Secundo**
arundine in capite. ut patet **Mat.**
xxvij. **Et** accipiebant arundinem et per-
cutiebant caput eius. **tercio** flagellis
in toto corpore. ut patet **Jo. xix.** tunc
apprehendit ihesum pilatus et flagella-
uit eum. et conspuetur. **Conspuitus**
enim fuit. **Primo** a iudeis in domo
cappe. ut patet **Mat. xxvij.** tunc ex-
spuerunt in faciem eius. **Secundo** a
gentilibus in atrio pilati. ut patz **Jo.**
xix. **Et** dabant ei alapas et expuantes
in eum et c. **Et** postq flagellauerint
occident eum. unde **Cor.** **Eccc** mag-
na crudelitas qd non sufficit eis alter

scilicet vel flagellare: vel occidere: sed
vtrūq. vnde pilatus flagellatum vo-
luit dimittere. scdm illud Jo. xviii.
Emendatum ergo illum dimittam.
Sed iudei noluerūt sed post flagella-
tionem eum occidi perauerūt. et ter-
tia die resurget. **I**n hoc pmittit eis
consolationem de velo eius resurre-
ctione. Et eius resurrectio exemplar
est nostre resurrectionis. Et ipsi nihil
horum intellexerūt. **L**y. qz adhuc ru-
des et imperiti erāt. ergo nō intellex-
erūt. **F**actum est autē cum appropin-
quaret ihericho. **S**uperius autē xps p-
dixit discipulis suis passionis infirmi-
tatem. **S**ed ne scandalisarenē. **V**ic oñ
dit suam potētiam et hoc per miracu-
losam celi illuminationem vñ. quos
terrūit verbo. cōfirmavit miraculo: p-
primum astruit in eis fides humanita-
tis. per scdm fides trinitatis. **C**e-
cus quidam sedebat sec⁹ viam medi-
cans et cum audiret turbam pterēū-
tem. multa enim turba pcedebat et
etiam multa seqbaē xpm ihesum: in
quo ostēdit testimoniu doctrine. **I**n-
terrogabat quid hoc esset. et hoc ē val-
de vtile interrogare de ihesu. a. salua-
tore. dixerūt autē ei. qz ihesus nasa-
ren⁹ trāsiret. **N**asaren⁹ est dictus qz
in nasareth est cōcept⁹ et etiam ibidē
nūtrit⁹. et clamauit. non tātum cla-
more exteriori sed etiam interiori. de
quo dicit in ps. cxviii. **C**lamauit i toto
corde meo. dicens fili dauid miserere
mei. q. d. nō pecuniam sed misericor-
diam peto. **E**t in hoc qz hic cecus cla-
mauit ihesu fili dauid miserere mei.
cōfiteē vtramq. in xpo naturam scz
humanam in hoc qz dicit fili dauid. fm
enī humanam naturam natus est ex
progenie dauid. **E**t diuinam cōfiteē
in hoc qz dicit. miserere mei. dei enim ē
pprium miserere. et qz preibāt incie-
pabāt eum vt taceret. **I**sti significāt

homines a bono alios retrahētes. **I**psi
vero multo magis clamabat. **F**ili da-
uid miserere mei. in quo dat nobis
exemplum qz qtomagis nobis occu-
rūt impedimēta tātomagis ē clamā-
dum et inuocādum diuinum auxiliū.
Stās autē ihesus iussit illum addu-
ci ad se. in quo apparet clemētia xpi.
Quia nō dedignat⁹ est stare. et allo-
qui viles personas et pauperes. vnde
Ihero. **C**ecus qui sequi non poterat.
Erat dominus et eum vocare iubet.
ne turba phiberet. **C**or. sic deberēt
facere principes nostri. scz cum vide-
rent pauperes cōquerētes: et facere
vocare ad se. vt audirēt eorum que-
rimōias. facerentq. eis iusticiā ex-
pedite. **S**ed iam potest dici de aliqui-
bus illud **I**sa. p. **D**upillo nō iudicāt
et causa vidue nō ingredit ad illos.
Et cum appropinquasset. interroga-
uit illum dicens. **Q**uid tibi vis vt fa-
ciam. q. d. xps nō sanat inuitos sed
volūtarios. vnde **A**ug⁹. qui creauit
te sine te nō iustificabit te sine te. **A**t
ille dixerat domine vt videam. ecce
bona et discreta petitiō. **N**ō enim peti-
uit aurum nec argētum. sed tātum lu-
men. **V**nde ps. cxlv. dominus illumi-
nat cecos. **I**psē autē dixit illi. respi-
ce. nō apposuit manum nec aliqd vn-
guētum ad sanādum eum sed solum
verbum quoniam ipse dixit et facta
sūt. fides tua saluū te fecit. **C**or. ex fi-
de enim imprecauit salus spūalis et
etiam corporalis. et cōfestim vidit.
Nihil ei mediū int̄ deū et factū dei. **E**t
seqbaē illū. ecce signū pfecte illūma-
tiōis scz in corpe et i aia. **M**agnificās
deū. **C**or. i. magnū dicens eū magnitudi-
ne vtutis. **V**ñ ps. cxlvi. **M**agn⁹ dñs
noster et imāg vt⁹ eius. et oīs plebs
vt vidit qd factū ē. nō inuidet vt pha-
risei. **S**z laudē dedit dō. potētie dei cō-
gratulādo salutē celi. **V**ñ circa pñs
l i

euangelii ubi dicitur omnis plebs ut vidit dedit laudem deo. Sed heu hodie plures christiani deum non laudant. sed deshonorat tripliciter. Primo quodam honorat mundum exercitantes diuersos malos ludos et per diuersas malas leticias. Nunc laruis demonum in signum quod sunt filii demonum utendo. nunc alijs paganijs gestis utendo per creationem: ut puta corporis. sed reuera per corporis et anime destructionem. Secundo alij deum inhonorant corpus suum pascendo contra laudem dei. ut ad Phil. in. Quorum deus venter est. Et de illo deo quot miracula facit. quod re in fimo. discipuli super epulas dominicales. sermo. xl. v. R. Tercio alij hodie contra laudem dei ducunt choreas illitras: propter quas toties unum saltum faciunt versus infernum. quotiens unum in chorea faciunt saltum. in tali enim est peccatum mortale. unde Augustinus. Ois mortis petulantie saltus est in profundum cloace. At illa autoritas etiam allegatur in summa viatorum. ca. de chorea.

In die prima in quadragesima. Eua. fm Math. in.

In illo tempore. Ductus est ihesus in desertum a spiritu ut temptaretur a dyabolo. Et cum ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus postea esurient. Et accedens temptator dixit ei si filius dei es dic ut lapides isti panem fiant. Qui respondens dixit. Scriptum est non in solo pane uiuit homo sed in omni verbo quod procedit de ore dei. Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam ciuitatem et statuit eum supra pinnaculum templi et dixit ei. si filius dei es mitte te deorsum. Scriptum est enim. angelis suis mandauit de te: et in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. At illi ihesus. Rursus scriptum est Non temptabis dominum deum tuum. Iterum assumpsit eum diabolus in montem excelsum valde: et ostendit ei omnia regna

mundi et gloriam eorum. et dixit illi hec omnia tibi dabo. si cadens adoraueris me. tunc dixit ei ihesus vade sathana. Scriptum est enim. Dominum deum tuum adorabis: et illi soli seruias. tunc reliquit eum diabolus. Et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei. **Postilla.**

Ductus est ihesus in desertum. Dat. in. Mar. i. Lu. in. Temptatus est dominus ihesus christus Anno eius. xxx. v. idus ianuarii. feria. in. luna. v. in octidione. in. Ante initium illius euangelij. habet Lu. in. Factum est autem cum ois populus baptizaretur a Jo. Et ihesu baptizato et orate aptus est celum et descendit spiritus sanctus corporali specie sicut columba in ipsum. Et vox de celo facta est. Tu es filius meus dilectus in te complacuit mihi. Et ipse ihesus erat incipiens quasi annorum xxx. ut putabat filius ioseph. Ihesus autem plenus spiritu sancto. regressus est a iordane. tunc scilicet statim post baptismum ductus est. scilicet spontanee. a spiritu sancto in desertum. quod est memorie iherusalem et ihericho. ubi quidam homo inuadit in latrones. ut habetur Lu. x. ut temptaretur a diabolo. Cor. voluit autem temptari christus ut temptationem superaret. ut temptationes confortaret. ut modum victorie doceret. Quia nemo potest esse sine temptationibus ut Jo. in. Militia est uita hominis super terram. Et cum ieiunasset Ly. ut carnem suam innocentem pro nobis maceraret. et exemplum fidelibus daret etiam ieiunandi. xl. diebus et noctibus. Non ultra ieiunauit ut videtur diuinitatis diabolo celaretur. Quia etiam moyses in monte. et helias in itinere tot diebus ieiunauerunt. Aliter tamen ieiunauit christus. et aliter moyses et helias. non ieiunauerunt virtute propria. sicut christus. Sed moyses sustentatus colloquio dei. ut habet Exo. xx. Helias vero ieiunauit in fortitudine cibi semel sumpti. scilicet cuiusdam panis sbermerich. per ea esurunt

per hoc ostēdit in se veritatez huma-
ne infirmitatis. et occasionem temp-
tatori dedit. ideo sequit̃. **Et accēdes**
temptator. scz in specie humana **Ad**
euidētiā hui⁹ temptationis aduer-
tendum qd diabolus sciebat per pphē-
tas qd xps futur⁹ erat ver⁹ deus et ve-
rus homo. vt habetur exp̃sse **Isa. 11.**
Parvulus nat⁹ est nobis et filius da-
id est nobis et c. Sed nesciebat certi-
tudinaliter qd ihesus nazaren⁹ esset
ipse de⁹. ergo temptādo dixit ei. **Si**
filii dei es. scz naturalis et per conse-
quēs ei equalis i potestate. dic vt la-
pides isti panes fiant. vnde **Cris.** Co-
gitavit apud se: si poterit de lapidi-
bus facere panes. vere filii dei est: si
autēz nō poterit homo ē. **Quī** respō-
dens. sapiēter nec diuinitatem eius
poterat perēdere dicēs. scriptū est
Deut. vi. nō in solo pane. scz corpora-
li. vivit homo sed in omni verbo qd
prodit de ore dei. **Ly.** qd verificatur
nō solum de vita spūali sed etia⁹ cor-
porali. sicut patet de moyse qui ieiū-
navit quadraginta dieb⁹ et .xl. nocti-
bus locutione dei. spūaliter et corpora-
liter sustētat⁹: vnde **Raba.** Sicut cor-
pus humanum nō potest vivere sine
terreno cibo **Ita et aīa nō p̃t vivere sine**
dei verbo. **Tūc.** scz postq̃ deūct⁹ est
Assumpsit eum diabol⁹. **Cor.** et hoc
corporaliter. **Et** fm aliquos eum i bra-
chijs portavit. fm alios ad manum
dixit. **Sciendum** qd hoc nō est mirum
qd xps filius dei permisit se a diabolo
duci. vnde **Gre.** in omel. **Quid** ergo
mirum. si se ab illo permisit duci qui
se etia⁹ pertulit a membris. illi⁹ cru-
cifi⁹ scz a pilato et a iudeis. qui fue-
runt mēbra diaboli. **In sanctā ciuita-**
tem. i. in iherusulez q̃ diceb̃ aē sancta
qd diuino cultui deputata. ppter tem-
plum qd erat ibi. **Nec** eāt licitū in le-
ge dñi alibi deo sacrificari. **Et statu**

it eum supra pinnaculū templi. **Cor.**
pinnaculum dicit̃ deambulatoriū cir-
ca muros templi: vbi ascēdebant sa-
cerdotes populo predicātes. dixitq̃
ei. **Si filii dei es** mitte te deorsū. **Ly.**
q. d. hoc vtute ppria potes sine peri-
culo et etiam propter ministerium an-
gelorum tibi seruētum. **Scriptum ē**
emin quomāz angelis suis mādauit
de te. et in manib⁹ tollēt te. **Re** forte
offēdas ad lapidem pedem tuū. **Ait**
illi ihesus. **Cri.** **Rihil** mot⁹ vel indig-
nat⁹ sed cum multa modestia sc̃ptu-
raz ei respōdit. **Scriptum est** **Deu.**
vi. **Nō** temptabis dominū deum tuū
Ly. temptare em̃ deum est querē ex-
perimētum d̃ dei vtute absq̃ necessi-
tate et hoc est peccatum. **Quia** quan-
doq̃q̃ homo habet aliqd qd potest
facere fm viam humanam ad euadē-
dum periculū. **Nō** debet illud obmit-
tere querēdo diuinū experimētum.
Et ppter hoc pbatio ferri candētis et
duella tanq̃ illiata prohibent ab ec-
clesia per hoc enim respōdit dñs xps
diabolo temptādi ipsum. **Quia** cum
p̃isset de pinnaculo templi descēdere
per viam humanam scz per grados
ad hoc factos in templo. **Nō** debebat
per alium locum descēdere qd hoc esset
deum temptare. **Iterū** assumpsit eū
diabol⁹. **Cor.** vt si nō ex vno tamen
ex reliquo suparet. in mōtem excel-
sum valde. et ostēdit ei omnia regna
mūdi. **Ly.** **Nō** est sic intelligēdum qd
ex illo loco p̃nt oīa regna et oēs ciui-
tates determinate videri. sed ostēdē-
do diuersas p̃tes orbis. **Dixit** ei tale
regnū est in tali situ. et tale in tali.
enarrādo breuīt magnitudinē et glo-
riam illoz regnorum. **Et** dicit ei hec
omnia dabo tibi. q. d. **In** illis faciam
te regem. **Et** hoc diabol⁹ arrogāter
loquebat̃. **Non** enim potuit facere si
mentiebat̃. **Quia** mēdax est et pater

eius scz mēdāci. vt; Joh. viij. Si ca
dens. tanq̃ inferior. adoraueris me
tanq̃ supiorē. Ecce diabolus cultū di
uinum sibi mīte usurpare. vnde & ab
imico appetit deo se similem fieri. vt
habet Isa. xxiij. Tūc dixit ei ihesus
vade sathana. i. recede a me qz aduer
sarius es veritati. Hoc ait ihesus q̃si
cum indignatiōe qd non fecit in p̃ce
dentib⁹ temptationib⁹. Ad ostēden
dū qz p̃prias iniurias debet hō patien
ter portare. sed dei iniuriā nullo mō
sustinere. & hāc veritatē per scriptu
ram cōfirmat dicens Scriptū est Deu.
vi. dñm deum tuū adorabis. Ly. ado
ratione latrē q̃ soli deo debet. Sācti
autē reuerari p̃nt reueratione dūlie
tūc reliquit eū diabol⁹. tanq̃ cōfu
sus ex dei triūpho. Tūc accesserūt an
geli & ministrabāt ei. sicut dño vero
p̃prij serui. Ex hoc apparet diuinitas
xpi qz nulla natura est super āgelicā
nisi diuina. Circa p̃ns euangelij vbi
dicit. vt tēptaret a diabolo lucifero
Vbi notandum ē qz lucifer fuit de sū
mo ordine supioris Ierarchie & in il
lo ordine supremū gradū tenuit. cui
tanq̃ p̃ncipi de singulis ordinib⁹ ma
gna multitudo adhesit quos oēs secū
dixit. Lucifer autem dict⁹ est qz pre
ceteris luxit sueqz pulchritudis cōde
ratio eū excecavit. subditosqz habē
voluit & nulli subiect⁹ esse cōcupiuit.
p̃mū hōiem temptauit & vicit. xpm
temptauit & vicit⁹ est. ptātem suam
tūc amisit: quā in vltimis temporib⁹
recuperabit. nūc ligat⁹ sed i fine mū
di soluetur.

Vñica secūda in quadragesima.
Euan. fm Ma. xv.

In illo tempore. Egressus ihe
sus secessit in partes thiri &
sydomis & ecce mulier cha
nanea a finib⁹ illis egressa clamauit
dicens ei. Miserē mei dñe fili dauid.

Filia mea a demonio vexat. Qui non
respōdit ei verbū Et accēdētes disci
puli eius rogabāt eū dicētes: dimit
te illam: qz clamat post nos Ipse au
tem respōdēs ait. nō sum missus ni
si ad oues q̃ p̃terierūt dom⁹ isrl. At
illa venit & adorauit eū dicēs. domi
ne adiuua me. Qui respōdēs ait. nō
est bonū sumere panē filiorū & mītte
re camb⁹. At illa dixit: ecā dñe. Nā
et catelli edūt de mīcis que cadūt de
mensa dñorū suorū. Tūc respōdēs
ihesus ait illi. O mulier magna est fi
des tua: fiat tibi sicut vis. Et sanata
est filia eius ex illa hōra. **Post.**

Egressus ihesus secessit i partes
thiri & sydomis Mat. xv. Mar.
vñ. Historia hui⁹ euangelij facta est
Anno xpi. xxxij. octauo p̃d⁹ man. fe
ria. vi. luna. xix. indictiōe. v. Ante
iniciū illi⁹ euangelij scribit sanctus
Math. in eodē ca. qz xps dixit disci
pulis suis. Omnis plātatio quam nō
plātauit pater meus celestis eradica
bit. Simite illos scz phariseos & scri
bas. Ceca sūt & dūces cecorū. Cecus
autem si ceco ducatū prestet ambo i
foueam cadūt. Tūc postmodum seq̃
tur euāgelium hodiernum. Egress⁹
ihesus. scz de terra Geraz enorum re
lictis scribis & phariseis calumniato
ribus suis qui ex hoc calumniabānt
quā discipuli xpi transgrederebantur
traditiōes semorū vt nō lotis manib⁹
māducarēt. Et hoc ipi pharisei puta
bāt esse grāde pctm Xps at dixit nō
lotis maib⁹ māducare nō ignat hōiez
sed q̃ de corde exeūt: ea cōmānāt hō
imē: de corde em exeūt cogitatiōes
male: hōiada. adulteria. fornicatiōes
furta. falsa testiomia. & blasphemie.
hec sūt q̃ cōmānāt hōiem. secessit i
partes thiri & sydomis. thirus & sy
don sunt ciuitates gentilium sitē in
terra p̃missionis prope montē liban

Et ecce mulier chanaanica. scz natio
ne. Na chananici habitauerunt in ter
ra promissionis ante filios israel nec po
terant per eos totaliter extirpari. vñ
ista mulier ab illis qui remanserant de
scenderat. Ista autem mulier audiuit
de miraculis ihesu xpi. et ideo firmiter
credebat qz filiam suam sanare pote
rat. a finib9 illis egressa. Et vt habe
tur Mar. viij. Primo venit ad ihesum
intra domum. sed qz eam ibi non exau
diuit secuta est eum in itinere. clamans
miserere mei fili dauid. Audierat em
xpm promissum iudeis descendere de ge
nere dauid: ergo clamauit. Miserere
mei fili dauid filia mea male a demo
nio vexata. Qui non respondit ei verbum
Hec est prima duricia qm xps ostendit
huic mulieri. Non propter indignationem
sed vt ex perseverantia ipsius in prece fir
mitas fidei eius et deuotio ostenderet
discipulis vt ipsi discipuli pro ea roga
rent. vt sic ostenderet nos sanctorum pre
cibus indigere. vnde sequitur. Et acce
dentes discipuli eius rogabant eum pro
ea dicentes Dimitte eam qz clamat post
nos. Ly. moti erant ad hoc ex compassi
one videntes fidem et deuotionem mu
lieris. Ipse enim respondens ait. Non
sum missus nisi ad oues que perierunt
domus israel. Ista fuit secunda duricia a
xpi ad mulierem istam. q. d. eam non
esse de ouibus israel. i. dei. Et per conse
ques relinqbat qz ipsa erat de ouib9
diaboli Ly. antiquis patrib9 iudeorum
fuit facta promissio de xpo: sicut abra
he et dauid. Sed qz iudei pro maiori pre
te fidem xpi repulerunt et gentiles eam
susceperunt. Ideo dicit Ihero. Non dixit
xps hoc quineciam ad gentes missus
sit. Cum autem hec mulier videret ni
hil posse per apostolos. tunc personali
ter propius accessit. vñ sequitur. At illa
venit et prostravit ad pedes eius et adora
uit eum. scz tanq3 deum et creatorem

omnium creaturarum. tanq3 deum ce
li et terre tanq3 preceptorem angelo
rum et hominum. Dicens domine adiu
ua me. et qz filie infirmitatem suam
estimat. Ideo dicit domine adiuua me
qui respondens ait non est bonum sume
re panem filiorum et mittere canibus
Hec est tertia duricia qz eam canem
appellauit. et non esse dignam pane
At illa dixit etiam domine. Dic om
nit humilitas mulieris hui9. qz ipsa
fatebatur se esse canem. dicens. etiam
domine. qz verum est qd dicit nec pe
to panem integrum sed micam. Na
et catelli edunt de micis que cadunt de
mensa dominorum suorum. q. d. qz sicut
catuli aliqua modica vtpote micas
cadentes de mensa percipiunt. Sic et ego
gentilis debeo saltem modicum quid
percipere de beneficiis tuis Querit hic
quare xps huic mulieri tantam osten
dit duriciam Respondet Ihero. hoc fe
cit vt exemplum perseverantie daret
et eius fidem et constantiam probaret.
et probata manifestaret. Tunc respon
dens ihesus ait illi. O mulier magna
est fides tua. Jacob9 patris israel. s. hoc
propter hoc qz filiam non secum adduxit
ad ihesum sed eam dimisit in domo.
nec xpm ad eam ire petiuit. qz crede
bat eum posse filiam suam liberare so
lo verbo. fiat tibi sicut vis. Ly. q. d.
Fides tua hoc meretur. Cri. Hic ostendi
tur qm valeat constantia orationis. qz
qd apostoli non obtinuerunt ista pfecte
Et sanata est filia eius ex illa hora.
scz qm sermo xpi processit ex ore eius et
qz cum rediit domum inuenit filiam sane
metis et plene liberatam et sanatam.
Circa pñs euangelii ubi dicit. Filia mea
male a demomo vexata. Respondit qz ad
hoc qz qd non possideat a diabolo: duo
valent. Prmo vt qd sibi a peccato caueat
pfecti morali. et si incidit statim coterat.
qz i tale demono peccato non habet. vt probat
l in

Cassian⁹ in collatiōe patz per exem-
plum de sancto Anthomio quem duo
magi odientes per tres successiue de-
mones enecere de cella sua conabāt.
Cum autem beat⁹ Anthom⁹ tempta-
tionem amarissimam sentiēs oraret.
et signo crucis se muniret semper va-
cui demones recesserūt. Et sic tandē
magi illi a beato anthomio virtutem
crucis xpi et fidei catholice discen-
tes ad fidem cōuersi sūt. Tunc diffiniūt
beat⁹ anthomius nullaten⁹ demones
posse mentem cuiusq; vel corp⁹ inua-
dere nisi eaz primum destituerint oī-
bus cogitationib⁹ sanctis et nisi p⁹s
mentem possederint. Secūdo valet fi-
dei symbolum dictum vel crucis signū
pro se vel suis impressum. Exemplū
patet i dyalogo Gre. li. vii. ca. de iu-
deo custodito p signū sancte crucis.
Dñca. in. in quadragesima. Euā.
scdm Lu. xi.

In illo tempore. Erat ihesus
enecēs demoniū et illud erat
mutum. Et cū eiecisset demo-
niū locut⁹ est mut⁹ et admirate sunt
turbe. Quidā autem ex eis dixerūt.
in beelzebub pñape demonior⁹ enat
demonia. Et alij temptantes: signū
de celo q̄rebant ab eo. Ipse autēz vt
vidit cogitationes eoz dixit eis Om-
ne regnum in seipsum diuisum deso-
labit. et dom⁹ supra domum cadet.
si autem et sathanas in seipsum diui-
sus est: quomodo stabit regnum e⁹
qz dicatis in beelzebub enecere me de-
monia. Si autem ego in beelzebub
enecio demonia filij vestri in quo ena-
unt. Idō ipsi iudices vestri erūt Por-
ro. Si in digito dei enecio demonia p-
fecto peruenit i vos regnum dei. Cū
fortis armat⁹ custodit atrium suum.
in pace sunt ea que possidet. si autēz
fortior illo superueniens vicerit eum
vniuersa arma eius auferet i quib⁹

cōfidebat: et spolia eius distribuet. q̄
nō est meū aduersum me ē et q̄ non
colligit meū dispergit. Cū imū⁹
spūs exierit ab hoīe. ambulat per lo-
ca inaquosa querēs requiē et nō iue-
niēs dicit. reuertar in domū meā vñ
exiui. Et cum venerit inuenit eā sco-
bis mūdātam et ornatā. et tunc va-
dit et assumit alios septem spūs scū
nequiores se. et ingressi habitāt ibi.
et sūt nouissima hoīs illi⁹ p̄iora p̄io-
rib⁹. factum est autem cū hec dicēt.
extollēs vocem quodā mulier de tur-
ba dixit illi. Beat⁹ venter qui te por-
tauit: et vbera que suxisti. At ille di-
xit. Quimmo: beati qui audiunt ver-
bum dei et custodiunt illud.

Postilla.

Erat ihesus enecēs demonium.
Luce. xi. Mathei. xij. Mar. in.
Hoc euangelium factum est Anno
christi. xxxi. kalen. decembris feria
.v. indictione quarta. luna decima
septima. Ante initium illius euange-
lij scribit sanctus Lucas in eodem ca-
pitulo. Factum est cum esset ihesus
in loco quodam orans. vt cessauit.
dixit vnus ex discipulis eius ad ipsū
Domine doce nos orare sicut Johan-
nes docuit discipulos suos. Et ait il-
lis cum oratis dicite. Pater noster q̄
es in cō. et c. Tunc postmodū sequit⁹
euangelij hodiernū. Erat ihs enecēs
demoniū Gor. vuenient aut post do-
cumentū orōis p̄it miraculū expul-
sionis demonis qz hic est vn⁹ effect⁹
orōis. vtz Mar. ix. Hoc gen⁹ demo-
nior⁹ in nullo p̄t exire nisi in orōne et
ieiunio. et illud scz demoniū erat mu-
tum Gor. scz ab effectu qz mutum fa-
ciebat hominem. Et Mat. xij. habe-
tur qz etiam cecus erat. et Mar. ix.
qz etā surd⁹ erat. vñ Beda. In vno
homine tria p̄petrata sūt miracula.
cec⁹ videt. mut⁹ loquitur. possessus

a demonio liberat. Et cum eieisset lo-
cutus est mutus et admirare sunt turbe.
scilicet simplices et minores. Maiores au-
tem calumniabantur miraculum et bla-
sphemabant. unde sequitur. Quidam au-
tem. scilicet scribe et pharisei. dixerunt in
beelzebub princeps demoniorum erat de-
monia. miraculum illud erat publicum
et ideo denegare non poterant: sed per-
uertere conabantur dicentes quod virtute
demonis factum esset. Odium enim et
invidia pervertunt iudicia et facta in-
pretantur ad deterius partem. Scribe
autem et pharisei valde oderunt Christum
quod acriter arguebat eorum vicia. et ido-
miacula divina virtute facta. dixerunt
fieri arte magica scilicet in beelzebub prin-
cipe demoniorum. unde Beda. Cultus
ydolatricae a rege civitatis. Nimue or-
tum habuit. Qui de morte patris sui
nomine Beel. intantum voluit quod ob
memoriam sui aureas statuam patris
sui imaginem et similitudinem habentem
fecit quam habuit in tanta reuerentia.
Ut si aliqui fugitivi vel facinorosi ad
eam confugerent: essent securi de vita sua.
ideo ceperunt et honores divinos ei scilicet
imagini exhibere. videntes regi placere
in hoc. Quo exemplo ceteri de locis
adiacentibus in honore patrum suorum sta-
tuas aureas fecerunt. et sic crevit ydo-
latricae. Beelzebub interpretatur vir mu-
scarum siue habes muscas. quia musce
congregabantur ad ydolum illud propter
etiuorem animalium quam ibi immolaba-
tur. In predicto autem simulacro dice-
bant iudei principem demoniorum habi-
tare. Tum quia illud dicitur primum fuisse
ydolum. sicut dicitur in historiis. Tum quia
cultus eius apud gentes generalior erat
atque celebrior. Et per ipsum dicebant
Christum eicere demonia. hoc autem ex ma-
gna invidia. unde Crisostomus. Invidus non
querit quid dicat: sed solum ut dicat.
Alii temptantes signum de celo que-

rebant ab eo. Glo. fortassis querebant
descensum ignis de celo sicut factum fuit
tempore moysi. utz Exo. xvi. Vel si-
cut tempore iosue sol stetit spacio unius
diei iosue. x. Vel sicut tempore eze-
chie. sol retrocessit. x. gradibus. ut ha-
beret Isa. xxxviii. Ipse autem ut vidit
cogitationes eorum Beda. non ad dicta
sed ad cogitata Christus respondit. Ut vel
sic compellerent credere patri eius qui
cordis occultavidebat. Hoc enim non
potest demon nec aliquis creatura. sed so-
lus deus. ut et ipsi in sua scriptura habe-
bant. unde in. Re. viii. Tu solus nosti
corda filiorum hominum. Item. ii. Re.
xvi. Homo videt ea que patet deus autem
intuetur cor. Dixit eis omne regnum in
seipsum divisum desolabitur. id est destrue-
tur. Nam ut dicit Iheremias. puer res con-
cordia crescunt. discordia maxime res
dilabuntur. unde Aristo. Omnis enim
virtus unita fortior est seipsa dispersa.
Et domus supra domum cadet. Glosa
domus supra domum cadit. cum habi-
tatores unius domus a familia alterius
domus opprimuntur. Si autem satha-
nas in seipsum divisus est. scilicet ita ut
unus expellat alium. quomodo stabit
regnum eius. id est potestas eius. Si autem
ego in beelzebub eicio demonia. ut
vos dicatis. Fili vestri. id est apostoli qui
sunt in carne a iudeis nati sunt. in quo eni-
autem. q. d. Si filii vestri. id est apostoli quibus
dedi potestatem super demonia in nomine
meo demonia deiciunt. Iniquum est dice-
re me in virtute beelzebub demonia eici-
ere. ideo ipsi iudices vestri erunt. Qui
existentes assessores mei in finali iudicio
sententiam meam approbabit. Porro si
in digito dei. id est in virtute spiritus sancti. qui
bonum digito operatur. Sicut enim digitus pro-
cedit a corpore et manu. sic spiritus sanctus pro-
cedit a patre et filio perfecto pervenit in
vos regnum dei. Cor. sententia divini iu-
dicij. unde Augustinus. Regnum dei est potestas
l m

iudiciaria q̄ dānanē ip̄i et a fidelib⁹
secerunt. Cū fortis armat⁹ .i. diabo
lus . custodit atriu suū. **C**or. i. mūdū
q̄ diabol⁹ ante aduentū filij dei i mū
do sine contradicōe p̄ncipabat. In pa
ce sunt oīa q̄ possidet. .i. oēs pctōres q̄
obediunt et fauēt ei. In pace sūt q̄n
tū ad diabolū. vñ **C**re. Illos pulsare
negligit. quos quieto iure possidere
sentit. Si aut fortior eo supueniēs .i.
xps . vicerit eū vniuersa arma eius
auferet in q̄b⁹ cōfidebat. Xps em̄ cū
fact⁹ fuit hō inuasit diabolū et arma
eius abstulit. .i. astucias et neq̄cias ip
si⁹. Et spolia. .i. hōies ab eo deceptos
xps p se et cōsequēte p ap̄los suos ad
noticiā veritatis et fidē sancte trinita
tis reuocauit. Que spolia xps distri
buit cū fideles suos custodie āgelorū
mācpauit et dona spūscī eis tribuit
resistendo āpli⁹ tēptationib⁹ suis. q̄
non ē meū oīa me ē. q. d. fm **C**lo.
Opa mea non oueniūt cū opib⁹ oya
boli. Ego em̄ volo bonū. Ille vero ma
lū. ego amo hūilitatē. Ille supbiaz.
ego diligo castitatē. ille luxuriā. ego
volo aīas saluare. ille p̄cere. et q̄ non
colligit meū in vmitate fidē et dile
ctione dei et p̄ximi disp̄git. q̄ sicut of
ficiū xpi ē dispersa cōgregat. Sic ecō
uerso officiū diabolī ē cōgregata disp
gere. Cū imūdo spūs exierit ab hōie
sc̄p cōtritionē cōfessionē et verā pen
tentia. ābulat p loca inaquosa. .i. ari
da. Et itelligunt corda fidelīū in q̄b⁹
exiccat⁹ ē humor mūdane lasciuie q̄
diabolo resistūt. non cōsentientes suis
suggestionib⁹ vt p̄ccēt. s̄ viciatē re
sistūt sibi. q̄rēs requiē et nō iuēiēs.
q̄ vbi requiescit spūscīus p bonas me
ditationes. spūs malign⁹ illuc intra
re nō audet. Dicit reuertar in domū
meā. sc̄z q̄ oli eāt mea. vñ exiui. .i. ex
pulsus sū p p̄nam. Et cū venerit iue
nit eā sc̄obis mūdātā et ornatā. sc̄z p

p̄nam. et vacante bono opī. vñ neces
se ē vere p̄cētū vt sp̄ aliqd boni opis
faciat. ne diabol⁹ inueniat eū ociosū
Tūc vadit et assumit septē spūs neq̄
ores se. p septenariū numerū itelligū
tur septē pctā mōlia. vñ **C**re. mag
dalena septē demoīa hūit. q̄ vniuersa
vicijs plena fuit. et ingressi habitāt
ibi. q̄ de domo dei fit hitatio demo
nū. et erūt nouissima hōis illi⁹ p̄iora
priorib⁹. q̄ q̄dlib⁹ pctm̄ i recidiuāte
p̄ius est q̄ sile aī recidiuū p̄t ingē
tudine. Factū ē autē. cū hec dīcēt sc̄z
xps loquēdo cōtra iudeos ip̄os redar
guēdo. Extollēs vocē. sc̄z in xpi omē
dationē. q̄dā mulier de t̄ba. **C**or. nō
diues. nō nobil. s̄ de cōmuni ple. q̄
fuit scā marcella. famula scē marthe
q̄ audiens xpm̄ a iudeis et phariseis
blasphemari et dishonestari. et nō va
lēs vltēri⁹ sustinere **A**ulaudē filij dei
et cōfutationē iudeorū et phariseorū et
scribarū prupit i laudē filij et matris
dīcēs. **B**eat⁹ ventē q̄ te p̄oruit. Et
sic matrē dei ex filio laudat. q̄ ab ip
so filio h̄z grām et gloriā. **E**t vere bea
tus ventē. q̄ ibi de⁹ factus ē hōmo.
Etern⁹ t̄p̄alis **I**mmortal⁹ mōlis. vt
ptz **Joh. i.** Et verbū caro factū ē. et
vbera q̄ luxisti. sc̄z a quib⁹ alimentū
lactis suscepisti. **E**t ille dixit quīnimo
quasi dīcēt. **N**ō tm̄ illa ē beata q̄ me
p̄oruit in vtero suo et lactauit me ex
vberibus suis. imo etiā. **B**ei q̄ audi
unt v̄bū dei. aure iteri⁹ corde creden
tes. et custodiunt illd. ope implētes
Quia nō auditores legis iustificabū
tur s̄ factores legis. vtz **Ro. 11.** **B**ei
ergo in spe i p̄nti. s̄ i futuro i re. **C**ir
ca p̄ns euāgelīū vbi d̄r. **E**rat ih̄sus
enaciēs demoniū et illud erat mutum.
Querit cū xpus fecit multa miracula
et suā misericordiā plurib⁹ hōibus in
dulsit eos ab infirmitatib⁹ liberādo.
Quib⁹ vel cui suā mīam magis dīcēt

exhibuisse. Respondet qd dñs noster
ihesus xps. vt dicūt doctores. Aug⁹
Ihero. Cris. nunq̄ liberauit aliquē
corpali ter quinecā spūaliter. Et nū
q̄ partē liberādo quinecā totum ho
minē liberaret. Nihilomin⁹ si hēm⁹
respectū ad grauitatē cum vna infir
mitas sit gūior alia. A grauiori libe
rādo infirmitate dī misericordius se
habuisse. Sed q̄rit que tū inter alias
est maior infirmitas. Respondeo qd
la q̄ totum occupat hominē ⁊ corp
raliter ⁊ spūaliter q̄ illa q̄ solum cor
porali ter. Sed q̄ est illa. Respondeo
qd possessio hominis a diabolo. i alij
infirmitatib⁹ corp⁹ affligit ⁊ anima
nō. qz stat in suo sensu. Sed quando
homo a diabolo inuadit ⁊ vexat. vt
experiētia. Et quo ad aīam homo af
fligit ⁊ tōnis vsu priuat. ⁊ deīde cor
pus vexat. ego dñs noster ihesus xps
hoīem a diaboli manib⁹ liberādo suā
misericordiā magis in his q̄ in alijs
ostendit.

Pñca in media q̄dragesima. Euā
ge. fm Joh. vi.

In illo tempore. Abijt ihesus trās ma
re galilee qd est thiberiadis ⁊ seq̄ba
tur eū multitudo magna qz videbāt
signa q̄ faciebat sup his qui infirma
bant. Subijt ergo in mōtem ihesus ⁊
et ibi sedebat cū discipulis suis. Erat
autem primū pasca. dies fest⁹ iudeo
rum. Cū subleuasset ergo oculos ihe
sus ⁊ vidisset qz multitudo maxima
venit ad eum. Dicit ad philippū. vñ
emem⁹ panes. vt manducēt hi. Hoc
autem dicebat temptans eum. Ipse
enim sciebat quid esset factur⁹. Rñ
dit ei philipp⁹ ducentoz denariorū
panes nō sufficiūt eis vt vnusquisq̄
modicum quid accipiat. Dicit ei vn⁹
ex discipulis eius andreas frater sy
monis petri. Est puer vn⁹ hic qui ha
bet quinqz panes ordeaceos ⁊ duos

pisces. Sed hęc quāto sūt inter tātos
Dicit ergo ihesus. Facite homines di
scumbere. Erat autem fenum multū
in loco. Discubuerunt ergo viri nu
mero quasi quinqz milia. Accepit er
go ihesus panes ⁊ cum gratias egis
set distribuit discumbentib⁹. Simili
ter ⁊ ex piscibus quantum volebat.
Et autem impleti sūt dixit discipul
suis. Colligite que superauerāt frag
menta ne pereant. Collegerūt ergo
et implenerunt duodecim cophinos
fragmētorum ex quinqz pamb⁹ orde
aceis ⁊ duob⁹ piscibus que superfue
rūt his qui manducauerāt. Illi ergo
homines cum vidissent qd fecisset sig
num dicebat quia hic homo ē vere
propheta. qui ventur⁹ est in mundū

Postilla

Abijt ihesus trans mare galilee
quod est thiberiadis ⁊ se. ⁊ c.
Iohannis. sexto. Mathei. xxi. ⁊
Mar. vi. Hoc euāgelium factū est
Anno xpi. xxii. yd⁹ april. dñca. lu
na. xxi. Indictione. v. Ante imāū il
lius euāgelij habetur Joh. v. qd xps
dixit iudeis ⁊ phariseis ⁊ scrib. Ego
cognoui vos qz dilectionem dei non
habetis in vobis. Ego veni in nomi
ne patris mei ⁊ nō accepistis me. Si
ali⁹ venerit in nomine suo illum acci
pietis. Nūo potestis credere vos qui
gloriam ab inuicem accipitis. Et glo
riam q̄ a deo solo est nō queritis. No
lite cogitare qd ego accusaturus sim
vos apud patrem. ē qui accusat vos
moyses in quo vos speratis. Si enim
crederetis moysi crederetis forsītā ⁊
mihī de me enim ille scripsit. Si autē
illi⁹ litteris non creditis. quomodo
verbis meis credetis. Post hęc abijt
ihesus trans mare galilee. Iudei enī
querebāt christum interficere. ⁊ nō
erat adhuc temp⁹ passionis sue. Do
abijt trans mare galilee ⁊ tūc pauit

multitudinem in deserto. Et istud mi-
raculum factum est in principio terci-
anni predicationis christi: circa pascha. in
quo die festo decollatus fuit sanctus
Iohannes baptista. Item notandum secundum
Rico. de ly. quod mare galilee est quidam
lacus magnus per quem transit iordanis
fluvius. Et dicitur mare secundum modum loqui
di hebraicum. in quo congregatio magna
aquarum vocatur mare. et dicitur mare gali-
lee a punitia vel regione. sicut mare
anglicanum. Et dicitur mare tiberiadis ex
nomine civitatis edificate in littore:
que antiquitus ceneretur dicebatur. Sed
ab herode tetrarcha reedificata et ad-
plata et tyberias est vocata in hono-
re tyberii cesaris. Et sequebatur eum mul-
titudo magna. quia videbantur signa que fa-
ciebat super his qui infirmabantur. unde
Matth. vi. percurrentes universam re-
gionem illam ceperunt in grabatis eos
qui se male habebant circumferre. ubi
eum audiebant esse et sanabat omnes.
Subiit ergo in montem. Ly. quia erat
locus devotionis et doctrine apostoli. et
ibi sedebat cum discipulis suis. docens
eos et consolando eos. Erat autem pri-
mum pascha dies festus iudeorum. Sci-
endum secundum theophylactum de aquino. quod in sequen-
ti pascha fuit christus crucifixus. ut habetur
Ioh. xiiij. Unde ab isto miraculo scilicet de
quinque panibus usque ad passionem christi
fluxit unus annus. Ad istud pascha non
ascendit christus ut aspectu suo non exorta-
ret furorē et invidia iudeorum. Cum
subleuasset ergo oculos ihesus et vi-
disset: quia multitudo maxima venit ad
eum. scilicet propter devotionem. unde dicitur
Matth. xiiij. quod secute sunt eum turbe
pedestres de civitatibus. Ly. tantum enim
desiderabant audire christum quod obmiserunt
apporcare alimentum: propter quod necessa-
rium fuit fieri hoc miraculum. Dixit
ad philippum. Sed quare non quirit a iu-
da qui erat dispensator. Respondet be-

atus theophylactus super Ioh. quod philippus erat ori-
undus de illa patria et ideo specialem
solicitudinem gerebat de turba. Unde
enim panes ut manducet huius. Hoc
autem dicebat temptans eum. Theophylactus.
christus non quesivit ut addisceret sed ut
philippum probaret. Ipsi enim sciebat
quid facturus esset. Respondit philip-
pus ducentorum denariorum panes non
sufficiunt eis. Ly. quod dicitur. Pauper sumus
tantam pecuniam habere non possumus
et si haberemus non sufficeret pro refe-
ctione eorum. Ideo sequitur. ut unusquisque
modicum quod accipit. Theophylactus. et est argu-
mentum expressum quod christus cum tota
familia sua non habebat ducentos de-
narios. Hodie tantum parum videtur vni
clerico vel episcopo habere centum mar-
cas annuatim et vtiā bene expendant.
dicit ei unus ex discipulis eius. Andre-
as frater symonis petri. Est puer unus
hic qui habet quinque panes ordeace-
os et duos pisces. Et puer iste dicitur fu-
isse Marcialis qui fuit de parentela
sancti petri et andree fratrum. unde Cri-
stoborus. Andreas erat excellentior in fide quam phi-
lippus nondum perfectus. quia videtur aliquem
credidisse quod possent per christum multipli-
care panes istos. quod autem addit. Sed hec
quid sunt inter tantos. ostendit imbelli-
tatem fidei eius. Putabat enim quod non
sic sufficeret pauperum sicut multum. Rec-
plene capiebat omnipotentiam christi. Equi-
liter enim poterat satiare multitudinem
de paucis sicut de multis. Dixit ergo
ihesus. facite homines discubere. id
est ornate sedere ad comedendum. Et
apostoli obediētes verbo christi ita fecerunt.
non interrogantes quid deberet
homines comedere. Erat autem fenu-
multum in loco. Ly. hoc interpomi-
tur ad ostendendum quod locus erat ap-
tus ad sedendum. Theophylactus. terra enim illa
valde calida est. et ideo tempestivi
us metunt quam nos hic in terris nostris

ergo circa pascha habuerunt fenum in
pratis. **D**iscubuerunt ergo viri quasi nu-
mero quinq; milia. **A**ccepit mulieri-
bus et puulis. que non numerant hic
secundum legalem consuetudinem sed solum
modo viri a viginti annis. **U**t autem. ut
habet **R**ome. i. c. **A**ttende secundum ihero-
nymum quod cuilibet millenario correspondebat
vnus panis. **A**ccepit ergo ihesus pa-
nes. scilicet in manibus suis. **T**heophylus. et sic pa-
nes illi multiplicati sunt in manibus su-
is virtute omnipotentie sue. **E**t quipo-
tuit panes illos sic mirabiliter multi-
plicare. potest etiam panem in corpore su-
um vertere. **E**t cum gratias egisset. id est cum
benedixisset panes eo modo quo solitus
erat benedicere messam. **I**n hoc dat no-
bis exemplum. ut in principio mense
dicamus benedictionem. qui sciunt a vnum
pater noster. **E**t in fine mense gratias
deo. quod omnia bona temporalia sunt
dona dei. distribuit discumbentibus.
Theophylus. non ipse per se sed per discipulos.
dedit enim discipulis. et discipuli ap-
posuerunt turbas. ut dicit **M**at. xiii. simi-
liter ex piscibus quantum volebat. id est. vs-
que ad saturitatem. ut autem impleti
sunt. id est abundanter refecti. dixit discipu-
lis suis. non turbis quod discipuli fuerunt
seruitores. et ideo voluit ut ipsi reliqua
as leuaret. **C**olligite quae superauerant
fragmenta ne pereant. precepit hec christus
ad confirmationem veritatis et manifesta-
tione miraculi. **T**heophylus. in hoc dat nobis
christianis exemplum. ut post prandium re-
liquie non dispergant. sed propter pau-
peres collegant. **C**olligerunt ergo et
impleuerunt duodecim cophims os fra-
gmentorum ex quinq; panibus ordeaceis
et ex duobus piscibus quae superauerunt his
qui manducauerant. **L**y. **H**oc dicit ad
evidentiam miraculi. quod plus remansit quam
a principio appositum fuit. **T**heophylus. **E**x iam
dictis patet quod pares erant cophimi nune-
ro apostolorum. **I**n quo monstrat quod do-

ctrina apostolorum per totum orbem erat
distribuenda ex reliquis doctrine christi.
Illi ergo homines cum vidissent quod
fecisset signum. **T**heophylus. tam magnum
et apertum et tam opportunum. in mul-
tiplicatione panum. et in multitudine
reliquiarum. **D**ixerunt hic est vere pro-
pheta. **L**y. iudei sciebant quod christus erat
promissus in lege per moysen tanquam
propheta ceteris excellentior. ut habet
Deuter. xviij. prophetam de gente tua et
de fratribus tuis sicut me suscitabit
tibi dominus deus tuus. ipsum tanquam
me audies. **H**oc est impletum in ip-
so domino nostro ihesu christo ergo
dicebant. **H**ic est vere propheta. id est. ille
magis propheta promissus nobis a moy-
se qui venturus est in mundum. ad ip-
sum saluandum. **S**ic autem non ve-
nerunt alii prophete sed solum ad denun-
ciandum istius aduentum. **C**irca pre-
sens euangelium ubi agitur de illo
conuiuio quinq; panum. **Q**ueritur
primo qui ministri fuerunt in illo con-
uiuio. **R**espondetur quod discipuli christi
quibus christus dixit. **F**acite homines
discumbere. **E**t marginalis fuit puer
iste qui habuit quinq; panes et duos
piscis. ut habet in legenda sua. **S**e-
cundo querit quot fuerunt conuiue.
quia forte quinq; milia virorum. **S**ed
cur non numerantur femine cum tales
hodie plures quam viri sequi videantur christum in
audiendo sermones. in preceptis euka-
ristie et in ecclesiarum frequentatione.
Respondet **T**heophylus. **S**cripture con-
suetudinem sequit hic **I**ob. que scri-
ptura solum a. xx. annis usque ad quatuor-
quaginta numerat viros ad bella ap-
tos. sicut moyses fecit. **R**ome. i. **Q**ue-
rit tertio quis fuit magister et coqus in
conuiuio. **R**espondet quod christus qui acce-
pit panes in manus suas in signum quod sua
potestas quae creauit celum et terram quae guber-
nat mundum possit multiplicare panes

Nō nouos panes creādo s̄m **Th**. in
in. pte sūme. sed p̄iacētes multiplicā
do. similiter ex piscib⁹ q̄tū volebat
Quarto q̄rit an panes isti ⁊ pisces
fuerūt optimi ⁊ sapidissimi **R**espōd⁹
Jaco. ianueñ. **C**redēdum ē q̄ sic sal
tem in sua speciereta simile pbat p
Cri. super illud **J**o. 11. vbi x̄ps in nup
tīs mutauit aquam i vinum vbi sic
dicit. talia sūt x̄pi miracula vt multo
hys q̄ per naturam sūt speciosiora ⁊
vtiliora fiāt. **Q**uinto q̄rit **C**ur nō vi
num p̄pinauit hominib⁹ istis quos sic
pauit quinq⁹ panib⁹ ⁊ duobus pisci
bus. **R**espōdet q̄ potuit esse vt pa
nes ⁊ pisces p̄prietatem habuerint
tam tibi q̄ pot⁹ **S**ic etiam adhuc ha
die apothecarij sciunt officere electu
aria tibi simul ⁊ pot⁹ naturā habētia
Dominica in passione dñi. **E**uāge
līdñ **J**oh. viij.

In illo tempore. **D**icebat ihesus turb⁹
iudeorū ⁊ p̄cipib⁹ sacerdotū. **Q**uis
ex vobis arguet me de peccato **S**i ve
ritatez dico vobis quare nō creditis
mihi. **Q**ui est ex deo verba dei audit
p̄pterea vō nō auditis ⁊ ex deo nō
estis. **R**espōderūt ergo iudei ⁊ dix
erūt ei. nōne bene dicim⁹ q̄ samari
tan⁹ es tu ⁊ demonium habes. **R**e
spōdit ihesus. ego demonium non
habeor sed honorifico patrem meum
et vō inhonorastis me. **E**go autem
nō quero gloriā meā. **E**t qui q̄
rat ⁊ iudicat. **A**mē amen dico vob⁹.
Si quis sermonem meum seruauerit
mortem nō gustabit in eternum. dix
erūt ergo iudei. nūc ognouim⁹ q̄ de
monium habes. abraham mortu⁹ ē
et p̄phete. ⁊ tu dicis si quis sermonē
meum seruauerit mortem nō gusta
bit in eternum. nūquid tu maior es
patre nostro abraham qui mortu⁹ ē
et p̄phete mortui sūt. **Q**uem teipsum
facis. **R**espōdit ihesus. si ego glorifi

co meipsum. gloria mea nihil est. ē
pater meus qui glorificat me: quem
vōs diatis ⁊ q̄ de⁹ noster est ⁊ nō ag
nouistis eum. ego autem noui eum.
et si dixero q̄ nō scio eum: ero simil⁹
vobis mēdax. sed scio eum: ⁊ sermo
nem ei⁹ seruo. **A**braam pater vester
exultauit vt videret diem meum. ⁊
vidit ⁊ gauisus est **D**ixerūt ergo ad
eum iudei. **Q**uinquaginta ānos non
dum habes ⁊ abraham vidisti. dixit
eis ihesus. **A**mē amen dico vobis an
teq̄ abrahā fieret: ego sum. **T**ulerūt
ergo lapides vt iacerēt in eum. **I**he
sus autē abscondit se ⁊ exiuit de tē
plo.

Postilla

Quis ex vobis arguet me de pec
cato. **J**oh. viij. **H**istoria hui⁹
euāgelij facta est **A**nno x̄pi. xxxij. de
cimo kal. octobris. feria tertia. in di
ctione. v. **A**nte initium illius euāge
lij scribit sanct⁹ **J**oh. in eodez ca. q̄
iudei dixerūt x̄po **P**ater noster abrahā
est. **D**icit ei ihesus **S**i filij abrahe estis
opera abrahe facite. **N**ūc autem queri
tis me interficere hominem qui veri
tatem vobis locut⁹ sum: quam audi
ui a deo. hoc abraham nō fecit. **E**t p⁹
paucā. vō ex patre diaboli estis ⁊ d
sideria patris vestri vultis facere. **I**n
le homicida erat ab initio ⁊ in verita
te nō stetit. q̄ nō est veritas in eo.
Cum loquē mēdātium ex p̄p̄is loq̄
tur. q̄ mēdax est ⁊ pater eius. **T**ūc
immediate sequit⁹ euāgelium hodie
num. **Q**uis ex vobis arguet me de
peccato. **L**yra quasi diceret. **S**i habe
tis aliquod peccatum quod possitis
super me ostendere parat⁹ sum audi
te ⁊ me rationabiliter purgare. ⁊
ideo cum hoc nō possitis facere. **S**i ve
ritatem dico vobis. si pro quā. qua
re nō creditis mihi. **E**t subdit causas
dicens. **Q**ui ex deo est verba dei au
dit. **N**otādum q̄ aliquid ex deo est

duplīter. Vno modo fin naturam
et sic omnis creatura est ex deo. qui
est largit⁹ ei esse. Alio modo sūt spe
cialiter ex deo per gratiam vt qui re
cte credūt in deum et mandata eius
seruāt. De illis dicit domin⁹. Qui ex
deo est verba dei audit. delectabiliter
et libenter. Nam qui deum diligit. li
benter de eo loqui audit. propterea
vos nō auditis id ē non recipitis nec
creditis nec etiam itelligere curatis
verba dei de ore meo. Quia ex dō nō
estis et per cōsequēs sequitur qd sitis
ex diabolo non per creationem sed p
imitationem. Thomas. ex deo nāq
sunt scdm naturam. sed ex deo non
sūt vicio et praua affectione. Respō
derunt ergo iudei et dixerunt ei Ly.
Modus hominum inuidorum et pesti
morū: qui nesciūt rationabiliter re
spondere. est ad conuicia se cōuertere.
et idō iudei non habentes quid ra
tionabiliter xpō responderēt ad con
uicia se cōuertūt dicentes. Rōne be
nedicim⁹ nos quia samaritanus es.
Et in hoc intendūt christo cōuiciari.
Thomas. erant enim samaritanī vi
les et abiectissimi scdm opinionem iu
deorum. vnde Joh. 8. Non enim cō
municantur iudei samaritanis. Ly.
licet christus esset iudeus generis et
non samaritan⁹ tamen vocant eum
samaritanū. quia vulgare erat apd
iudeos qd homines malos et eis odibi
les vocabant samaritanos quū es
sent iudei. talis autem erat christus
scdm reputationem eorum. ideo vo
cabant eum samaritanum. et demo
nium habes. Ly. hoc enim dicebant
de christo. Primo propter miracula
quē faciebat que magicis artibus im
putabant. vt patet Lucā vndecimo.
in beelzebub' principe demoniorum
erat demonia. Secundo quia secre
ta cordium ipsorum frequenter dice

bat. Et qz aliquādo quēdam alta et
profunda loquebat⁹ que non intelli
gebant ppter quod eum arrepticiūz
dicebant et insanum. vt patet Joh.
8. Dicebant autem multi ex ipsis de
monium habet et insanit cur vultis
eum audire. Respondit ihesus. Pic
ponitur ipsi⁹ christi mansueta respō
sio. Quia cum male diceretur non
maledicebat. Prima petri secundo.
Ego demonium non habeo. quod
patz quia demones expellebat. Sed
honorifico patrez meum. scilicet om
nia que facio referendo ad gloriam
eius et viruiti eius attribuendo. et
vos inhonorastis me id est intuliscis
mihī obprobria et conuicia. vocando
me samaritanum et demoniacum.
Ego gloriam meam nō quero. sup
ple in presenti. Quia vita christi in
paupertate et abiectiōe existens
glorie mundane erat contraria. Est
qui querat. scilicet deus pater. et iū
dicit de illis qm me inhonorant vim
dictam faciendo de ipsis. Quod fa
ctum est. quando in vindictam mor
tis xpī destructa ē ciuitas et templū et
ppls occisus est et captiuat⁹ p roma
nos impatores. Amē amen dico vo
bis. i. fideliter et duplicat⁹ ad maiore
affirmationē. Si q̄s sermonē meum
seruauerit. Tho. in corde per fidē. in
ore p constātem pfessionem. in ope
per bonam operationem. Non gusta
bit mortem in eternū. scz eterne vā
nationis. Dixerūt ei iudei. intelligē
tes qd loqueretur de morte corporali.
Nūc agnoscim⁹ qz demoniū habes
Ly. q. d. prius tātū opīnabamur te
hēre demonium sed nūc sum⁹ certī qd
ita est qz nulla falsitas ē a deo sed a
diabolo qui est pater mendacij. ver
bum autem tuū est apertum menda
cium. Ad cui⁹ probationem inducūt
Abraam mortu⁹ est et ppheta q tū

sermonem dei seruauerunt qui est maioris virtutis quam sit sermo tuus et ideo pater falsum quod tu dicis. si quis sermonem meum seruauerit non gustabit mortem eternam. **Quid** maior es patre nostro abraam qui mortuus est. **Cui** primum data est circumcisio. et facta est promissio de christo. **ut** **Gen.** **xxij.** In semine tuo benedicent omnes gentes. **Et** prophete quibus deus locutus est mortui sunt. **Sciedum** quod christus loquatur de morte spirituali. **Ipsi** autem acceperunt de morte corporali. **Quem** teipsum facis. scilicet tu fili carpentarii. **Mat.** **vi.** quia manifestum est quod te iactas. et ad vanam gloriam de te falsa dicis. **Respondit** ihesus. **Si** ego. scilicet inquam homo. glorifico meipsum gloria mea nihil est. id est. vanum quid et falsa gloria. **Est** pater meus qui glorificat me. **Ly.** per miraculorum operationem. **Et** postea glorificabit per resurrectionis et ascensionis gloriam. **Quem** vos dicatis quod deus noster est et non cognouistis eum. **Tho.** licet per fidem cognosceret unum deum. non tamen nouerat eum in quantum pater nec sciebatur eum habere naturales filium. hoc enim per christum declaratum fuit. **unde** **Joh.** **xij.** Patet manifestatum nomen tuum hominibus quos dedisti mihi. **Ego** autem noui eum. et si dixerem quod nescio eum. ero similis vobis mendax. **Ly.** Sicut estis mendaces asserendo vos eum agnoscere cum tamen eum non cognoscatis. ita essem mendax si assererem meipsum ignorare. **Sed** scio eum et sermonem eius seruo. id est. voluntatem eius facio. hoc christus addidit. **Quia** vera cognitio per opera demonstratur. **Abraam** pater vester. non imitatione sanctitatis sed propagatione carnis. exultauit. id est. cum quadam fiducia et exultatione desiderauit. ut videt diem meum. id est. tempus istius incarnationis mee. vidit et gaudere. **Tho.** vidit

enim abraam per fidem et per spiritum prophetie incarnationem christi futuram. **Et** ex hoc gaudere est propter redemptionem suam et totius generis humani. **dixit** ergo iudei ad eum. **Quinquaginta** annos nondum habes et abraam vidisti. **q. d.** metiris **Cris.** **Quaraginta** annos non habebat quare tot annos posuerunt. **Respondet** propter delicatam nature complexionem propter laborum multitudinem. propter illius terre caliditatem. propter multam paupertatem consumptus et attenuatus. videbat maioris etatis quam esset. **Dicit** ei ihesus. **Amen** amen dico vobis antequam abraam fieret ego sum. **vn** **Aug.** non dicit ego factus sum quia eius esse non cepit: nec dicit fuisse quia preteritum tempus diuinitas non habet. **Tho.** verbum presentis temporis maxime conuenit eternitati ubi nulla est preteritio nec successio sed omnia sunt presentia. **Tulerunt** ergo lapides ut iacerent in eum. tanquam blasphemum reputauerunt eum. blasphemum quia preferebat se. **Abrahe.** et equabat se deo. et ideo volebant eum lapidare. **Sciedum** quod christus quotidie lapidatur a malis christianis. **Quia** quot malas cogitationes quis scienter recipit in cor suum cum delectatione et consensu: quasi tot lapides mittit in ihesum. **ihesus** autem abscondit se. **Ly.** non occultando se retro parietem. vel aliud huiusmodi. sed virtute diuinitatis se reddendo eis invisibilem. et exiit de templo. **Non** ex timore sed ex dispensatione quia noluit lapidari sed crucifigi. **Cum** a suis discipulis videbat qui secuti sunt eum. **vn** **Aug.** **Quid** magnus erat ut eos continuo terra absorberet. et per lapidibus infernum daret sed tunc patientia erat exercenda non potentia. ut nobis patientie daret exemplum. **Circa** presentis euangelium ubi dicit. **Tulerunt** ergo lapides ut iacerent in eum. **Notandum** quod hugo d

prato dicit. qd xps passus est p nob
 abluendis qz magnis sordibus pecca
 torz inuoluti eram⁹. vnde Apoc. p.
 lauit nos in sanguine suo. Secundo
 passus est p nobis redimēdis qz om
 nes sub ptate diaboli tenebamur. p
 debito primor⁹ parētum ad inferos
 descendētes. Ido xps se tradidit vs
 qz ad mortē. vt nos liberaret. Ilay.
 liij. Vulnerat⁹ est ppter iniquitates
 nostras. ⁊ attrit⁹ est ppter scelera
 nostra. Et sic xps nos lauit ⁊ redemit
 In cui⁹ figura de latere xpi pendētis
 in cruce. exiuit sanguis ⁊ aqua vt
 dicit Joh. xix. scz aqua ablutionis ⁊
 sanguis redēptionis. Tercio passus ē
 pro nobis viuificādis. Quia oēs in
 peccatis morturi eram⁹. vñ Greg.
 Mortem nrām scz culpe moriēdo de
 struxit. Exemplū sicut pellican⁹ effū
 dendo sanguinem suū sup filios mor
 tuos resuscitat ⁊ viuificat. Sic ⁊ xps
 pte suū sanguinem nos viuificauit.
 Vnde in ps. ci. Similis fact⁹ sum pel
 licano. Quarto passus ē p nobis sal
 uādis. qz omnes mōrli infirmitate p
 strati iacebam⁹. Vnde ps. cvi. Misit
 verbū suū ⁊ sanauit eos. vnde Aug.
 de latere ⁊ passione xpi fluxerūt oia
 sacramēta. q sunt aīe languētis effi
 catissime medicine. Quinto passus
 pro nobis ē. ad celum ciuitatē nrām
 reducendis ⁊ intr omittēdis a q oēs
 exulabam⁹. Exemplūz sicut rex vin
 cens regē inimicum suū qui terraz ⁊
 subditos suos sibi abstuleāt vicit eū
 catenis in carcere ⁊ bona ei⁹ diripit
 et oēs captiuos quos tenebat libeāt
 ⁊ exules ad ciuitatē reducit. Sic xps
 fecit diabolo quē in cruce debellauit
 et in infernū cathenis vinctum misit
 Et oēs homines quos tenebat capti
 uos liberauit ⁊ ad celū reduxit.

In illo tempore. Cū appropinqs
 set ihs iherosolimis ⁊ remisset

betphage ad mōtez oliueti ⁊ c. Hoc
 euāgelium cum sua postilla quere in
 prima dominica aduentus.

In die sancto pasce. Euangelium
 fm Mar. xvi.

In illo tēpore. Marie magdalene ⁊
 marie iacobi ⁊ salome emerunt aro
 mata vt remētes vngerēt ihesum.
 Et valde mane vna sabbatorum ve
 nūt ad monumētum orto iam sole.
 Et dicebant ad inuicem. Quis reuol
 uet nobis lapidem ab ostio monumē
 ti. ⁊ respiciētes viderūt reuolutum
 lapidem. Erat quippe magn⁹ valde
 Et introeūtes in monumētum vider
 unt iuuenem in dextris coopertum
 stola capidar ⁊ obstupuerūt: qui di
 cit illis Nolite expauescere. ihesum q
 ritis nazarenum crucifixum surrexit
 non est hic. ecce locus vbi posuerūt
 eum. Sed ite ⁊ dicit discipulis eius
 et petro. Quia precedet vos in galī
 leam. ibi eum videbitis sicut dixit vo
 bis. **Postilla.**

Maria magdalene ⁊ maria iaco
 bi ⁊ salome emerunt aromata
 vt remētes vngerent ihesum ⁊ c.
 Mara. xvi. Historia huius euange
 lii facta est Anno christi. xxxij. Et
 totidem diebus quot fluxerunt a fe
 sto natalis domini vsqz ad pasca se
 quens. vi. kal. aprilis. luna decima
 septima. indictione sexta. Ante imi
 um illius euangelij scribit sanctus
 marcus. qd Ioseph ab armathia ciui
 tate. accepto corpore ihesu in findo
 ne munda ⁊ posuit in monumento
 suo nouo quod erat exasum d petra
 in quo nondum quisqz positus fuerāt
 Et aduoluit lapidem ad ostium mo
 numenti. Maria autem magdalena
 et maria iacobi aspiciēbāt. vbi pone
 ret. Et cum trāsisset sabbatū Maria
 magdalena ⁊ maria iacobi ⁊ salome

In hoc euāgelio primo fit mentio de deuotione illarum sanctarum mulierū que fuerūt tres q̄ dilexerunt xpm in vita q̄ seq̄baē eum. et alie multe mulieres q̄ ministrabant eis de facultatib⁹ suis. Dilexerūt eum etiam in morte q̄ seq̄baē eum in cruce pendentem. Dilexerūt eum post mortē ideo vngēta portauerūt vt corp⁹ eius vngerent. et hoc est qd̄ hic dicit̄ **M**arie magdalene que fuit soror s̄acte marthe et sancti lasari et maria iacobi minoris. que cleoue filia fuit. Et vxor ipsi⁹ alphi. et maria salome filia. et vxor zebedi. et mater illorum duorū apostolorum. scz iacobi minoris et io hānis euangeliste. Et prima illarum nihil xpo attingebat nisi fide et deuotione scz magdalena. Alie due erant matetere xpi. scz sorores marie v̄ginis. Emerūt aromata. id est vngēta aromatica. vt remētes ad monumentum viscerēt ihesum. id est cor p⁹ domini ihesu qd̄ de cruce positum viderūt in sepulchro reponi. Consuetudo enim erat iudeorū. vngere corpora mortuorum vt cōseruarent a fetore ab incineratione et a vermium corrosione. Sed ille mulieres erāt de cepte. q̄ cum corp⁹ xpi deitate esset imbalsamatum. si per mille annos iacūisset in terra nec potuisset putrescere. nec incinerari. nec inde vermes generari. Vnde i ps. xv. d̄r. Nec dabis sanctum tuū videre corruptionē. Et valde mane. **J**acob⁹ Januē. Si erat valde mane. quomodo ort⁹ eāt iam sol. Dīcūm est q̄ ille muliēs in ciuitate habitabāt. sepulcrum autem extra ciuitatem erat. Et sic valde mane veniūt. i. venire incipiunt. s̄ iam ort⁹ erat sol quādo peruenerūt. Vel sol dicit̄ ipse xps. qui ort⁹ erat. id est surrexit. vna sabbatorum. intelligēdum est prima die a sabbato

que nunc dominica dies dicit̄. **J**udei enim dies nomināt a sabbato dicentes **P**rima sabbati. secunda sabbati. tertia sabbati et c. veniunt ad monumentum. Querit̄ quare v̄go maria nō venit cum istis mulierib⁹ ad monumentum. Respondet̄ q̄ beata v̄go sciebat q̄ xps resurrexat. et q̄ i monumento corp⁹ eius nō erat. Nam pie credēdum est q̄ ante omnes homines iam sibi apparuerat. Nam p̄cepit honorare patrem et matrem. Sed qualis honor esset si aliquis ultra mare veniens personas extraneas primo visitaret. et ad matrem de sua absentia desolatam vltimo visitandam accederet. Sic xps matrem nō multum honorasset si pri⁹ alios de sua resurrectione letificasset. et tādē matri desolate apparuisset. Item q̄ ipsa pre ceteris hominib⁹ in morte sua maiori dolore perfusa fuit. Hec merito pre omnib⁹ hominibus de resurrectione sua primo letificari debuit. et dicebāt adinuicem. quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumēti. **L**y. q̄si dicerēt. **N**ō possum⁹ reuoluere per nos ipsos. q̄ magn⁹ valde. Pro quo sciendum q̄ monumentum tripliter clausum erat. scz grandis lapidis ad ostium aduolutione. sigilli appositione et militum deputatiōe. Sed xps qui exiuit de clauso vtero v̄ginis ipse de sepulchro exiuit saluis sigillis. Et respiciētes viderūt reuolutum lapidem. per angelum qui venerat ad manifestandam xpi resurrectionem. vt ptz **M**at. xxviii. Angel⁹ autem domini descendit de celo et reuoluit lapidem et sedit super eum et c. Et itroēntes in monumentum. id est intra clausuram que erat circa monumentum. viderūt iuuenem sedētem in dextris cooptū stola cādida et obstupuerūt. **M**at. xxviii. d̄r. Ecce tremor⁹ fact⁹

est magn⁹. **Glo.** sicut terra in passio-
ne xpi tremuit ⁊ mota ē in tristitie
signum. sic in resurrectione mota ē
in signum leticie. **Similiter** sol clari⁹
apparuit in illa die. vnde maxim⁹ in
sermone. **Ram.** ⁊ solem ipsum arbi-
tror clariorem solito i hac die. neces-
se est enim vt in eius resurrectione
gaudeat in cui⁹ passione odoluit. ⁊
dicens illis. **Nolite** expauescere. **Inua-**
serat enim eos timor ex insolita appa-
ritione angeli. ⁊ ex visione custodiū.
qz iacebāt ibi tanq̃ mortui. **Ihesum**
queritis nasarenum crucifixum. sur-
rexit nō est hic. **Raban⁹.** Nō est hic
p̃t. presentiam carnis. qz tamē vbi
q̃ est p̃ntiam maiestatis. **Eccē** lo-
cus vbi posuerūt eum. q. d. **Si** mihi
nō vultis credere. vacuo credatis se-
pulcro. **Sz** ite ⁊ dicite discipulis ei⁹
et petro. vnde **Gre.** Petrum vocat
ex nomine. ne desperet ex negatiōe
Si em̃ eum nominatim non exprime-
ret. qui magistrum negauerat. veni-
re ad discipulos non auderet. vnde
Ihero. specialiter dicit petro. qz indi-
gnum se iudicabat discipulatu dum-
ter negauit magistrum. **Sed** pecca-
ta nō nocent quādo non placēt. qz p̃-
cedet xps. in galileam ibi eum vide-
bitis. scz personaliter. sicut dixit vob̃
scz imminēte sue passionis tempore
vtz **Mat. xxvii.** Postq̃ autem surre-
xero precedam vos in galileam. ibi
me videbitis. vnde de hoc etiam ha-
bet **Mat. xxvii.** Qd̃ post resurrecti-
onem xpi vndecim discipuli abierūt
in galileam in montem vbi cōstitue-
rat illis ihesus. **Et** vidētes eum adora-
uerūt. **Et** notāndum qz ex euāgelis
colligē. qz xpus decies apparuit post
resurrectionē suam. ⁊ in ipsa die re-
surrectionis quinquies apparuit ad
corroborandū fidem. in cordib⁹ fideli-
um suor. **Primo** soli marie magda-

lene sub specie ostulami. vtz **Jo. xx.**
Secūdo mulierib⁹ de sepulcro reuer-
tentib⁹ se ostēdit ⁊ eas de sua resur-
rectione letificauit. vtz **Jo. xx.** **Ter-**
cio petro p̃pter abnegationem tristi
et mesto xps se manifestauit. vt ptz
Luce. xxiiij. Surrexit domin⁹ vere ⁊
apparuit symoni. **Quarto** duob⁹ di-
scipulis i emaus euntib⁹ ⁊ de ipso lo-
quentib⁹ in spece peregrini. vt ptz
Lu. xxiiij. **Quinto** decem apostolis
cum sero factum esset ⁊ fores essent
clausē p̃pter metum iudeorum venit
ihesus ⁊ stetit in medio eorum ⁊ dix-
it eis pax vob̃. ⁊ thomas tūc nō erat
cum eis. vt habet **Jo. xx.** **Istas** quin-
qz apparitiones rēp̃sentat sacerdos
in missa quinquies vertēdo se ad po-
pulum. **Ita** qz tertia que fit in silētio
significat apparitionē factam petro
eo qz nesciē vbi facta sit. **Sexto** appa-
ruit omnib⁹ discipulis presente tha-
ma. scz octaua die resurrectionis. vt
ptz **Jo. xx.** **Septimo** ad matre tyberi-
adis. vtz **Joh. xxi.** **Octauo** vndecim
discipulis in galilea. in mōte. vt ptz
Mat. xxviii. **Nono** vndecim apostol̃
recumbentib⁹ in cenaculo in iherusa-
lem. vtz **Mar. xlii.** **Decimo** in mōte
oliueti quādo ascēdit in celum. vtz
Lu. xxiiij. **Et** quīs pluries appaue-
rit nō legunt tñ i euāgelis p̃les ei⁹
apparitiones post resurrectionē suā
Quia omnia nō sunt scripta. vt **Jo.**
fateē. **Vnde** circa p̃ns euāgelium qd̃
loquē de trib⁹ mulierib⁹ **Est** sciēdū
qz mulieres communiter habēt tres
laudabiles cōditiones. **Prima** qz fre-
quēter sūt verecūde. **Ratio** qz timida
sunt ⁊ valde appetitiue laudis ideo ti-
mēt inhonestā facere. **Secūda** cōdi-
tio qz cōmuniter sūt pie ⁊ misericor-
des **Ratio** qz molle cor habēt non po-
tentes durum quid sustinere **Tercia**
qz cōmuniter excedūt vel si sūt miseri

cordes nimis sūt tales: si crueles tūc
nimis sūt tales. similiter de verecun
dia et inuerecūdia. Similiter habent
mulieres tres malas cōditiones. Pri
ma q̄ cōmuniter sūt garrule et litigi
ose. Secūda q̄ sūt superbe. Tercia
q̄ sūt credule et superstitione plus q̄
viri. hoc habet ab eua que pl⁹ credi
dit serpenti q̄ deo.

Veria secunda pasce. Euāg. fm
Lucam. xxij.

In illo tempore. Duo ex disci
pulis ihesu. ibāt ipsa die ī ca
stellum qd̄ erat ī spacio sta
diorum. lx. a iherusalē noīe emaus.
et ipsi loquebant̄ ad inimicem de his
omnib⁹ que acaderāt. Et factum est
dum fabularenē et secum quererēt.
et ipse ihesus appropinquans ibat cū
illis. Oculi autē illorum tenebant̄ ne
eum agnoscerēt. et ait ad illos. Qui
sūt hi sermones quos cōfertis ad inui
cem ambulantes: et estis tristes. Et
respondēs vn⁹ cui nomē cleophas:
dixit ei. Tu solus peregrin⁹ es ī ihe
rusalem et nō cognouisti q̄ facta sūt
ī illa ī his dieb⁹. Quib⁹ ille dixit.
que. Et dixerūt de ihesu nazareno.
qui fuit vir ppheta potēs ī opere et
sermone coram deo et omni populo:
et quō tradiderunt eum sūm pontifi
ces et p̄ncipes nostri ī damnationē
mōtis: et crucifixerūt eum. Nos autē
sperabam⁹ q̄ ipse esset redemptur⁹
isrl: et nūc super hec omnia terga di
es est hodie q̄ hec facta sunt. Sed et
mulieres quedā ex nostris tertuerūt
nos: que ante lucem fuerunt ad mo
numētum et nō inuēto corpe eius ve
nerūt dicētes se etiam visionem āge
lorum uidisse qui dicūt eum viuere.
et abierūt quidam ex nostris ad mo
numētum et ita inuenerūt: ut mulie
res dixerūt. Ipsū vero nō inuenerūt
Et ipse dixit ad eos. O stulti et tardi

corde ad credēdum ī omnib⁹ que lo
cuti sūt pphete. Nōne sic oportuit pa
ti xpm et ita intrare ī gloriā suā.
Et incipiens a moyse et omnib⁹ pph
etis interpretabā illis ī omnib⁹ septu
aginta que de ipso erant: et appropinqua
uerūt castello quo ibāt: et ipse finxit
se longi⁹ ire. Et coegerūt illum dicē
tes. Mane nobiscum quoniam adue
sperascit et inclinata est iā dies. Et
intrauit cum illis. Et factum est cum
recumberet cum illis. Accipit panē
et benedixit et fregit et porrigebat
illis. et aperti sūt oculi eorum et agno
uerūt eum. et ipse euauit ex oculis
eorum. Et dixerūt ad inuicem. Non
ne cor nostrum ardēs erat ī nobis
dum loqueret̄ ī uia. et aperiret no
bis scripturas. et surgētes eadem ho
ra regressi sūt ī iherusalē: et inuenerūt
congregatos vndecim. et eos qui cū
ipsis erāt dicentes: q̄ surrexit domi
n⁹ uere et apparuit simoni. et ipsi nar
rabāt que gesta erāt ī uia. Et quō
cognouerūt eum ī fractione panis
Postilla.

Duo ex discipulis ihesu Lu. xxij.
Hoc euāgelium factū est eodē
die quod supra imēdiate signatū est.
Ante incipit illi⁹ euāgelij scribit scūs
Marcus. q̄ ihesus surgēs mane pri
ma sabbati apparuit p̄mo marie ma
gdalene de q̄ eiecerat septē demonia
Illa vadēs nūciat hīs q̄ cum eo fue
rāt. Et illi audiētes q̄ uiuēt et visus
esset ab ea. nō crediderūt. Tūc sequi
tur euāgelij hodiernū. Duo ex disci
pulis ihesu ibant ipsa die ī cast. et c.
Superius pbata est resurrectio xpi
sti per apparitionem factam deuotis
mulierib⁹. sicut ī euangelio hester
no dictum fuit. Dic autem proba
tur resurrectio christi per apparitio
nem factam duobus discipulis itine
rantibus. ergo dicit euāgelium

hodie. **D**uo ex discipulis ihesu. **C**or. nō ex vnde cim apostolis scz ex septuaginta duobz discipulis quoz vnz vocat cleophas. ali9 dicit fuisse lucas euāgelista q̄ ex humilitate nomen suū tacuit. **I**bāt die ipsa. scz resurrectionis dñice. in castellū qd eāt scz distans. spacio stadior. lx. a iherusalem. **S**cđum q̄ stadium dicit a stādo et hz centumviginti passus. **V**n dicit q̄ hercules tot passus sub vno anhelitu currebat et tūc stabat vnde stadium dicitur spaciū vni9 cursus. **E**t sedecim stadia faciūt vnum miliare. **E**t vnum miliare mille passus continet vnde ptz q̄ emaus nō distat a iherusalem per q̄tuor leucas integre. sed deficiūt q̄tuor stadia. **E**t factum est dum fabularent et secum q̄rerēt non de vanis sed de hys q̄ acciderāt. scz de operibz ihesu et morte ei9. et ipse ihs appropinquās. **C**or. scz corporaliter et etiā spūaliter. **E**t ibat cum illis. tā q̄ soa9 iāneris. **E**t fm glo. vt suam pmissionem impleteret. **D**ixēat em̄ vt habet **Mat.** xviii. vbi duo vel tres cōgregati fuerint ī nomine meo ibi ego sum in medio eoz. **R**am de corpore glōificato dicit **Aug.** q̄ vbiā q̄ voluerit spūs ibi ptin9 erit et corpus. **O**culi autem eoz tenebant ne eum agnoscerēt. **L**y. qz incredulitas et dubietas eoz demerebat q̄ xps cognitionem sui corporis ab eis retar daret. vnde **Gre.** de se loquētibz presentiam exhibet sed de se dubitātibz spem cognitionis auferet. qui sūt hz sermones quos cōfertis adinuicē ambālantes et estis tristes. non q̄rit eo ignorāte. sed vt ex eoz respōsione incredulitas et dubietas cōueniēt9 arguat. **E**t respondēs vn9 cui nomē cleophas dices ei **Tu** sol9 peregrin9 es in iherusalem. **L**y. i. cum mlti peregrini his diebz venerint in iherusalem

de diuersis p̄tibz mudi. **Q**uēum ē q̄ tu sol9 inter alios peregrinos ea que sūt nota alijs peregrinis ignoras. **Q**ui bus ille dixit. q̄. **E**t ille dixerūt ei de ihesu nazareno. q̄ fuit vir ppheta potens in ope scz miraculoz. et sermone. i. p̄dicationis et doctrine. **O**mnes enim sicut pphetam eum habebāt. ergo dicitur coram omni p̄lo. **N**on corā sup̄mis sacerdotibz. vnde sequit. et quō summi sacerdotes et p̄ncipes nosteri. **C**or. summi sacerdotes vocant hic prelati clericoz. p̄ncipes p̄lati laycorum. tradiderunt eum. scz pilato. in damnationē mortis et crucifixerūt eū qz ad iusticiam et p̄dicationē iudeozum pilat9 fecit eum crucifigi. **N**os autem sperabam9 qz ipse redemptur9 esset israel. **C**or. scz a tēporali seruitute romanorum et de spūali seruitute demonum et peccatoz. **S**ic enim p̄dictum erat in ps. cxxix. **A**puđ dñm misericordia et copiosa apud eum redēptio. **E**t nūc sup̄ hec omnia tertia dies est hodie q̄ hec facta sunt. scz dies resurrectionis a die scz qua hec facta sunt. i. a die pasceus quo xpus passus fuit et sepult9. **S**ed et mulieres qdā ex nostris. scz maria magdalene et maria iacobi et salome. terruerūt nos q̄ ante lucem fuerūt ad monumētū et nō inuēto corpe eius. qz xps iam surrexerat. **N**ō de nocte sed in ipso puncto diei qd vocat diluculū. venerunt dicētes se etiā visionem angeloz vidisse. scz visione corporali in assumptis corpibz. qui dicūt eum viuere. scz discipuli nō credebāt verbis mulieruz plene. et abierūt qdā ex nr̄is ad monumētū. scz petr9 et iohes. et ita inuenerūt sicut muliēs dixerūt. **Q**uia iuenerūt sepulcrū vacuū corpe. et sola linteamina remāsisse. **I**psū vero nō inuenerūt. et ipse dixit ad eos. scz ex rāsiōe eoz arguēs eos. **O** stulti. p̄p̄

cedit intellectus. et tardi cor. propter
tarditatem affectus. ad credendum omnibus
que locuti sunt prophete. de christi morte et
resurrectione. quas scripturas debebant
intelligere maxime quia fuerant cum christo.
principaliter quam discipulis talia loqueba-
tur. Ratione sic oportuit pati christum. **Ly.**
Cum propter patris predicationem. tum
propter humanam redemptionem. tum propter
scripture impletionem. et ita intrare in
gloriam suam. scilicet per passionem et mortem
tamquam per arctam viam et per angustam por-
tam. Ex hoc patet quod fatui sunt qui sine tri-
bulationibus volunt intrare in gloriam
alienam. cum christus per passionem suam intra-
uit in gloriam propriam et hoc propter nostram
informationem. scilicet ut discamus quia per
multas tribulationes oportet nos in-
trare in regnum celorum. ut habet **Act.**
xiii. et incipiens a moysi et omnibus prophete-
tis. omnes enim de ipso prophetaverunt. ut
testatur beatus petrus **Act. x.** Quia omnes
prophete testimonium perhibent. interpreti-
tabatur. id est. exponebat. illis in omnibus scrip-
turis que de ipso erant. **Ly.** Non quia omnes
scripturas que de christo sunt explicaret.
quod tam in brevi tempore non fieret. sed ex-
plicabat quantum sufficiebat ad apostolicum
ostendendum. et appropinquaverunt castel-
lo quo ibant. scilicet duo predicti discipuli
et ipse. scilicet dominus ihesus christus. finxit se
longius ire. **Glo.** Talem exhibuit se
eis in corpore. qualis apud eos erat in me-
te. scilicet extraneum et longius iturum. unde
Voltricus dicit. Si quis dat per aliquod
opus vel per verbum duplex aliquid intelli-
gere quod non est. non intentione fallendi
sed intentione utilitatis consequentis. ta-
le simulationem non esse peccatum. Et coege-
runt illum. id est. obmixte rogaverunt. desiderantes
adhuc audire ipsum. unde **Gre.** hoc
exemplo colligitur quod peregrini non solum
ad hospitium vocandi sunt sed etiam trahendi
et dicentes. Mane nobiscum. Ecce opti-
ma petitio. petit ei divinam cohabitari

tionem et mansionem. quoniam adiens prope
rascit. quo ad noctis appropinquationem
et inclinata est iam dies. quo ad diei
declinationem. et intrauit cum illis. ecce
hospes ille. cum quo veniunt omnia bona
Sap. vii. Et factum est cum discube-
ret cum illis. sicut magister cum di-
scipulis. Accepit panem et benedixit
et fregit et porrigebat illis. **Ly.** sicut
consueverat facere ante passionem sic
enim frangebatur panem ac si scinderetur
cum cultello. Et aperti sunt oculi eorum.
Ly. quia voluntarie se eis ostendit in effi-
gie que erat agnoscibilis ab eis. et cog-
nouerunt eum. scilicet in benedictione et in
fractione panis. et ipse evanuit ex oculis
eorum. scilicet subtrahendo ab eorum aspectu
corpali suam presentiam corpalem. Et
dixerunt ad invicem. Ratione cor nostrum ar-
dens erat in nobis. scilicet ardore carita-
tis. dum loqueretur nobis in via et aper-
iret. id est. exponeret. nobis scripturas. scilicet.
nos instruendo. Et surgens eadem hora
regressi sunt in iherusalem. **Ly.** quibus enim iam
esset tardus tamen ex fidei fervore et remo-
to iudeorum timore statim regressi sunt
in iherusalem ad alios discipulos que erant
inclusi propter metum iudeorum. ut habet
Jo. xi. ad numerum adu. eis christi resurrectio-
nem. et inuenerunt undecim congregatos.
scilicet apostolos quia iudas ab eorum consortio re-
cesserat. Et mathias nondum electus
erat. et eos qui cum ipso erant. scilicet. **lxiii.**
discipulos vel omnes vel aliquos dicentes
illis. scilicet quos congregatos inuenerat.
quia surrexit dominus vere et apparuit primo
in. id est. petro. Cum autem ista apparitio fa-
cta sit non legitur expressse. si nunc credit fu-
isse facta quam petrus postquam curruerat
ad monumentum et viderat linteamina
posita. abiit miras secundum quod factum fue-
rat. Respondit quod per omnibus viris petro primo
apparuit per resurrectionem suam. Et **fm**
Cor. triplici ratione. Primo ut peccatum tri-
ne negationis ei indultum ostenderet

ne desperaret. **S**ecundo ut factu eū
doceret q̄liter subditis suis penitēti
b⁹ cōdescedere debēt q̄tuncq; pec
cassent. **T**ercio ut peccatorib⁹ oib⁹
spem misericordie ⁊ reme daret oñ
dendo q̄ pctōres nō despiceret. **E**t ip
si narrabāt q̄ gesta fuerāt in via. scz
quō arguebat duriciam eor⁹ ⁊ q̄liter
expōuit eis sc̄pturas. ⁊ quō cogno
uerūt eum in fractione panis. **Q**uia
viderūt eum bñdicere frāgere ⁊ di
stribuere panes sicut solebat facere
inter discipulos suos ante mortē suā
7 Feria tertia pasce. **E**uangelium
scdm Lu. xxij.

In illo tempore. **S**tetit ihesus i medio
discipulor⁹ suorum ⁊ dixit eis. pax
vobis ego sum nolite timere. **C**ōtur
bati vero ⁊ cōterriti estimabāt se spi
ritum videre. **E**t dixit eis. quid tur
bati estis ⁊ cogitationes ascendūt
in corda vestra. **V**idete man⁹ meas
et pedes ⁊ ego ipse sum. palpate ⁊
videte ⁊ spūs carnem ⁊ ossa nō hz.
sicut me videtis habere. **E**t cum hec
dixisset ostēdit eis man⁹ ⁊ pedes. **A**d
huc autem illis nō credētib⁹ ⁊ miran
tib⁹ pre gaudio dixit. habetis hic ali
quid qd manducet. **A**t illi obtulerūt
ei partē piscis assi ⁊ fauū mellis. **E**t
cum māducaisset coram eis sumēs re
liquias dedit eis ⁊ dixit ad eos. **H**ec
sūt verba q̄ locut⁹ sum ad vos cū ad
huc essem vobiscum qm̄ necesse ē im
pleri omnia q̄ scripta sūt in lege mo
ysi ⁊ p̄phetis ⁊ psalmis de me. **T**unc
aperuit illis sensū vt itelligerēt scri
pturas ⁊ dixit eis. **Q**uomā sicut scrip
tum est. ⁊ sic oportebat xp̄m patir ⁊
resurgere a mortuis die tertia ⁊ pre
dicare in noīe eius penitentiam ⁊ re
missionem peccator⁹ in oēs gētes.

Stetit ihesus i medio. **P**ostil.
dio discipulor⁹ suor⁹. **L**u. xxij.
Jo. xx. **H**oc euāgelium factū est. **A**n

no ⁊ die quo supra videlicet in die pa
sce. **A**nte incipium illius euāgelij scri
bit sanct⁹ **J**oh. q̄ maria magdalena
vidit ihesum stātem ⁊ nō sciebat q̄
ihesus esset. **D**icit ei ihesus. mulier qd
ploras quem q̄ris. **I**lla estimās qz or
tulan⁹ esset. dicit ei. dñe. si tu sultuli
sti eum diato mihi vbi posuisti eum
et ego eum tollam. **T**ūc postmodū
sequit⁹ euāgelij hodiernū. **S**tetit ihe
sus in medio discipulor⁹ suorū. **C**or.
Cum discipuli inter se loquerent⁹ de
resurrectione domini nostri ihesu xp̄i
Jam ei erat eis nūciata a mulierib⁹
et a petro ⁊ a iohāne qui currebāt si
mul ad monumētum. **E**t ab istis du
ob⁹ discipulis de emaus redeūtib⁹.
Et isti duo narrabāt discipulis q̄ ge
sta erāt in via ⁊ quō cognouerūt eū
in fractione panis. **C**um autem hec
loquerent⁹. **S**tetit ihesus in medio eo
rum. erāt enim discipuli cōgregati in
nomine eius. ⁊ ideo stetit in medio
eor⁹. implens illud qd ante dixerat.
Mat. xviij. vbi duo vel tres fuerint
cōgregati in noīe meo ibi sum in me
dio eor⁹. ⁊ dixit eis pax vobis ego sū
nolite timere. q. d. nō timeatis ego
sum qui pacem vobis p̄misi ⁊ p̄dica
ui. ⁊ ideo ex auditu salutationis pote
stis me cognoscere. **C**onturbati vero
et cōterriti. qz clausis ianuis dñs ihe
sus ad eos intrauit. estimabāt se spi
ritum videre. **L**y. diuina p̄uidentia
p̄missi sūt dubitare ad maiorez cer
tificationem fidei de xp̄i resurrectione
⁊ dicit eis. scz eos dulciter cōsolādo
quid id est q̄ de causa. turbati estis
et cogitationes ascendūt in corda ve
stra. videte manus meas ⁊ pedes me
os. **H**oc dicit p̄pter cicatrices vulne
rum quas retinuerat in manib⁹ ⁊ pe
dibus. quia ego ipse sum qui passus
fui ⁊ resurrexi palpate ⁊ videte quia
spirit⁹ carnem ⁊ ossa nō habet sicut

m in

me videtis habere. **Cor.** Resurrectio enim vera est in vera carne et ossibus. Et cum hec dixisset. ostendit eis manus et pedes. id est. cicatrices manuū et pedum. adhuc illis non credentibus. sed perfecte incipiebant tamen iam aliquantulum credere. et mirantibus. sed de rei nouitate. per gaudium. sed pietate eius. primo quidem territi. sed postmodum gauii. ut; **Jo. xx.** Gauii sunt discipuli viso domino. Et postquam Christus discipulū resurrectionē suam probauit per visum et tactum. tunc post hoc statim probauit per gustum. dicens. Habetis hic aliquid quod manducetur. At illi obtulerunt ei partem piscis assi et fauū mellis. Ipse enim erat piscis assus per humane nature passionem. unde **Glo.** piscis assus est Christus passus scilicet in genere passionis assatus et fauū mellis per diuine nature dulcedinem. **Cor.** hec duo designant duo que deo offerre debemus. scilicet piscem assum per carnis mortificationem et fauū mellis per mentis deuotionem. Et cum manducasset coram eis. sed ad maiorem cōtitudinem. ut testes essent de visu. sumēs reliquias dedit eis. sed ad maiorem probationem quare recter residuum manducasset. Et postquam Christus probauit resurrectionē suam quantum ad visum. tactum. et gustum. hic probat eam quantum ad auditum dicens. Nec sunt verba que locutus sum ad vos cum adhuc essem vobiscum. sed in carne mortali ante passionem meam. quoniam necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege moysi et prophetis et psalmis de me. ut patet **Mathei. v.** Donec transeat celum et terra. iota vnum aut vnus apex non preteribit a lege donec omnia fiant. Et aperuit illis sensum. id est. intellectum per gratiam internam ut intelligerent scripturas. et dixit

eis. quoniam sic scriptum est. et sic oportet Christum pati. et resurgere a mortuis. et predicari in nomine eius per omnia. sed ex parte hominis. et remissione peccatorum. ex parte dei cuius soli est peccata dimittere. **Act. iiij.** non est aliud nomen sub celo datum hominibus in quo oporteat nos saluos fieri. in omnes gentes. Non vna tantum. ut patet **Mat. xvi.** incipientes a iherusalem. Quia iherusalem est in medio terre habitabilis et ab illo loco conuenienter incipit predicatio euangelij. ut per apostolos et alios christi discipulos arcumquaque per orbem dispersos. in omnem terram exiret sonus eorum predicationis secundum quod fuerat prophetatum in **psal. decimo octauo.** In omnem terram exiuit sonus eorum. Et in signum huius. Christus in die ascensionis mittens discipulos suos dixit eis. Ite in mundum vniuersum predicate euangelium omni creature. Circa presens euangelium ubi dicitur. Stetit ihesus in medio discipulorum. Notandum quod ihesus post resurrectionem suam in medio discipulorum suorum stetit. In hoc docet nos medium tenere in cunctis verbis et operibus nostris. Locus enim medius tutus est. Exemplum si corda in cythara autem tēdit multum rumpit si parum murmurat. vel nihil sonat si medium dulcet cecinat. Sequitur hic in euangelio. Cum manducasset coram eis. Queritur utrum resurgentes amplius comedant et bibant. Respondet **Hugo de pro.** quod nec boni nec mali apostoli comedunt nec bibunt. Ad quod enim comedere boni cum nunquam famescant. ut; **Apo. viij.** Sancti non esuriunt neque sitient amplius. Damnati autem si famescant non habent quod comedant. Et si obicit quod Christus post resurrectionem comedit dicendum est quod non comedit propter necessitatem vel delectationem sed ut ostenderet se eundem esse qui prius cum eis comederat et biberat.

Sabbato Euāgelii fm Jo. xxi.

In illo tēpore. Manifestauit se iterū ihesus discipulis suis ad mare tiberiadis. Manifestauit autem fieretāt autēz simul symō petre⁹ et thomas qui dicit̃ didim⁹ et nathanael qui eāt a chana galilee et filij zebedei. et alij ex discipulis e⁹ duo. Dicit eis symō petre⁹ vado piscari. dicūt ei remim⁹ et nos tecum. Et exierūt et ascenderūt in nauim. et illa nocte nihil p̃rederūt. Mane autē iam facto stetit ihesus in littore. Nō tamē agnouerūt discipuli: q̃ ihesus est. Dixit eis ihesus. Pueri nunquā pulmētarium habetis. Rēpōderūt ei nō. Nam dixit eis. Mittite i dexte ram nauigh rethē et inuenietis. Misērūt ergo et iam nō valebāt illō trahere p̃e multitudinē piscium. Dixit ergo discipul⁹ ille quē diligebat ihesus petro domin⁹ est. Symō petre⁹ cū audissz q̃ domin⁹ est. tunica succinxit se. Erat enim nud⁹ et misit se i mare. Alij autē discipuli nauigio venerūt. Nō enim lōge erāt a terra sed q̃ si cubitis duētis trahētis rethē piscium vt ergo descēderūt in terram viderūt p̃runas et piscem superpositum et panem. Dicit eis ihesus Afferte de piscib⁹ quos p̃rederistis nūc. Ascendit symō petre⁹ et traxit rethē in terrā plenum magnis piscib⁹ centū quinq̃ gintatrib⁹. et cum tāti essent nō est scissum rethē. Dicit eis ihesus remite p̃adete. Et nemo audebat discubentium interrogare eum. Tu quis es. sciētes q̃ domin⁹ est. Et remis ihesus et accepit panem et dat eis et piscē similiter. Et hoc tercio manifestat⁹ ē ihesus discipulis suis cum resurrexisset a mortuis. **Postilla**

Manifestauit se iterū ihesus Jo. xxi. Lu. xxiij. Historia hui⁹ euāgelij facta est post dies octo festi pa

see anno xpī quo supra Ante initium illi⁹ euāgelij scribit sanct⁹ Jo. in eodem ca. q̃ ihes⁹ dixit thome. q̃ vidi sti me thoma et credidisti. Beati qui non viderūt et crediderūt. Tūc post modum sequit̃ euāgelium hodiernū. Manifestauit se iterū ihesus. Tho. supradicte manifestationes xpī facte sūt in iudea. Hec autem in galilea. illa int⁹. ista foris. Quia magnam partē timoris discipuli postposuerāt. Ioseph ultra in domo cōclusi nō erāt vt p̃us sed in galileam iuerūt. vbi illa apparitio facta est. dicūt ergo. Postea autem manifestauit se iterū ihesus Ly. facto intervallo temporis q̃ nō manebat cōtinue cum apostolis. Nec cōuersabat̃ cōtinue cum eis. vt ostēderet se resurrexisse ad vitam immortalem ab hominib⁹ hui⁹ mūdi se paratam. ad mare tiberiadis. q̃d est staguū genazareth. alio nomine dicitur mare galilee. Ex quib⁹ manifeste apparet q̃d illa apparitio facta est in galilea vbi est illō mare. manifesta uit se autem sic. i. per modum qui se quēt. Erāt autem simul symō petre⁹. Ista duo nomina euāgelista iohēs simul cōiungit. Quia symō fuit nomen eius primū. petre⁹ autem eāt nomen sibi de nouo a xpō impositum et hoc p̃pter fidelem xpī cōfessionem qua dicit. Tu es xp̃s fili⁹ dei viui. Et thomas qui dicit̃ didim⁹ et nathanael qui erat a chana galilee et filij zebedei. et alij ex discipulis eius duo. Tho. et ita erāt septem. Ad insinuādum q̃ illi digni sūt diuina visiōe et allocutione. qui septem donis spūs sancti sūt ornati. dicit ei symon petre⁹ vado piscari dicunt ei remim⁹ et nos tecum. Ly. erāt enim pauperes et ideo ad procurandum necessaria vite licite poterāt repire ad exercēdum negocium quod sine peccato poterat exerceri.

m nñ

propter quod paulus arte scenofactoria di-
dit quam an non sciuit. ut cum neces-
sitas occurreret vel utilitas ecclesie de
labore suo viueret. ut habet **Act. xx.**
Et exierunt et ascenderunt nauim et il-
la nocte nihil prouiderunt. **Ly.** hoc fa-
ctum est ut captio sequens manifeste ma-
culosa appareret. mane autem facto stetit
in littore. non apparuit super aquam sicut
ante passionem fecit quando viderunt ipsum su-
per mare ambulante. sed in littore. id est in
terra solida ad ostendendum quod apostolus non
erat in fluctibus vite corruptibilis sed
magis transierat ad statum vite imor-
talis. non tamen discipuli agnouerunt quod ihesu-
sus esset. unde **Cri.** Non mox ostendit seip-
sum ut per miraculum quod facturum erat eum
cognosceretur. Ergo locutus est eis tam-
quam extraneis dicens. pueri. Nunquid pul-
mentarium habetis. Pulmentarium est
quodcumque panis comestimentum. siue piscis
sit. siue aliud quod nos omnes dicimus pul-
mentum. Respondere ei non. **Ly.** crede-
bant enim eum esse aliquem mercatorem. qui
vellet pisces emere. dixit eis mittite in
dexteram nauis retes et inuenietis. **Li.**
predicat certitudinaliter effectum futurum
ut ad sequentia habeant animam magis at-
tentum. miserunt ergo et iam non valebant
illud trahere per multitudinem piscium.
Ly. ex quo patet quod pisces illi fuerunt ibi
miraculose adducti. vel virtute diuina
de nouo formati. quia tota ibi nocte qui-
sierat et nihil inuenerat. Dixit ergo
discipulus ille quem diligebat ihesus.
id est iohannes. petro. erat enim sibi famili-
aris. **Thy.** Rotandum quod hic notantur
proprietas illorum duorum apostolorum. scilicet pe-
tri et iohannis. Petrus enim fuit feruentior
ideo primo ad ihesum venit. Iohannes ac-
tior. ideo primo eum agnouit. Dominus est.
sic enim vocabatur christum ante passionem. **Ly.**
puritas mentis et corporis maxime dispo-
nit hominem ad cognitionem dei. Et ideo
iohannes qui ceteris purior erat tanquam pri-

mo alius agnouit christum. Simon pe-
trus cum audisset quia dominus est. tunica succin-
xit se. **Ly.** ut cum maiori reuerentia ac-
cederet ad christum. Erat enim nudus. id est pa-
rum vestitus. sicut solent piscatores
esse in aqua ut sint expeditiores ad pi-
scationis operem. et misit se in mare. **Die**
notat feruens dilectio petri. in hoc quod
non potuit se continere. quin statim ac-
cederet ad christum ihesum. ergo misit se in ma-
re. ut citius veniret ad christum ex deuotio-
ne. Quia petrus memor fuit prime am-
bulacionis super aquas quando ad christum ve-
nerat. ut habet **Matth. xxiii.** Domine si
tu es iube me ad te venire. alii autem
discipuli nauigio venerunt. quia non erant
ita feruentes. non audentes mare intra-
re. Et alia ratio est. quia non erant longe a
terra. et ideo etiam cito venire poterant.
sed quasi cubitis ductis trahentes re-
tes piscium. **Ve** ego descenderunt in ter-
ram. id est de nauis ad littus. viderunt pru-
nas. id est carbones superpositas. Et pi-
scem suppositum et panem. id est non super pru-
nas sed ibi patrum per refectionem eorum.
unde **Cri.** Ista enim omnia diuina virtute fu-
erunt de nouo formata ad maiorem di-
scipulorum confirmationem in fide resurre-
ctionis christi. Dicit eis ihesus. Nunc fami-
liariter loquitur eis tanquam discipulis. Af-
ferte de piscibus quos prouideritis nunc.
unde **Cri.** Ne credant fantasma esse quod
videbant panem et piscem. Iubet etiam
de piscibus captis afferri ut etiam co-
quant et comedant. Ascendit simul pe-
trus. ut magistri iussionem impleteret. et
traxit etiam alius adiuantibus retes in
terram plenum magnis piscibus. **Clm.**
Et secundum quosdam apostoli ceperunt ibi ex omni
genere piscium. Quia secundum philosophorum.
omnium piscium qui in aqua natant. **Clm.**
genera philosophi enumerant. Et cum tam-
en essent numero et quantitate multi
et magni. Non est scissum retes. Dicit
eis ihesus. Venite et prandete. **Ly.** Die

notat dei benignitas. q. inuitat eos
dulciter ad comedendum secum. quia
cum eis tunc comedit: ad declaran-
dam sue resurrectionis veritatem. vn-
de **Luce ultimo.** Cum manducasset in-
quit coram eis sumens reliquias de-
dit eis. **Et nemo audebat discumben-
tium interrogare eum. tu quis es.**
Et hoc ppter cognitionis certitudinem
quam de ipso habebant. **Saentes** q.
dominus est. **Et ideo frustra fecissent**
de hoc questionem. **Et venit ihesus.**
is est accessit ad mensam. **Et accepit**
panem. quem de nouo sua omnipoten-
ti virtute creauerat. et dedit eis et pi-
scem simili. **Et modo** diuidebat eis
et distribuebat sicut ante passionem
ad declarandam suam resurrectionem.
Dicit enim aliqui doctores et satis p-
babiliiter q. sic diuidebat cibaria sola
manu sicut alius cum cultello et in hoc
discipuli cognouerunt eum. **Hoc ter-
tio** manifestauit se ihesus discipulis
suis cum resurrexerit a mortuis. cer-
tum est q. iam pluries manifestaue-
rat seipsum. **Cum in ipsa die** resurre-
ctionis quinquies apparuit. **Ergo ista**
apparitio dicitur tertia. non in nume-
ro apparitionum sed in ordine dierum
ut primo dicitur manifestatus in die
resurrectionis. **Secundo in octaua pa-**
sce. et tertio hic. **Vnde** circa presens
euangelium ubi dicitur. manifesta-
uit se iterum ihesus discipulis suis
ad mare galilee. **Crisostomus** dicit q.
euangelista nominat hic locum ubi
hec manifestatio est facta. quia illuc
et apostoli iuerunt. in quo ostenditur
q. iam magnam partem timoris eo-
rum christus eis abstulerat ut aude-
rent manifeste exire de domo. **Non**
enim ultra in domo reclusi erant.
Vnde hic queritur. cur iam et non p-
us iuerunt piscari. **Respondetur** fm
augustinum. quia iam magistro re-

cedente non habebant unde viueret.
quam pnam etiam xps induxit ut in
piscatione eu agnosceret. **Secundo** q.
ritur. cur petrus ad piscationem rediit
qua semel reliquit. **Rndet greg.** q. lic-
ta ars erat: nutriendi se p artez piscam-
di igit et c. **Sanctus mathi.** ad thelomi-
um non ultra reledit. q. fit vix sine
peccato. **Querit** tertio. vnde recepe-
runt nauem et retia q. resignauerunt.
Respondet Cri. mutuauerunt a propi-
quis. **Quarto** querit. cur nihil potu-
erunt capere. **Respondetur** q. deus ita
disposuit. ut per miraculum doceret
eos xpm agnoscere.

In octaua pasce Euangelium fm
Joh. xx.

In illo tpe. Cum esset sero die illa vna
sabbatorum et fores essent clausae: ubi
discipuli erant congregati ppter metum iu-
deorum: venit ihesus et stetit in medio eorum
et dixit eis. pax vobis. **Et cum hoc dixisset.** ostendit eis manus et latus. gaudium fuit
discipulis viso domino. **Et ergo eis iterum.**
pax vobis. sicut misit me pater. et ego mit-
to vos. **hec cum dixisset** insufflauit. et dix-
it eis. accipite spiritum sanctum. quorum remi-
seritis peccata remittuntur eis et quorum re-
tineritis retenta sunt. **thomas autem vnus**
ex illis. q. dicit dominus: non erat cum eis quando
venit ihesus. **Dixerunt ergo ei alii** di-
scipuli vidimus dominum. **Ille autem di-**
xit eis. Nisi videro in manibus eius
fixuram clauorum: et mittam digitum
meum in locum clauorum: et mittam ma-
num meam in latus eius non credam.
Et post dies octo iterum erant discipuli
eius intus et thomas cum eis. **venit**
ihesus ianuis clausis: et stetit in me-
dio et dixit eis. pax vobis. **Deinde**
dicit thome. infer digitum tuum huc
et vide manus meas et affer manum
tuam: et mitte in latus meum. et noli
esse incredulus sed fidelis. **Respondit**
thomas et dixit. Dominus meus et

deus meus. **D**icit ei ihesus: quidisti me
thoma credidisti. **B**eati qui non viderunt
et crediderunt. Multa quidem et
alia signa fecit ihesus in conspectu discipulorum
suorum quae non sunt scripta in libro hoc.
haec autem scripta sunt ut credatis.
quod ihesus est christus filius dei et ut
credentes vitam habeatis in nomine eius.

¶ **I**n ergo sero. **Postilla**
esset die illo. **Ioh. xx. Lu. xxi.**
Historia huius euangelii facta est ipso
resurrectionis domini die per prima parte. per
secunda autem parte in octava pasce.
Ante initium illius euangelii scribit sanctus
Ioh. in eodem capitulo quod ihesus dixit
marie magdalene. **V**ade ad fratres meos
et dic eis. ascendo ad patrem meum
et patrem vestrum. deum meum et deum
vestrum. **V**enit maria magdalena annuncians
discipulis. quod viderat dominum.
Et haec dixit mihi. **T**unc statim sequitur
euangelium hodiernum. **C**um ergo sero
esset. **Lc.** in die apostoli erant dispersi
propter metum iudeorum sed in sero conueniebant
ad locum unum. **E**t ideo tali hora christus
eis apparuit. die illo. scilicet dominicae
resurrectionis. vna sabbatorum. id est prima
die post sabbatum. **S**ed quare christus usque
ad vespertinam distulit respondere secundum
Cri. ut omnes simul inueniret in domo
et nisi in sero non inuisset eos simul
congregatos. **I**tem in sero solent homines
magis timere et illa hora voluit eos consolari
sua apparitione. et fores erant clausae
ubi discipuli erant congregati propter metum
iudeorum. quod ex diuina ordinatione factum
est ut ihesus intraret ad discipulos ianuam
clausam ostenderet se habere corpus glorificatum.
Venit ihesus et stetit in medio. **vtz. Mat. xviij.** ubi duo
vel tres congregati fuerint in nomine meo
ibi sum in medio eorum. **E**t dixit eis pax
vobis. **Thy. q. d.** **N**on turbe mini nec timeatis
ego sum. qui pax

vobis promisi et pacem vobis praedicauit
et ideo ex auditu salutationis potestis me
agnoscere. **E**t cum hoc dixisset ostendit
eis manus et latus. ut non solum auditu
sed etiam visu certificaret. **G**audium
fuerunt discipuli viso domino. **Thy.**
contristati fuerunt in eius morte. letantur
de resurrectione et sic secundum passionis
fuerunt principes consolationis. **D**icit ergo
eis iterum pax vobis. **I**terum oblationem
pacis ut monstret propter suum aduentum
esse pacificata et quae in celis et quae in
terra sunt. **S**icut misit me pater. scilicet
ad veritatem fidei nuntiandam in iudea.
et ego mitto vos. ad eandem publicandam
per vniuersum mundum. **I**n signum huius
dixit eis in die ascensionis. **I**te in mundum
vniuersum praedicate euangelium omni creature.
vnde in **ps. xvij.** **I**n omnes terram exiit sonitus
eorum et quod executio huius officii non
potest venienter fieri sine gratia spiritus
sancti. **I**deo sequitur. et cum haec dixisset
insufflauit et dixit eis. **A**ccipite spiritum
sanctum. **Thy.** ostendens per hoc
sicut statim praecedebat de ore ipsius ihesu
christi. sic spiritus sanctus qui dabitur in flatu
procedit ab ipso filio ihesu christo sicut
procedit a patre quod est contra grecos. qui
negant spiritum sanctum procedere a filio.
Quorum remiseritis peccata remittuntur
eis. id est quorum solueritis soluti sunt. et
quorum retinueritis retenta sunt. id est
quos ligaueritis. ligati sunt. ut patet
Mat. xvi. **Q**uemcumque ligaueritis super
terram erunt ligata et in celis. et quaecumque
solueritis super terram. erunt soluta et in
celis. **C**or. ista potestas intelligenda est
clauis non errante. **T**unc autem errat.
quando soluit illum quem deus non soluit.
vel quando ligat quem deus non ligat.
Thy. autem vnde ex duodecim qui
dicuntur vidimus. id est est dubium.
non erat cum eis quando venit ihesus.
Lc. ipse enim inter alios

discipulos videt fuisse magis diuini
vtz Jo. xi. Et ideo tardius venit ad lo-
cum ubi congregabantur discipuli. Et ideo
propter tarditatem suam priuatus est illa
visione christi. Hec autem factum est diuina
ordinatione. propter nostram confirma-
tionem. unde Gregorius. dum ille ad fidei
palpando reducit nostra mens omni du-
bitatione postposita in fide solidatur. di-
xerunt ergo ei alij discipuli. quia boni ru-
mores cito nuntiant. vidimus dominum.
Sic enim eum ante passionem nomina-
bant. Ille autem dixit eis. Nisi vide-
ro in manibus eius fixuram clauorum
scilicet ut probem visu. et mittam digitum
in locum clauorum et mittam manum meam
in latus eius. ut probem tactu. Isti ei
sunt duo sensus qui minus possunt de-
scribi scilicet visus et tactus. Et post dies
octo iterum erant discipuli eius inter
et thomas cum eis. Ly. factum interual-
lo christus apparebat discipulis. quia non
conuersabatur quotidie vel continue cum
eis ut ostenderet se resurrexisse ad vi-
tam immortalem ab hominibus huius
mundi separatam. venit ihesus ianuam
clausam. ut ostenderet corpus gloria-
tum. Et stetit in medio eorum. ut pos-
set ab hominibus videri. et dicit eis
pax vobis. quia sic salutare consueuerat
discipulos suos. Et etiam sic docuerat
discipulos salutare alios homines.
vtz Math. x. In quacumque domum in-
traueritis. primus dicit pax huic do-
mui. deinde dicit thome. infer digitum
tuum huc. ut probes per tactum. et vi-
de manus meas. ut probes per visum.
Et affer. i. applica manum tuam. et
mitte in latus meum et noli esse incre-
dulus sed fidelis. quia. o. propter tuam du-
bitationem sanandam ostendo tibi vul-
nera mea. unde Augustinus in li. de trimi-
nitatis. dicit. quia thomas palpauit cicatrices
christi. Respondet thomas. et dixit ei dominus me-
us et deus meus. Thomas ecce perfecta fi-

quia ostendit humanitatem et deitatem christi
dominus quantum ad humanitatem qua nos re-
dermit. deus quantum ad deitatem quam nos
creauit. Dicit ei ihesus. quia vidisti me
scilicet hominem. et credidisti. deus. Ly. nam
thomas aliud vidit et aliud credidit. quia
humanitatem vidit. et deitatem quam in pri-
mi videt non potest credidit. Beati qui
non viderunt et crediderunt. Ly. in hoc
stat consolatio nostra qui christum non vi-
dimus. tamen credimus ipsum veraciter esse
sub specie panis in sacramento. Multa
quidem et alia signa fecit ihesus in con-
spectu discipulorum que non sunt scripta
in hoc libro. Jo. euangelista pauciora
signa narrauit quam alij euangeliste quia
ultimo scripsit et signa que alij scripse-
runt omisit. Hec autem scripta sunt ut
credatis quia christus est filius dei. scilicet natu-
ralis in potentia sibi per omnia equalis et per
consequens ideo in diuinitate quia natura
diuina est indiuisibilis. et ut credentes
quia ihesus incarnatus. passus. mortu-
tus. sepultus. regressus ab inferis. resur-
rectus. ascendens. verus est dei filius. vitam
habeatis. scilicet eternam. in qua clare vide-
bitis quod nunc creditis. in nomine eius. i.
per fidem nominis eius. quia dicit Act. iiij. Nec
aliud est nomen sub celo datum homi-
nibus in quo oporteat nos saluos fieri.
Vnde circa primus euangelium ubi dicit. Acci-
pite spiritum sanctum. quorum remiseritis peccata
et c. Videt quod nisi sacerdos habeat spiritum
sanctum non potest absolue. quia dicit primo. acci-
pite spiritum sanctum. et postea subdit. Quo-
rum remiseritis peccata remittuntur eis.
Rursus quod sacerdos absoluit ex officio
et non ex vite merito. Et sic sacerdos
bonus et malus in virtute spiritus sancti remittit
peccatum. quia in virtute characteris ordi-
nis que datur a spiritu sancto qui operatur in sacra-
mentis. Glo. Quorum remiseritis. i. quos
dignos remissionis iudicaueritis duabus
clauibus. scilicet potestatis et discretiois. Remit-
tunt eis. i. tunc dominus approbabit remissionem

peccatorum. Et quorum non remiseritis deus non approbabit. Cui. sicut rex pncipem mittens dat ei potestatem mittere in carcerem et emittere. Ex quo patet quod sacerdos est minister et instrumentum animarum dei.

Dominica prima post octavas pasce. Eua. fm Jo. x.

In illo tempore Dixit ihesus discipulis suis. Ego sum pastor bonus. bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Mercenarius autem et qui non est pastor cuius non sunt oues proprie videt lupum venientem. et dimittit oues et fugit. et lupus rapit et dispergit oues. Mercenarius autem fugit. quia mercenarius est et non pertinet ad eum de ouibus. Ego sum pastor bonus et agnosco meas. et agnoscunt me mee. Sicut novit me pater. et ego agnosco patrem. et animam meam pono pro ouibus meis. Et alias oues habeo que non sunt ex hoc ovili. et illas oportet me adducere. et vocem meam audient. Et fiet unum ovile et unus pastor.

Postilla

Ego sum pastor bonus. Jo. x. Historia huius euangelii facta est. Anno christi. xxxij. vi. kal. octobris in sabbato. luna. xij. inditione. v. Ante incipit illius euangelii scribit sanctus Jo. in eodem capitulo quod christus dixit discipulis. Ego sum ostium per me si quis introierit salvabitur et ingredietur et egredietur et pascua inveniet. Tunc postmodum sequitur euangelium hodiernum. Ego sum pastor bonus. Ly. In presenti euangelio ponit evangelista conditiones boni pastoris: et etiam mercenarii. Quia bonus pastor debet habere affectionem ad gregem intantum quod pro eo si necesse est sustinet mortem. ergo dicit. bonus pastor animam suam. id est vitam corporalem. dat sponte et voluntarie. pro ouibus suis. implevit hoc ipse christus. quia animam suam preciosissimam dedit pro salute mundi. vtz. p. Jo. in.

Christus animam suam pro nobis posuit: et nos debemus pro fratribus animas ponere. Mercenarius autem et qui non est pastor. Hic tangit conditiones mali pastoris. scilicet ipsi mercenarii qui in officio plantationis attendit commodum rei temporalis et honorem seculi. unde Augustinus. Sunt in ecclesia quidam prepositi non dominum querentes. temporalia commoda sectantes honores ab hominibus appetentes. quisquis talis est. mercenarius est. Cuius non sunt oues proprie. sed reputat eas quasi alienas. videt lupum venientem. id est hereticum cum falsa doctrina eos corrumpentem. et dimittit oues et fugit. scilicet non resistendo per sanam doctrinam heretice pravitati et lupus rapit. ad malum pertrahendo. et dispergit oues. ab unitate ecclesie sepando. mercenarius autem fugit. id est auxilium debitum subtrahit. quia mercenarius est. id est solum de lana et lacte. id est de commodis temporalibus. et non pertinet ad eum de ouibus. id est quia non curat de salute et utilitate ovium. Nec habet affectum debite ordinatum ad eas. Ego sum pastor bonus. sollicitudinem habes et curam de ouibus. et agnosco oues meas scilicet cognitione affectiva. quia diligo salutem et bonum earum. et agnoscunt me mee. Ly. quia veri fideles agnoscunt bonam fidem christi. sicut novit me pater. et ego agnosco patrem. unde Augustinus. ea dilectione que pater me diligit. diligo patrem. et animam meam pono pro ouibus meis. Theophrastus hic ostendit quod passio sua fuit ad gregis redemptionem ergo dicit et animam meam pono pro ouibus meis. salvandis. Ly. quia anima christi pro fidelibus fuit sepata a corpore et oblata deo patri cum dicit ps. xxx. In manus tuas commendo spiritum meum. Iheremias. xij. Reliqui domum meam. dimisi hereditatem meam. dedi dilectam animam meam in manus inimicorum meorum. Et alias oues habeo que non sunt ex

hpc ouili. i. de sinagoga iudeoz. s. de
populo gētili. et illas oportet me ad
ducere. qđ factū ē p pōicationē apo
stolor. Et vocē meam audiēt. **Ly.**
qz iudeis repellētibz fide xpi gētilēs
eam deuote receperūt ad pōicatōes
apostolor. Et fiet vnū ouile. i. vna
ecclesia ex iudeis et gētilibz collecta.
Est em ecclesiavnu ouile ppter vni
onē fidei et caritatis. et vnus pastor. i.
xps. Alij aut pastores ecclesie nō sūt
nisi vicarij istius pastoris. Vñ circa
pns euangeliū. vbi dicit. Ego sū pastor
bonz. Querit vtz homo prudēs et v
tuosus possit appetere sine pctō gra
uus emētiam. i. platuram. Rñdeo
fm hugon. de prato posito qz tal sit
dignz gradu quē appetit. Talis pōt
appetere duplicat. Vno mō ppter sta
tus altitudinē. ad quā sequit honor
et reuerētia et sufficientia tpaliū. Et
hpc mō est pctm mortale et ptnet ad
cupiditatē et ambitionē. Alio mō p
intelligi vt appetat vt possit pmissis
pdesse. et si hoc laudabile sit nihilomi
nō tamē sic appetere psumptuosū ē.
Et cūter cū p̄sūptio sit filia supbie
et detestabilis. hinc ē qz talis gōus
non p̄t sine pctō appeti. Et ad hoc sūt
dicta doctor. vñ **Aug.** li. ix. de ciui.
dei di. qz locus supior et si administre
tur vt dect. indecēter tñ appetit. et
Bern. Quoties hoibz p̄desse deside
ro. deū meum p̄re contēdo. et tunc
nō sapio que dei sūt et c. vñ de eadē
Tri. sup mathe. et allegat in decretis
di. nñ. Quicūqz desiderauerit p̄matū
in terra inueniet cōfusionem in celo
Rec inter seruos xpi cōputabiē qui
de p̄matu tractauerit. et ad hoc est
exemplum xpi. qui fugit qñ eū regē
facere voluerūt. vt habet **Joh.** vi.
Vñ apls ad **Heb.** ca. v. Nemo assu
mit sibi honore nisi qz vocat⁹ fuerit si
cut aaron imo sci qñ electi fuerūt rē

nuerūt et resisterant. vtz in bto **Ri.**
Mar. Gre. et sic de alijs multis factis

¶ **D**ñica secūda post octauas pasce.
Euāg. fm **Joh.** xvi.

In illo tempore dixit ihesus
discipulis suis. Modicum et
iam nō videbitis me et iterum
modicum et videbitis me. quia vado
ad patrem. Dixerunt ergo discipuli
eius adinuicem. Quid est hoc quod
dicit nobis: modicum et non videbi
tis me. et iterum modicum et videbi
tis me. qz vado ad patrem. Dicebāt
ergo. quid est hoc quod dicit modi
cum. nescim⁹ quid loquitur. **C**ogno
uit autem ihesus qz volebant eum in
terrogare et dixit eis. d. hoc queritis
inter vos quia dixi modicum et non
videbitis me. et iterum modicum et
videbitis me. **Amen amen dico vobis**
quia plorabitis et flebitis vos. mun
dus autem gaudebit vos autem con
tristabimini: sed tristitia vestra ver
tetur i gaudium. **Q**uoniam cum patit
tristitiam habet quia venit hora ei⁹
Cum autem peperit puerum iā non
meminit pressure propter gaudium
quia natus est homo in mundum. et
vos igitur nūc quidem tristitiaz ha
betis. iterum autem videbo vos. et
gaudebit cor vestrum et gaudium ve
strum nemo tollet a vobis.

Postilla

Modicum et iam non videbitis
me. **Johānis.** xvi. **H**istoria hu
ius euangelij facta est Anno christi
xxxix. ix. kal. aprilis. feria quinta.
videlicet cene domini. luna. xxi. **I**n
dictione. vi. **A**nte initium illi⁹ euan
gelij scribit sanct⁹ **Johā.** in eodē ca.
qz xps post cenam dixit discipulis su
is. **A**d huc multa habeo vobis dicē
sed nō potestis portare mō. **C**ū at ve
nerit ille spūs veritatis docebit vos

omnem veritatem. Tunc postmodum se
quitur euangelium hodiernum. Modicum
et iam non videbitis me. Item. Cri. mo
dicum et iam non videbitis me. intelli
git tempus ab hora mortis usque ad re
surrectionem. scilicet quando per triduum iacu
it in sepulchro tunc non viderunt eum. ite
rum modicum et videbitis me. intelli
git tempus ab hora resurrectionis. us
que ad ascensionem. in quo apparuit eis
loquens de regno dei. ut habet Act. 1.
Et illud tempus fuit modicum respe
ctu temporis sequentis usque ad finem mun
di. Item subdit. quia vado ad patrem
scilicet quando celum ascendam. Et tunc non vi
debitis me communiter loquendo. nisi in
generali resurrectione. propter hoc dicit
Actu. 1. Viri galilei quid statis aspi
cientes in celum. hic ihesus qui assumptus
est a vobis in celum sic remiet quoad
modum vidistis eum euntem in celum. quia
dicit. Amplius non videbitis in terra potentia
corporali usque quo remiet ad iudicium
Qui enim aliquibus sanctis postea ap
paruit vel adhuc apparere possit. hoc
ex speciali gratia fuit sicut apparuit io
hanni euangeliste ante mortem suam vo
cans eum ad celestem gratiam. Similiter
beatus petrus exiit romam a facie nero
nis apparuit christus cui petrus dixit. domine
quo vadis. Respondit christus. vado romam
iterum crucifigi. Similiter apparuit
beato apostolo paulo. quando fuit prostra
tus de celo. ut habet Act. 16. dixerunt
ergo discipuli ad invicem quid est hoc
quod dicit nobis modicum et iam non vi
debitis me. et iterum modicum et videbi
tis me. predicta verba christi erant discipu
lis obscura antequam esset ope impleta
Quia videbant eis quomodo in christi verbis
esset quodam contrarietas. Cum dixit
modicum et iam non videbitis me. et
iterum modicum et videbitis me. quia non
sciuerunt illa referre ad diversa tempora
Dixerunt ergo quod est hoc quod dicit no

bis. modicum. nescimus quid loquitur
Cognovit ergo ihesus quod volebat eum
interrogare. hoc cognovit divina vir
tute cuius proprium est cognoscere secre
ta cordium. Et ideo dixit eis de hoc quod
eritis in me vos. quia dixi modicum et non
videbitis me. et iterum modicum et vi
debitis me. Hic respondendo pervenit
eorum interrogationem ut ostenderet se sci
re mentis eorum intentionem. Amen amen
dico vobis quia plorabitis. Thoma. dole
bitis interius in mente de morte et passi
one mea. et flebitis exterius. scilicet interi
orem mentis tristitiam signis exteriori
bus ostenditis. Quid autem gande
bit. i. iudei mundi amatores. Item. quia in
triduo mortis christi iudei mundaliter vi
uentes gaudium sunt credentes se christum to
taliter extirpasse et nomen suum totali
ter delevisse. Vos autem contristabi
mini. sed tristitia vestra vertetur in gau
dium. Hoc impletum est in resurre
ctione christi quando gaudium sunt discipuli
visio domini. Et in ascensione. quando videnti
bus illis elevatus est in celum. Mulier
cum parit tristitiam habet et contrarietatem
dolorem quem sentit Gen. 3. In do
lore paries. quia venit hora eius. scilicet ho
ra pariendo. Cum autem peperit pue
rum. iam non meminit preteritis. proinde
propter gaudium quia natus est homo
in mundum. Item. quia in natiuitate pue
ri gaudium superueniens absorbet pre
cedentem tristitiam. Et vos igitur nunc quod
dum tristitiam habetis. scilicet mee pas
sionis et mortis. Iterum autem videbo
vos. scilicet post resurrectionem meam. et
gaudebit cor vestrum. de visione mea
et gaudium vestrum nemo tollet a vo
bis. Item. quia christus ihesus qui erat ipsorum gau
dium resurgens a mortuis iam non mori
tur. Item. vi. Istud vero gaudium apostolorum
de christi visione fuit incomparabile pro resurrectione
christi secundum per os consumatum in gloria in celo.
Circa primum euangelium ubi dicit. Vos autem

cōtristabimini. **P**otandum qd nemo i
hac vita p̄t diu esse sine tristitia. vñ
Job. xij. Homo nat⁹ de muliere bre
ui viuēs tēpore &c. **S**ed q̄ritur cur de⁹
sic ordinauit. **R**ndē p̄mo vt sciam⁹
nos esse hic nō ciues sed aduenas &
peregrinos q̄diu in mūdo sumus. q̄
vallis lacrimarū dicit. q̄ est locus me
dius inter celū vbi ē sūmū gaudium
et infernū vbi ē sūma pena. **S**ecūdo
vt stimulemur p̄is q̄si calcarib⁹ ad
currēdū in via mandatorū dei. **T**er
cio vt purgemur igne tribulationū
ne in purgatorio lauemur. **Q**uarto
vt fugiam⁹ infernū vbi oēs pene in
sūmo sūt. **Q**uinto vt pl⁹ de gaudio
mereamur. nā vici⁹ est circa diffici
le fm̄ philosophū. & **Actu. xij.** Per
multas tribulatōes oportet nos itra
re regnū celoz. **I**te notandū qd dua
passiones necāt q̄nq; hōiem scz tristi
tia & letitia. **T**ristitia occidit s̄ tarde
nā in tristitia p̄mo retrahit calor na
turalis ad interiora. & postea exalat
ad exteriora. & talis exalatio caloris
phibet nutrimentū in mēbris & opa
tur cōsumptionē in illis. vñ **Prover.
xix.** Spūs tristis exiccat ossa. **L**etitia
aut̄ nimia cito occidit. qz tūc cor ma
gis dilatatur & calor natural⁹ ad ex
teriora transit et a corde recedit et
mōis interuenit. vñ **Prover. i.** Pro
speritas stultoz perdet illos. **T**riūq;
etiā occidit aīam. tā vita p̄spera q̄
aduersa. **S**z magis p̄spera. vñ **Aug.**
multi res aduersas timēt; p̄spera nō
timēt. periculosior ē tñ aīe res p̄spe
ra q̄ aduersa. **I**te patz in dauid q̄ in
aduersis q̄ passus ē a saul nō cecidit.
sed in p̄speris iā in regno posuit. cū
Herabee peccādo cecidit

Vñca. in. post octauas pasce **Euā
ge. fm̄ Jo. xvi.**

Illp tpe **D**ixit ihesus d. s. **V**ado ad
eū qui me misit. & nemo ex vob̄ ite

rogat me quo vadis **S**ed qz hec locu
tus sum vobis tristitia impleuit cor
vestrū. **S**ed ego veritatem dico vob̄
exedit vobis vt ego vadam. si em̄
non abiero paraclit⁹ non veniet ad
vos. si autem abiero. mittam eū ad
vos **E**t cum venerit ille arguet mun
dum de peccato & de iudicio & de iu
sticia. **D**e peccato quidem qz nō cre
dūt in me. **D**e iusticia vero qz ad pa
trem vado. & iam nō videbitis me.
De iudicio autem. qz princeps hui⁹
mūdi iam iudicatus est. **A**d huc mul
ta habeo vobis dicere. sed non pote
stis portare modo. **C**um autem vene
rit ille spūs veritatis & docebit vos
omnem veritatem. **N**ō enim loquet̄
a semetipso. sed quicūq; audiet loq̄
tur. **E**t que ventura sūt annūciabit
vobis. **I**lle me clarificabit. quia de
meo accipiet & annūciabit vobis

Postilla

Vado ad eum qui me misit. **Jo.
xvi.** Ante initium illius euāge
lii christus predixit apostolis persecu
tionem quam passuri essent sic qz en
tendi erant de sinagoga. & quicūq;
eos occideret. crederet se obsequium
prestare deo. **E**t postea subiunxit de
recessu suo. cum dixit in euangelio
hodierno. **V**ado ad eum. id est in p̄
ximo ascendo ad patrem. qui me mi
sit. **L**yra. quia impleui officium pre
dicationis mee ad quod missus sum.
et nemo ex vobis interrogat me. id
est interrogabit. quasi diceret. ita
aperte ascendam ad patrem qz nul
lus vestrum interrogabit quo vadā
quia certi eritis qz vado ad gloriam
patris. **S**ed quia hec locutus sum
vobis. scilicet de recessu meo. tristi
tia impleuit cor vestrum. id est ve
hementer facti estis tristes. **L**yra.
apostoli tristabantur de recessu chri
sti. de cuius presentia confidebant in

tribulationibus suis consolari. Sed ego
veritatem dico vobis. exprobit vobis
ut ego vadam. i. subtrahat aspectui
vestro presentia mea corporalis. et ideo sub
dit. Si enim non abiero pacem non ve
niet ad vos. **Ly.** quia plenitudo sancti
spiritus non erat danda nisi post ascensionem
christi. unde **Crisostomus.** Apostoli minus corpora
lem presentiam christi diligebant. et ideo ad
susceptionem spiritus sancti minus idonei erant.
Sed dicitur tamen secundum theodorum de aquino super **Jo.**
quia ille amor quo discipuli diligebant
corpalem presentiam christi non erat pecca
tum. reddebant tamen ex hoc minus idonei
ad perceptionem spiritus sancti. habita enim
vna consolatione non querit alia. unde quia
delectabantur in presentia christi non petebant
nec desiderabant aduentum pacis. **Ipsi**
enim non veniet ad mentem hominis nisi vo
catus et desideratus. unde **Sapientia.** vii. Op
taui et datus est mihi sensus vocavi et
venit in me spiritus sapientie. Et cum vena
rit ille. arguet mundum de peccato. theodorus.
Spiritui sancto attribuitur correctio.
quia correctio debet procedere ex carita
te. de peccato. theodorus. quod habet vel fecit. et
de iusticia. quam non habet. et de iudicio
quod non timet. de peccato quidem quia non cre
dit in me. **Theodorus.** iudei peccabant in
christum quia non credebant eum esse christum vel
messiam. de iusticia. scilicet christi quam non ac
ceptauerunt homines mundani. nec imita
ei voluerunt. quia vado ad patrem. **Ly.**
per hoc enim quia christus resurrexit et ad ce
lum ascendit declarata est eius iusti
cia quia soli iusti intrant celum. unde **psalmus.**
cxvii. Nec porta domus iusti intrabunt
in eam. et iam non videbitis me. presentia
corporali habitante vobiscum. quia post
ascensionem apostoli non viderunt in terris
christum. De iudicio vero. scilicet futuro quod
mundus non timuit. oportebat tamen time
re. quia princeps huius mundi iam iudica
tus est. i. condemnatus divina sententia tanquam
obstinatus. Et per consequens omnes ei adhe

rentes. eodem iudicio condempnentur condemnabi
les. Si enim de angelis peccatis non
peccat nec hominibus peccat. Adhuc multa
habeo vobis dicere. sed non potestis por
tare modo. scilicet propter vestram imperfe
ctionem et illorum dicendorum de altissimis
fidei arduitatem et profunditatem. Cum
autem venerit ille spiritus veritatis. **Ly.**
i. spiritus sanctus qui est veritas per essentiam
et effectiue docendo eam. ille docebit
vos omnem veritatem. **Ly.** scilicet necessaria
ad salutem. non solum per personis vestris
sed etiam ad regimen ecclesie et fidelium i
structionem. Non enim loquetur a semetip
so. **Ly.** quia sicut non est a semetipso sed
a patre et filio. ita nec a se loquitur. sed
quocumque audiet. a me et a patre. quia
suum audire est ab eis procedere. loquitur.
scilicet vobis. et qui futura sunt annuntiabit
vobis. **Ly.** multa enim de futuris per spi
ritum sanctum reuelata fuerunt apostolis. Si
autem apostolo **Iohanni** reuelatus est pro
cessus ecclesie usque ad finem mundi in
Apocalypsi. Et petro suum martirium secundum
quod ipsemet dicit. ii. petrus. p. scio quia ve
lo est depositio tabernaculi mei. Et
paulo reuelatum est quia in nouissimis die
bus discedat quidam a fide. ut habetur
ad **Thimotheum.** ii. Ille me glorificabit
Theodorus. quia ad invocationem nominis mei
facietis opera mirabilia. quia de meo ac
cipiet. i. sciam et cognitionem habebit a
patre sicut et ego. et annuntiabit vobis
7 Dominica quarta post octavas pa
sche. **Euangelium secundum Iohannem.** xvi.

In illo tempore dixit ihesus disci
pulis suis. Amen amen dico
vobis. Si quod petieritis patrem
in nomine meo dabit vobis. **¶** Sed modo
non petistis quicquam in nomine meo. Peti
te et accipietis ut gaudium vestrum sit
plenum. **¶** Nec in puerbis locutus sum
vobis. venit hora cum iam non in puerbis
loquar vobis. sed palam de patre annuntiabo
vobis in illo die in nomine meo petetis

*Quod si per prophetas huius mundi
non actum tractatum per prophetas
et secundum et per prophetas
apostolos*

Et nō dico vobis: q̄ ego rogabo pa-
trem de vobis. Ipse em̄ pater amat
vos q̄ vos me amastis et credidistis
q̄ a deo exiui. Exiui a patre et veni i
mūdum. Iterum relinquo mūdum
et vado a patrem. Dicūt ei discipu-
li eius. Ecce nūc palam loqueris et
proverbium nullū dicis. Rūc scim⁹
q̄ scis omnia et nō op⁹ est tibi vt q̄s
te interroget. In h̄c credim⁹ q̄ a dō
existi.

Postilla

Amen amē dico vobis Jo. xvi
Historia hui⁹ euāgelij facta est
ānd xpi. xxxij. ix. kal. april. v. fena
in cena dñi luna. xij. indictione. vi.
Ante initium illi⁹ euāgelij scribit s̄a-
ctus Joh. in eodem ca. q̄ xps post ce-
nam dixit discipulis suis. Rūc vos q̄
dem tristitiam habetis. Iterum autem
videbo vos et gaudebit cor vestrum.
et gaudium vestrū nemo tollet a vo-
bis. Tūc postmodum sequit̄ euāge-
lium hodiernū. Amē amen dico vob
Cor. hic dñs ihesus consolāt discipu-
los ex petitionū suarum exauditione
Et uerāmetum p̄mittit. vt homo nō
hesitet de petitione di. Amē amen di-
co vobis. Si quid petieritis patrē in
nomine meo. i. p̄tinēs ad salutem.
q̄ ihesus qd̄ est nomē xpi. saluator i
terptat. dabit vobis. Et si nō statim
tamē finaliter dabit. vel illud qd̄ pe-
titis vel eo meli⁹. vsq̄ modo nō peti-
stis quicq̄ in nomine meo. q̄ nō eāt
temp⁹ oportunū. q̄ ihesus dñs erat
cum eis p̄ntialiter qui omnia dabat.
vnde Cri. quid peterēt qui omne bo-
num secum haberēt. Petite et accipi-
etis vt gaudiū vestrū plenū sit. Tho.
q̄ omnis petiō ad illd̄ gaudium re-
ferri debet. hoc gaudium consistit in
votib⁹ anime et corpis Et erit plenū
gaudium in beatis. vt d̄r in ps. xvi
Satiabor cū apparuerit gl̄a tua. Nec
in puerbys locut⁹ sum vobis. scilicet

ego sum vitis vera et vos palmites.
Item ibi mulier cum parit tristitiam
habet q̄ venit hora eius. Venit ho-
ra cum iam nō in puerbys loq̄r vob
sed palam de patre annūciato vobis
Cri. Hoc erit temp⁹ resurrectionis.
q̄ tūc omnia manifeste eos docuit.
Nam per q̄dragita dies apparuit eis
post resurrectionē suam loquens eis
de regno dei. Act. p. Ly. xps post re-
surrectionem clari⁹ et expressi⁹ docu-
it apostolos de regno dei q̄ ante Ip-
si enim erāt magis capaces. q̄ habe-
bāt sensum aptū ad intellectum scri-
pturarū. vt habet Lu. vlti. ca. In il-
lo die scz in die penthe. in noīe meo
petetis. i. petēdo nomē meum iuoca-
bitis. q̄ post ascensionem et post missi-
onem spūs sancti. apostoli magis o-
tutem nominis ihesu xpi sentiebāt q̄
ante. Et ideo petitiones suas in noīe
ihesu formabāt. et ppter hoc oratōes
ecclesie in fine formanē in noīe xpi.
dicēdo per dominū nostrū ihesū xpm
et c. Et non dico vobis q̄ rogabo pa-
trem de vobis. tho. q. d. ad exaudiē-
dum vestras petitiōes apud patrem
nō erit necessaria oratio mea. q̄ sol⁹
amor quo diligitis me sufficit patro-
cinari. ipse em̄ pat̄ amat vos Amās
facile dat amāt. q̄ vos me amastis
vtz Jo. xij. Qui diligit me diliget
a patre meo. et credidistis q̄ a dō ex-
iui. Exiui a patre. per eternā genera-
tionē. et veni in mūdum. per carnis
assumptionem. Iterum relinquo mūdū
per passionē et corpalez p̄nam. et va-
do ad patrē. p̄ ascensionem. qñ exal-
tat⁹ est vsq̄ ad dexteram dei patris.
Dicūt ei discipuli eius. ecce nūc pa-
lam loq̄ris et proverbium nullū dicis
Ly. clari⁹ loq̄bat de p̄cessu ei⁹ a pa-
tre. et de aduētū ei⁹ in mūdum p̄ car-
nis assumptionē q̄ fecerat añ. Rūc
scim⁹ q̄ scis oia. Ly. ex doctrina em̄

eius et miraculis plenius eius deitate
cognoscebant. et non est opus ut quis
te interroget. sepe enim ut dicit glo
sa. Volentes ab eo quere audiebant so
lutionem antequam ponerent questio
nem Et sic prius eis respondit antequam
quereretur. In hoc credimus quod a deo
existi. Tho. quasi diceret. Intelligen
tia omnium occultorum facit nos crede
re quod tu sis verus et naturalis filius dei.
in quo sunt omnes thesauri sapientie
et scientie dei absconditi. Unde circa p
sens euangelium ubi dicit. Petite et ac
cipietis. Notandum secundum Augustinum. quod tri
plici sunt bona in genere. Infima. me
dia. et summa. Infima bona sunt tempo
ralia. quod quasi nihil sunt. Unde iheremias.
Asperi terram et ecce quasi vacua
erat et nihil. Et talia sub conditione pe
ti possunt moderate. videlicet si placet
da sanitatem. temporalia. et vitam.
et cetera. Et ratio est quod aliquibus bona tem
poralia. ut scientia honores et amica di
uitie et similia. quandoque sunt occasio
peccandi. aliis occasio merendi. Sed qui
bus possint et quibus obfint. solus deus
scit. ideo sibi committenda sunt. Alia sunt
bona media scilicet virtutes que nulli ob
esse possunt et illa feruenter sunt peten
da. Alia optia ut beatitudo celestis
et illa bona petenda sunt feruentissime.
Sed queritur cur deus non seatur dat quod
petitur. Respondetur primo quod tunc homo
minus meritum haberet non iterando
orationem. Secundo quod vilipenderetur
vel minus curaret illud quod cum mo
dico labore acquireretur. Tercio ut de
siderium augeat ut patet in muliere
chananea. Quarto ut homo humilie
tur. ut patet in eadem chananea quod se
canem fatebatur. Quinto quia melio
ra interdum dare vult deus tempore
oportuno. et quando ipsi homini fue
rit utile.

In die ascensionis domini Euan.
in Marcu. xvi.

In illo tempore Recumbentibus vnde
cum discipulis apparuit illis ihesus. et
exprobrauit incredulitatem illorum et du
ritiam cordis: quod his qui viderunt eum
resurrexisse. non crediderunt. et dixit
eis Eutes in mundum vniuersum poi
cate euangelium omni creature Qui
crediderit et baptisatus fuerit saluus
erit: qui vero non crediderit condemnabi
tur. Signa autem eos qui crediderint hec
sequens. In uoce meo demonia eue
nt linguis loquentes nouis. serpentes tollent
et si mortiferum quid biberint. non eos
nocebit. Super egros manus imponet et
boni habebunt. Et dominus quidem ihesus postquam
locutus est eis. Assumptus est in celum et
sedet a dextris dei. Illi autem perfecti per
dicauerunt ubique domino cooperante et ser
monem confirmante sequentibus signis.

Recumbentibus vnde cum discipulis
Postilla.

Marc. xvi. Historia huius euange
lij facta est Anno christi. xxxij. tercio no
nas Junij. luna. xxvij. feria. v. vic. ip
so die ascensionis. indictione. vi. Ante
meridiam illius euangelij. scri. san. Lu. quod christus vi
xit discipulis suis. Vos estis testes ho
rum. scilicet passionis et resurrectionis.
Et ego mittam promissum patris in vos scilicet
spiritum sanctum vos autem sedete in ciuitate quo
usque iouaminis virtute ex alto. Tunc per
modum sequitur euangelium hodiernum. Re
cumbentibus vnde cum discipulis. Dominus noster
ihesus christus cum in his quadraginta diebus per
multas apparitiones discipulis factas re
surrectionem suam approbasset. Hodie in
die ascensionis bis ipsis voluit appa
re scilicet in mensa dum prandebat.
Nam ut dicit magister in historia sc
lastica. Omnes tam apostoli quam alij di
scipuli et mulieres habitabant in ista
parte in iherusalem. quod dicit mellos in monte syon
ubi dauid construxerat sibi palacium

Et ibi erat illud cenaculum grāde stratum. in quo p̄cepit domin⁹ sibi parare pasca. ⁊ i cenaculo illo habitabāt tūc vñdecim apostoli. Ceteri vero discipuli ⁊ mulieres habitabāt arcum quaq; p̄ diuersa hospicia. Et vt dicē in p̄ncipio hodierni euāgelij. Recumbentib⁹ .i. comedentib⁹ . vñdecim discipulis . scz in illo cenaculo hodierna die . apparuit illis ihesus ⁊ exprobrauit incredulitatem illorū ⁊ duriciam cordis. **Ly.** nō tūc que erat in eis sed que ante fuerat i ipsis discipulis . qz his qui viderūt eum resurrexisse non crediderūt . vtz de thoma qui nō credidit alijs discipulis. Et similiter alij discipuli non crediderūt marie magdalene ⁊ alijs mulierib⁹ . ⁊ comedit cum eis . vñdecim. **Act. i.** Cōuēscēs p̄cepit eis ab iherosolimis ne discederēt sed expectaret p̄missionem patris .i. aduētum spūs scī a patre per xp̄m p̄missum. Et fm magist⁹ in hystoria. Hoc dicto p̄cepit eis vt egredereēt de ciuitate ⁊ sic statim euānuit ab oculis eorū. Et immediate post cōmestionez vñdecim apostoli ⁊ alij discipuli ⁊ mulieres vñanimi de ciuitate egressi venerūt ad montē oliueti ⁊ ibi domin⁹ ihesus secūdo die hodierna die apparuit . ⁊ ait magister in hystoriaz hāc p̄cessionē apostolorū qua vñanimi de ciuitate sūt egressi rep̄ntat ecclesia singulis dieb⁹ dominiq; p̄cessionē faciēs egrediendo extra ecclesiam p̄ferēdo crucē ante p̄cessionem. Nam p̄ crucē q̄ p̄ferē rep̄sentat dñs noster ihesus xp̄s qui nos p̄cessit ⁊ suo exēplo nobis viam ad celum ostēdit. Et qđ ordinate vñs post aliū crucē sequit⁹ vsq; ad ecclesiam significat qđ oēs xp̄iani . vitam . mores . ⁊ doctrinā xp̄i semp p̄ oculis habere debeāt . ⁊ suam vitā exēplo xp̄i cōfirmare. Et sic p̄ficere de v̄tute

in virtutē transeūdo . donec intrent celestem ecclesiam .i. patriā eternam vbi videāt facie ad facie diuinam naturam . fm illud in ps . lxxxiij. **Ibāt de v̄tute in virtutē . sic videbit⁹ deus deorū in sp̄o.** Post hoc cōmisit dñs ihesus apostolis officiū p̄dicatiois dicēs . **Cūtes in mūdum vniuersū p̄dicat⁹ euāgelium.** **Pug.** non philosophorū vanitates . aut certe pp̄rias fictiōes. **Ad Ro. i.** **Nō erubescō euāgelium.** Omni creature. **Ly.** omni homini qui hz cōueniētiā cum omni creatura . per esse em cōuenit cum inanimatis . p̄ viuere cū vegetabilib⁹ ⁊ plātis . p̄ sentire cum animalib⁹ . p̄ intelligere cū angelis . idō designat noīe omni creature. **Qui crediderit ⁊ baptisat⁹ fuerit.** **Ly.** nō em sufficit fides sine baptismo . p̄ quem qđ icorpat⁹ xp̄o si affit facultas recipiēdi baptismū fluminis. **Si autem non affit facultas . sufficit baptism⁹ sanguinis . vt i martirib⁹** qui p̄ xp̄o interfecti sūt anteq̄ essent baptisati . vel baptismō flaminis sicut ē in habentib⁹ fidem xp̄i ⁊ desiderāt baptismū . sed p̄ueniūt morte anteq̄ possint implere . salu⁹ erit . scz salute eterna . si saltē opib⁹ tenet. **Vñ iaco. ij.** **Fides sine opib⁹ mortua ē . qui nō crediderit cōdenabit⁹ . scz eterna dānatione.** **Signa at eos q̄ crediderit . hec sequent⁹** **Ly.** in p̄mitiua em ecclesia fides erat nutrienda ⁊ firmāda miracul⁹. **Idō grā miraculorū dabat⁹ . nō solum aplis xp̄i s̄ multis alijs credētib⁹ vtz in exēplis ⁊ in legēdis scōz.** **In noīe meo .i. in v̄tute noīs mei . demonia eietur.** **Dec oīa ad trāz impleta sūt** **Sepe em apli ⁊ alij fideles . demones eiecerūt . Sicut bt̄s Bartho . ⁊ sic d̄ alijs . linguis loquūtur nouis** **Ly.** hoc ē factū i aplis ⁊ i alijs credētibus q̄ erāt cu eis qñ p̄ grām spūs scī i die p̄thecostes receperūt donū linguarū . vtz

Act. ij. Loq̄bant̄ varijs linguis apli.
serpentes tollēt. hoc patz in paulo.
vnde **Actu. xxviij.** qui percussus a vi
pera. in nullo lesus fuit: sed viperam
pendētem ad manū eius in ignem ex
cussit. Et iacob⁹ apostol⁹ duos ingen
tes dracones remisit in desertū quos
hermogenes ⁊ philet⁹ cōtrauerant
cōtra eum. Et si mortifer⁹ quid bibe
rūt nō eos nocebit. hoc ad litteram
impletum est in Johāne euāgelista.
qui venenum bibit qd ei non nocuit.
Super egros manus imponēt ⁊ be
ne habebūt qz multi infirmi a diuer
sis languorib⁹ sūt curati ex impositōe
manuum apostolor⁹. ⁊ ex tactu vesti
mentor⁹. immo qd etiam pl⁹ est. ex
vmbra petri apostoli sanabant̄ infir
mi. vt habet̄ **Act. ij. ⁊. v.** Item per
man⁹ apostolor⁹ fiebāt signa ⁊ poi
gia magna in populo. Et nō solū i
firmos curabāt. sed p̄ impositiōe ma
nuū ipsoz dabat̄ spūscūs. vt habet̄
Act. viij. tūc imponebāt man⁹ sup il
los ⁊ accipiebāt spūscm. Et dñs q̄
dem ihesus postq̄ locutus est eis. scz
hec omnia verba iam p̄dicta ⁊ plura
alia q̄ habent̄ **Act. p.** Assumpt⁹ est i
celum **Lp.** v̄tute p̄pria ⁊ cum gratu
latione tot⁹ familie celestis. vñ **Lp.**
xxij. Et eleuatis manib⁹ ferebat̄ in
celum. ⁊ benedixit eis. ⁊ apostolis ⁊
alijs fidelibus. Ex hoc loco in cōsuetu
dine duxit ecclesia. vt sicut domin⁹
ihesus postq̄ omnib⁹ peractis ascēde
re voluit i celum. bene dixit fidelib⁹
suis. qz sic epī ⁊ ceteri p̄sbyteri pacto
diuino officio volētes iam ab altari
recedere dāt super populū benedicti
onē signātes eos signo sancte crucis
et impcantes eis lona nomine sacte
trinitatis. ⁊ sedet a dextris dei. scz cō
regnās patri in omni eq̄litate scdm
deitatem. Illi autem **Lp.** scz apli ⁊
xpī discipuli. p̄fecti. scz ad mandatū

dm̄ noscēi ihesu xpī. p̄dicauerūt vbi
qz Vnde in ps. xviij. In oēm terraz
exiuit son⁹ eoz ⁊ c. dñō cooperāte.
eos dirigendo ⁊ p̄tegēdo. ⁊ sermo.
cōfirmāte sequentib⁹ signis. **Dug.** su
per **Mar.** Opera miraculor⁹ i exordio
ecclesie necessaria fuerūt. vt fides mi
raculis nutiret. modo nō sūt neces
saria. qz fides ecclesie cōfirmata est.
Circa p̄ns euāgelium ⁊ super illa
verba. Cūtes in mūdum vniuersum
predicāte euāgelium omni creature
⁊ c. **Notādum** qz fm̄ thō. de aquino
Maximū miraculum xpī i terris fuit
qz per simplices mūdum subiecit fidei
qz apostoli fuerūt simplices fm̄ mun
dum ⁊ pauperes mechanici scz p̄sca
tores ⁊ c. ⁊ null⁹ nobilis nisi sanct⁹
Bartholome⁹ Vnde hic q̄rit̄ q̄re non
elegit xp̄us prudētes hui⁹ seculi. scri
bas qui fuerūt docti in lege nec diu
ites nec potētes. Respondetur p̄pter
certitudinem fidei qz si sapiētes secu
li elegisset ⁊ misisset ad p̄dicandum
fidem xpianam. tūc p̄fidi ⁊ inimici fi
dei dixissent qz fidem inuixisset cū pru
dentia ⁊ astutia. si diuites tūc dixisset
qz per dona ⁊ munera homines indu
xissent ad fidem illam. Si autem potē
tes ⁊ nobiles. tūc dixissent qz per po
tētiā ⁊ coactionem homines indux
issent ad fidē. S; vt nullū illoz p̄fidi
allegare possent. igit̄ ⁊ c. Vñ hic no
tandū qz xp̄s int̄ oēs sapiētes h⁹ mū
di n̄ vnū ouertit. scz gamalielē legis
doctore Et int̄ oēs diuites solū zach
um. Et de oib⁹ nobilib⁹ ⁊ p̄napib⁹
nisi tres **Ricodemū** **Ceturionē** ⁊ **ste
gulū.** S; de paupib⁹ ⁊ simplicib⁹ ⁊
ignobilib⁹ multos ouertit Quia xpī
amī a paupib⁹ ⁊ simplicib⁹ ortum ha
buerūt. vñ **Apostol⁹.** videte vocatō
nē vestrā frēs qz nō multi sapiētes
fm̄ carnē nō multi potētes: sed inhe
mos mūdi elegit de⁹.

Dominica post ascensionem domini. Euā. fm Jo. xv.

In illo tempore Dixit ihesus discipulis suis. Cum venerit pascit⁹ quem ego mittam vobis a patre spūm veritatis qui a patre pcedit. ille testimonium perhibebit de me et vos testimonium perhibebitis. qz ab initio mecum estis. **H**ec locut⁹ sum vobis vt nō scādalizemini. absqz synagogis faciēt vos. **S**ed venit hora vt omnis qui interficiat vos. arbitret⁹ se obsequium prestare deo. **E**t hec faciēt vobis. qz nō nouerūt patrem neqz me. sed hec locut⁹ sum vobis. vt cū venerit hora eorum reminiscamini: quia ego dixi vobis.

Postilla

Quā venerit pascit⁹ et c. Jo. xv
Historia hui⁹ euāgelij facta ē. Anno xpi. xxxij. ix. kal. april. luna xxiij. feria. v. scz in cena dñi. inditio ne vi. **A**n te initium illi⁹ euāgelij scribit sanct⁹ Jo. in eodem ca. qz xps dixit discipulis suis. si opa nō fecissem in eis q̄ nemo ali⁹ fecit peccatum nō haberet. **N**ūc autem viderunt et oderūt me et patrem meū. **S**ed vt impleatur sermo qui in lege eoz script⁹ est qz odio habuerūt me gratis. **T**ūc statim sequit⁹ euāgelium hodiernū. **C**ū venerit pascit⁹. postqz xpus dixerat aplis de iudeis. **S**i me psequūtur. et vos psequent⁹. **N**ec desperet et minū turbent⁹. pmitit eis spūm scūm mittere quo confortati oēs psecutiōes vincēt et tollerant⁹. ergo dr. **C**ū autē venerit pascit⁹. **L**y. i. solator. **P**er. diat. **S**pūs. i. merētū solator. quē ego mittam vob a patre. **L**y. in hoc ostendit spūm scūm a se pcedere. inq̄ tum diat se illum mittere. **S**pūm veritatis. qz docet vos oēm veritatem sed ecōtrario spūs malign⁹ docet oē mēdaciū. q̄ a patre pcedit. **T**ho. ex hoc arguit grec spūm scūm tātū

procedē a patre et nō a filio. sed hoc nō est ver⁹. qz quicqz a pte dr cōuenit filio. ergo xpiani tenent credere qz spūs scūs pcedit a patre et a filio. **I**lle testimonium phibebit de me. **N**ā spūs scz testimonium phibuit xpo i hoc qz apostolos tales fecit qz sciuerūt et audebāt pdicare euāgelium et fidem xpi coram omnib⁹ et intrepide. qz ei hoies pus illitterati et simplices de pfunditate scripturarū subito plene loquebant⁹. et in oib⁹ linguis fuit max imū signum ad cōfirmādam fidem xpi. et vos testimonium perhibebitis. scz predicādo omnib⁹ popul⁹. **Q**uia ab initio mecum fuistis. **L**y. **N**on est intelligēdum qz fuerūt cum eo in pncipio vite eius. sed ab initio pdicatio nis sue qñ incepit docere et miracula facere. **H**ec locut⁹ sum vobis. ad cōfortationem vestram cōtra futuras tribulationes. vt nō scādalizemini. scz cadēdo per impatiētā quādo eue mēt nobis. **A**bsqz synagogis faciēt vos. iam enim iudei cōspirauerūt qz si quis cōfessus esset xpm. extra synagogam enecet⁹. **E**t talis eiectio de synagoga reputabat⁹ magna. **S**icut apd xpianos eiectio de ecclesia p maiorez excōmunicationē. **E**t ipsa excōmunicatio valde timēda est cuilibz xpiano qz sepat a deo et a sanctis et a sacramentis et a cōmunionē fidelium. **E**t ipse excōmunicat⁹ est qñ palmes abscisus a vite. vtz Joh. xv. **E**go sū vitis vera et vos palmites. **S**ed venit hora. **G**or. hora ista fuit tempus pditionis apostolorū. **V**t omnis qui interficiat vos arbitret⁹ se obsequium pstare deo. **O**mnis enim iude⁹ occidēs xpi pdicatores putat se obsequium prestare deo. credēs qz deserēt deum isrl. quicūqz cōuerteretur ad xpm. **I**ta fuerunt iudei execrati et ignorantes. **S**ed illa ignorātia non excusabat

n in

eos. qz illa pcedebat ex odio ⁊ inui-
dia tra xpm ⁊ tra doctrinam ei⁹.
• **N**ec faciet vobis. qz non nouerunt
patrem neqz me. **H**oc dicit eis in cō-
solationem. quasi diceret scdm Cri.
Sufficit in cōsolationem hec pati ppter
patrem ⁊ ppter me. sed hec locutus
sum vobis vt cum venerit hora eoz
rememiscamini qz ego dixi vobis **Ly.**
ista enim pdixit xps apostolis vt p-
uideret sibi de patiētia. qz minus feri-
unt iacula pūsa. vt dicit **Gre.** Circa
pns euangelium vbi dicit. vos testimo-
nium perhibebitis. **N**otandum qz hu-
go de prato dicit. qz xps habuit testio-
nium de omni loco ⁊ ab omni creatu-
ra. **N**am omnia testificata sunt xpm
suū autōre esse. **N**ā de celo hūit testi-
monium patris ⁊ spūssancti. **Lu. iij.**
Descēdit spūssanct⁹ corpali spē sicut
columba in ipsum. **E**t vox patris de
celo audita est. hic est fili⁹ me⁹ dile-
ctus **Mat. iij.** **I**tem testimoniu ange-
loz. vtz **Lu. ij.** **E**uāgeliso vobis gau-
dium magnum qz nat⁹ est nobis sal-
uator. **I**tem celi dum ipso orāte aper-
ti sūt super eum ⁊ testati sūt ipsū esse
rex deum. **Lu. iij.** **I**tem de paradiso
et d limbo patrum habuit testimoni-
um moysi ⁊ helie. vtz **Mat. xvij.** **A**p-
paruerūt ei moyses ⁊ helias. **I**te cor-
pora sanctorū surrexerunt. vtz **Mat.**
xvij. **I**tem demones ei testimonium
reddiderūt. vtz **Lu. iij.** **E**xibāt demo-
nia clamātia ⁊ dicentia. Quia tu es
xps filius dei viui. **I**tem de mūdo ha-
buit testimoniu. xij. apostolorū. lxxij.
discipulorū ⁊ multorum aliorum. vtz
Act. iij. virtute magna reddebant
apostoli testimonium ihesu xpo. **I**te
habuit testimoniu ab omni creatu-
ra. **N**am stella noua in sua natiuita-
te testificata est. vtz **Matth. ij.** **V**idi-
mus stellam eius in oriēte. **I**tem sol
obscurat⁹ in morte eius ⁊ ptestat⁹

est eū esse deum **Lu. xxij.** **I**tem mare
dum se solidum pbiuit ipsum ofessuz
est **Lu. vi.** **I**tem infern⁹ dum quos
tenebat reddidit ipsum autōre vite
esse ptestat⁹ est. ps. xxij. **I**te terra
dum ipso moriēte ⁊ resurgēte tremu-
it. **I**tem panes ⁊ pisces dum ad ei⁹
imperium mltiplicati sūt ipsū esse de-
um demōstrabāt. vtz **Jo. vi.** **O**pera
que ego facio ipsa sunt q testimoniu
phibēt de me. ⁊ breuiter omnis cre-
atura ppter peccatorem qui ipsum ne-
gat factis. testimoniu xpo reddidit.
Vnde apls ad **Tytū. p.** **C**ōfiteatur se
nosse deum. factis autē negant. pecca-
tor quandoqz p vno denario negat
xpm cū in noie eius scienter piurat.
Sequitur hic in euāgelio pnti. **A**bsqz si
nagogis faciet vos **V**bi notandum qz
excomunicatio maior valde timēda
est ppter tria. **P**rimo qz excomunica-
tus sepatur a deo ⁊ ab omnibus xpi
fidelib⁹ tam i vita qm in morte sicut
palme a vite. vtz **Jo. xv.** **E**go sum
vitis vera ⁊ vos palmites. ⁊ sicut pal-
mes abscisa nihil valet amplius nisi
ad ignē. sic excomunicat⁹ maiori ex-
comunicatiōe. **S**e cūdo qz excomuni-
catus priuat merito passionis xpi ⁊
oim sanctorū. ⁊ etiā oib⁹ missis. ora-
tionibus. elemosinis. ⁊ oibus suffra-
gijs. ⁊ indulgētijs. ⁊ oibus bonis ec-
clesie. ⁊ oīno ⁊ totalitē remanet nu-
d⁹ ⁊ miser ⁊ miserabilis ⁊ paup ⁊ cē-
cus. **E**t ppter ea dicit **Aug.** **N**ihil debet
xpianus sic formidare sicut separi a
corpe xpi. scz p excomunicatiōē ma-
iore. **T**ercio qz excomunicat⁹ mltos
inficit qz oēs qui ptiapāt ei scienter
publice denūciato. **V**nde dicit in de-
cretis **C**ōmunicās excomunicato ide-
bite excomunicatiōē incurrit. xi. q.
ij. p. capue. ⁊ ca. si quis episcop⁹ **V**n-
de est morb⁹ cōtagiosus sicut lepra.
ideo ab hominibus sicut lepra debet

vitari. Nam magna infamia est et vi
tuperium ab ecclesia expelli vel vita
ri ab hominibus sicut leprosus. Unde ex
communicatus est magis infamis quam iu
deus vel sarracenus. quia cum illis habet
plurimum loqui quam cum excommunicato. Unde
dicit in decretis Pagano plurimum licet com
municare quam excommunicato. xi. q. in.
ad mesam. Ex iam dictis patet quod peri
culosum est communicare excommunicato.
Sed peccatis nostris exigentibus de ex
communicato maiori hodie curam mo
dicam. Sed de participatione cum exco
municatis quasi nihil curam. unde hoc ex
emplum legitur quod demoniae interrogat
gar? a quodam an excommunicatio vel
peccatum plurimum placeat diabolo. Respon
dit excommunicatio maior. quia per illud plu
res infatuuntur. et quicquid excommunicatus
ducit inhiat uno die sicut in comu
nis. in zechis et sic de alijs.

In die sancto Penthecostes. Quia.
secundum Jo. xiiij.

Illo tempore. Dixit ihesus discipulis
suis. Si quis diligit me sermonem me
um servabit. et pater meus diliget eum.
Et ad eum veniemus. et mansionem apud
eum faciemus. Qui non diligit me. ser
mones meos non servat. Et sermonem
quem audistis non est meus. sed eius
qui misit me patris. Hec locutus sum
vobis. apud vos manens. Paraclit
autem spiritus quem mittet pater in no
mine meo. Ille vos docebit omnia et
suggeret vobis omnia quecumque dixe
ro vobis. Pacem relinquo vobis. pa
cem meam do vobis. non quomodo mun
dus dat ego do vobis. Non turbeat cor
vestrum neque formidet. Audistis quia ego
dixi vobis. vado et venio ad vos. Si
diligereitis me. gauderetis utique. quia
vado ad patrem quia pater maior meus
est. Et nunc dixi vobis priusquam fiat. et
cum factum fuerit credatis. Ita non
multa loquar vobiscum. venit enim pater

et pater huius mundi et in me non habet quicquam
Sed ut agnoscat mundus quia diligo pa
trem. Et sicut mandatum dedit mihi
pater sic facio. **Postilla.**

Si quis diligit me sermonem me
um servabit. Jo. xiiij. Hec eu
angelium locutus est dominus ad discipulos
suos. Anno eius. xxxiiij. ix. kal. april.
luna. xiiij. v. feria cene domini inditione
vi. Ante initium illius euangelij scribit
sanctus Jo. in eodem ca. quod christus dixit
discipulis suis. qui habet mandata mea
et servat ea. ille est qui diligit me.
qui autem diligit me. diliget a patre
meo et ego diligam eum et manifesta
bo ei meipsum. tunc sequitur euangelium
hodiernum. si quis diligit me. wilhel
mus. Hodie recolit ecclesia illam sup
abundantem et excellentiam donationem
spiritus sancti. que facta est discipulis
quingagesima die a resurrectione
quando repleti sunt omnes spiritu sancto
sed quia spiritus sanctus qui est amor pa
tris et filij hodie mittitur. idcirco hodie
legitur euangelium in quo agitur de dile
ctione quam deus nobis infundit per
spiritum sanctum. si quis diligit me
scilicet affectu hoc ostendit effectu quia vide
liet. sermonem meum servabit et pa
ter meus diliget eum. per quod ostendit
se unum cum patre in essentia. et ad
eum veniemus. **Wilhelmus.** Ego et
pater et spiritus sanctus. et mansionem apud
eum faciemus. in presenti per gratiam
et in futuro per gloriam. Qui non di
ligit me. sermonem meum non serva
bit. **Ly.** tales sunt mundani homines
et perversi. et sermonem quem audi
stis non est meus. supple tantum. sed
eius qui misit me patris. Hec locutus
sum vobis apud vos manens. scilicet
presentia corporali. Paraclit autem
spiritus sanctus quem mittet pater in
no mine meo. **Tho.** ad laudem et gloriam
nominis mei. ille vos docebit omnia

Ly. i. faciet vobis intelligere oia q̄ dico vobis. **A**pli adhuc erant rudes. et tiorie positi ex auditu passionis xpi. **I**o ad vba xpi n̄ diligenter attendebat. et p̄ oīs non capiebāt ea ad plenū pp̄t qd̄ d̄t grām spūs sci p̄ ea supplē istū defectū. et suggeret vobis oia q̄cūq; dixero vobis. i. ad memoriā vobis reducat oblita. **Q**uā apli multa de illis q̄ xpus dicebat obliti sūt tiorie passionis cōcussi. pacē reliquo vobis. i. itur⁹ ad prēm reliquo vobis pacē tēporis in p̄nti. et pacē meā do vobis. i. eternitatis in fūto. nō quō mūdo dat ego do vobis. q. d. nō do vobis pacē mūdānā que ē brevis. p̄ma ad **Thessa. v.** Cū ei dixerit pax et securitas. tūc repetit⁹ eis supueiet iterit⁹. nō turbeet cor vestrū. **L**i. nō t̄bari de betis de recessu meo. i. de morte mea. neq; formid⁹. **L**i. hoc addit eos affecū rādo: qz timebāt mori cum eo. **A**udi stis qz ego dixi vobis vado. **Th**o. scz p passionē vt parē vobis locū. et veio ad vos. p̄ resurrectionē meā vt vos il luc itroducā. vtz **Jo. xiii.** Si abiero et ppauero vobis locū. itez veio et accipia vos ad meip̄m et vbi ego sū et vos sitis. **S**i diligeretis me. scz pura et sincera dilectiōe ab oī carnali abstracta. gaudētis vtiq; qz vado. fm qz hō. ad prēm. scz ad ei⁹ glām. qz p̄ maior me ē. **L**i. nō fm deitate i q̄ fili⁹ e⁹ e q̄l p̄i ē. s̄ fm hūmitatē i q̄ fili⁹ minor est p̄e. et nūc **Th**o. exis vobiscū passibilis et mortal. dixi vobis. scz qz p passionē vado ad p̄ez. p̄sq̄ fiat vt cū factū fuerit remiscamī. **L**y. scz qz nō tm̄ sū hō s̄ etiā de⁹. q̄ certitudinalit̄ p̄dico fūta et gētia. qd̄ ē ap̄riū ipsi⁹ dei. fm qz d̄t **Isa. xli.** Annūciate nobis q̄ fūta sunt. et dicem⁹ qz dñi estis. **I**a nō multa loq̄r vobiscū. i. in hoc mōtū corpe exis. qz tps sue captōis eāt p̄ p̄iquū. **V**eit ei p̄nceps h⁹ mūdi. **Th**o. i. diabol⁹ q̄ p̄ncipat̄ amatorib⁹ hui⁹

mūdi et regit eos q̄ spōte p̄ p̄tū se ei subiūit. veit ei i mīstris suis ad me capiendū et ducendū ad mortē. et in me nō h̄z q̄cūq;. i. nullū p̄tū. et p̄ oīs nullā mortis cām. qz mors itrauit mūdū p̄ p̄tū. ad **Ro. v.** s̄ vt agnoscat mūd⁹. i. hūanū gen⁹. qz diligo p̄ez. q. d. **N**ō morior qz habeā culpā s̄ vt impleā p̄is obediaz. et volūtas ē vt p̄ficiat̄ redēptō hūani gēis q̄ nō p̄t cōpleri ex dei ordiatōe n̄ p̄ mortē meā. **E**t sicut mādātū dedit mihi p̄ sic facio. i. ex obedia p̄is libēē subeo mortē. **C**irca p̄is euāgeliū vbi d̄t. **A**d eū veiem⁹ et māsionē ap̄d eū facie⁹. **N**otādū qz hug. d̄ p̄to d̄t qz apli fuerūt pleni spūsco. oīd̄i q̄duplicia signo. **P**rimū ē i t̄bulatōib⁹ et i firmitatib⁹ nō murmurare. **R**ā vas plenū n̄ resonat dū tāgiē: s̄ vacuū. **S**ic apli in i firmitatib⁹ nō murmuāuerūt. vtz **Lu. x.** Ecce ego mitto vōs sic agnos in medio luporū. imo apli nō solum murmurauerūt i p̄secutōib⁹ et t̄bulatōib⁹ s̄ et gaudebāt. vtz **Act. v.** Stāt apli gaudentes a spectu cōsiliū qm̄ digni habitū sunt p̄ noīe ihu cōtumeliā pati. **V**n̄ apls ad **Ro. v.** s̄ et glāmur in t̄bulatōib⁹. **S**ecūdū ē firmit̄ cōsistē. **R**ā res plena stat firma. **S**ic apli p̄ q̄ spm̄sci repperūt i fide et vōis opib⁹ firme steterūt. **R**ā nec reges nec p̄ncipes mūdi cū tormētis. **N**ec caro app̄ia cū oblectamētis: nec demōes cū tēptamētis potuerūt ip̄os mouē. vtz **Ro. viij.** Quis nos sepabit a caritate dei. q. d. null⁹. **T**erciū ē de plenitudine effūdē. **R**am fōs plen⁹ effūdīt aquā. **S**ic apli t̄p̄ plen⁹ fōs et sup̄ ex crescēs totū mūdū gēis et vōis spūa lib⁹ repleuerūt. vtz **Pester. x.** Fōs p̄ u⁹ creuit i fluuiū maxīm et i aq̄s pluuias redūdauit. **Q**uātū ē nihil pl⁹ recipit. **R**ā vas plenū nihil pl⁹ recipit. sic apli nihil t̄renū et a spūsco alienū re

ceperunt Unde nec diuitias . nec honores . nec delicias corporis amplius recipere voluerunt . utz Math . xix . Dixit petrus apostolus . ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te Unde etiam apostolus Paulus ad Phil . iij . Omnia arbitratum sum ut stercorarem xpm lucrifacerem etc . Si autem quis vult scire an spū sancto plenus sit . predicta quatuor in se consideret et sic bonam spem habeat . quod hodie recipit spiritum sanctum cum apostolis .

Feria secunda . Penthe . Eua . scdm Joh . iij .

In illo tempore . d . i . d . s . Sic deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret . ut omnis qui credit in eum non pereat . sed habeat vitam eternam Non enim misit deus filium suum in mundum ut iudicaret mundum sed ut saluaret mundus per ipsum . Qui credit in eum non iudicatur . Qui autem non credit iam iudicatus est . quia non credit in nomine unigeniti filii dei . Hoc est autem iudicium quia lux venit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem . Erant enim opera eorum mala Ois enim qui male agit odit lucem . et non venit ad lucem . ut non arguantur opera eius Qui autem facit veritatem . venit ad lucem . ut manifestentur opera eius quia in deo sunt facta .

Postilla

Hec deus dilexit mundum . Jo . iij . Historia huius euangelii completa est Anno xpi . xxij . viij . kal . aplis feria vi . indictio . vi . luna . xv . sed dominus hec locutus est Anno ei . xxxij . vi . nonas mai . sabbato luna . xij . indictio . v . Ante initium illius euangelii scri . san . Jo in eodem ca . quod xps dixit discipulis suis Sicut moyses exaltauit serpentem in deserto . ita exaltari oportet filium hominis . ut omnis qui credit in ipsum non pereat sed habeat vitam eternam

Tunc statim sequitur euangelium hodie . Sic deus dilexit mundum . i . hominem . ut filium suum unigenitum daret Li . q . e bonum infinitum Ex quo apparet maxima dei dilectio . utz Ro . viij . qui proprio filio suo non precepit sed pro nobis omnibus tradidit illum . daret . Tho . non ut venderet sed daret gratis et liberaliter quod nullis meritis nostris exigentibus est icarnatus et crucifixus . ut ois qui credit in eum Tho . fide per dilectionem operante et usque in finem perseuerante . non pereat sed habeat vitam eternam Tho . Modo in spe sed tunc in re . Non enim misit deus scilicet pater . filium suum in mundum ut iudicaret mundum Li . sed in primo aduentu suo tunc enim non venit iudicare sed magis iudicari pro mundi salute . id sequitur . sed ut saluaret mundum per ipsum . utz Jo . xij . Non venit ut iudicet mundum sed ut saluificet mundum . Qui credit in eum Li . tendendo in eum per caritatem . Non iudicatur . i . non habet causam vnde condemnetur . qui autem non credit iam iudicatus est Li . i . habet in se causam manifestam sue condemnationis . quia non credit in nomine unigeniti filii dei . Hoc est autem iudicium . i . causa damnationis . quia lux . Li . i . xps qui est lux vera . venit in mundum . sed carnem assumendo et in ea apparet salutem humani generis operando . et dilexerunt homines magis tenebras . Tho . i . delicias carnis et diuitias mundi . quam lucem . i . apertam predicationem christi arguentem peccata . Erant enim eorum opera mala Tho . qui a luce discordant et tenebras querunt . et ideo dicuntur opera tenebrarum . Ois enim qui male agit . i . qui in malis operibus delectatur . odit lucem que tamen naturaliter omnibus est amabilis . et non venit ad lucem ut non arguantur opera eius Tho . Ois enim qui delectatur in malis operibus subterfugit lucem predicationis et veritatis . et odit eos qui mala sua manifestant et reprehendunt . Qui autem facit veritatem . i . opera conformia voluntati

dei. uenit ad lucem. i. in palam. ut manifestetur opa eius. **Tho.** scz ad aliorum exemplar et edificationem. qz in deo sunt facta. i. ad gloriam dei. Circa pns euangelii ubi dz. **Sic de9 dilexit mundum di.** **Hugo** de pto. qz maxima caritas dei patris ad hoiez qrtum ad quatuor demonstrat. Primo qz filium suu hoiem et naturam humanam ta qm in sponsam sibi accepit. ut cantat **Hodie celesti sposo iuncta est ecclesia.** Ecce mirabilis amor. qz impator diues. potes. et pulcher. sapiens et eternus. accepit pauperulam. inualida insipientem. et morte cōdemnatā. **Ad Heb. ij.** Nusq angelos apprehendit si semē abrahe. Secūdo in eo qz eundē filium postq carnem assumpsit. fecit trigintatrib9 annis seruire hominez erudiēdo et informādo et tādē p ipso redimēdo ostendit eum mori. **Tercio** in eo qz hoies sibi i filios adoptauit et frēs xpī esse voluit. vñ. p. **Jo. iij.** Videte qualem dilectionez dedit nobis de9. ut filij dei nominemur et sim9. **Quarto** qz homines sic redemptos et in filios adoptatos heredes regni sui fecit cū filio suo ihesu xpo **Ad Ro. viij.** filij dei sum9. Si autem filij et heredes quidē dei. coheredes autem xpī.

Feria terna Penthecost. Euangelium scdm Joh. x.

In illo tempore Dixit ihesus discipulis suis **Amē amen dico vobis** Qui non intrat per ostium i ouile ouium sed ascendit aliūde hic fur est et latro. qui autē intrat per ostiū pastor est ouium huic ostiarius aperit. et oues vocem eius audiunt **Et** pprias oues vocat nominatim et educat eas. **Et** cum pprias oues emiseric. ante eas vadit et oues illum sequuntur. qz sciunt vocem eius. **Alienum** autē nō sequitur sed fugiunt ab eo. quia nō noue

eūt vocem alienorū. **Hoc** puerbium dixit eis ihesus. **Illi** autē nō cognouerūt quid loqueret eis. **Dixit** ergo eis iterum ihesus **Amē amen dico vobis** qz ego sum ostium ouium. **Omnes** quotquot venerūt fures sūt et latrones. **Sed** nō audierūt eos oues. **Ego** sū ostium ouiu. per me si quis introierit saluabitur et ingrediet et egrediet et pascua inueniet. **Fur** nō venit nisi ut fureti et mactet et pdat. **Ego** veni ut vitam habeāt. et abundanti9 habeāt. **Postilla**

Amen amē dico vobis et c. **Jo. x.** **Historia** hui9 euangelij facta est Anno xpī. xxxij. vi. kal. octobris sabbato. inditione. v. lūa. xij. **Ante** incū ill9 euangelij scribit sanct9 **Jo.** in pcedenti ca. qz xps dixit. in iudicium ego in hūc mundum veni. ut qui nō vident videāt. et qui vident ceca fiant. **Et** audierūt ex phariseis qui cū ipso erāt. **Et** dixerunt ei. nūquid et nos ceca sum9. **Dixit** eis ihesus Si ceca essetis nō haberetis peccatū. **Ly.** qz si nō vidiſſet opa xpī. haberet aliquā excusationez de hoc qz nō crediderūt. **Nūc** vero dicitis qz videm9 peccatum vestrū manet. i. aggrauatur. **Tūc** statim sequit euangeliiu hodiernū. **Amen amen dico vobis.** **Tho.** i. in veritate dico vobis. qui nō intrat per ostiū. i. per me humilem et paupere. in ouile ouium. i. in ogregationē fidelū et i ecclesiam dei in q grex diuinit9 continet. sed ascendit aliūde. siue per pecuniam siue per falsam iusticiā siue per violētiam. **Iste** fur ē. rapiēdo quod non est suū. et latro. retinendo quod rapuit. **Ly.** hoc faciūt mali homines statim prelatiōis indebite assequentes. **Qui** autem intrat per ostium. id est per xpm. **Pastor** est ouium huic ostiarius aperit. **Ly.** id est spirit9 sanctus reuelat veritatem. ut sciat

oues pascere. et oues vocem eius au-
diunt. **Ly.** i. doctrinam recipiunt. et
pprias oues vocat nominatim. i. cer-
tissime nouit dominus qui sunt eius. et
vocat eas. non solum vocem exterioris
predicationis sed interne inspiratio-
nis. et educat eas. **Ly.** de tenebris ig-
norantie. Et cum pprias oues emis-
erit ante eas vadit. per exempla bonor-
um operum. et oues illum sequuntur. scz
exempla et vestigia sui pastoris. qz
sciunt vocem eius. per inspiraciones
diuinas. Alienum autem non sequi-
tur. scz qui est alienus a deo vita et do-
ctrina. sicut est hereticus et quilibet p-
uersus doctor. sed fugiunt ab eo quia
non nouerunt vocem alienorum. i. non
approbat nec sequuntur. **Cor.** Isti ali-
eni sunt pseudo xpiani et pseudo pro-
phete. de quibus dicit **Mat. vii.** Attenti
dite a falsis prophetis qui veniunt ad vos
in vestimentis ouium. intrinsecus autem
sunt lupi rapaces. Hoc puerbium di-
xit eis ihesus illi autem non cognoue-
runt quid loqueretur eis **Thy.** i. non intel-
lexerunt quis esset pastor. quis fur. et
que oues. dixit ergo eis iterum ihe-
sus Amen amen dico vobis. qz ego
sum ostium ouium. per quod intrant oues
ad fidem Omnes quotquot venerunt
ante me. **Thy.** scz ex se non missi vel
non inspirati a deo. fures sunt. rerum
et dignitatum. et latrones. animarum
quia eas occidunt per falsam doctri-
nam. Ego sum ostium. per me si quis
introierit. scz in ecclesiam et socie-
tatem fidelium. saluabitur. per gratiam. et
ingredietur. scz ad contemplationem dei
tatis. et egredietur. scz ad consideratio-
nem glorie humanitatis in christo. et pascua
inueniet. qz utraqz consideratio erit de-
lectabilis et iocunda. utz **Isa. xxxiiij.** Re-
ge in decore suo videbunt. fur. i. qui cum
qz per me non ingredietur. non venit nisi ut
furem. i. ut sibi usurpet donatum et ho-

norum in plebe. et mactet. per falsam do-
ctrinam. et perdat. i. mittat in damnatio-
nem eternam. Ego veni ut vitam habeant
Thy. in presenti per gratiam. et abundantius
habeant. in futuro per gloriam. Vnde apostolus
p. **Cor. ii.** Oculis non vidit nec au-
dis audiuit nec in corde hominis ascendit.
que ppauit deus his qui diligunt eum.
Circa primum euangelium ubi dicitur. Per
me si quis introierit. Notandum quod **Wu-**
go de prato dicit. quod christus dei filius propter
nostram salutem quatuor itinera pegit.
Primum fuit de celo in terram veniendo
quia carnem assumpsit de gloria virginis
marie. **Jo. xvi.** Exiui a patre et veni
in mundum. Et hoc iter fuit penosum
quia penalitates humane nature assump-
sit. utz **Isa. liij.** Vere languores nostros
ipse tulit. et dolores nostros ipse por-
tauit. qz hic in mundo. xxxij. annis vi-
xit et nunquam risit. Secundum iter fuit
de mundo ad inferos descendendo. quia
sedentes in tenebris visitauit et hoc fu-
it iter victoriosum. qz portas inferni
confregit. Tercium fuit de inferno ad
mundum redeundo. quia confractis infe-
ris cum magna potestate a mortuis resur-
rexit. Quartum fuit de mundo ad celum
ascendendo. quia in die ascensionis viden-
tibus apostolis eleuatus est et nubes susce-
pit eum ab oculis eorum. et hoc iter fuit
valde gaudiosum. Vnde psalmus. Ascendit de-
us in iubilacione et dominus in voce
tube.

Feria quarta. Penthe. Euan. fin
Joh. vi.

In illo tempore. Dixit ihesus turbis iudeo-
rum Nemo potest venire ad me nisi
pater qui misit me traxerit eum. Et
ego resuscitabo eum in nouissimo die.
Scriptum est in prophetis. Erunt om-
nes vocabiles dei Omnis qui audiuit
a patre et didicit venit ad me. Non
quia patrem vidit quisquam nisi is qui
est a deo. hic vidit patrem Amen amen

dico vobis qui credit in me hanc vitam eternam. Ego sum panis vite. patres vestri manducauerunt manna in deserto et mortui sunt. hic est panis de celo descendens. ut si quis ex ipso manducauerit non moriatur. Ego sum panis viuis qui de celo descendi. si quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternum. Et panis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita.

Postilla.

Nemo potest venire ad me. **Jo. vi.** Historia huius euangelii facta est Anno christi. xxxij. xvij. kal. may. feria. iij. luna. xxij. inditione. v. **An** imitium illius euangelii scribit sanctus **Jo.** in eodem ca. qd iudei murmurauerunt de illo verbo qd christus dixit. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. et dicebant. **R**one hic est ihesus filius ioseph cuius nos nouimus patrem et matrem et propter hoc ergo dicit hic. qd de celo descendi. **R**espondit ergo ihesus et dixit eis. **N**olite murmurare inuicem. **N**emo potest venire ad me. **Th.** p fide credendo et amando. nisi pater meus traxerit eum. i. adiuuet eum per gratiam suam. **R**otandum est ergo secundum **Th.** qd pater omnes trahit. quia omnibus offert gratiam. non tamen omnes trahunt vel veniunt ad christum quia et si omnibus offeratur gratia. non tamen eam omnes accipiunt. **E**t ego resuscitabo eum in nouissimo die. **L.** qd non est anima ad plenum beata donec fuerit corpori reunita. scriptum est in prophetis. **E**rit omnes docibiles dei. **Th.** i. capaces diuine doctrine. **O**mnis qui audiuit a patre. scilicet diuinas inspirationes percipiendo. et didicit. eas sequendo. venit ad me. p fidem formatam in patri et p gloriam in futura. non quia patrem vidit quisque nisi is qui est a deo. scilicet filius qui naturaliter procedit a patre. **A**men amen dico vobis. qui credit in me habet vitam eternam **Th.** i. me ipsum qui

sum vita eterna. **E**go sum panis vite quia ille est verus panis qui potest preseruare a morte et dare vitam eternam talis panis est christus. **P**atres vestri manducauerunt manna in deserto et mortui sunt. per. xl. annos. ut habet **Exo. xvi.** **D**eu. viij. et mortui sunt. omnes corporali morte. hic est panis de celo descendens. per incarnationem quem per figurabat manna. ut si quis ex ipso manducauerit. scilicet digne. non morietur. **Th.** in presenti per culpam et in futuro per eternam penam. ego sum panis viuus. i. viuificans comedentem. qui de celo descendi. ut essem panis hominum qui eram panis angelorum. **S**i quis manducauerit ex hoc pane viuus in eternum. **Q**uia iste panis in manducante non conuertitur. sed eum in se conuertit. **S**ed quod dictum est beato augustino. **R**ec tu me mutabis in te sicut abum carnis tue. sed tu mutaberis in me. et panis quem ego dabo caro mea est. ipsa enim caro christi et ipse totus christus ibi veraciter continetur secundum deitatem corpus et animam.

In octaua Penthecostes Euangelium secundum **Jo.** in.

In illo tempore. **E**rat homo ex phariseis **Nicodemus** nomine princeps iudeorum. hic venit ad ihesum nocte et dixit ei. **R**abi. **S**cimus quia a deo uisisti magister. **N**emo enim potest hec signa facere que tu facis nisi deus fuerit cum illo. **R**espondit ihesus et dixit ei. **A**men amen dico tibi. **N**isi quis renatus fuerit denuo non potest videre regnum dei. **D**ixit ad eum. **R**ecodemus. **Q**uomodo potest homo nasci cum sit senex. **N**unquid potest in ventrem matris sue iterato introire et renasci. **R**espondit ihesus. **A**men amen dico tibi. **N**isi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non potest introire in regnum dei. **Q**uod natum est ex carne

caro est. et quod natum est ex spiritu: spiritus est. Non mireris: quia dixi tibi: oportet vos nasci denuo. Spiritus ubi vult spirat et vocem eius audis: sed nescis unde veniat: aut quod vadat. Sic est omnis qui natus est ex spiritu. Respondit Nicodemus et dixit ei. Quomodo possunt hec fieri. Respondit ihesus et dixit ei. Tu es magister in israel et hec ignoras. Amen amen dico tibi. quia quod scimus loquimur: et quod vidimus testamur: et testimonium nostrum non accipitis. Si terrena dixi vobis et non creditis: quomodo si dixero vobis celestia credetis. Et nemo ascendit in celum nisi qui descendit de celo: filius hominis qui est in celis. Et sicut moyses exaltauit serpentem in deserto ita exaltari oportet filium hominis. ut omnis qui credit in ipsum non pereat: sed habeat vitam eternam.

Postilla

Erat homo ex phariseis Nicodemus nomine. Joh. in. Historia huius euangelij facta est Anno christi. xxxi. xvi. kal. mai. feria. iiij. idictione. iij. luna. v. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Iohannes in precedenti capitulo. Cum ihesus esset iherosolimis in pascha in die festo multi crediderunt in nomine eius. videntes signa eius que faciebat. Tunc postmodum sequitur euangelium hodiernum. Erat homo ex phariseis. Ille enim fuit unus illorum de quibus Ioh. ij. dicitur. quod multi crediderunt in ihesum videntes signa que faciebat: sed propter iudeos non confitebantur. ut de synagoga non eicerentur. ex phariseis. Iste hec secta erat probabilior et horribilior inter omnes sectas iudeorum. Nicodemus nomine. Ipse enim postmodum sepe iuit ad christum. ut habet Ioh. xix. princeps iudeorum. fuit enim magnus inter iudeos et honoratus. Hic venit ad ihesum nocte. timuit enim venire in die ne incurreret in

dignationem iudeorum qui iam conspirauerunt. Iohannis. nono. Vt si quis eum confiteretur christum extra synagogam fieret. Et dixit ei. Rabbi. scimus quia a deo remisisti magister. Lyra. id est certum est mihi. quod tua doctrina est vera et a deo data. et non humanitus conficta. Nemo potest hec signa facere que tu facis. nisi deus fuerit cum eo. Respondit ihesus et dixit. Lyra. Hic ponitur certus responsio qui videbat Nicodemum fideliter et veraciter querere doctrinam quantum ad secreta fidei. Et ideo incepit a primo sacramento. scilicet baptismi. qui est regeneratio spiritualis et per consequens necessaria ad salutem. Amen amen dico tibi. nisi quis renatus fuerit denuo. id est iterum per generationem spiritualem. non potest videre regnum dei. Lyra. visio enim dei non potest hominibus competere nisi per gratiam. et propter hanc gratiam consequendam requiritur regeneratio spiritualis. per quam homines sunt filii dei. et per consequens heredes vite celestis. dicit ad eum nicodemus. quomodo potest homo nasci cum sit senex nunquid potest in ventrem matris sue introire et renasci. quasi diceret. non. quia quantitas non permittit. Respondit ihesus. amen amen dico tibi. nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto. quasi diceret. Tu de carnali generatione intelligis que ego de spirituali generatione dico. Nisi quis renatus fuerit. spirituali generatione que fit. ex aqua et spiritu. non potest introire in regnum dei. Ex hoc habemus quod baptismus est quedam spiritualis generatio. Et est primum sacramentum et ianua omnium sacramentorum et sine eo nullus salvatur. Quod natum est ex carne.

fm virtutē carnalis generatiōis . ca
ro est . i . constituit in vita carnali rātū
et qđ natū est ex spū spūs est . i . con
stituit in vita spūali . non miretis . i .
nō debes admirari . qđ dixi tibi oportet
vos nasci denuo . qđ nō loquor de
generatiōe carnali de qđ tu arguis . sed
de spūali . **S**pūs vbi vult spirat . scz
dando grām cui vult . vt ad fro . ix .
Cui vult miserē et quem vult indu
rat . et vocem eius audis . scz in pōica
tiōibz vtz **Mat . x .** **N**ō em̄ vos estis
qui loq̄mini . sed spūs patris vestri qđ
loquit in vobz . et nescis vnde veniat a
quo vadat . vñ **Aug .** dē qđ illa verba
de spū scō intelligēda sūt . qđ in pphē
tis et in scpturis sacris loquit . sed pñ
cipium hui⁹ scripture scz spūs sci et
eius finis scz beatitudo celestis nobis
occultat et sola fide tenet . **S**ic ē om̄s
qui nat⁹ est ex spū . scz sancto in vita
spūali constituit . **R**espōdit nicodem⁹
et dixit ei quō pñt hēc fieri . **Cor .** in
hoc notat diligentia in nicodem⁹ . qđ
nō cessauit q̄rere donec intelligeret .
Respōdit ihesus et dixit ei . **T**u es
magister in isrl et hēc igooras . **Cor .**
q . d . te iudei magnū doctorem repu
tāt . et tñ ignoras fidei mīcia et viā sa
lutis . **A**men amē dico tibi . qđ qđ sci
mus loq̄mur . scz ego et mei apostoli
et qđ vidim⁹ testamur et testimoni
um nostrz non acapitis . sic pbatum
et certum . **S**i terrena dixi vobz . thō .
de generatiōe baptisimi qđ fit in aqua
et spū . et nōn creditis . quō si dixero
vobis celestia credetis . scz generatio
nem eternā filij dei a patre et filio cre
detis . **E**t nemo ascendit in celū . i . nē
mo hz virtutē illuc ascēdēdi p̄pria po
testate . nisi qui descēdit de celo filij⁹
hominis qui est in celo . p pñtiam et i
mēsitatem diuinitatis . ergo quilibz
homo qui ascēdit et saluat ascēdit p
xp̄m . **E**t sicut moyses exaltauit serpe

tem . **V**ic xp̄s agit de sua passiōe a qđ
virtutē habet baptisimus . et oīa alia
sacramēta dicens : sicut moyses exal
tauit serpentem . vt legiē **Rume . xxi .**
qđ murmurātibz iudeis cōtra deum et
moysē et dicētibz **A**nima nostra nau
seat super alio isto leuissimo immisit
domin⁹ serpētes ignitos qui eos inē
ficebāt . **C**lamante autē moysē ad
dñm . iussit domin⁹ serpentē fieri ene
um et affigi in palo vt aspiciētes in
eum paulli a serpentibz sanarent . hic
serpens fuit figura passionis xp̄i . qđ
serpens enē affix⁹ in palo fuit xp̄s i
nocēs affix⁹ in patibulo crucis . ad cui
us aspectum . scz per fidem et amorē
sanat in nobis venenū peccati et igni
te cōcupiscētie . **I**ta exaltari oportet
filium hominis . thō . **V**ic ostēdit mo
dum sue passionis . **V**oluit autē dñs
noster ihesus xp̄s illo modo mori scz
exaltat⁹ in cruce vt sicut terram pur
gauerat sua cōuersione . **I**ta purga
ret aerem et oīa celestia sua passione
et vt terrena cū celestibz pacificaret
Et ideo stetit q̄si medi⁹ inter celū et
terram vtz per aplm dicēte . **P**acifi
cās per sanguinē crucis ei⁹ . siue que
sūt in terris siue qđ in celis sūt . vt oīs
qui credit in ipsum . scz vera fide . nō
peat . morsu serpentū . i . demonū infe
ctiōe vicioz et morte supplicioz . sed
habeat vitā eternā . hic i spe et po
stera in re . **C**irca pñs euāgelij vbi
dicit . **N**isi qđ renat⁹ fuerit . **R**otandū
qđ hug . de prato di . qđ de⁹ a pñapio
mūdi vsqz modo cōtra pctm origina
le tollēdum remedia ordinauit . **P**ā
homo feat morbū et de⁹ feat remedi
um **P**rimū remediū fuit sacrificium
p adultis **E**t inde ē qđ atiqz p̄res dō sa
crificiū offerebāt . **S**i at puuli morie
bātur ante vsum liberi arbitrij . sus
ficebat eis fides parentum vt sicut a
parentibz fuerat introductū peccatū

ita per eosdem delere. Si autem in pa-
tentes puulorum qui moriebantur non erant
fideles. puuli non sanabantur. secundum reme-
dium fuit arcumatio tempore abrahe.
quod deus mandauit abrahe ut ipse et po-
steri eius debebant circumdari. Tercium
remedium fuit baptismus quem Christus
instituit qui non solum purgat pecca-
tum originale et actualiter sed etiam ape-
rit celum quod arcumatio non fecit et
hoc facit in virtute passionis Christi et in
signum huius exiit de latere Christi san-
guis et aqua.

In festo corporis Christi Evangelium
secundum Iohannem. vi.

In illo tempore. d. i. d. s. Et
turbis iudeorum. Caro mea ve-
re est panis et sanguis meus
vere est potus. Qui manducat meam car-
nem et bibit meum sanguinem in me
manet et ego in eo. Sicut misit me vi-
uus pater et ego uiuo propter patrem
Et qui manducat me et ipse uiuet pro-
pter me. Hic est panis qui de celo de-
scendit. Non sicut manducauerunt patres
uestri manna in deserto et mortui sunt
Qui manducat hunc panem uiuet in eter-
num.

Postilla

Caro mea vere est panis. et san-
guis et c. Ioh. vi. Historia huius
euangelij facta est Anno Christi. xxxij. xvij
kal. maij. feria. iij. indictione. v. luna
xxij. Ante initium illius euangelij scri-
bit sanctus Iohannes in eodem capitulo quod Christus di-
xit turbis iudeorum Amen amen dico vo-
bis nisi manducaueritis carnem filij ho-
minis et biberitis eius sanguinem non
habebitis vitam in uobis. Tunc postmo-
dum sequitur euangelium hodiernum.
Caro mea vere est panis. Hic Christus loquitur
de sacramento eucharistie. in quo sa-
cramento continetur uera caro Christi crucifi-
xi in cruce. et sanguis eius effusus in
passione dicens. Caro mea vere est pa-
nis. et sanguis meus vere est potus. Ly.

Caro enim Christi et sanguis Christi reficiunt
animam quam immortalis est. Cibum autem
corporalis reficit tantum corpus. quod
est corruptibile. Unde Augustinus. Cum in a-
lio et potu homines id appetant ut omni-
no non esuriat neque sitiat hoc veraciter
non prestat nisi iste cibum et potum qui eos
a quibus sumuntur immortales et incorru-
ptibiles reddit. et facit socios sancto-
rum ubi pax erit et unitas. qui mandu-
cat meam carnem. spirituali mandu-
catione. et bibit meum sanguinem.
per dilectionem. in me manet et ego
in eo. Theophrastus. In iam dictis uerbis dat
Christus intelligere differentiam istius cibi
ad alios carnales cibos. Alii enim cibi
conuertuntur in manducatum. Iste cibum
manducatum in se conuertit ut dictum
est sancto Augustino. Non tu me mutabis si-
cut sicut cibum carnis tuus sed tu mu-
taberis in me. Sicut misit me uiuus
pater. Theophrastus. hominem fecit. sic ego
uiuo propter patrem. referendo totam
vitam meam ad ipsum. Et qui man-
ducat me. et ipse uiuet propter me. quod
omnino deo per fidem et dilectionem
preceptum sacramentum. Hic est panis qui de ce-
lo descendit. id est de sinu patris. Anselmus. Ut
panem angelorum manducaret homo. rex an-
gelorum factus est homo. Non sicut manduca-
uerunt patres uerum manna in deserto et mor-
tui sunt. Ly. Et ideo non fuit uere cibum ce-
lestis sed tantum figura eius quod uita spiritualis
non conferebat sed eandem dari in hoc sacra-
mento prefigurabat. Sicut enim manna de
uotis et gratias dabat omnino ciborum delecta-
mentum. Valis autem erat insipidum. sicut
dicitur Rume. xxi. Aqua nostra nauseat super
calicem isto leuissimo. Sic eucharistia dig-
ne sumentibus est uita spiritualis solacium. et
indigne sumentibus iudicium. Qui man-
ducat hunc panem. Ly. digne. uiuit in eter-
num. Unde Augustinus. Qui ex nobis uita est
nam habere non possumus. panem celi man-
ducare debemus ut uiuamus. unde Remigius.

Cum omnis sal⁹ corporis et aie est in corporis et sanguinis susceptione. honoremus xpm in hoc sacramento. ut mediante hoc sacratissimo sacramento ad eternam salutem peruenire mereamur. **V**nde circa pns euangelium ubi dicit. **Q**ui manducat hunc panem. **P**otandum qd panis et vinum inter consuetudinem nutrimenta maxime corp⁹ nutriunt et sustentant. **I**nstituit ergo domin⁹ ihesus xps sub his speciebus ut intelligerem⁹ per hoc qd sicut panis et vinum maxime nutriunt corp⁹ et sustentant. **S**ic contentum sub istis speciebus maxime sustentat. nutrit et reficit animam. **H**oc enim sacramentum digne sumptum inter omnia alia sacramenta plurimum efficit et auget caritatem. et consequenter omnes virtutes. et maxime valet ad dimissionem omnium peccatorum. **V**nde etiam magister sententiarum. li. iiij. di. ix. dicit qd sub huius speciebus panis et vini post consecrationem sunt omnia qd sunt in xpo in sua existentia naturali. **Q**uia ibi est purissima caro xpi siue corp⁹ eius. qd fabricante spu sc^o tractum fuit de superbo dicto utero virginis gloriose et qd nunc glorificatum est in celo. **S**ecundo qd caro xpi non vivit sine sanguine. ideo est etiam ibi sanguis iste preciosus qd emanavit abundanter per multiplicia vulnera domini ihesu xpi. **T**ercio qd non est ver⁹ homo sine anima rationali propter qd etiam est ibi anima xpi. cui dat⁹ est sp^us sanct⁹ non ad mensuram. **Q**uarto qd xps est ver⁹ deus ideo c^onter est ibi persona filij dei sue humanitati unita in unitate suppositi. **E**t sicut hec qd tuor sunt qd quilibet eorum veraciter sub specie panis. **I**ta et omnia simul et quolibet in calice sub specie vini continentur. **N**ec pl⁹ sub specie panis qd in calice sub specie vini continentur. aut e converso. sed idem per omnia et eodem modo.

do et c. **I**tem notandum qd xpiani non adorant in hoc sacramento panem. **C**um ex fide sciunt illum ibi non esse. sed substantialiter verum in xpi verum corpus. **N**ec adorant species sacramentalis ut deum et accidentia qd remanserunt sed adorant xpm d^om verum deum et hominem sub istis speciebus inuisibiliter existentem et realiter presentem. **S**ic similiter in calice post consecrationem non adorant vinum. cum non sit ibi. sed est substantialiter verum in sanguine xpi. **N**ec adorant sp^us vini ut deum. sed adorant xpm d^om verum deum et hominem sub istis speciebus sic inuisibiliter existentem et realiter presentem. **I**tem notandum qd non debet quisq⁹ credere qd in divisione hostie dividat⁹ et lacere tur corp⁹ xpi. **A**ut qd in hostie sumptione. corpus xpi c^oterat⁹ dentibus. **A**ut qd corp⁹ xpi digeratur et in corp⁹ sumentis convertatur sicut alij ibi sed sole species frangunt⁹ et atteruntur quibus c^osumptis desinit ibi esse corpus xpi. et remanet in anima sol⁹ sacramenti affect⁹. qui est anime refectio per augmentum gratie et virtutis. **V**nde etiam **D**ama. dr. **D**um sp^us sentit sacramentum est. dum autem desinit sentire sacramentum non est et c. **I**te sciendum qd tota ecclesia catholica isto sacramento reficit⁹. vñ **G**reg. **O**fferunt enim per gloria beatorum. per salute vivorum. et per subita liberatione in purgatorio deceptorum. **A**d qd designandum hostia frangit⁹ in tres partes. et xps integrit⁹ est in quolibet. **V**ñ de hoc d^o in decretis. **I**n quolibet parte hostie tot⁹ et integer est xps de⁹. xvi. q. ij. **S**inguli. **V**ñ etiam **G**reg. papa. **P**articula in calice missa significat beatorum in patria. qui vino eterne dulcedinis inebriant⁹. **A**lie vero due particule qd dentibus atteruntur significant illos qui vel in presenti vita. vel etiam in purgatorio in penis transitorie affliguntur.

Dominica p̄ma post octauas Pen
the. Quā. fm̄ Lucam. xvi.

In illo tēpore dixit ihesus tur
bis iudeorum et phariseorū.

Homo quidam eāt diues et
induebat purpura et bisso et epula
bat quotidie splendide. Et eāt quidā
mēdic⁹ nomina⁹ Lazar⁹. qui iacebat
ad ianuam eius vlcerib⁹ plenus et ci
piēs saturari de micis que cadebāt de
mēsa diuitis. et nemo illi dabat. Et
et canes remebāt et lingeāt vlcera
eius. Factum est autem ut moreret⁹
mendic⁹ et portaret⁹ ab angelis in si
num abrahe. Mortu⁹ autem est et di
ues et sepult⁹ est in inferno. Eleuās
autem oculos suos et cum esset in tor
mētis vidit abrahā a lōge et lasa
rum in sinu eius. et ipse clamās dixit
pater abrahā miserere mei et mit
te lasarū. ut iungat extremū digi
ti sui in aquam ut refrigeret linguā
meamque cruciet⁹ in hac flamma. Et
dixit illi abrahā. Fili recordare qd
recepisti bona in vita tua et lasar⁹ nō
militer mala. Nūc autem hic cōsolat⁹
tu vero cruciaris. Et in his omnib⁹
inter nos et vos chaos magnū firma
tum est ut hi qui volūt hinc trāsire
ad vos nō possunt neq; inde huc trās
ire. Et ait. Rogo ergo te pater
ut mittas in domum patris mei. Ha
beo enim quinq; frēs ut testet⁹ illis
ne et ipsi remāt in hūc locum tormen
torū. Et ait illi abrahā. habet moy
sen et pphetas audiant illos. At ille
dixit. Nō pater abrahā sed si quis
ex mortuis ierit ad eos. penitētiam
agēt. Ait autem illi si moysem et pro
phetas nō audiunt neq; si q̄s ex mor
tuis resurrexit credēt. **Postilla**

Homo quidam erat diues. et c.
Luce. xvi. Historia hui⁹ euāge
lij facta est Anno xp̄i. xxxij. v. kal.
octobris. dominica in ditione. quīn

ta. luna. xij. Ante incipiū presentis
euangelij scribit sanct⁹ Lucas in eo
dem ca. qd christ⁹ dixit qui fidelis est
in minimo. et in maiori fidelis est. Et
qui in modico iniqu⁹ est. et in maio
ri iniqu⁹ est. Non potestis deo seruire
et māmone. Audiebant autem om
nia hec pharisei. qui erāt auari et de
ridebant eum. Et ait illis. vos estis
qui iustificatis vos coram hominib⁹.
De⁹ autem nouit corda vestra. quia
quod hominibus altum est. abomina
tio est apud deum. Tunc postmodū
sequitur euāgelium hodiernum. Ho
mo quidam erat diues. Vuilhelm⁹
hoc euāgelium dictum est cōtra pha
riseos auaros iridentes dominū ex
hortatē ad largitionem elemosina
rum. Et describit hic christ⁹ duos ho
mines. vnum diuitem et alterū pau
perem. homo quidam Glosa. diues
ignot⁹ fuit ante deum. ideo nomine
non designatur. erat diues. **Ly.** ecce
superfluitas in censu. qui induebatur
purpura et bisso. ecce excessus i vesti
tu. Beda dicit qd bisso est gen⁹ can
didissimi et nobilissimi lini. qui tantū
nascitur in egipto. Lino igitur ute
batur interius ad carnem ppter mol
liciem purpura exterius propter ma
nem gloriam. et erat quidam mendi
cus nomine lasarus. **Ly.** exprimitur
autem eius nomen quia erat cogni
tus deo per approbationem. Non fuit
iste lasar⁹ frater magdalene et mar
the sed fuit alius lasarus qui diu vi
xit ante christum. qui iacebat ad ianu
am diuitis vlceribus plenus. **Ly.** ut
ex vicinitate magis apparēt duricia
diuitis. et probaretur patientia pau
peris. cupiens saturari de micis. **Ly.**
non dicit preciosis. que cadebant de
mensa diuitis. In quo apparēt maxi
ma duricia diuitis. eo qd perire pmit
tebat unde paup poterat subleuari.

et nemo illi dabit. **Glo.** quia qualis dominus. talis et familia. et canes remebant et lingebant ulcera eius **Li.** Brutalis pietas in lingendo ulcera pauperis: arguit duriciam diuitis. quia mirabiliores erant canes pauperi quam eorum dominus. **Factum** est autem ut moreretur mendicis. in patientia probatur et purificatus sicut aurum in igne. et portaretur ab angelis in sinum abrahe. **Ly.** id est ad limbum sanctorum patrum. ubi descenderant iusti morientes antequam impedimentum glorie per passionem christi esset amotum. **Mortuus** est autem et diues. quia diuitie non possunt homines a morte preseruare. et sepultus est in inferno. **Ly.** scilicet damnatorum. quia erat diaboli parochianus. ergo sepultus est in eius cimiterio. **Vult.** id est in profunditate penarum est positus. **Vnde Apocalyp. xviij.** Quatum in deliens fuit tatum date ei tormentum et luctum. **Elevans** autem oculos cum esset in tormentis. **Ly.** quia eius oculi aperti sunt per penam. qui ante clausi erant per culpam. **Vidit** abraam a longe. quia multum etiam ante apertione ianue celestis distabat status electorum a statu reproborum. intantum quod impossibilis erat transitus ab uno in alium. **Rota** secundum beatum Gregorium. et etiam ponitur in quarto libro sententiarum in fine. quod damnati in inferno positi ante diem iudicii beatos super se in regem intendunt. et etiam beati in celo vident penas malorum in inferno eternaliter ad augmentum sue glorie quod illa mala euaserunt. et ipse clamans dixit. pater abraam. **Gor.** Filius abrahe fuit iste diues genere sed non imitatione. **Miserere** mei. **Eccc** stulta petitio. **Petit** enim sibi misereri qui nec sui misertus est nec lazari. **Cum** tamen scriptum sit Jacobi. **ly.** Iudicium sit ei si

ne misericordia. qui hic non facit misericordiam. et mitte lazaro ut intingat extremum digiti sui in aquam. **vnde Gre.** **Cutram** aque petiuit qui misericordiam panis negauit. **Vult.** Plus quam mille annis petiuit nec unquam obtinuit. ut refrigeret linguam meam. quia crucior in hac flamma. **Ly.** in lingua plene cruciabar. quia per eam amplius peccauerat. et hoc in duobus. **Primo** per gustum comedendo delicata ferula et bibendo piosa pocula. **Secundo** verba vana et nocua proferendo quia inter epulas splendidas magis relaxat linguam ad loquendum inepta. **Vnde Sap. xi.** Per que peccat quis. per hec et torquetur. **Et** dixit illi abraam. **Fili** recordare quia recepisti bona. scilicet transitoria. in vita tua. **Ly.** hoc sibi dicit ad augmentum pene sue. quia maximum in fortunam genus est fuisse felicem. ut dicitur primo de consolatione philosophie. **Nunc** autem hic consolatur. propter meritum patientie. tu vero cruciaris. propter defectum misericordie. **Et** in his omnibus inter nos et vos chaos magnum firmatum est. id est distantia merito rum. et distantia locorum aut statuum. ut hi qui volunt hinc ad vos ire non possint. scilicet de loco beatorum ad loca tormentorum. neque inde huc transire. **Ly.** quia amine sepe sunt extra statum meriti et demeriti. **Et** ait. **Rogo** ergo te pater ut mittas eum in domum patris mei. **Dabam** enim quinque fratres ut testes illis. ne et ipsi remaneant in hunc locum tormentorum. **Ly.** **Non** dixit hoc caritate ductus cum illam non haberet sed timore serui. ne impiorum consortio eius pena augetetur. quia fuerat eis occasio peccandi. **Tum** ratione diuitiarum quas eis dimiserat ad abusum. **Tum** exemplo male vite. quod eis cederat ad sequendum. **Et** ait illi abraam habet moysen. qui docuit agere. quia lex instruit de agendis. et prophetas. qui

docuerunt que sunt credenda Et ista suf-
 ficiunt ad salutem. Ideo sequitur. Audi-
 ant illos. **Ly.** ex hoc patet quod iste di-
 ues et amicus eius erat de gente iudeo-
 rum. quia gentiles non habebant doctri-
 nam moysi et prophetarum. Non pater
 abraam. sed si quis ex mortuis ierit
 ad eos penitentiam agent. quod plus
 credent mortuis quam scripturis. Ait
 autem illi. Si moysen et prophetas non
 audiunt. neque si quis ex mortuis fue-
 rerit credet. **Ly.** hoc patuit per effe-
 ctum. quia lazaro resurgenti. et christo testi-
 monium perhibenti non crediderunt.
 sed magis eum interficere voluerunt.
 ut habet **Ioh. xi.** Similiter nec christo
 resurgenti. sed magis suaserunt falso.
 ipsum non resurrexisse et corpus eius a
 discipulis suis de sepulchro furatum
 fuisse. ut habet **Mat. vlt. ca.** Unde
 circa primum euangelium ubi dicitur. Ho-
 mo quidam erat diues. Secundum est
 quod diuites secundum se non sunt male. nec
 omnes diuites sed abutentes diuitibus.
 Si enim male essent tunc deus quod ab-
 sit esset malus. qui est diuissimus et po-
 tentissimus. Insuper multi sancti fue-
 runt diuites qui placuerunt deo. Sicut
 abraam ysaac et iacob. ac patriarche
 et ceteri plures facti noui et veteris
 testamenti. Sequitur in euangelio mortu-
 us est diues et sepultus in inferno. **Vñ**
Querit hic quare deus infernum fecit.
Respondet quod habet regnum celorum
pro bonis qui ei hic fideliter seruiunt.
Sed quod in mundo sunt multi malefacto-
res deum puocantes cum peccatis. Non
congruissimum fuit ut iustissimus domi-
nus carcerem haberet per talibus. sed
infernum. Sed querit ubi sit infernus
Respondet quod sub terra. Primo quia
iustum est quod pessimi maxime distent
a bonis in patria scilicet a beatis. sed hoc
fit per medium intra terram. Secun-
do congruum est propter ignobilitatem

loci scilicet ut ignobilissimus locus a nobi-
 lissimo loco scilicet celo maxime distet.
Tercio ratione affectus ut qui hic ter-
rena per deo coluerunt. perpetue in ter-
ra claudantur. sequitur Inter nos et vos
chaos magnum firmatum est. id est. distan-
tia. Primo locorum. quia boni in celo et ma-
li in inferno. Secundo meritum. quia
boni habent magna merita. mali habent
demerita. Tercio voluntatum. quia boni
conformantur se in omnibus voluntati diui-
ne. Mali vero sunt in mala voluntate
obstinati.

Omnia secunda post octauas Petre
Euange. fm Lu. xiiij.

In illo tempore Dixit ihesus discipulis
 suis similitudinem hanc. Homo quidam
 fecit cenam magnam et vocauit mil-
 eos et misit seruum suum hora cene di-
 cere inuitatis ut veniret quia iam para-
 ta sunt omnia. Et ceperunt simul omnes
 se excusare. **Primus** dixit illi. villam
 enim. et necesse habeo exire et videre
 illam. rogo te habere me excusatum.
Et alter dixit. Iuga bouum enim quin-
 quaginta. et eo probare illa. rogo te habere me
 excusatum. **Et alius** dixit uxorem duxi
 et ideo non possum venire. **Et reuersus**
 seruus nuntiavit hec domino suo. Tunc ira-
 tus passim familias dixit seruo suo. Exi
 cito in plateas et vicos ciuitatis et pau-
 peres ac debiles cecos et claudos intro-
 duc huc. et ait seruus. domine factum est ut
 impasti. et adhuc locus est. et ait dominus
 seruo. Exi in vias et sepes. et spelle in-
 trare. ut impleat domus mea **Dico autem**
uobis quod nemo vitorum illorum qui vocati
sunt gustabit cenam meam **Postilla**

Homo quidam fecit cenam et c. **Lu. xiiij.**
Mat. xx. Historia huius euangelii. fa-
 cta est Anno christi. xxxij. v. kal. octobris
 omnia. id est. de. v. luna. xij. An initium il-
 lius euangelii scribit sanctus **Lu.** in eode-
 ca. quod christus dixit ad quendam qui eum
 et etiam alios inuitauerat **Cum facis**

prædium aut cenam noli vocare amicos tuos. neque cognatos. neque vicinos diuites. ne forte et ipsi te reuertantur et fiat tibi retributio. **Sed cum facis convivium voca pauperes. debiles et cecos et claudos. et beati eris: quia non habent unde retribuatur tibi. retribuet enim tibi in retributione iustorum.** **Hec cum audisset quidam de simul discumbentibus dixit illi. Beatus qui manducabit panem in regno dei.** **Et ipse dixit. Non quidam. id est. Christus verus homo et verus deus. fecit cenam magnam.** **Ly. id est. statuit celestem beatitudinem quam vocat cenam. eo quod est refectio ultima.** **Greg. Hec cena magna est sacetas eterne dulcedinis. quam nobis deus preparavit. et vocavit multos. quia vult omnes homines salvos fieri.** **p. ad Thym. 2. et misit servum suum. scilicet. Christum.** **per servum intelligere debemus quemlibet predicatorem qui tunc homines ad cenam domini vocat. quando aliquis ad eorum edificationem loquitur. hora cene. Finis est seculi scilicet ultima etas in qua nos sumus.** **Vnde apostolus. Nos sumus in quos fines seculorum convergent. dicere invitatis ut revertantur.** **Nam deus nos omni tempore vocat ad cenam suam. aut per inspirationem. aut per predicationem. aut per prosperitatem. aut per flagellationem. et sic de alijs. quia parata sunt omnia. Christus in cruce immolato apertus est introitus in regnum celorum.** **In signum huius Christus pendens in cruce dixit. Consummatum est et cetera.** **Et ceperunt simul omnes se excusare.** **Li. id est. per mala opera se retrahere.** **Et accipit omnes per maiori parte. Quia pauci salvantur respectu damnatorum. ut dicit Matheus. 22. Multi sunt vocati pauci vero electi.** **Et primus dixit. Villam enim et necesse habeo exire videre illam.** **Ly. hic notantur superbi per omnem villam quia superbi cupiunt alijs dominari. Rogo te ha-**

be me excusatum. unde Gregorius. **Humilitas sonat in voce. sed superbia est in actione dum venire contemnit. et alter dixit. Iuga bouum enim quinque et eo probare illa.** **Ly. per hoc intelliguntur cupidi terrenis nimis intenti sinez suum ibi constituentes et quandoque sensus minimum circa temporalia occupantes. rogo te habere me excusatum.** **Et alius dixit uxorem duxi et ideo non possum venire. per hoc intelliguntur luxuriosi.** **Quauis enim omnia vicia mortalia impediunt ad cenam refectiois eterne. tamen illa tria peccata. scilicet superbia. auaricia. luxuria. precipue impediunt venire ad cenam celestem.** **Queris quare luxuriosus non rogauit seruum de excusatione sua sicut et alius duo. Respondet Gregorius. quia licet multa alia peccata sint grauiora quam luxuria. tamen luxuria fortius ligat et magis impedit a bonis opibus.** **Et reuersus seruum nuntiavit hec domino suo. Vult. predicatoribus ubi dei cum proficiat ad deum redeunt gratias agendo.** **Sed cum obstaculum inueniunt. quasi ei nuntiant consilium et auxilium eius implorando.** **Tunc iratus paterfamilias. Vult. Eua gelista hic loquitur de deo more hominis irati in quem tamen motus ire non cadit. sed videtur irasci quando facit opera que congruunt irato.** **Dixit seruo suo. Exi cito in plateas et vicus ciuitatis et pauperes ac debiles. cecos et claudos introduc huc.** **Omnipotens et misericors deus quos mundo abijcit ipse misericors dicit recipit.** **Vnde Gregorius. Pauperes ac debiles. ceci et claudi vocantur et reuertuntur quia infirmi quique atque in mundo despecti plerumque tanto celerius vocem dei audiunt. quanto in hoc mundo non habent unde delectantur. et ait seruus. Domine factum est ut imperasti. et adhuc locus est. Et ait dominus**

seruo. exi in vias et sepes. **P**er vocatos de plateis. intelliguntur publica peccatores. per vocatos de viis intelliguntur occulti peccatores qui saltem erubescunt peccatores videri. **P**er vocatos d. vñs intelliguntur peccatores qui parati sunt converteri de facili. **P**er vocatos de sepibus intelliguntur peccatores qui de peccatis suis iam dolere incipiunt et compunguntur. et opelle intrare. **V**ult. Hanc compulsionem facit aduersitas. unde **Gre.** Mala q. nos hic premunt ad deum nos ire compellunt. **V**ult. **R**one xps compulit Paulum qui perstrat? et viso amisso conuersus est. **vtz Act. xi.** Item filium prodigum qui fame compulsus rediit ad patrem suum. **vtz Lu. xv.** **A**ug. Felix necessitas q. compellit ad meliora. vt impleat domus mea. **G**losa. interli. Numerus predestinatorum fidelium qui numerus eximplet? non remanebit. **D**ico autem vobis q. nemo virorum illorum qui vocati sunt. **V**ult. se excusantium et nolentes venire. gustabit cenam meam. **Q**uod grauis et dura puatio excludit a visione dei. et societate marie. et omnium sanctorum. et qd. grauius est q. sic exclusus erit. in inferno inclusus vbi velit vel nolit gustabit cenam diaboli.

Dominica tertia post octauas **P**entecoste. **S**euage. **scdm Lu. xv.**

In illo tempore. **E**rat appropinquantes ad iherosolimam publicani et peccatores. vt audiret illum et murmurabant pharisei et scribe dicentes. q. hic peccatores recipit. et manducat cum illis. **E**t ait ad illos parabolam istam dicens. **Q**uis ex vobis homo qui habet centum oves. et si periderit vnā ex illis. **N**one dimittit nonagintanovem in deserto. et vadit ad illam que perierat. donec inueniat illam. et cum inuenierit eam imponit in humeros suos gaudens. et re-

uertit domum. conuocat amicos et vicinos dicens illis. **C**ongratulamini mihi. q. inueni ouem meam que perierat. dico vobis q. ita erit gaudium in celo super vno peccatore penitentiam agentem quam super nonagintanovem iustis qui non indigent penitentia. **A**ut q. mulier habens dragmas decem: si perdidit vnā. none accendit lucernam et evertit domum: et querit diligenter donec inueniet eam. **E**t cum inuenierit conuocat amicas et vicinas dicens. **C**ongratulamini mihi: q. inueni dragmam quam perdideram. **I**ta dico vobis gaudium erit coram angelis dei super vno peccatore penitentiam agente.

Postilla

Erant appropinquantes ad iherosolimam. **Luc. xv.** **M**atth. xviii. **M**ar. ii. **H**istoria huius euangelii facta est Anno xpi. xxxij. vi. kal. septembris feria. v. indictione. v. luna. xij. **A**nte initium illius euangelii scribit sanctus Lucas in preloquio ea. q. xps dixit discipulis suis qui non baiolat crucem suam et venit post me. non potest meus esse discipulus. **T**unc per modum sequitur euangelium hodiernum. **E**rat appropinquantes ad iherosolimam publicani et peccatores. **Lp.** **E**x proposito emendationis vite. **P**ublicani dicuntur peccatores notorii: peccatores vero occulti. vt audiret illum. **Lp.** parati ei obedire. et murmurabant scribe et pharisei. **Gor.** **S**cribe dicuntur preeminentes in scia. pharisei. preeminentes in vita. dicentes. q. hic peccatores recipit. et manducat cum eis. **Lp.** **R**otantes xpm de mala vita. eo q. talibus amicabile se preb. bat. **E**t ait ad illos parabolam istam dicens. **Q**uis ex vobis est qui habet centum oves. **Gor.** iste homo est ihesus xps qui habet centum oves id est angelos et homines. et si perdidit vnā ex illis. **Gor.** **Q**uod factum fuit quando homo pascua vite

reliquit. et ouis vna. i. humana natura totaliter perdit fuit. quia omnes in adam peccauerunt. vtz ad Ro. v. non ne dimittit. lxxxix. i. de fto et vadit ad illam que perierat donec inueniat. **Cor.** Hoc enim fecit xpus ihesus. quando deserens nouem ordines angelorum. venit ad querendum homines perditum scz quando carnem assumpsit et eum quesitum per penitentiam predicando et miracula faciendo. et inuenit. scz quando aliqui peccatores conuersi ad eum penitentiam agunt. et cum inuenerit ea ponit in humeros suos. vñ **Ambro.** hoc ihesus fecit quando penam peccatorum in corpore suo super lignum crucis portauit. vtz **Isa. liij.** Vere lagueres nostros ipse portauit. gaudens. id est humani generis liberatione. et veniens domum. scz celum empireum. scz in die ascensionis. conuocat amicos et vicinos. **Ysa. i.** nouem choros angelorum qui amici eius sunt: quia voluntate eius continue faciunt. vicini eius qui sunt quia claritate visionis eius assidue perfruuntur. **Mat. xviij.** Angeli eorum semper vident faciem patris mei qui in celis est. **Dico** vobis gaudium erit in celo semper vno peccatore penitentiam agente quam super nonagintanovem iustis qui non inuigilant penitentia. **Ysa.** Hoc intelligit de penitente feruenti: et de iustis negligentibus et non feruentibus. quia autem angeli dei magis gaudent de peccatoribus conuersis quam de iustis stantibus. non est propter peccatum commissum: sed ex hoc quia ex peccatis commissis sepe meliores efficiuntur et sanctiores et in bono feruentiores: sicut factus **Greg.** exponit in omelia hodierna. **Magis** inquit de peccatore conuerso quam de stante iusto gaudium fit in celis. quia et dux in plio magis illum militem diligit qui post fugam reuersus hostem fortiter premit. quam illum qui nunquam

quam terga prebuit et nunquam aliquid fortiter fecit: sic etiam agricola amplius illam terram amat quam post spinas vberes fruges profert quam eam quam nunquam spinas habuit nec unquam fertile mellesem produxit. **Ite Ysa.** Et sicut mater habens decem pueros. si decem fortiter egrotet magis est sollicita de eo quam de alijs nouem: et si sanitatem recuperet. magis gaudet de sanitate eius recuperata. quam de sanitate in alijs nouem conseruata. ita magis est gaudium in celo super vno peccatore conuerso quam de multis iustis. **Aut** que mulier habens dragmas decem. et si perdit rit dragmam vnam. **Ly.** Mulier ista est sapia diuina. habens nouem ordines angelorum. quasi dragmas nouem. et decima dragma est humana natura ad imaginem de facta et capax ipsa per cognitionem et amorem. ista dragma decima fuit perditam per peccatum primorum parentum. **Et** tunc accendit lucernam. **Lucerna** est lux vera. i. xps qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. **Jo. i.** Et lucerna tunc fuit accensa quando deitas humanitati fuit unita. **Et** lucerna tunc luxit quando xps inter homines perfecta conuersatione claruit et exemplariter vixit. unde **Aug.** de vera religione. **Quicquid** xps gessit in terris doctrina morum fuit. et euerit domum. **Cor.** quando o scias hominem predicando de reatu suo perturbauit et purgauit. et querit diligenter. sed nihil de illis que pertinet ad redemptionem nostram obmittendo secundum illud **Isay. v.** Quid est quod ultra debui facere vinee mee et non feci. **Et** cum inuenerit dragmam. vñ dragma innemitur cum in homine similitudo conditoris reparatur. hoc autem fit per gratiam que est imago recreationis. **Vnde ps. iij.** Signatum est super nos lumen vultus tui domine. et conuocat amicos et vicinas. id est angelicas potestates que de proximis

om̃i ostēplauit ⁊ eis amīcabiliter fa-
mulañ. dīcēs cōgratulāmini mīhi qz
īnuemī dragmā quā perdidērā. ⁊ nō
tātēr dīcīt cōgratulāmini mīhi ⁊ nō
dragmē. Ad ostēdēdā suā libera-
litatē qz gaudiū suū vult om̃ib⁹
cōmunicare. Ita dīco vobīs gaudiū
erit coram angelīs dēi sup̃ vno pctō
re penitētiāz agētē. Et notātēr dīcīt
penitētiāz agētē ⁊ nō dīcīt cogitan-
tē solum. aut dīcētē. aut ostēdētē vt
ppocrite. sed agētē scz realiter ⁊ vā-
citer. Pro quo sciēdū qz māius est
gaudiū āgelīs dē cōuērsione vni⁹
pctōris qz si filiū alīū a mortuīs re-
suscitaret. vel si fili⁹ altīus ī impa-
torem vel papam eligeret. Vñ arca
p̃is euāgeliū vbi dī. Qui hz centū
oues. Est sciēdū qz ouis ē animal
dē suā natura īnocēs. Cetera autēz
animalia. aut mordēt dentib⁹ vt ca-
nis ⁊ lup⁹. aut pūgūt vel īpīngūt
cōmib⁹ vt aries ⁊ thaur⁹. aut pcuti-
unt pedib⁹ vt equ⁹ ⁊ mul⁹. aut dela-
māt vnguīb⁹ vt leo ⁊ vīsus. Quis
autem nīl hōz facit. Quem autem
xp̃i scīat se nō esse. qui vel mordet dē-
tib⁹ detrāhēdo. vel īpīngīt cōmib⁹
alios violētēr opprīmēdo. ā pede pcuti-
tū p̃mo irascēdo. aut delamāt vñ-
guīb⁹ aliena rapiēdo.

P̃mīca quarta post octauas Pen-
thē. Euāgē. sūm Lu. vi.

In illo tempore dīxit ih̃sus dī-
scīpulis suis. Estote mīserīcōr-
des sicut ⁊ p̃t̃r vester celestīs
mīserīcōrs est. Nolite iudicare ⁊ non
iudicabīmī. Nolite cōdēnnare ⁊ nō
cōdēnnabīmī. Dīmīttite ⁊ dīmītte-
mī. Date ⁊ dabūt vobīs. mēsurā
bonā ⁊ cōfertā ⁊ coagitatā ⁊ su-
perfluentē. dabūt ī sinū vestrū.
eadē mēro mēsurā quā mēsi fuerītis
remēnet vobīs. Dicebat autem ⁊ illi
similitudinē. Nūquid potest cecus cē-

dū ducere. nōne ambo cadūt ī fo-
ueā. Nō est dīscīpūl⁹ sup̃ magīstrū.
P̃fect⁹ autēz oīs erit si sit sicut ma-
gīster eius. Quid autem vides. vescu-
cam ī oculo frīs tui. trabem autē q̃
ī oculo tuo est nō cōsideras. aut quō
potes dīcē fratri tuo. frater. sine enī-
am vescucā dē oculo tuo. Ipse tra-
bem ī oculo tuo nō vides ppocrita
enīcē p̃mū trabem dē oculo tuo. ⁊
tūc p̃spīcīes vt educat vescucā dē
oculo frīs tui.

Postilla.

Estote mīserīcōrdes sicut p̃t̃r ⁊ c.
Lu. vi. Mat. vii. Mar. iij. Hy-
stōriā hui⁹ euāgeli⁹ dīxit domīn⁹
ih̃esus Anno eius .xxxij. ij. p̃d⁹. iulij
feria. v. ī dīctōe. ñ. luna. xvi. Ante
īnīcīū istius euāgeli⁹ scrībīt sanct⁹
Lu. qz xp̃s dīxit mutū dantes nīl
īndē sp̃rātes. ⁊ erit merces vestrā
multa ⁊ erītī filij altīssīmī. qz ip̃e be-
nīgn⁹ est sup̃ īngtōs ⁊ malos. Tūc
statīm sequīt euāgeliū hōdīernū.
estote mīserīcōrdes. In hoc euāge-
lio docz nos xp̃s mīserīcōrdes esse ad
paup̃es. pōnēs patrem celestēz ī
exemplū cū dīcīt. estote mīserīcōrdes.
Cor. Nō dīcīt estote potētēs sicut pa-
t̃r vester est. vel sapiētēs sicut fili⁹
dēi ē. sed. estote mīserīcōrdes sicut pa-
t̃r vester celestīs mīserīcōrs est. **Ly.**
De⁹ em̃ reuelat mīserīcōrdīas nō-
stras p̃pter suā bonitatē. Sic em̃
hōmō debet moueri ad reuelāduz mī-
serīcōrdīā p̃ximī p̃pter amorem
bonitātis dīuīne. nolite iudicare. sci-
līcēt temerarie dē p̃ximō. ⁊ non iū-
dicabīmī. scīlīcēt a dēo. Nolite cō-
dēnnare ⁊ nō cōdēnnabīmī. quasi
dīcēt. si forte ex fragilitatē huma-
nā cōtīngīt vōs suspīcīose iudicare.
nolite tamen cōdēnnare. id est alī-
quem dīgnū cōdēnnatōe cōdēn-
uare. dīffīmīre. Quia aliq̃s est hōdīe
malus qui fortāssī cras erit bonus.

o ñ.

Ante opportuno aliquando nobis sed

exemplum in paulo . vtz Act . ix . ⁊ in publicano . vtz Lu . xviij . **D**imitte . scz iniurias vobis illatas a pximo . ⁊ dimitte vobis . scz peccatum vestrz a deo cui frequēter iniuriati fuistis . **D**ate . scz temporalia . ⁊ dabitur vobis **G**losa interli . vita eterna **V**ult . danti pauperib⁹ . non solum danē bna spūalia i pñti ⁊ celestia in futuro immo etiam temporalia ⁊ naturalia bona ei multiplicā nē . ergo dicit . mē furam bonam . q̄tum ad bona fortūe que aliquādo cōferūtur ppter opera pietatis . ⁊ confertam . q̄tum ad bona nature . sicut sanitas ⁊ hūiōi . que etiam aliqñ cōferūtur ppter opa pietatis . ⁊ coagitatam . q̄tum ad bona gratie . ⁊ supereffluētem . q̄tum ad bona glorie . **E**t ideo dī apostol⁹ . p . ad **T**hi . iij . Pietas ad opa valet p missionem vite q̄ nunc est habēs ⁊ future . **E**adem quippe mēsurā q̄ mensi fueritis . remeae vobis . **L**y . qz fm qd opera pietatis sūt maiora . erit ⁊ retributio maior . **I**sta tamē maiortas est attēdenda semper fm magnitudinem interioris affect⁹ . **V**nde ⁊ mar . xij . **V**idua q̄ misit duo minuta in gazophilaciū fm testimoniū saluatoris dī pl⁹ misisse q̄ m lti diuites qui magna dona miserāt . vnde **I**h̄s que offerūtur nō suo pondere sed offerētis volūtate pensant . **P**icebat autem ⁊ illis . scz discipulis suis ⁊ turb⁹ . similitudinem . **N**unq̄ potest cecus id est carēs sapiētia ⁊ scia . cecum ducere . i . ignorātem docere ⁊ dirigere . q . d . nō . nōne ambo i foueam cadūt . i . in pditionem . **P**rimo enim cadūt in foueam culpe . **S**ecundo in foueam gehēne . vnde **G**reg . in pastorali . **C**ū pastor per abrupta gradiē cōsequens est vt grex ad p̄cipiciū sequat . vñ etiam **E**cci . x . **Q**ualis rector ciuitatis tales ⁊ qui habitāt in ea . **N**on est di

Catyo
Catyo Eigennennung in der hier
paucis annis accepto polare
= plene laudare memento

plus en pbat d. mchoy
q action / plus voluty
q facultatem

Abrupta sunt aspecta loca et
acuta inter montes et speciosa
disposita et prompta fossa, de quibus
satis est fide et iudicium
pyngis

scipul⁹ super magist⁹ **Lp.** et ideo nō
est mirum si ipsum sequi⁹. vnde sub
di⁹. **P**erfect⁹ autem omnis erit si sit
sicut magister eius. q³ si assimile⁹ bo
no magistro erit perfect⁹ fin⁹ verita
tis. **N**ō est discipul⁹ super magist⁹.
Cor. de quō magistro dicit **Matth.**
xix. Magister vester vnus est xps
Item Jo. xix. Vos vocatis me magi
ster et domine et bene dicitis. sū ete
nim et c. **P**erfect⁹ autem omnis erit
si sit sicut magister eius. **R**am hui⁹
magistri scz xpi imitatio est humana
perfectio. vnde **Aug.** Sūma perfectō
xpiane religiōis est imitari quem co
lis. **Q**uid autem vides festucam. id
est peccatum videlicet min⁹. in ocu
lo fr̄is tui. i. in cōuersatione et cōscie
tia eius. et trabem. i. maius peccatū
que est in oculo tuo. i. in teipso non
cōsideras. vtz **Ro. v.** Qui alium do
ces et teipsum nō doces. **A**ut quō po
tes dicere fr̄i tuo. frater sine. i. pmit
te etiam festucam. i. culpam modi
cam. de oculo tuo. **I**pse trabem i ocu
lo tuo nō vidēs p̄pocrita **Cor.** q³ scz
hec facis ex simulatione nō ex dilecti
one iusticie scz q³ arguis et ponderas
peccata aliena vt lateāt tua. **E**nos p̄
mo trabem de oculo tuo. **Lp.** q³ hic
est ordo caritatis q³ a seipso incipiat
vtz **Prover. xviij.** Iust⁹ prior est ac
cusator sui. **S**ed in oppositum multi
sunt qui alios cōrrigunt et seipso ne
gligūt. **E**t tūc perspicies vt educas
festucam. id est parvū defectum. de
oculo fratris tui. scilicet postq³ emē
dasti tuos magnos defect⁹. **C**irca p̄
sens euāgelium vbi dicitur. **E**stote
inimicordes. **R**otandum est q³ duo
tenemur proximo scilicet compassio
nem cordis. et beneficium operis. si
assit facultas. **A** primo nullus excusa
tur q³ omnis homo debet compati p̄
ximo afflicto et in necessitate cōstitu

to. **A** secundo scilicet beneficio op̄
eis excusantur multi. scilicet quando
facultas deest. Sed si facultas adest
tunc in necessitate proximo quilibet
tenetur subuenire. Vnde pri. Johan
nis tercio. Si quis habuerit substan
tiam huius mundi et viderit fratrem
suum necesse habere. et clauerit vi
scera sua ab eo quomodo caritas dei
manet in eo. quasi diceret nullo mo
do. Ergo signum est qd caritas dei nō
est in illo homine. Vnde ex iam dictis
patet qd non dare elemosinam. cum
non habet. nō est signum qd caritas
dei non sit in tali homine. sed non cō
pati pauperibus et tribulatis est sig
num qd caritas dei non est in eo. vñ
de elemosina interior scilicet compas
sio cordis est maior elemosina qd da
tio nutrimenti. Sequitur hic in euā
gelio. Nolite iudicare. vnde hic que
ritur utrum omnia dubia sint in me
liorem partem interpretanda. Respō
deo scdm sanctum Thomam de aqui
no. qd qui habet malam opinionem
de aliquo sine causa legitima iniuri
atur eidem. ideo quilibet in omni cau
sa dubia debet factum vel dictum p
ximi in melius interpretari. Et meli
us est qd aliquis frequenter fallatur
habens bonam opinionem de aliquo
malo qd qd rarius fallatur habēs ma
lam opinionem de aliquo bono. quia
ex hoc fit iniuria alicui non autem ex
primo. hęc ille. sequitur nunc. Datur
et dabitur vobis Vnde hic queritur
utrum dare elemosinam sit in prece
pto. Respondeo scdm sanctum Tho
mam vt supra. Quia cum dilectio p
ximi sit in precepto. necesse est omnia
illa cadere sub precepto sine quibus
dilectio proximi non seruatur. ad di
lectionem autem proximi pertinet.
vt ei non solum velimus bonum. sed
etiam operemur bonum. scdm illud

p. Joh. in. Non diligamus verbo ne
q lingua. sed opere et veritate. Et
ideo elemosinarum largitio est sub
precepto debitis circumstantiis obser
uatis. qd in dante sit superfluum et in
recipiente necessitas. alias est in cō
silio et non in precepto.

Dominica quinta post octauas
Penthecostes. Euangelium scdm
Lucam. v.

In illo tempore. Cum turbe
irruerent in ihesum vt audi
rent verbum dei. Et ipse sta
bat secus stagnum genazareth. et vi
dit duas naues stantes secus stagnū
Piscatores autem descenderant et
lauabant retia sua. Ascendens autē
in vnā nauim que erat simonis.
rogauit eum a terra reducere pusil
lum. Et sedens docebat de nauicula
turbas. Vt cessauit autem loqui di
xit ad simonem. Duc in altum et laxa
te retia vestra in capturam. et re
spondens petrus dixit illi Preceptor
per totam noctem laborantes. nihil
cepimus. In verbo autem tuo laxabo
rethē. Et cum hoc fecissent concludē
runt piscium multitudinem copiosā
Rumpēbatur autem rethē eorum et
annuerunt socij qui erant in alia na
ui vt venirent et adiuuarent eos. et
venērunt et impleuerunt ambas na
uiculas. ita vt pene mergerentur.
Quod cum videret simon petrus.
prostratus ad genua ihu dicens Exi a me
qd hō peccator sū dñe. Stupor enim
circūdeat eū. et oēs qui cū illo erāt
in captura pisciū quā ceperāt. Simi
liter autē iacobū et iohēm filios zebe
dei qui erāt socij simonis et ait ad si
monē ihesus Noli timere ex hoc iam
eris hōies capiēs Et subductis ad tre
eam nauib⁹. relictis omnibus secuti
sunt enim.

Postilla.

Quoniam turbe irruerunt in ihesum et
Luce. v. Historia huius euangelii
facta est anno christi. xxxi. vii. kal. may.
feria. vii. indictione. vii. luna. xv. ante
initium illius euangelii scribit sanctus Lu-
cas. quod omnes qui habebant infirmos
varius languoribus ducebant illos ad ihe-
sum. at ille singulis manus imponens
curabat omnes. Post hoc sequitur eu-
gelium hodiernum. Cum turbe irruerunt
in ihesum. **Cor.** Ecce turbarum deuotio.
Rursum legitur tantum scribarum et pha-
riseorum ad christum conuersus propter ver-
bum dei. Dulcedinem enim suam deus
abscondit a sapientibus et prudentibus.
et reuelat ea paruulis. utz Mat. xi.
ut audiret eum quod esuriebant audi-
re verbum dei. **I**deo irruerunt in eum
pro nimia deuotione audiendi ipsum. Et
ipse stabat secundum stagnum genazareth.
Ly. est lacus magnus per quem transit
iordanis. Et aliquando vocatur mare
galilee quod transit per medium galilee.
et vidit duas naues secundum stagnum. id est
ad littus stagni. Piscatores autem de-
scenderant. scilicet de nauibus in littus. et la-
uabant retia. scilicet ammouentes immundi-
cias ut retia plicaret. ascendens autem
in unam nauem quam erat symonis. id est pe-
tri. rogauit eum a terra reducere pu-
illum. **Ly.** ut de nauis populum sedentem
in littore conuenientius doceret. Et se-
dens. tanquam doctoris autoritate utens.
de nauicula docebat turbas. ut au-
tem cessauit loqui. id est postquam finiuit ser-
monem suum. dixit ad symonem. id est ad
petrum. duc in altum. **Ly.** hoc est ad
locum aque magis profundum qui est
conuenientior ad piscandum. et laxate re-
tia vestra in capturam. scilicet piscium. et
respondens petrus dixit. **Preceptor.** per
totam noctem laborantes et nihil cepi-
mus. **Ly.** quod quauis diligentiam mag-
nam adhibuerimus in verbo autem tuo
Cor. id est in obediendo verbo tuo. **Laxa**

bo retia. et cum hoc fecissent. id est cum la-
xassent retia in verbo domini conclusa
erunt piscium multitudinem copiosam.
Cor. obediebant pisces christo cui subie-
cta sunt omnia. volucres celi et piscis
maris. ps. vii. **R**umpebat autem re-
tia eorum. **Ly.** Ex quo patet duplex mi-
raculum. Primum quod ceperunt magnam
multitudinem piscium supra modum in-
solidum et impossibilem per viam hu-
manam. Secundo quod illa magna multi-
tudo piscium tenebatur in rethi rupto.
Et auerunt socys qui fuerunt in alia
nauis. ut remerent et adiuuarent eos et
venerunt et impleuerunt ambas nauis
culas ita ut pene mergerentur. quod cum
videret simon petrus. **Cor.** scilicet quod ad pri-
mum verbum domini cepissent tam in-
effabilem multitudinem piscium. pro-
cidit ad genua ihesu. tanquam dominus
suum cognoscens dicens. Exi a me. id est recede.
quia homo peccator sum domine.
Ly. reputabat enim se indignum presen-
tia christi. Simili modo dixit centurio.
Matth. vii. Domine non sum dignus
ut intres sub tectum meum. Stupor enim
circumdederat eum. id est admiratio magna
propter facta christi insolita. et omnes
qui cum eo erant in captura piscium
quam ceperant. Similiter autem et stu-
por circumdederat iacobum et iohannem
filios zebedei qui erant socys symonis.
Isti filii zebedei erant in alia nauis et
erant consanguinei christi. scilicet filii sororis
beate marie virginis. Et ait ad symo-
nem ihesus. scilicet ipsum consolando. Noli
timere ex hoc. id est de cetero. eris hinc
capiens. per sanam doctrinam trahens
ad vitam eternam. Hoc postmodum
ostensum est. ut habet Act. ii. ubi pe-
trus in uno sermone conuertit tria mi-
lia iudeorum. Et subductis ad terram
nauibus. relictis omnibus. scilicet nauibus et
nauium instrumentis. secuti sunt eum.
scilicet symon petrus et alii qui erant cum eo

Circa pñs euāgelium ubi dicitur. Ierū
erūt in iherusalem ut eum audirēt. Aug.
de pñto dicitur. qd tripharie homines di
uidūtur circa verbum dei. Quidam
audiunt et nō faciūt. et isti sunt mali
et acriter verberant. vnde Luce. xij.
Seru⁹ sciens volūtatē domini et nō
faciens plagis multis vapulabit.
Quidam nec audiunt nec faciūt. et
isti sūt pessimi. qz cōtemnūt et audire
et facere. et qdlibet istorū potest esse
peccatum mortale. Quia q̄uis ali
qua ignorātia excuset. sicut illud. p. ad
Thessa. i. Ido misericordiam cōsecut⁹
sum qz ignorās feci et in incredulitate
tamē ignorātia crassa et supina et af
fectata nō excusat immo de se p̄t esse
mōrle. cum separet a regno xp̄i. i. Co
rinth. xij. qui ignorat ignorabitur.
Quidam audiunt verbum dei et faci
unt et isti sūt beati. vtz Lu. xi. Beati
qui audiunt verbum dei et custodiūt
illud.

Vñica. vi. post octauas Penthe.
Cūa. sicut Math. v.

In illo tempore. Dixit ihesus
discipulis suis. Amē amē di
co vobis nisi abūdauit ius
ticia vestra plus q̄ scribarū et phari
seorū nō intrabitis in regnum celoz.
Audistis qz dictum est antiquis. Non
occides qui autem occiderit reus erit
iudicio. Ego autem dico vobis. qz o
m̄s qui irascit fr̄i suo re⁹ erit iudicio.
Qui autem dixerit fr̄i suo racha. re
us erit cōsilio. Qui autem dixerit fa
tue re⁹ erit gehenne ignis. Si autem
offeret mun⁹ tuū ad altare. et ibi re
cordat⁹ fueris. qz frater tu⁹ habz ali
quid aduersum te. Relinque ibi mu
nus tuū ante altare. et vade p̄us reco
ciliari fratri tuo et tunc veniens of
feres munus tuum.

Postilla

Nisi abūdauit iusticia vestra.
Math. v. Historia hui⁹ euāge
lij facta est Anno xp̄i. xxxi. p̄d⁹ iulij.
feria. v. luna. xvi. indictiōe. iij. An
imiciū illi⁹ euāgelij scribit sanctus
Math⁹. qz xp̄s dixit discipulis suis.
Sic luceat lux vestra coraz hominib⁹
vt videāt opera vestra bona. et glori
ficet patrem vestrū qui in celis ē. No
lite putare qm̄ veni soluere legē aut
p̄phetas. Nō veni soluere sed adimple
re. Amē amen dico vobis donec trā
seat celum et terra iota vnū aut vn⁹
apex non p̄teribit a lege donec oīa fi
ant. Itē apex. m. generis dicitur sūmitas
a pedibus remota. et q̄qz apex dicitur lu
cerna. et p̄prie dicuntur apices littere il
le alte que i frōtispicijs muroz scri
bunt. Frontispiciū autem dicitur frontis
spacium. et q̄libet littera dicitur quando
qz apex. Itē sicut aug. super illud Mat.
v. Iota vnum aut vnus apex et c. Iota
est minor de ceteris litteris. apex
est in sūmitate ipsi⁹ p̄tula. Tūc p̄
modum sequit⁹ euāgelium hodiernū.
Nisi abūdauit iusticia vestra plus
q̄ scribarū et phariseorū nō intrabitis
in regnum celorum. Scēdum qz iusti
cia scribarū et phariseorū erat falsa
qz solum cauebāt sibi a malis opib⁹
exteriorib⁹. et nō a malis volūtatib⁹
putantes per p̄cepta dei prohibita
esse solum mala opera exteriora. qui
bus vn⁹ alteri nocet. et non prohibi
tos esse act⁹ interiores. scz rancores
odia. malas voluntates. et desideria
nocendi. Ly. et eodem modo dicebāt
de hoc p̄cepto. Non occides. qz hoc
prohibetur occidendi factum et non
occidendi p̄positum. et hoc est quod
christus dixit. Audistis quia dictum
est antiquis. Non occides. scilicet
hominem. Qui autem occiderit.
actualiter et iniuste. re⁹ erit iudicio
Li. i. testiū accusatiōe vt legis iudicō

punit. i. morte corporali. qz lex punit
fm rationē. vnde **Gen. ix.** Quicumqz
effuderit humanū sanguinem funde
tur sanguis ei. **Item Exo. xxi.** Oculū
pro oculo dentū p dente. **Ego** autē
dico vobis **Cor. i. pl.** impono vobis
. Omnis qui irascitur. motu interi
ori odij. frī suo. scz psona et nō vicio
vt sic iam per vicium nō p zelū. erit
reus iudicio. i. dignus accusatione apud
deum. Qui autē dixerit frī suo racha
fm **Aug. Ihero. et Cris.** Racha est q
dam vox prumptes ex ira. significās
pūpensionē vel vilipensionem. vel et
am vox interiectiua q orit ex indig
natione ptra aliquē. quemadmodū
ach. heu. et cōsimiles q ostendūt mo
tum indignātis animi. reus erit consilio
i. consensu iudicum esse dāda sentētia
cōtra eū. et dictāda sibi pena. Quia
peccatū eius venit in noticiam hoim
per exteriū signum indignātis animi
. qui autē dixerit fatue. i. qui vsqz
ad verba cōtumeliosa pcesserit. reus
erit gehenne ignis. q est certa dāna
tio et eterna. **Si** offers munus tuū ad
altare. i. si offerre pponis munus boni
opis xpi. et ibi recordatus fueris. qz
frater tuus. scz quem lesisti. habz ali
quid aduersum te. p illata iniuria.
Relinque ibi munus tuū ante altare
sue coram deo. **Non** dicit reportā qz
deus non munus repellit. sed caritatem
proximi qrit. et vade prius recōliari
fratri tuo. **Ly.** hoc potest itelligi du
pliater. Vno modo p vobis corpis.
et hoc debet fieri si cōmode possit ha
beri ipsius fratris offensi pūtia. **Si** au
tem nō possit suffiat ad eum ire pxi
bus mētis. qd fit quādo habet ppo
situm satisfaciēdi loco et tempore cō
petēt. **Et** hoc modo vtiē ecclesia ro
mana quādo reum cōfitemtem absol
uit et sibi satisfactionem lesio fiedam
imponit. recōliari fratri tuo. **Cor.**

si leseris satisfaciēdo vel veniam petē
do. **Si** oderis rancorem deponēdo. si
te oderit ad amicitiam reuocādo. vñ
etiam **Cri.** Si cogitatu offendisti. co
gitatu recōliare. si verbis. verbis.
si factis. factis. **Et** tūc. post recōli
ationem. veniēs offeras munus tuum
Gre. Munus non accipit nisi ante di
scordia ab aīo repellat

Dñca. vii. post octauas Penthe.
Euāge. fm Mar. vii.

In illo tempore. Cum turba plurima
esset cum ihesu nec haberēt qd man
ducarēt **Cōuocatis** discipulis ait mi
serior super turbam. qz ecce iam tri
duo sustinēt me. nec habēt qd man
ducent. **Et** si dimisero eos ieiunos in
domum suam. deficiēt i via. **Quidā**
enim ex eis de lōge venerūt. **Et** tūc
runt ei discipuli sui. **Vnde** isto s pote
rit hic quis saturati panibus in solli
tudine. **Et** interrogauit eos. quot pa
nes habetis qui dixerūt septem. **Et**
precepit turbe discumbere super ter
ram. **Et** accipiēs septem panes gra
tias agēs. fregit. et dabat discipulis
suis vt apponerent et apposuerūt tur
be. **Et** habebāt pisciculos paucos.
et ipsos benedixit et iussit apponi et
manducauerūt et saturati sūt. **Et** su
stulerunt quod superauerat de frag
mentis septem sportas **Erant** autē
qui māducauerāt quasi quatuor mi
lia. et dimisit eos

Postilla

Quoniam turba plurima esset cū ihe
su et c. **Mar. vii.** **Mat. xv.** **Lu**
ca. ix. **Jo. vi.** **Historia** huius euāgelij
facta est Anno xpi. xxxij. xij. kal. iu
lij. sabbato. luna. xij. inditione. v.
Ante initium illius euāgelij scribitur
Mat. xv. qz accesserūt ad ihesum tur
be multe habētes secum multos clau
dos. cecos. debiles. et alios infirmos
multos et piecerūt eos ad pedes eius
et curauit eos ita vt turbe mirarent

Videntes autem multos loquentes. claudos ambulantes. et cecos videntes magnificabant deum isrl. ergo dicit euangelium hodiernum. Cum turba plurima esset cum ihesu. nec haberent quod manducaret. Nec turba sequebatur dominum ihesum propter verborum suorum dulcedinem et propter infirmorum sanationem. convocatisque discipulis ait. misereor super turbam. **Ly.** hoc predixit discipulus ut ipsos induceret ad pietatem. Qui iam triduo sustinebat me **Ly.** quia tantum afficiebantur ad doctrinam christi audiendam et videndum eius miracula. quod per tres dies non redierat ad loca propria. manentes cum christo in loco deserto et sub diuo. ex quo patet eorum deuotio. **Nec** habent quod manducet **Ly.** quia cibaria que de domibus suis apportabant iam erant consumpta. **Idcirco** nec prima die nec secunda die hoc miraculum fecit. tum quia alimenta habebant. tum quia magis apparuit tunc hoc miraculum quando eis victus omnino defuit. **Et** si dimisero eos ieiunos in domum suam deficiet in via. Quidam enim ex eis de longe ad deum venerunt. **Iaco.** Illi de longe veniunt qui de peccatis se ad deum conuertunt. **Vnde** ps. cxiij. Longe a peccatoribus salus et cetera. **Et** responderunt ei discipuli sui. unde istos poterit hic quis saturare panibus in solitudine. quasi diceret. locus iste desertus et velle multum distant. ideo non possumus habere ad satiationem tantam multitudinem populi et tam famelicam. **Et** interrogavit eos quot panes habetis. qui dixerunt septem. quod erat quasi nihil respectu tantae multitudinis **Hemi.** Non interrogat dominus quasi nesciens quot panes haberet sed ad hoc ut cum responderet septem quo pauciores diceret panes eo magis miraculum diffamaret et

non fieret. **Et** precepit turbe discubere super terram. et accipiens septem panes gratias agens fregit. **Multipli-**cauit autem christus panes. **Primo** benedicendo. per quod instruimur quod ab ubi benedicere debemus. **Secundo** frangendo. ad innuendum quod in nostris conuiuijs pauperibus panem frangere debemus. **Tercio** gratias agendo ad innuendum quod in nostris refectionibus gratias agere debemus. unde **Remigius** super **Mat.** In eo quod gratias egit nobis reliquit exemplum ut de omnibus donis bonis celitus collatis gratias referamus. **Et** dabat discipulis suis ut apponerent. et apposuerunt turbe. **Vnde** **Beda** quod dominus discipulis dedit panes ut apponerent turbe. designat quod spiritualis scientie dona tribuit apostolis et per eorum ministerium voluit ecclesie vite cibaria distribui. **Et** habebat paucos pisciculos quos similiter benedixit et iussit apponi. **Vnde** notandum quod dominus dedit eis panes. et panis est ab ubi quo sustentatur vita. et significat verbum dei. et dedit eis pisces ad conimentum cibi. per quos significant exempla. et ita dominus designauit quod panis. id est. verbo dei addendum est conimentum boni exempli. magis enim suadent exempla quam verba. et sustulerunt quod superauerat de fragmentis septem sportas. **Iaco.** voluit autem christus ut colligerent fragmenta. **Primo** propter exemplum. **In** hoc datur nobis exemplum ut ea que nobis supersunt. relecta ea que nobis ieiunando subtrahimus. pauperibus erogemus. unde **Aug.** De tuo ieiunio famemes pauperis saties. **Secundo** propter documentum ut ex hoc instruamur. quod illis que sunt misericordes pauperibus temporalia multiplicant. hoc patet in **pe. xviij.** In vidua que helia paupis cui dominus farinam multiplicauit et oleum. **Erant** autem que manducauerunt quasi. m. milia. scilicet viri. exceptis

mullerib⁹ ⁊ puillis . qui in lege non
numerabant . ⁊ dimisit eos : scz redi
re ad ppria . Circa pñs euāgelii vbi
dicit . **A**ccepit ihesus septem panes .
Est diligēter notādū qd hęc refectio
differt ab illa de quinqz panib⁹ ordo
accis ⁊ duob⁹ piscib⁹ . quā pñs Jo.
in euāgelio suo pñtū ad sex **P**rimo
qz ibi fuerūt quinqz panes . hic vero
septem . **S**ecūdo qz ibi fuerunt ordea
cei . isti vero triticeī . **T**ercio qz fuerūt
ibi duo pisces soluz . hic vero plures
licet pauci ⁊ pui . **Q**uarto qz ibi sede
rūt super fenū . isti vero super terrā .
Quinto qz ibi fuerunt quinqz milia
hominū ad manducādū . hic vero q
tuor milia **S**exto qz de illis duodecim
cophimi fragmentoz fuerūt eleuat
hic autem septem spote fuerunt ele
uate plene .

Dñca . viij . post octauas **P**etle .

Euāge . fm **M**ath . viij .

In illo tempore . d . i . d . s . **A**ttēdite a
falsis pphetis . qui veniūt ad vōs i re
stimētis ouium **I**ntrīsec⁹ autem sūt
lupi rapaces . a fructib⁹ eorū cogno
scetis eos . **N**unq̄ colligūt de spmīs
vvas aut de tribulis ficiis . **S**ic oīs ar
bor bona fruct⁹ bonos facit . **M**ala au
tem arbor fruct⁹ malos facit . **N**ō p̄t
arbor bona fruct⁹ malos facere . neqz
arbor mala fruct⁹ bonos facere . **O**m
nis arbor que nō facit fructū bonum
excideē ⁊ in ignem mitteē . **I**gitur ex
fructib⁹ eorum agnosceētis eos **N**on
omnis qui dicit mihi domine . dñe . i
trabit in regnū celoz sed qui facit
volūtatem patris mei qui in celis ē
ipse intrabit in regnum celoz

Attēdite a falsis **P**ostilla .

Aphetis ⁊ c . **M**ath . viij . **L**u . vi .

Historia hui⁹ euāgelij . facta ē **A**nno
xpi . xxxi . ij . p̄d⁹ iulij . feria . v . luna .
xvi . inditiōe . iij . **A**n̄te iniciū pñtis
euāgelij scribit sanct⁹ **M**at . in eodē

ea . qd xps dixit discipul⁹ suis **O**mnia
quecūqz vultis vt faciāt vobis hoies
et vōs facite eis **S**imiliter hęc est em
lex ⁊ pphete . **I**ntrate per angustam
portam . qz lata est porta ⁊ spāiosa
via q̄ ducit ad perditionem . ⁊ multi
sūt qui intrāt per illam . q̄ angusta
porta ⁊ arcta via q̄ ducit ad vitam ⁊
pauci sūt qui inueniūt eam . **E**t post
modum statim sequit⁹ euāgelium ho
diernū . attēdite a falsis pphetis . in
hoc euāgelio docz domin⁹ fideles su
os sibi diligēter cauere a falsis pph
etis ⁊ peruersis xpianis . qui verbis
confitent⁹ deum ⁊ factis negāt . ergo
dicit . **A**ttēdite . i . diligēter cauete . a
falsis pphetis **C**or . i . a deceptorib⁹ . he
reticis . ypocritis . ⁊ a falsis xpianis
et hui⁹i . **E**t hoc ideo ne tales corrup
ta vita sua ⁊ malis morib⁹ fideles al
liciat ad mala ⁊ singulariter amonet
eos cauere sibi ab ypocritis dices . q̄
veniūt ad vōs in vestimētis ouium . i .
sub simulatiōe exterioris sanctitatis
• **E**t intrīsec⁹ autem sūt lupi rapa
ces . qz interiorius sūt pleni malo simu
lantes exteriorē sanctitatem . prop
ter inanem gloriam ⁊ mundanā lau
dem . aut propter temporalia aliqua
dum aliorum damno . **A** fructib⁹ eo
rum . id est operib⁹ . agnosceētis eos
scilicet finaliter . **Q**uia ypocrite ⁊ he
retici diu latere nō possunt quin eru
pant in aliquo signo per quod se pro
dant . **Q**uia sicut nunq̄ vel vix potest
ignis abscondi qd fumum non emit
tat . **S**ic violator vix potest diu late
re quin signo verborel opere seipsum
ostendat . **N**unquid colligunt de spi
ritu vvas . id est opera iusticie . aut d
tribulis ficiis . id est humilis cōuersa
tionis ad deum . **S**ic omnis arbor bo
na . id est homo habens bonam volū
tatem . bonos fructus facit . **L**y . quia
talīs vt sic semper facit opera bona .

unde Orige. arbor bona est bonus ho-
mo habens bonam voluntatem. radi-
ces sunt cogitationes. folia verba. fru-
ctus opera. **N**otandum quod homo bonus
potest bonam voluntatem deserere. et
sic mala arbor fieri. Verbi gratia. Ju-
das quod in vocatione apostolica per-
mansit. bona arbor fuit. et postmodum
malum fructum protulit quando christum
tradidit. **M**agdalena in primis mala
arbor fuit quando peccauit. et post-
modum bona arbor quando penituit.
et sic tunc bonum fructum protulit. Om-
nis arbor que non facit fructum bonum
excidet. **C**or. a consortio omnium bea-
torum quod est grauissimum in damna-
tis supplicium. et in ignem mittet. scilicet
gehene. **C**ri. Due sunt pene excidi et in
ignem mitti. Igitur ex fructibus eorum
cognoscetis eos. scilicet in futuro. **Q**ua-
uis heretici et hypocrite et falsi christiani
in hoc seculo quandoque non plene cog-
noscant. tamen peracto presenti seculo
ex fructibus. id est ex finalibus eorum pri-
mis et retributionibus manifeste cog-
noscuntur quales fuerunt. **N**on omnia
qui dicunt mihi domine domine intra-
bit in regnum celorum. **S**emel dicit
qui credit corde. **H**is qui etiam fide
confiteantur ore. sed non opere. **E**t talis non
intrabit in regnum celorum. sed qui
facit voluntatem patris mei qui in ce-
lis est. id est qui habet veram fidem christi in
corde et eadem confiteantur ore. **E**t cum hoc
operatur opera ad fidem pertinentia et
maxime qui seruat mandata dei. **T**al-
is dicitur de domine. et talis facit volun-
tatem dei. et sic consequenter. **I**pse intra-
bit in regnum celorum. **v**t. **M**atth.
xix. **S**i vis ad vitam ingredi serua man-
data. **C**irca presens euangelium ubi
dicit. **O**mnis arbor bona bonos fructus
facit. **N**otandum quod hugo de prato dicit
quod opus virtutis dicitur bonum propter quin-
que. **P**rimo quod est a bono scilicet deo. hoc per

quia ipse est optimum bonum et sum-
mum bonum. **v**t patet **I**sa. xxxvi. **O**m-
nia opera nostra operatur es in nobis
domine. **O**pera mala sunt a diabolo in-
stigante et a mala voluntate operantis
vt patet **I**oh. viii. **M**endax est et pa-
ter eius. **S**ecundo quod procedit de loco
bono. scilicet de celo. **v**t. **J**acobi. p. **O**m-
ne datum optimum et omne donum
perfectum desursum est et ceterum. **I**tem pro-
cedit de corde bono. **v**t patet **M**at-
th. xii. **B**onus homo de bono thesauro cor-
dis sui profert bonum. **M**alum autem
opus de malo procedit. scilicet de regione
demonum. de concupiscentia carnis. et
de malicia mundi. **v**t patet. p. **I**o. v.
totus mundus in maligno positus est.
Tercio quia facit hominem bonum.
Nihil enim est quod facit hominem bo-
num nisi opus virtutis neque dignitas
neque diuitie. neque scientia. neque aliquid
aliud. **v**nde **A**risto. secundo ethicorum.
Virtus est que habentem bonum fa-
cit et opus eius laudabile reddit. **M**a-
lum autem opus hominem malum fa-
cit. qui tamen naturaliter bonus est
vt patet **O**see. ix. **F**acti sunt abhomi-
nabiles. sicut ea que dilexerunt. **Q**uar-
to bonum opus omnibus placet et sa-
pit habentibus rectum et non infectum
gustum. **N**am bonum est quod omnes ho-
mines appetunt. **v**nde **B**oetius. de consolati-
one philosophie. **M**entibus hominum
naturaliter inserta est cupiditas ve-
ri boni et ceterum. **E**tiam ipsis malis bonum
opus videtur bonum quoniam interdum
propter corruptionem gustus non sapiat
ipsis malis. **v**nde patet quod bonum opus
deo et hominibus placet. **v**t patet **E**c-
clesiastica quadragesimo quinto. **H**ic
lectus deo et hominibus moyses quod scilicet bo-
nus erat et ceterum. **M**alum autem quasi omnibus di-
splicet. ac etiam ipsis malis quando ratione
vtuntur et redeunt ad seipsos. **Q**uinto quod
ad locum bonum ducit. id est ad celum que locum

beatorū . vt; **Matth. xxv.** Venite be-
nedicti patris mei possidete . et c. ma-
la autem opera ad malum locum du-
cunt scz ad infernū . vt; **Lu. xvi.** Mor-
tuus est diues et sepultus in inferno .
vnde etiam **Mat. xxv.** Ite maledicti
in ignem eternū .

Dominica . ix . post octauas Pen-
the . Euāge . fm **Lu. xvi.**

In illo tempore . Dixit ihesus discipul-
suis parabolam hanc . Homo quidā erat
diues qui habebat villicum . Et hic
diffamat⁹ est apud illum qsi dissipas-
set hñā ipsi⁹ . et vocauit eum et ait il-
li . Quid hoc audio de te . Redde ratio-
nem villicationis tue . Jam enim nō
poteris villicare . Ait autem villicus
intra se . quid faciam . qz dñs me⁹ au-
fert a me villicationē . fodere non va-
leo . medicare erubescō . Scio quid fa-
ciam . vt cum amotus fuero a villica-
tione . recipiāt me in domos suas . Cō-
uocatis itaqz singulis debitorib⁹ dñi
sui . dicebat . pmo . quātum debes do-
mino meo . at ille ait centum cados
olei . Dixitqz illi . accipe cautionē tuā
et sede cito scribe quinquaginta . Deim
de alio dixit . Tu vero quātum debes
Qui ait centum choros tritici . ait illi
accipe litteras tuas et scribe octuagi-
ta . Et laudauit domin⁹ villicum in i-
quitatis qz prudēter fecissz . qz filij hu-
ius seculi prudentiores filijs lucis in ge-
neratione sua sūt . Et ego vob⁹ dico .
Facite vobis amicos de māmōna iniqui-
tatis . vt cum defeceritis recipiāt vos
in eterna tabernacula . **Postilla**

Homo quidam erat diues qz c .
Lu. xvi. Historia hui⁹ euāgelij
facta ē Anno xpi . xxxij . v . kal . octo-
bris dñica . luna . xij . inditiōe . v . An
iniciū illi⁹ euāgelij scribit sanctus
Lu. de filio pdigo qui dissipauit om-
nem substantiam suā viuēdo luxurio-
se . Et postmodum cepit egere et cupi-

ebat implere vētrē suū de filiquis qz
pora manducabāt et nemo illi dabat
qui surgēs venit ad patrē suū dicens
Pater peccauī in celū et coram te . iā
nō sum dign⁹ vocari filius tu⁹ . Qūto
pater cum gaudio suscepit eū et fecit
cōuiuū solemne dicens . Hic fili⁹ me⁹
mortu⁹ erat et reuixit . perierat et in-
uent⁹ est . Hoc euāgelium legiē in q
dragēsimā sabbato ante dominicā .
Oculi mei . Tūc p⁹ modū statim seq-
tur euāgelium hodiernū . Homo qui-
dam . **Ly. i.** ipse de⁹ p nobis humana-
tus . erat diues . qz ipsi⁹ sūt celum et
terra et omnia in eis cōtenta . vñ ps .
xxij . Dñm est terra et plenitudo eius
orbis terrarū et vniuersi qui habitāt
in ea . qui hēbat villicum **Ly. i.** dispē-
satozem cui tradidit bona sua ad di-
spensandū . Et sic quilibet homo est
villic⁹ dei . eo qz deus cuiuslibet hominī
cōmittit gubernādas et ad volūtātē
domini sui dispēsādas triplices res
scz res temporales corp⁹ et animā et
hoc est cōtra illos qui dicunt . Ego sū
domin⁹ omnīū facultatū mearū . vñ
Ambro. Bona hominis nō sūt que se-
cum ferre nō potest . hic diffamatus
est apud illum qsi dissipasset bona il-
lius . qd frequēter cōtingit quando
quis male vtiē his que ei a deo cōmis-
sa sūt . scz expēdēdo in supbia . i . cra-
pula . in luxuria et sic de alijs . vel vi-
res sui corpis in peccatis cōsumit . et
vocauit illum . **Cor.** vocat dominus
quēlibet hōiem inspirationib⁹ interi-
us . pōicationib⁹ exterius bñficijs .
flagellis et incutiēdo terrorem extre-
mi iudicii et timorē eterne damnatio-
nis . Et ait illi quid hoc audio de te .
q . d . est ne hoc verum dissipasti tēpo-
ralia . inquinasti corp⁹ et animam in
peccatis tuis occidisti . redde rationē
villicationis tue . quod erit in morte
hominis . Tūc enī oportet hominem

reddere rationem de omnibus sibi commissis usque ad ultimum quodratem. **A**it autem villicus intra se. **Q**uid faciam. **S**ic pater intra se cogitare debet. quod faciam ut eternam damnationem evadam. quia dominus auferet a me villicationem. id est dispensationem omnium rerum mihi commissarum. quia tunc amplius non erit tempus merendi neque penitendi. **S**ed et non valeo. medicare erubesco. **C**onsiderandum est quod in alia vita homo non potest bona operari quibus mereatur et iuvetur ad gloriam. **N**ec potest mendicare. id est oratio obtinere tunc veniam peccatorum aut augmentum glorie. quia tempus penitentis vite. compatitur estati. **A**lia vero vita seculi futura est similis hyemi quia homo hic seminat ibi et metet. **S**cio quid faciam ut cum amotus fuero a villicatione. id est cum per mortem sub tractus fuero a presenti vita in qua potest homo mereri et demereri. recipiant me in domos suas. id est per eorum suffragia et merita recipiant in vitam beatam. in regnum celorum. que domus pauperum est. ut **Mat. v. beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum.** **C**onvocatis singulis **Cor. i. singulatim.** debitoribus domini sui. **S**ingulatim eos alloquens ut quilibet reputaret sibi factum beneficium speciale. **R**esciēs quod alii etiam facta est relaxatio. **S**ecundo ne indignaretur aliquis ipsorum quia plus remitteret alii quam sibi. **N**ec relaxat totum ut magis lateret dominum suum. **D**icebat primo quantum debes domino meo. et respondit centum cados olei. **S**eda. **C**ados grece est amphora latine continens tres vinas. **D**ixit illi accipe cautionem tuam. **Cor.** **C**autio est instrumentum quod ad cautelam de contractu debiti propria manu scriptum est. quod alio nomine dicitur cyrogphum. et sedē cito scribe quinquaginta et sic dimidia partem annualium red-

ditum ei dimisit. deinde alio dixit. **Tu** quantum debes. qui ait centum choros tritici. **Cor.** chorus triginta modios implevit. **E**t chorus est mensura aridorum cados liquidorum. ait illi accipe litteras tuas et sedē et scribe octuaginta. **Cor.** et sic quintam partem debitorum dimisit ei. **P**reciosus est autem oleum quam triticum sustentamentum. ideo preponit debitores olei debitori tritici. laudavit autem dominus villicum iniquitatis. id est villicum iniquum. **V**illicus fuit iniquus duplici iniquitate. **P**rimo quia bona domini sui dissipavit. **S**ecundo quia de residuo furatus est. laudavit eum non simpliciter sed secundum quod quod dicitur glofa. **N**on laudavit eum de fraude sed de prudentia. quia sibi providit in posterum. quia filii huius seculi. **L. i. hōies** temporalibus intenti. prudentiores. id est magis astuti et servidi sunt in temporalibus negociis agendis. quam filii lucas. id est quam homines spiritualibus deputati. sicut in negociis spiritualibus. et hoc videmus ad sensum frequenter accidere. cuius una ratio est corruptio nature. propter quam homo prior est ad malum quam ad bonum. **A**lia ratio est quia bona temporalia sunt penitentia. et ideo fortius movetur animus. quia secundum **A**risto. prius obiectum movet sensum. **E**t ego dico vobis. **H**ic dominus parabolam istam adaptat ad nostras eruditiones et salutem et ad elemosinarum largitionem. **F**acite vobis amicos. id est pauperes et bonos homines et etiam sanctos angelos. de mammona iniquitatis. **M**ammon est demon temptans de divitiis male acquirendis. **D**icunt autem divitie mammona iniquitatis quia frequenter ad iniquitates inducunt. quia faciunt hominem superbire. inebriari. luxuriari. ludere et cetera. unde **Aug. Omnis divites.** aut est iniquus. aut heres iniquitatis. **I**tem quia raro sine peccato acquiruntur. **U**nde apostolus. **Q**ui voluit

diuites fieri inciderunt in laqueos dyabolici. **I**tem quia inequaliter possident ab hominibus. Nam unus in ipsis abundat. et alius parum aut nihil de ipsis habet. ut cum defeceritis **Ly. i.** in via per mortem. recipiat vos in eterna tabernacula. id est per sua merita et suffragia impetret apud deum finaliter recipi in vitam eternam. unde Circa primum euangelium ubi dicit. **F**acite vobis amicos de mammona iniquitatis. Notandum quod quatuor modis possumus nobis facere amicos cum rebus temporalibus. Primo cum integre restituatur hereditas ea que per rapinam vel per furtum male habitata sunt. Et humiliter petere remissionem de iniuria eis illata. differendo restitutionem. Secundo cum ignorat cui restituatur et tunc de consilio confessoris pauperibus eroget. Tercio cum aliquis contra institutionem ecclesie lucratur. ut laborando diebus festiuis. vel aliter. ita tamen quod non teneat ad restitutionem ut est lucrum de iure tercio. Tunc enim facienda est medicina unde facta sunt vulnera. Et danda est de hoc elemosina pauperibus. Quarto faciendi sunt amici de diuitiis que inique seruantur cum nimia tenacitate. Potest enim quis damnari eo quod non dat sua. ut **Mat. xxv.** Discedite a me maledicti in ignem eternum. Esuriui et non dedistis mihi manducare. Unde diues epulo danna tus est. quia non dedit sua. ut patet **Luce. decimosexto.**

Dominica decima post octauas Penthe. Euan. secundum **Lu. xix.**

In illo tempore. Cum appropinquaret ihesus iherusalem. videns ciuitatem fleuit super illam dicens. Quia si cognouisses et tu. Et quidem in hac die tua que ad pacem tibi. nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Quia veniet dies in die et accumbent tibi. et coangustabunt te un-

de. et ad terram prosternent te. et filios tuos qui in te sunt. Et non relinquent in te lapidem super lapidem eo quod non cognoueris tempus visitationis tue. Et ingressus in templum cepit enecere vendentes et ementes dicens illis. Scriptum est. Quia domus mea domus orationis est. Vos autem fecistis illam speluncam latronum. Et erat quotidie docans in templo.

Postilla

Quoniam appropinquaret ihesus. et c. **Lu. xix.** Historia huius euangelii facta est Anno christi. xxxix. xix. kal. aprilis. dominica palmarum. luna. x. indictione vi. Ante initium illius euangelii scribit sanctus **Lu.** in eodem capitulo. quod dominus ihesus cum in die palmarum appropinquaret ad descensum montis oliueti. ceperunt turbe descendentium gaudentes laudare deum voce magna super omnibus quas viderant virtutibus dicens. Benedictus qui venit in nomine domini. pax in celo. et gloria in excelsis. Et quidam phariseorum de turbis dixerunt ad illum. Magister increpa discipulos tuos. Quibus ipse ait. dico si tacebunt lapides clamabunt. Tunc sequitur euangelium hodiernum. cum appropinquaret ihesus iherusalem. **Ly.** non solum corporis gressu. sed etiam compassionis affectu. videns ciuitatem. scilicet iherusalem in qua diu viguerat cultus diuinus. fleuit super illam **Lyra.** scilicet fletu compassionis. Tum propter mala presentia que ibi multiplicata fuerunt. Tum propter mala penae que futura imminabant. Notandum quod christus quater fleuit. Primo in natiuitate. ut patet Sapientie septimo. Primam vocem similem omnibus emisit plorans. Unde etiam canitur. **P**agit infans inter arta positus presepia. Secundo in lazari resurrectione. Tercio super ciuitatem iherusalem in die palmarum sicut euangelium hodiernum dicit. Quarto in sua passione.

ut; **Deb. v.** Cum clamore valido &
lacrimis exaudit⁹ est. qz si cognouit
ses **Gor.** scz ruinā & subuersionem q
tibi imminet. & tu. supple fletes. & q
dem i hac die tua. scz pspira in q fa
cis volūtatem tuā. q ad pacem tibi.
scz modico tpe duraturam. **Et** ideo
nunc gaudes qz imminētia nō vides.
Nūc autem abscondita sūt ab oculis
tuis. scz mala q futura sūt tibi. qz ve
niēt dies in te & circumdabūt te mi
mia tui. **Gor.** scz pncipes romani cū
exercitu valde forti. vallo. ad litterā
qz tres aggeres dicuntē romani fecit
se circa iherusalē capiēdam. & coan
gustabūt te vndiqz. scz cludēdo &
prohibēdo introitum & exitum & in
troductionē victualū & armorū. vñ
ioseph dicit q p angustia famis mu
lieres pueros pncipios comederūt. &
ad terram psterneēt te. **Capta** em a
uitatē turres & muros diruerūt & cū
cta edifica eiecerūt ad terram. **Et** fi
lios tuos qui in te sūt. **Gor. i.** habita
tores tuos aliquos occidēdo aliquos
captiuādo. & nō relinquet in te lapi
dem sup lapidem. scz fundit⁹ euertē
do hoc iam patz ad oculum. qz sepul
crum xpī qd olim eāt extra ciuitatē
iam est in medio ciuitatis. eo q nō
cognoueris temp⁹ visitationis tue.
scz quo creator oīm per incarnatōis
mysterium & per pōicationis officium
te visitare dignat⁹ est quē nō recepi
sti sed vsqz ad mortem persecut⁹ fui
sti. **Scēdum** q misericors de⁹ nō sta
tim punit hōies cum peccāt sed plon
gat ipsis vitam ppter emēdam. **Si**
cut homo cū videt foramen in sotula
rib⁹ vel in vestimētis suis non statim
eos pnat. sed facit eos refici quo vs
qz nō sit ampli⁹ spes de repatiōe ip
sorū. **Sic** dñs ihesus xps non statim pu
niūt iherusalem sed p qdragintaqu
os ānos ptraxit. sed qz inuenit eam

incorrigibilē. tūc pmisit eum destruī
a romanis pncipib⁹ scz tyto & vespā
siano. **Et** ingressus in templū. & hoc
ppter nrām instructionē. vñ **Cri.**
Tu xpī imitator fact⁹. cum ingress⁹
fueris aliq⁹ ciuitatē ante oēm actum
ad ecclesiā curras. qz ppiūm boni
filij est vt veniens pmo currat ad do
mū patris. cepit enccere vendētes &
emētes. **Ly.** Nam sacerdotes ppter
cupiditatē & auariciā suā in pmo
atrio templi fecerunt tria loca vena
lia vt adueniētes si non haberēt qd
offerrēt inuenirēt ibi ad emēdum.
et si aliqui nō haberēt vñde emerēt
posuerūt ibi nūmularios a quib⁹ ac
qperēt mutuo pecūiam. **Sed** qrit h
quate nō restiterūt xpō. **Respondet**
Ly. q ex oculis eius & facie exibat q
dam fulgur terrēs eos ita q non au
debāt resistere sicut & iam i voce sua
terruit eos qui veniebāt ad capien
dum eum qui cū audirēt ipsum dice
tem. ego sum. abierūt retrorsū & ce
derūt in terrā. vt habet **Jo. xviij.**
In volūtate xpī erat ostēdere infirmi
tatem assumptā. & etiam sue diuini
tatis vrtutem. dicēs illis: scriptū est
em. **Isa. lvi.** dom⁹ mea. **Gor. i.** meo
cultui dedicata. **In** quib⁹ verbis ostē
dit se esse deum. qz templū soli⁹ dei ē
. dom⁹ orationis est. nō dom⁹ nego
tiatōis nō vane locutionis. nō specta
culorū. **Et** ideo dī **Aug.** in regula in
oratorio. nemo aliquid agat nisi ad
qd factū est vñ & nomē accepit. vos
autem fecistis illam spelūcam latro
num. qz ipsi nō curabāt de cultu dei
sed de excoiatione ppli p astucias exq
fitas. **Spelūca** aut latronū dī esse lo
cus vbi spolia q rapiunt ponūtur &
hoc fecerūt sacerdotes de templo vt
iā dictū ē. & erat docēs quotidie i te
plo. vñ **Gie.** Redēptor noster nec in
dignis nec ingtis pōicationis verba

subtrahit. In hoc dat nobis exemplū
pōicādi. Rotāndum q̄ illi ad quos p
tinet vt pōicēt frequēter debēt pōi
care et qui hoc negligūt multas am
nationes q̄ habent in sacris sc̄pturis
fm̄ Vūlhelmū incurrūt. vnde **Ezech**
xxij. Si dicēte me ad impium. impia
morte morieris et nō nūciaueris nec
locut⁹ fueris vt se custodiat impius
a via sua ipse impius i impietate sua
moriet⁹ sanguinem eius de manu tua
requiram. vñ **Isa. vi.** Ve mihi q̄ ta
cui. q̄ vie pollut⁹ labijs ego sum **Ite**
p. ad **Corin. ix.** Ve mihi est si nō euā
gelisauero vob. **T** Circa p̄ns euāge
lium vbi d̄r. **Vidēs** ihesus ciuitatē fle
uit sup̄ eam. Rotāndum q̄ vt ex sc̄p
tura haberi potest q̄ruplex ē flet⁹
xp̄i. qui s̄gt q̄ruplicē fletum quem
in hac vita habere debem⁹. **Prim⁹** ē
flet⁹ infantie sicut d̄ xp̄o camē. vagit
infans inter arta posit⁹ p̄sepia. vnde
Sap. viij. simitem vocē omnib⁹ emisi
plorās qui significat fletum quem de
bemus habere pro incolatu p̄ntis mi
serie. vnde **Aug.** Puer q̄ nascit⁹ a plo
ratu incipit nec videre potest statim
nat⁹ plorat p̄plexia sue calamitatis.
Secūdo est flet⁹ quo fleuit sup̄ laz a
rum ad vitam eum reuocādo q̄ signi
ficat fletum quem habere debem⁹ p
patrie dilatione. vnde **ps. cxix.** **Peu**
mihi q̄ incolat⁹ me⁹ plongat⁹ est.
Tercio est flet⁹ quo fleuit sup̄ ciuita
tem iherusalem i die palmarū. qui si
gnificat fletum quem h̄re debem⁹ p
cōpassiōe miserorū. vt **3. Iher. ix.** q̄s
dabit capiti meo aquam et oculis me
is fontē lacrimarū et plorabo die ac no
cte interfectos filie ppli mei. vñ et az
ij. ad **Cor. ix.** Quis infirmat⁹ et ego
nō infirmor quis sc̄d aliat⁹ et ego nō
vror. **Quart⁹** est fletus quo fleuit in
cruce. vt **ad Heb. v.** Cum clamore
valido et lacrimis offerēs exaudit⁹ ē

p sua reuerētia. qui significat fletus
quem h̄re debem⁹ in cruce p̄mitētie
ex op̄tione pctōr. Vnde **ps. vi.** La
ualo p singulas noctes lectus meū. i.
cor meum et facie aie mee. Sic fleuit
et lauit magdalena et mūdāta ē **Lu.**
vij. Sic fleuit et lauit petr⁹ pctū suū.
vt p̄ **Luce. xxij.** egressus foras fleuit
amare.

T Om̄ica. xi. post octauas **Pētheco.**
Euā. fm̄ **Lu. xvij.**

In illo tempore. dixit. i. ad quosdā q̄
in se cōfidebant tanq̄ iusti. et asperne
bant ceteros patolam istam. Duo ho
mines ascēdebāt in templum vt ora
rēt vn⁹ pharise⁹ et alter publican⁹.
Pharise⁹ stās h̄c apud se orabat. de
us grās ago tibi. q̄ nō sum sicut cete
ri hoim. raptōres. iniusti. et adulteri
velut etiā hic publican⁹. **Ieiuno** bis
in sabbato. decias do oim q̄ possideo
Et publican⁹ a longe stans nolebat
nec oculos ad celum leuare: sed pau
tiebat pct⁹ suū dicēs **De⁹** p̄pici⁹ esto
mihi pctōri. **Amē** dico vob descende
hic iustificat⁹ in domū suam q̄ ois q̄
se exaltat humiliabit⁹. et q̄ se humiliat
exaltabitur.

Postilla

Dixit ihesus ad quosdā qui et.
Luce. xvij. **H**istoriā hui⁹ euan
gelij dixit domin⁹ anno eius. xxxij.
kal. aplis. dominica. luna. x. indicti
one. vi. **A**nte iniciū illius euangelij
scribit sanct⁹ **Lucas** in eodem ca. q̄
xp̄us dixit parabolam istam. **Iudex** q̄
dam erat in qaadam ciuitate qui de
um nō timebat et hominem non reue
rebat⁹. **Vidua** autē qdā erat in ciuita
te illa et veniebat ad eum dicēs vindi
ca me de aduersario meo et nolebat
p̄r multū tps. **P**ost hoc dixit itra se
et si deū non timeo nec h̄p̄ez reuere
or. tñ q̄ molesta est mihi h̄c vidua
vindicalo illā sc̄z faciēdo ei iusticiā.

ne in nouissimo veniens suggillet me
i. suffocet me tediosis clamorib⁹ **Lu**
can⁹. **Ite** suggillare. i. suffocare strā
gulare cōdemnare. **Tunc** postmodū
sequit̃ euāgelium hodiernum. dixit
ihesus ad quosdā qui in se cōfidebant
i. suis meritis. tanq̃ iusti. cum tñ in
iusti. qz humilitatem uō habebant si
ne q̃ uultus est iust⁹. ⁊ aspernebant̃
ceteros qz non attēdebāt illud **Isa.**
xxxij. **Et** qui spernis nōne ⁊ ip̃e sper
neris. **Duo** homines ascēderūt in tē
plū. **Ly.** qz ad litteram templū erat
in alio situm scz in monte moria. ut
habet̃. **ij. palip. ij.** ut orarent. nō ad
cōfabulādum nō ad mulieres viden
dum. **vn⁹ pharise⁹**. **Cor.** i. apparēs
iust⁹ **Pharisei** em̃ distinguebant̃ ab
alijs in habitu in obseruatijs ⁊ cultu
religionis ppter qd dicti sūt pharisei
i. diuisi ab alijs hoib⁹. ⁊ alter publi
can⁹. i. publicis negocijs int̃tus q̃ de
cōmuni cursu implicat̃ ad pet̃m. pha
rise⁹ stans. **Cor.** ecce supbia cum tñ
debēt flectere genua. vel aliquo alio
modo se inclinare. hec apd se orabat
Ly. **Iste pharise⁹** aprie nō orauit. s̃
magis se iactabat dicens. **Deus** grās
ago tibi. **Cor.** **Vale** incepit iste pha
rise⁹ orationem suā. debuit em̃ inope
re in sui accusationē s̃m illd̃ **Prouer.**
xvij. **Iust⁹** in p̃ncipio accusator ē sui
In medio supplicare ⁊ orare ⁊ i fine
grās agere. sicut facit sacerdos i mis
sa sua. **Primo** em̃ accusat se in gene
rali cōfessione dicēdo. **Cōfiteor.** **Secū**
do deum suppliciter dep̃cat multiplici
orōne. **Et** ultimo deo regit̃ in grā
rūactione. cū dicit **Ite** missa ē. vel be
nedicam⁹ dñō deo grās. qz nō sum
sicut ceteri hoim. q. d. solus iust⁹ sū.
oēs ceteri pctōres. raptōres iusti ⁊
adulteri. **Cor.** raptōres enim sunt q̃
proximoz suoz substātiā rapiūt
Iniusti qui psonas eoz ledūt ⁊ p̃pri

munt. **Adulteri** qui vxores primoz
polluūt. velut etiam hic publican⁹.
quem indicat ⁊ cōdemnat. **Post** hoc
enūerat bona sua dicens. **Ieiuno** bis
in sabbato. i. ebdomada q̃ apd iude
os tota denominabat̃ a sabbato tan
q̃ a die digniori. decimas de omniū
que possideo. **Ly.** pharisei de multis
decimas dabāt ut de mēto de aneto
⁊ de cimino. utz **Mat. xxiij.** ad quos
nō tenebant̃ ut ceteris iustiores appa
rerēt. sed publican⁹ a lōge stās **Ly.**
ecce dei timor q̃si nō esset dign⁹ ad al
tare appropinq̃re. nolebat nec ocu
los ad celū leuare. **Ecce** pudor qz p
pter pctā suā nō audebat celum respi
cere. sed percutiebat pect⁹ suū. **Ecce**
dolor de pctis cōmissis dicens. **De⁹** p
pici⁹ esto mihi pctōri. **Ecce** vera ⁊ pu
ra cōfessio. ⁊ ista iam dicta sufficiunt
ad remissionē peccatoz. ideo sequit̃
amē. i. veraciter. dico vobis descen
dit hic. scz de tēplo dei qd erat in mō
te. iustificat⁹. scz de impio factus iu
stus per grām ⁊ misericordiā dei. qz
deus humilib⁹ dat grām. in domū su
am ab illo. scz phariseo superbo cui⁹
supbia corrūpebat omnia bona opa
eius. vnde **Aug.** **Superbia** etiā bonis
operib⁹ insidiat̃ ut pereāt. qz omnis
qui se exaltat. **Ly.** p superbiam. hūi
liabit̃. per penam. ⁊ qui se humiliat.
per veram cōfessionem peccatoz. ex
altabit̃. in gloria per remunerationē
Sicut enim in statera materiali vna
parte dep̃sa altera eleuat̃ ⁊ ecōuer
so. **Sic** in statera diuine iusticie decre
tum est ut qui eleuant̃ per superbiam
in vita p̃nti deprimant̃ per penam cō
fusibilem in vita futura ⁊ ecōuerso.
Qui sponte humiliantur in presenti
propter deum in futuro ad gloriam
eleuabūtur. **Circa** presens euāgeli
um vbi dicitur. deus p̃picius esto mi
hi peccatori. **Notandum** qz quilibet
p in

petōr debet p posse laborare vt peni
tentiam verā agat in pñti vita. **P**ri
mo ppter acerbitatez ignis purgato
ri. qz ignis ille est idē cum igne infer
nali fm **Tho** de aq. vnde etiam scūs
Gre. in. nñ. dyalogo. xlv. In eodem
igne purgat elect⁹ ⁊ detinet damna
tus. Vnde magister sentē. li. nñ. di.
xliij. ca. vi. Illa pena est gūior oib⁹
alijs. Excedit enim oēm penam vite
pñtis etiam quā passi sūt martires.
De cūdo rōne diuersitatis penar. qz
ibi sūt pene diuerse fm diuersitatez
peccator. est ibi ⁊ penar. modus.
Nam p mensura pñti erit ⁊ plagar.
mod⁹ **Deut**. xxv. Tercio rōne diutur
nitatis. qz ibi ann⁹ pro die opūat.
vnde **Ezech**. nñ. Diem p āno dedi tū
bi. diem scz in pñti tempore p anno
scz in futuro. Quarto rōne infructu
ositatis qz illa pena uō valet ad meri
tum sed solum ad satisfactionem ⁊ ē
inuolutaria. Pena autem in vita p
sentī est volūtaria ⁊ meritoria. Quin
to rōne damnositatis qz qdū aīa ē
in pena caret gloria. **M**odo o retarda
tia glā excedit omnem penam vite
pñtis. ⁊ pñtīm in talib⁹ que nisi es
set adhuc pena illa persoluēda statim
deum viderēt qz tales in gratia mori
unt. ⁊ nihil impedit qñ quis i gratia
dei ab hac vita decedit nisi solutio pe
ne p pñtis p quib⁹ hic non plene sa
tisfacit ⁊ ē. vnde **Dume**. Nunq̃ em a
quoq̃ dei facies videbit donec p pe
nam venialium pñtōz quadzās mini
mus persoluat.

Dñica. xij. post octauas Penthe.
Euā. fm **Mar**. vii.

In illo tempore **Exiēs** ihesus de finib⁹
tūci venit per sydonem ad mare galī
lee inter medios fines decapoleos **E**t
adducunt ei surdum ⁊ mutum ⁊ dep
cabant eum vt imponat illi manum.
et apprehendēs eum de turba seorsū.

misit digitos suos in auriculas eius
⁊ expuēs in terrā tetigit linguā ei⁹.
Et suspiciēs in celum ingemuit. ⁊ ait
Effeta qd est adaperire. **E**t statim
aperte sūt aures eius. ⁊ solutum est
vinculum lingue eius ⁊ loqbat recte
Et pcepit illis nē cui dicerēt. Quāto
autem eis pāpiebat tātomagis pl⁹
pōicabāt. ⁊ eo ampli⁹ admirabant
dicētes **Bene** omnia fecit ⁊ surdos
fecit audire ⁊ mutos loqui.

Postilla

Exiēs ihesus de finib⁹ tūci
venit per sydonem ad. ⁊ ē.
Mar. vii. **Mar**. xv. **D**oc signum
fecit dñs ihesus xps Anno eius. xxxi.
xij. kal. decēbris. feria. v. luna. xvij
indictiōe. nñ. **A**nte incū pñtis euan
gelij scē. san. **Mar**. qz vbiq̃q̃ dñs
ihesus introibat in viros vel i villas
aut in ciuitates i plateis ponebat in
firmos ⁊ depcabant eum vt vel fim
briam vestimēti eius tägerēt ⁊ quot
quot tägerāt eū salui fiebant. **P**ost
modū sequit euāgelium hodiernum.
Exiēs ihesus de finib⁹ tūci venit p sy
donem ad mare galilee **Ly**. **T**yr⁹ ⁊
sydon sūt qdā ciuitates site in terra
pmissionis ppe montē libani. **M**are
galilee. **Ly**. ē qdā lacus p quē trāsīt
iordanis. inter medios fines decapo
leos. vnde **Jaco**. **D**ecapolis est regio
decem vrbium trās iordanem ad ori
entem. ⁊ cum venisset ihesus xps ad
locū illum. adducit ei surdū ⁊ mu
tum. **Ly**. non erat talis a natiuitate
nec ab infirmitate superueniēte sed
a demone ipsum obside. eius audi
tum impediēte ⁊ loquelam. ⁊ dep
cabantur eum vt imponat illi manū
scz vt ipsum sic curaret. per quod oī
tū intelligi. qz aliquando precibus
sanctorum ⁊ etiam bonorum hominū
salus alicui impetratur. **E**t appre
hendens eum de turba seorsum.

Vnde iacob. per qd dat intelligi vt ille qui saluari desiderat. malas societates dimittat. **O**isit digitos suos i auriculas eius. **Lp.** p digitos intelligit gratia spūs sci quam infundit xps in cor pctōis. et expuēs in terram tetigit linguam eius. per saluā sapientia diuina intelligit **Thēo.** Omnia q in ipsi corpe fuerūt. sancta et diuina fuerūt. siue vestimēta eius. siue digiti eius. siue sputum ei. **E**t ideo aliqui curabat per tactū vestimētōz. aliqui per digitum. aliqui per sputum. sicut ptz hic in euāgelio. **E**t suspiciēs in celum per qd docet nos vt sepe ad celū respiciam. qz ibi est amicus noster. auxilium nostrū. et hereditas nostra. ingemuit. qd facere voluit vt ostēderet humane nature veritatē. **I**te. vt ostēderet peccatoribz gemēdi necessitatē. qz qui sanari vult a pctis prius debz ingemere. vt ptz **Ezech.** xvij. **I**n quacūqz hora pctōz igemuerit a c. et ait effeta qd ē adaperire. **L.** ostendēs se rex deum curādo per imperium. et statim aperte sūt aures eius et solutū est vīculū lingue ei. et loquebat recte. **I**aco. **V**īculum lingue tūc solutū est quādo lingua vti ad orationem ad pximi edificatiōez et informatiōē. ad peccati cōfessionē. et ad dei laudem. et pcepit illis ne cui dicerēt. vt vanam gloriā fugiēdam esse doceret. **Q**uāto autē eis p̄cipiebat tāto ampli⁹ p̄dicabāt. vnde **Aug.** p hoc xps volebat pigris ostēdere cū quāto seruiore p̄dicare debēt quibz iubet vt p̄dicēt quādo illi qui phibentur tacere nō poterāt. **Lp.** bñficiat⁹ de bñficijs acceptis debet se gratum ostēdere et benefactorem laudare quū bñfactor hoc nō q̄rat. et eo ampli⁹ ammirabānt. **Lp.** de tāta humilitate dicētes. **B**ñ omnia fecit et surdos fecit audire et mu-

tos loqui. **C**irca p̄ns euāgelii vbi dicit. suspiciēs in celum. **N**otādum qz **H**ugo de prato dicit qz q̄ter legim⁹ ihesum oculos sbleuasse. **P**rimo turbam pastur⁹. vtz **Joh.** vi. **C**um subleuasset oculos ihesus a c. **S**ecundo respōsū legisperito datur⁹. vtz **Lu.** x. **T**ercio surdū et mutum sanatur⁹ sicut ptz in verbis p̄missis **S**uspiciēs in celum. **Q**uarto lazari suscitatur⁹ vtz **Joh.** xi. **V**bi sciēdum qz oculis mētis nostre celum respicere debem⁹ et ad ipsum anhelare. et hoc ppter tria. **P**rimo qz ciuitas nostra est vbi ppe tue manere debem⁹. vtz **Deb.** xij. **N**ō habem⁹ hic manētē ciuitatem sed futuram inquirim⁹. **E**xemplum de illis qui in aliena patria demorantur quō cor ad terram suā ponūt si illic redire intendāt. **A**lias nō habēt ibi cor suū si i terra in q habitāt edificāt et de patria sua ampli⁹ nō cogitāt. **S**ecundo qz ibi est pater noster et mater nostra et frēs et sorores et amici nostri scz xps et beata vgo. et alij sancti qui ampli⁹ nos diligūt qz parētes carnales pueros suos **S**perare etiam debem⁹ qz ibi sint anime p̄decessorū nostrorū qui in fide xpi mortui sūt. **O**mnia ista trahūt desiderii hominis ad celū. **T**ercio qz ibi ē thesaur⁹ noster scz merces op̄z nostrorum et etiam meritum xpi et beate virginis marie oīm electorū in celo existētium q est thesaur⁹ indeficiēs omnem sufficientiā habēs qz nec auferri nec corrumpi potest. **M**agn⁹ autē et p̄ciosus thesaur⁹ multū trahit cor hominis. vtz **Mat.** vi. vbi est thesaurus tu⁹ ibi est et cor tuū.

Dominica. xij. post octauas Penthe. **E**uāgelium. fm **Lucam.** x.

In illo tempore dixit ihesus discipulis suis. **B**eati oculi qui vidēt. que vos videtis.

Dico enim vobis q̄ multi p̄phete ⁊ re-
ges voluerūt videre que vos videtis
et non viderunt ⁊ audire que vos au-
ditis ⁊ non audierūt. Et ecce quidā
legisperit⁹ surrexit ⁊ temptās illum
et dices. Magister quid faciēdo vi-
tam eternam possidebo. At ille dixit
ad eum. In lege quid scriptum est.
quomodo legis Ille respondēs dixit
Diligēs dominum deum tuum. ex to-
to corde tuorex tota anima tuarex oī-
bus virib⁹ tuis rex omni mente tua
Et proximū tuū sic vt teipsum. Dixit
q̄ illi. recte respondisti. Hoc fac ⁊
viues Ille autem volēs seipsum iusti-
ficare dixit ad ihesum. Et quis ē me-
us proxim⁹. Suspiciēs autē in ihesus
dixit. homo quidam descendebat ab
iherusalem in iericho. ⁊ incidit in la-
trones. qui etiam spoliauerūt eum
et plagis impositis abierūt semiuivo
relicto. Accidit autem vt sacerdos q̄-
dam descēderet eadem via. ⁊ viso il-
lo preterit Similiter ⁊ leuita cum es-
set secus locum ⁊ videret illum p̄tā-
fuit. samaritan⁹ autem quidam iter
faciens venit secus eum. Et videns
eum misericor dia mot⁹ est. Et appro-
pians alligauit vulnera eius infun-
dens oleum ⁊ vinum. Et imponēs in-
iumentum suū. duxit ad stabulum ⁊
curam eius egit. Et altera die protu-
lit duos denarios ⁊ dedit stabulario
et ait. Curam illi⁹ habe. Et q̄cūq̄
supererogaueris ego cum rediero
reddam tibi. Quis horū trium videt
tibi p̄xim⁹ fuisse illi qui incidit in la-
trones At ille dixit. Qui fecit miseri-
cordiam in illum Et ait ihesus illi va-
de ⁊ fac similiter.

Postilla

Beati oculi qui videt que vos vi-
detis. Lu. x. Mat. xij. Ante ini-
cium illi⁹ euangelij scribit sanct⁹ Lu-
cas q̄ x̄ps dixit discipulis suis. q̄ vos

audit me audit. ⁊ q̄ vos spernit me
spernit. Et conuersus ad discipulos
suos dixit. Beati oculi qui videt. Iy.
scz non solum humanitatem x̄pi ⁊ fa-
cta exteriora cōspiciēdo: sed virtutē
diuinitatis latentem intelligēdo: que
vos videtis. Cor. viderūt enim apli
gratiosam presentiam domini nostri
ihesu x̄pi in assumpta humanitate. ⁊
crediderūt eum verum deum ⁊ homi-
nem ergo dicti sūt beati. Sed iudei:
pharisei: capphas: ⁊ herodes: ⁊ pila-
tus: solum viderūt foris x̄pi humani-
tatem: sed nō cognouerūt eius deita-
tem ergo non sunt dicti beati. vnde
Iheronim⁹ in omel. Illorum oculos
beatos dixit qui hominem videntes
deum crediderūt. Vbi notandum q̄
si beati fuerunt oculi qui viderūt cri-
stum ⁊ crediderūt eum deum multo
beatiores sunt qui non viderunt chri-
stum in humanitate tamen credide-
runt ipsum verum deum in sacramen-
to eucharistie. vnde Iohānis. xx. qz
vidisti me tho. credidisti. Beati qui
non viderūt ⁊ crediderunt. Dico em̄
vobis q̄ multi p̄phete ⁊ reges volue-
runt videre q̄ vos videtis. sicut Isa.
lxvij. qui dixit. vtinam disrumperes
celos ⁊ descenderes Item sicut agge-
us qui dixit aggei. ij. Veniat deside-
rat⁹ auctis gentib⁹. Item sicut moy-
ses qui dixit. Vitte domine quē mis-
surus es. Item ⁊ p̄pheta dauid. ps.
cxlij. qui dixit Inclina domine celos
tuos ⁊ descende ⁊ plures alij. ⁊ nō vi-
derunt. Corra. scz eo modo quo vos
videtis. viderūt enim ipsum spūalit̄
sed isti corporaliter ⁊ p̄ntialiter haben-
tes eum. ⁊ ab eo q̄ volebāt interrogā-
tes. Et ecce quidam legisperit⁹ scz
p̄ntia litterali nō intelligētia spūali.
Vnde Ambro. sup lucā. quidam legi-
sperit⁹ verba legis tenēs. verba le-
gis ignorās. surrexit. scz vt meli⁹ au-

diret. temptas eum et dices. **M**agister **G**or. magister vocabat cuius discipulus esse volebat. **Q**uid faciendo vitam eternam possidebo. **G**or. videt enim quod rere humiliter cum dixit magister. **S**apienter cum dixit. quid faciendo. vult enim cum addit vitam eternam possidebo. **E**t ille dixit ad eum in lege. quod scriptum est. scilicet in lege diuina quod lex legum est: quod legis. id est. quod doces discipulos tuos. qui adhuc nescis per quid peruenias ad vitam eternam. **E**t ille respondens dixit. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo. secundum **B**er. id est. sapienter. ex tota anima. id est. dulciter. ex tota mente. id est. fortiter. et proximum tuum sicut teipsum. id est. ad quod teipsum scilicet ad gratiam in presenti et ad gloriam in futuro. vel eo ordine quo teipsum scilicet infra deum et super omnia temporalia. dixitque illi scilicet ihesus phariseo et legisperito. recte respondisti. non autem recte fecisti quia ut dicit glossa. christus laudauit eius respondit non factum. hoc fac et viues. quasi diceret. hoc dicas et non facis. ideo ad vitam eternam non vadis. **I**lle autem. scilicet phariseus et legisperitus. volens iustificare seipsum. id est. demonstrare iustum. dixit ad ihesum et quis est meus proximus. **G**or. forsitan putabat quod christus dixisset. **I**udeus est proximus tuus. **E**t tunc responderet omnem iudeum diligo et sic appareret iustus. **S**uspiciens ihesus dixit. **H**omo quidam descendeabat ab iherusalem in ihericho. quod distat a iherusalem ad vnam dietam. et incidit in latrones qui etiam spoliauerunt eum et plagis impositis abierunt semiuiuo relicto. erat enim ad litteram inter iherusalem et ihericho solitudo vel desertum in quo spoliabant aliquando homines transientes a latronibus et occidebant. in qua solitudine captus fuit se dechia rex fugiens de iherusalem a satellitibus regis babilonis. ut habet **I**h.

re. vlti. ca. **L**y. **M**oraliter tamen exponitur de peccatore descendente a statu iusticie. in peccatum mortale qui spoliatur a demonibus et reliquit semiuiuum. quia tollitur ab eo vita gratie remanente vita nature. **M**istice etiam per homines iustum secundum **G**or. intelligitur adam vel omne genus humanum ergo dicit. **H**omo quidam. id est. adam vel genus humanum. descendeabat ab iherusalem. id est. de paradiso et statu immortalitatis. in ihericho. id est. in miseria et defectu vite presentis. et incidit in latrones. id est. in demonum potestates. qui spoliauerunt eum. scilicet indumenta gratie immortalitatis et innocentie auferendo. ut dicit **Gen.** in. **P**rimi parentes post peccatum cognouerunt se esse nudos. **E**t plagis impositis id est. naturalibus vulneratis et debilitatis per peccatum. abierunt semiuiuo relicto. homo semiuiuum relinquatur. quando remanente vita nature priuatur vita gratie. **A**ccidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem via et viso illo preterijt similiter et leuita. **S**acerdos legem significat que data est per moysen. **L**euita prophetas significat qui descenderunt post moysen. **Q**ui viderunt genus humanum faciatum: quia per legem cognitio peccati sed non potuerunt sanare genus humanum. samaritanus autem. scilicet qui custos interpretatur. id est. christus qui est custos verus. iter faciens. id est. de celo descendens in hunc mundum propter nostram salutem. videns eum. scilicet oculo misericordie. misericordia motus. scilicet ex passione. appropians alligauit vulnera eius. scilicet in baptismo peccata eius remittendo. infundens oleum et vinum. **O**leum infundit in vulnera cum spiritus penitentibus tribuit. **V**inum infundit cum terrorem mortis eterne

et penarum inferni et diem iudicii homini inuitit. et ponens illum in iumentum. scilicet unde Grego. Iumentum caro ipsius est in quo vulneratum posuit quando peccata nostra ipse portauit super lignum in corpore suo. ut Isai. liij. Vere languores nostros ipse portauit. duxit in stabulum. id est in presentem ecclesiam. et curam eius egit quia circa egrorum sollicitus fuit sic bonus et fidelis medicus. altera die. Prima dies fuit dies passionis. Altera dies resurrectionis et hec est immortalitatis. protulit duos denarios id est duo testamenta. et dedit stabulario. id est summo pontifici scilicet petro et alijs apostolis quibus aperuit sensum ut intelligerent scripturas veteris et noui testamenti dicens. curam illius habet. supple corporis et anime. ergo dixit primo stabulario scilicet petro pasce oues meas. et quodcumque supereroga ueris. supple preceptis meis scilicet consilia superaddendo et cum subditis et fidelibus laborando. ego cum rediero. scilicet in iudicio extremo. ut Actuum. i. Sic ueniet quemadmodum uidistis eum euntem in celum. reddam tibi. quia dominus ihesus reddet unicuique iuxta opera sua. Quis horum trium uidet tibi proximum fuisse illi qui inquit in latrones. At ille dixit qui fecit misericordiam in illum. Vbi notandum quod optimo iudeorum erat. quod non quilibet homo proximus est sed tantum iudeus ergo dicunt iudeum primum suum et omnes alium hominem alienum. ergo christus ostendit in presenti euangelio omnem hominem esse primum omni homini quod facit ei misericordiam. unde Ambro. Cognatio non facit primum sed misericordia. unde etiam Augustinus. de doctrina christiana. propinquitas generis non facit primum sed opus misericordie impium. Ex quo patet quod quilibet est

proximus noster qui hic uiuit. quia cui libet potest a nobis impendi misericordia vel nobis impedere. At illi iherosolimitanus. Vade et tu fac similiter. scilicet ut omnem hominem esse amicum et primum reputes. et ei misericordiam impendas affectu. et effectu sicut samaritani illi iudeo fecit. Unde circa presens euangelium ubi dicit. Beati oculi qui uident. Queritur in quo consistit beatitudo. Respondetur quod quidam posuerunt beatitudinem in bonis corporis et epicuri. Quidam in bonis mundi scilicet diuitiis honore potentia et sic de alijs. Quidam in virtutibus moralibus et cognitione creaturarum et maxime substantiarum separatarum ut periphetica. Christus autem ueniens in mundum qui ad hoc natus est ut testimonium perhiberet ueritati. Ostendit quod in omnibus supradictis uera beatitudo non consistit sed in uisione et cognitione dei dei. Beati oculi qui uident. Item queritur hic. beatitudo cuius sit scilicet anime uel corporis. Ad quod respondet hugo de prato quod beatitudo consistit principaliter in cognoscendo et amando et possidendo deum. et beatitudo principaliter erit in anima que deum per essentiam cognoscet et non per aliquam similitudinem et ipsum perfecte possidebit in se tantum quod proprium et intrinsecum bonum. Corpus autem habebit quatuor dotes suas que sunt agilitas ut subito feratur quocumque anima uolet. Impassibilitas ut a nulla re possit leui uel pati. Subtilitas ita ut motus penetrat. Et claritas ita quod ipsa claritate corporis claritas et gloria anime cognoscatur. quia anima magis beata clarius corpus habebit. Et omnia predicta habebit corpus. ex redundantia glorie anime in corpus. Contrario de corporibus impiorum erit. quia erunt grossa grauia passibilia et obscura hec ille.

Dominica .xiiij. post octavas pen
thecostes. Euangelium scdm Lucam
decimoseptimo.

In illo tempore. Cum iret ih
sus in iherusalem transibat p
mediam samariam et galile
am. et cum ingrederetur quoddam castel
lum. occurrerunt ei decem viri lepro
si. qui steterunt a longe. et leuauerunt
vocem suam dicentes. ihesu pceptor mi
serere nostri. quos ut vidit dixit. Ite
et ostendite vos sacerdotibus. Et factum
est dum iret mundati sunt. **V**n⁹ autem
ex illis ut vidit qz mundatus est regres
sus est cum mag⁹ voce magnificans de
um. et cecidit in faciem ante pedes eius.
gras agens et hic erat samaritanus. **R**e
spondens autem ihesus dixit. Nonne de
cem mundati sunt et nouem ubi sunt. non
est inuentus qui rediret et daret glori
am deo nisi hic alienigena. et ait illi.
Surge. vade qz fides tua te saluum fe
cit.

Postilla

Quoniam iret ihesus in iherusalem et c.
Lu. xviij. Historia huius euangelij
facta est Anno xpi. xxxij. .ij. .po⁹ mar
ti feria. .ij. .luna. .iiij. .indictione. .vi. **A**n
nuntiū illius euangelij scribit sanctus **L**u.
qz xps dixit discipulis suis. Cum oia
feceritis q⁹ precepta sunt vobis dicite fui
inutiles sum⁹ qd⁹ debemus facere faci
mus. **E**t factum est dum iret ihesus in
iherusalem. scz ad locum sue passionis
in quo ostendit se spote passur⁹. transi
bat p⁹ mediam samariam et galileam.
Samaritania erat terra gentium **G**alilea
iudeorum ergo utrosq⁹ pertransibat q⁹
ad saluandos gentes et iudeos veneat
et cum ingrederetur quoddam castellū.
occurrerunt ei decem viri leprosi **L**y.
qz audierant famam de miraculis xpi
qui steterunt a longe **L**y. **T**um ppter
xpi reuerentiam. **T**um qz non debebāt
appropinquare sanis hominibus ne eos i
ficarent. **E**t leuauerunt vocem suā. **L**i.

ex magnō desiderio sanitatis. dicen
tes domine ihesu pceptor miserere no
stri id ē solo verbo potes nos curare.
quos ut vidit dixit. **I**te ostendite
vos sacerdotibus. **V**oc iussit xpus ppter
legis impletionem. **L**ex enim pre
cepit **L**euiti. xiiij. ut mundatus a lepra
sacerdotibus se offeret et hoc duplici d
causa. **V**na causa qz sacerdotes debe
bāt iudicare utrum talis esset vere
curatus. **S**ecunda causa qz pro sua
emundatione tenebatur offerre sacrifi
cium determinatum in lege. **I**tem
ut daret nobis exemplum honorandi
sacerdotes **I**tem ut per hoc sacramē
tum confessionis exprimeretur. **D**icit
enim xps omnibus peccatoribus. **I**te.
quasi diceret. **N**on expectetis qz cogi
mini vrgēte infirmitate quando oport
et sacerdotes ad se vocari. **S**ed ite dū
sanus estis. ostendite non paliate. vos
non alios. qz alie persone non sunt no
minande in confessione. sacerdotibus
q⁹ data est potestas a xpo ligandi et sol
uendi. ut patet **J**ohannis. xx. **A**cc
pite spiritum sanctum quorum remi
seritis peccata remittuntur eis. et fa
ctum est dum irent mundati sunt. in
hoc ostenditur qz in vera contritione
peccata dimittuntur peccatori a deo
etiam anteq⁹ perueniat ad confessio
nem. **V**nde in .ps. xxi. **D**ixi confite
bor supple in futuro. et tu remisisti im
pietatem peccati mei quāuis postea
teneatur confiteri sacerdoti loco dei.
Vnus ergo ex illis ut vidit quia
mundatus est regressus est cum ma
gna voce magnificans deum. **C**orrea
magnitudo vocis dat intelligere ma
gnitudinem fidei et deuotionis. et ce
cidit in faciem ante pedes eius. **I**n
quo notatur eius magna humilitas.
gratias agens. est autem deo val
de acceptabilis gratiarum actio.
Vnde **A**ugustinus ad arelium.

Quid melius animo gerimus? aut ore
promamus? aut calamo exprimamus?
quod ut deo gratias agamus. nec diu breuius
nec agi fructuosius potest. Et hic
erat samaritanus. **¶** In hoc innuitur
quod alij nomen erant iudei. nec reuerſi
ſunt ad gratias augendum quia iudei ſemp
fuerunt ingrati. tam in veteri quam in no
uo teſtamento de beneficiis dei. **R**espon
dens autem ihesus dixit. nonne decem mihi
dati eſtis. et nouem ubi ſunt. q. d. Mul
ti mundantur et baptiſantur tamen pauca ſal
uantur. ut **Mat. xx.** Multi ſunt vocati
pauca vero electi. **N**on eſt inuentus qui
rediret et dare gloriam deo. niſi hic ali
emigena. i. in hoc figuratum fuit quod ge
tiles venturi erant deuote ad fidem xpi.
iudeis remanentibus in ſuo errore. et
ait illi. **Surge vade.** **R**oluit enim ſur
gere niſi iuſſus. quia fides tua te ſaluū
fecit. **I**n hoc innuitur quod magnū eſt me
ritum fidei quia per fidem peccator munda
tur. **I**tem per fidem homo iuſtificatur.
ad **Roma. v.** **I**uſtificati igitur ex fide
pacem habeamus ad deū per dominū
noſtrum ihesum xpm. **I**tem per fidei ho
mo filius dei efficitur. ut **Jo. p.** **D**edit
eis poteſtatem filios dei fieri. **I**tem per
fidem homo ſaluatur. **E**rgo hic xps dix
it ſamaritano. **F**ides tua te ſaluū fe
cit. **¶** **V**nde circa prius euangelium ubi
dicitur. ite oſtendite vos ſacerdotibus.
et dum irerent mundaſi ſunt. **V**nde hic qui
rit ſi peccator in ipſius cordis contritione
abſoluatur antequam pueniat ad ſacerdo
tem ut hic innuitur. quia dum irerent mun
daſi ſunt. **Q**uid facit poſtmodum ſacer
dos et a quo abſoluit eum. **R**espon
deo quod ſolus deus abſoluit peccatorem
a culpa in ipſa cordis contritione. ut **¶**
Iſay. xliij. **E**go ſum qui deleo iniquita
tes tuas propter me. **S**acerdos autem
miniſterialiter et inſtrumentaliter peccato
rem a peccato abſoluit et ſolum oſtendit
abſolutum. **E**ſt enim ſacerdos mini

ſter dei et eius inſtrumentum animatum
et hoc optime oſtendit xps in lazari
reſuſcitatioe per quem peccator rediens
ad dei gratiam designatur quem xps ſolus
a mortuis reuocauit ſed apoſtolus man
dauit ut eum ſolueret. ſic patet quod fuit
a xpo reſuſcitatus et ab apoſtolis reſolu
tus. **S**imile eſt in iuſtificatione peccatoris
queſ ſolus deus reſuſcitatur a morte cul
pe reddens lei gratiam ſuam. **S**ed ſacer
dos ſoluit eum a cathenis peccatorum
quibus per talibus culpis ligatus tenebatur
exemplum rex vel poteſtas in conſilio
abſoluit malefactorem. qui tenebatur in
carcere cathenis ligatus et miniſtri re
gis vadunt ad carcerem. et ex parte re
gis abſoluit eum a carcere et cathe
nis. **E**t miniſtri regis vadunt ad do
mū eius et reddunt ei omnia bona ſua
prius poſita. ſic facit ſacerdos qui tam
quam miniſter dei abſoluit peccatores a
cathenis peccatorum et reducit eum in
eccleſiam dei et reddit ei omnia bona
ſua. que ante peccatum fecerat et facit
eum principem omnium bonorum operum
que ſunt in eccleſia dei et dat ei cibū
vitę manducare ſcilicet corpus xpi. **E**t do
cet quomodo debeat viuere et in via dei am
bulare et non ſtare. quia ſtare regressus eſt
Sic patet quod ſacerdos habet magna fa
cere in iuſtificatione peccatoris et non ſo
lum eum oſtendere abſolutū. **V**nde ite
rum hic quæſitum que ſit forma abſolutio
nis a peccatis. **R**espondeo ſecundum ſan
ctum thomam de aquino. quod de ſubſtantia
forme eſt. **E**go abſoluo te a peccatis tu
is **S**ed promittitur oratio ſcilicet **M**iſereatur
tui omnipotens deus etc. **N**e effectus ſa
cramenti impediatur ex parte penitentis
Et communiter apponitur in nomine pa
tris et filij et ſpūs ſancti. **I**tem queri
tur an impoſitio manus ſuper caput oſi
tētis requiratur. **R**pondeo ſecundum ſanctū thomam.
de aquino quod non quia hoc ſacramentū non
ordinatur ad conſequendam aliquam excellētiā

geasse sed ad remissionem peccatorum. Quia
autem in hoc sacramento operatur crucis
significatio quod manus impositio. In signum quod
per sanguinem crucis christi remittuntur
peccata et non est de necessitate sacramenti
et cetera. Item theophylactus dicit quod qui impetrat abso-
lutionem a papa vel legato caute fa-
ciat si faciat se absolui ab omnibus exco-
municationibus et peccatis de quibus non re-
colit. quia si postea recolat de aliquibus
non tenet iterum absolutionem petere ab
excommunicatione. licet de peccato si sit
mortale teneatur confiteri.

Dominica. xv. post octavas Penthecostes.
Eua. secundum Mattheum. vi.

In illo. Dixit ihesus discipulis
suis. Nemo potest duobus do-
minis seruire. Aut enim vnum
odio habebit et alterum diliget. Aut
vnum sustinebit et alterum contemnet.
Non potestis deo seruire et mammonae.
Ideo dico vobis ne solliciti sitis anime
sive quid manducetis neque corpori vobis
quid induamini. Nonne anima plus est
quam esca et corpus plus quam vestimentum.
Respiciate volatilia celi quoniam non
serunt neque metunt neque congregant in
horrea. Et pater vester celestis pascit
ea. nonne vos magis pluris estis illis.
Quis autem vestrum cogitans potest
adungere ad staturam suam cubitum
vnum. Et de vestimento quid solliciti
estis. Considerate lilia agri. quomodo
crescunt non laborant neque nunt. Dico
autem vobis. quod neque salomon in omni
gloria sua cooperatus est sicut vnum
ex istis. Si enim fenum agri quod hodie
est et cras in clibanum mittit deus sic
vestit. quantomagis vos minime fidei.
Nolite ergo solliciti esse dicentes quid
manducabimus. aut quid bibemus. aut
quo operiemur. Nec enim omnia gen-
tes inquirunt. Satis enim pater vester
quia his omnibus indigetis. Quare ergo
primum regnum dei et iusticiam eius et hec

omnia adhaerent vobis.

Dominica. xv. post octavas Pen-
thecostes. Postilla

Nemo potest duobus dominis ser-
uire. Mathei. vi. Lu. xvi. Nec
verba euangelii locutus est ihesus. In
no eius. xxxij. prout iulij. feria quin-
ta. luna. xvi. indictione quarta. In
te initium presentis euangelii scri-
bit sanctus Matheus in eodem capitulo quod
christus dixit discipulis suis. Nolite
thesaurizare vobis thesauros in terra
ubi erugo vel tineae demolitur. ubi fu-
res effodiunt et furantur. Thesaurisa-
te autem vobis thesauros in celo. ubi
nec erugo nec tineae demolitur ubi fu-
res non effodiunt nec furantur. Vbi
enim est thesaurus tuus ibi est et cor tu-
um. Tunc postmodum sequitur euan-
gelium hodiernum. Nemo potest du-
obus dominis seruire. Cor. contrarius
inter se differentibus et contraria pre-
cipientibus. Et quilibet hominum ha-
bet vnum illorum duorum. Hoc sic
probat quod omnis homo sive est in
gratia aut in peccato mortali. Si au-
tem est in gratia tunc habet per domi-
no deum. Si autem est in peccato mor-
tali tunc habet diabolum per domino.
Aut vnum odio habebit. Cor. scilicet
diabolum. et alterum diliget. scilicet deum.
aut vnum sustinebit. scilicet diabolum
quem homo peccando patitur sed non di-
ligit. et alterum contemnit. scilicet deum.
quem homo peccando mortaliter con-
temnit. Sed deum nemo potest odi-
re quia summum et infinitum bonum est.
Nec diabolum quisque diligit sed pec-
cando se ei subiacet. Non potestis deo
seruire et mammonae. id est diuitiis.
Lyra. non dixit christus non pote-
stis habere. sed non potestis serui-
re. Licet enim possunt habere quan-
do bene dispensant sicut ille qui in prius
opibus diuitias expendit si fuerit diuitis

sed magis diuitie seruiunt sibi q̄ eis
vtilē sicut instrumentis ad opa v̄ritū.
vnde **Ambro.** sup lucam. Sicut diui-
tie sūt impedimenta improbis. ita p̄-
bis sūt adiuuamēta virtutis et talis
simul p̄t seruire deo et vti ipsis. **Iero.**
dico vobis ne solliciti sitis. scz solli-
tudine nimia. **Notandum** q̄ xp̄us hic
nō p̄hibet laborē q̄ homo ad laborē
nascit̄ sicut auis ad volādum. sed p̄-
hibet sollicitudinē superfluam et mor-
dinatam p̄ quam postponūtur bona
sp̄ualia et etiam eterna. aīe vestre. i.
animali vite q̄ cito sustētat̄. q̄d man-
ducat̄ neq̄ corpi vestro quid idua-
mini nōne anima plus est q̄ esca. q.
d. longe pl̄ est. et corp⁹ plus q̄ vesti-
mētum. q. d. si de⁹ dedit vobis maio-
ra scz corp⁹ et aīam osequentē etiā da-
bit minora scz escam et vestimētū. re-
spicite volatilia celi. quoniā nō seruit
neq̄ metūt neq̄ ogregāt in horrea
et tamen pater vester celestis pascit
ea. **Vñ ps.** cxlvi. Qui dat iumentis
escā ipsorū et pullis coruorū et c. **Mul-**
to fort⁹ h̄piem sufficiēter pascet. vñ
Aban⁹. Quis rex militib⁹ deuoti⁹
debitam nō pcurat alimoniā. Quis
dñs ministris suis non ministrat oba-
ria. Quis pater nō dat fili⁹ alimēta
et c. **Nōne** vos magis pluris estis ill.
q̄si diceret. multo maioris p̄ci⁹ estis
Ly. Natura hūana maioris ponderis
est coram deo. q̄ alie creature facte
sūt p̄pter h̄piem. finis autē nobilior
est his que sūt ad finē. Si ergo de ill.
curat m̄lto fort⁹ de nobis curam h̄z
quis autem vestz potest adncere ad
staturam suā cubitum vñū. q. d. nul-
lus. Ergo deus qui dat hominī incre-
mētum et quātitatem stature p̄ cōse-
quēs etiam dabit nutrimentum cōue-
niens stature p̄ vt viderit expedire
et de vestimētis quid solliciti estis.
Cōsiderate lilia agri quō crescūt. scz

tam p̄nolis colorib⁹ induta. **Nō** labo-
rāt. scz ad ornādum se. neq̄ nent. i.
filāt ad faciēdum sibi vestimentum
et tñ optime vestiunt̄ sic q̄ regalia
vestimēta excedūt. **Dico** autem vob⁹
q̄ neq̄ salomon. qui fuit ditissim⁹.
sapientissim⁹. potētissim⁹ inter alios
reges. **In** omni gl̄a sua coop̄et⁹ est
i. vestit⁹ et ornat⁹ tam pulcre. sicut
vñū ex istis. **Cor.** q̄ in salomone
fuerūt vestes aliene. in illo autem p̄-
prie. **Item** ille ab arte. iste a natura
et ideo oēs tinctores p̄anoz non p̄t
facere colorem viridem sicut natura
in terra nascentib⁹. vñ **Ihero.** Quid
rubet vt rosa. quid candet vt lilium.
Si em̄ fenum agri q̄d hodie est. i. in
p̄nti. et cras in clibanū mittit̄. i. in fur-
no ponet̄. de⁹ sic vestit̄. i. sic pulcre sic
optime sine sollicitudine. **q̄tomagis**
vos modice fide. **Ly.** vocat autē eos
qui nimis sollicitant̄ de temporalib⁹
modice fidei q̄ ex defectu fidei proce-
dit talis sollicitudo superflua. **Relite**
ergo solliciti esse dicētes. quid mādu-
cābim⁹ aut quid bibem⁹. hoc p̄tinet
ad alimētum. aut quo opiemur. hoc
p̄tinet ad vestimētum. hec em̄ oīa
gētes inquirūt. **Cor.** q̄ infideles sūt
et de eternorū p̄missione nō oīdūt.
Ly. gētilēs diuinam p̄videntiā arca-
t⁹ humanos negāt. scit em̄ pater ve-
ster celestis q̄ his omnib⁹ indigetis
Cor. nō est pater pius qui nō tribu-
it necessaria fili⁹ quorū nouit indigē-
tiā. Sed de⁹ est pater vester ergo ser-
uiētib⁹ sibi t̄palia sufficiēter m̄stra-
bit. **Querite** ergo primū. i. p̄capue
regnū dei. de quo dicit **Mat.** xxij. **Ful-**
gebūt iusti sicut sol in regno patris
mei. **Quis** hoc regnum nō desiderat
vbi oēs erūt reges et regine. Ergo
seruēt̄ et diligēt̄ hoc regnū est q̄
rendū. **Et** iusticiā ei⁹. q̄ iusti imp̄pe-
tū vīuēt et ap̄ dñm ē merces eorū.

Cap. v. et hec omnia. scz temporalia
 adiungent vobis. Vnde. ps. liij. Iu-
 sta cogitatum tuum in domino et ipse
 te enutriet. Item in ps. xxxvi. Nun-
 quam vidi iustum derelictum. Circa p-
 sens euangelium ubi dicit. Primum qui-
 te regnum dei et iusticiam eius. Nota
 enim quod peccator querit regnum dei non
 primo sed ultimo scz in morte. quando
 enim peccator non potest plus vivere
 vel quando credit mortem sibi immi-
 nere tunc querit regnum dei. et accipit
 exemplum a latrone in cruce sed non
 a iohanne baptista. qui a tunabilis quasi
 uult regnum dei. Similiter sanctus Nico-
 laus episcopus. qui quarta et sexta feria se-
 mel fugebat verbera. Similiter domi-
 nicus pater noster qui a puericia sua
 domine nostro seruire studuit et sic
 de alijs pluribus sanctis. Contra quos
 nota exemplum de quingv. virginibus
 fatuis que petierunt oleum in media no-
 cte in vasis. i. in vicinitate mortis et
 non obtinuerunt. Sic lampades earum
 sunt extincte et ipse exclusus sunt a reg-
 no celorum. vnde Augustinus. Legi et per-
 legi sacram scripturam et non inueni
 in quingv. milibus annorum saluatum in
 fine nisi solum latronem. vnde etiam
 Albertus magnus. Rarum est quod ali-
 quis ex amore in fine vite sue vere pe-
 nitent. Item peccator querit regnum dei
 sed non iusticiam eius. Omnis enim ho-
 mo vult esse beatus. Quia ut dicit bo-
 etius de consolatione philosophie. Multi-
 bus hominum naturaliter summi boni cu-
 pido inserta est. sed opera beatitudi-
 nis non curat facere. Tota die peccator
 fabricat sibi domum in inferno. et in-
 tendit post hanc vitam quiescere et
 habitare in celo etc.

Domica. xvi. p. octa. Pethe. Eua.
 fm Lu. vii.

In illo tempore. Ibat ihesus in ciuitate
 que vocatur naym et ibant cum illo disci-

puli eius et turba copiosa. Cum autem ap-
 propinquaret porte ciuitatis. Ecce defun-
 ctus efferebatur filius vnicus matris sue
 et hec vidua erat et turba ciuitatis
 multa cum illa. Quam cum vidisset ihesus
 misera moriturus super eam dixit illi. Noli fle-
 re. Et accessit et tetigit loculum. Vi-
 autem que portabant steterunt et ait. Ado-
 lescentes tibi dico surge. Et resedit qui
 erat mortuus et cepit loqui et dedit il-
 lum matri sue. Accepit autem omnes
 timor et magnificabant deum dicentes.
 quia propheta magnus surrexit in nobis et
 quia deus visitauit plebem suam.

Postilla

Ibat ihesus in ciuitate que vocatur
 naym. Lu. vii. Hoc miraculum
 fecit dominus ihesus Anno eius. xxxi. xij.
 kal. aug. domica. luna. xxi. indictione
 iiij. Ante hoc euangelium sanauit christus
 seruum centurionis qui accessit ad ihe-
 sum rogans eum dicens. Domine puer me-
 us iacet in domo paraliticus et male
 torquetur. Et ait illi ihesus ego veni
 et curabo eum. et respondens centurio
 ait. domine non sum dignus ut intres sub
 tectum meum: sed tamen dic verbo et sa-
 nabitur puer meus. et dixit ihesus centu-
 rioni. Vade et sicut credi disti fiat tibi.
 et sanatus est puer in illa hora. Et
 factum est deinceps. Ibat ihesus in
 ciuitatem que vocatur naym. Naym est ci-
 uitas parua in galilea prope motem tha-
 bor que distat a iherusalem ad duas vi-
 etas. Et ibant cum eo discipuli eius.
 et turba copiosa. Ly. turba multa cum
 domino. turba multa cum vidua. Hoc
 factum est ut euidentius esset miracu-
 lum coram multis factum ut viso mi-
 raculo multi fierent dei laudatores et
 testes. Et cum appropinquaret porte ci-
 uitatis. scz ad sepeliendum. Ecce defun-
 ctus efferebatur filius vnicus matris sue et hec
 vidua erat. Ly. antiquius loca sepulchre
 erant extra ciuitatem. ne ex cadaveribus

ad sepeliendum

inficerent habitatores ciuitatis. quā
cum vidisset ihesus misericordia mo
tus super eam. qz erat vidua tamen
qz nō habebat aliū filium a quo pos
set in senectute sustentari. **Dixit illi.**
Noli flere. q. d. cito cōsolaberis. **Et**
accessit et tetigit loculum. **Ly. i.** fere
trum. **Ad hoc em̄ tetigit vt ostēderet**
qz corpus suū deitatis vnitum erat in
serumētum deitatis etiam in miracu
lis faciēdis. **Un̄ autē qui portabāt**
steterūt. et ait. **Adolescēs tibi dico.**
Cor. i. ppria v̄tute impero. **Surge.** s.
a lecto mortis. et resedit qui eāt mor
tuus: scz prius qz statim rediit vita p
xp̄m. et cepit loqui **Ly.** vt manifeste
apperet qz eāt vere resuscitatus et de
dit illum matri sue. prius enim dedē
rat in cōceptione. **Accēpit autē om̄**
nes timor. **Cor.** scz admiratiōis de tā
mirabili suscitatiōe. **Legit in euāge**
liis dūm tres mortuos suscitasse: scz
puellam in domo. vtz **Mat. xi.** **Ado**
lescētem in porta. vt habet in euan
gelio hodierno. **Lazar.** in sepulchro
vt habet **Jo. xi.** et magnificabāt de
um. i. magnum p̄dicabāt. **Doc ē em̄**
magnificare deuz de ipso magna cre
dere. dicētes r̄qz ppheta magn⁹ fuisse
xit in nobis. in lege et pphētis p̄mis
sus. et qz de⁹ visitauit plebem suam
Ly. 2a. mittēdo eis saluatorem. **Circa**
hoc euāgeliū vbi dicit. **noli flere.** **Que**
rit vtrum de amici morte aliquis li
te possit lugere. **Respondet qz sic sed**
moderate. **Sic martha et maria mag**
dalena fleuerūt super laz. fratrez
suū defunctum quē postmodum xp̄s
a morte suscitauit. **Secūdo queritur**
vtz magis flēdū sit p morte anime
qz corporis. **Respondet qz sic.** qz q̄to
anima est nobilior corpe tātomagis
est dolēdū de morte anime qz de mor
te corporis. vnde **Aug.** maius est dam
num de amissione vni⁹ anime qz mil

le corporis. vñ **Ber.** Tot⁹ mūdus p̄a
um vni⁹ anime estimari nō potest.
Sed vt dicit Aug. mirabilis miseria
in hominib⁹ apparet qz cum moriē ho
mo fm̄ corp⁹ omnes amici cōueniūt
et plorat. s. cū moriē fm̄ aiām null⁹
dolet. null⁹ plorat. **A corpe mortuo**
nō recedūt donec sepulture tradat.
Anime vero mortue null⁹ assistit nul
lus curat eam ad vitā reducere. vt
nam tot facerent amici p aiā resusci
tāda quot facerēt si possent amicum
mortuū ad vitam reuocare. **Tercio**
querit que debēt nos cōsolari super
mortē puerorū et cōsanguineorū. **Re**
spondet qz ad hoc valet quinqz cōsid
ratiōes qz vere oēs tāgit beat⁹ **Ihe**
ro. in quadā eplā. **Prima est cōsidē**
tio diuine volūtatis cui debem⁹ nos
in oib⁹ cōformare. vñ **Seneca** in epi
stola ad lucillū. **Placeat homini quid**
quid deo placeat. **In signū hui⁹ quo**
tidie oram⁹. **Fiat volūtas tua sicut i**
celo et in terra. **Nam credē debem⁹**
qz de⁹ in meliori statu hoīez reuocat
Si lon⁹ est ne mal⁹ fiat. **Si mal⁹ ne**
prior efficiat. **Secūda cōsideratio diui**
ne equitatis. qz licitum est vnicuiqz
qd suū est repetere. de⁹ enim hz ius
et potestātē repetēdi pueros et cōsan
guineos tuos qz ipsi sūt. **Vnde ps.**
Ipse fecit nos et nō ipsi nos. **Insuper**
tenemur deo soluere debitū mortis.
qz omnes sum⁹ ad mortem astricti.
vtz **Gen. ij.** **Quacūqz die comederi**
tis ex eo morte moriemini. vñ **Web.**
ix. **Statutū est hominib⁹ semel mori**
Tercia cōsideratio est diuine disposi
tionis qui nouit q̄diu expediat homi
ni hic viuere et q̄n mori. vnde **Aug.**
in li. soliloq̄orū. **de salute corporis mei**
q̄diu mihi sit vtile nescio. tibi domi
ne hoc cōmitto. **Sic etiam bt̄us mar**
tin⁹ fecit di. **Dñe si adhuc populo tuo**
sum necessari⁹ non recuso laborē fiat

em fratres oēs sumus vni⁹ patris :
 et nos sumus in via ad patrē nostrū
 celestē et ideo debem⁹ vitare irā: qz
 deo multū displicet. **I**do oportet nos
 vitare irā si volum⁹ ad deū venire.
Secundo debem⁹ vitare iram: qz deo
 multū displicet et hoc ppter tria. **P**ri
 mo qz ira templū dei turbat et succē
 dit vt in eo habitare non possit. i. in
 aīa hoīs que ē templū dei scdm qz vi
 at **Apl's .p. Corin. iij.** Nescitis qz tē
 plū dei estis vos et spūs scūs habitat
 in vob. **Per.** Si quis autē templū do
 mini violauerit p iram malā disper
 det illū dñs p iram eternā. **T**ales
 sunt iracūdi qui accēdunt ira vindi
 cte: in talib⁹ non possit habitare spi
 rit⁹ scūs. **Gre.** Dum ira animū pul
 sat spiritui sancto habitationē suam
 turbat. **E**t de talib⁹ dicit **Psal.** Ince
 derunt igni sanctuariū tuū in terra.
Tales enīcūt deū et intromittūt dya
 bolū qz sicut in pace fact⁹ est loc⁹ dei
 sic in terra et discordia ē locus dyabo
 li. **S**ecundo displicet ira deo: qz pma
 ginē sancte trinitatis aīe infusaz dis
 sipat et deformat. **Gre.** Mansuetudo
 in nob imaginē suat dei qz semp trā
 quillus ē. sed ira dissipat. **Q**uāte igi
 tur iracūdia sit culpe pensem⁹ p quā
 dū mansuetudo dimittit⁹ seu amittit⁹.
 superne imaginis similitudo viciat⁹ **D**e
 talib⁹ qui sic imaginē dei per irā dissi
 pant dicit **Psal.** Dñe in ciuitate tua
 i. in celo vel i intēione tua imaginē
 ipsorū ad nihilū rediges. **A**ug⁹. **M**e
 rito ad nihilū imaginez ipsorū in ciui
 tate celesti dñs rediget qz ipsi in sua
 terrestri ciuitate imaginē eius ad ni
 hilū redegerūt. **T**ercio displicet ira
 deo: qz homo iracūdis intromittit se
 de ptāte dei. scz qz vult seipsū vindi
 care. **N**am vindicare pīnet ad solū
 deū. **R**oma. xij. **D**a mihi vindictaz et
 ego retribuā. i. vindicato dicit dñs :
Deutro. xxxij. **M**ea est vltior et ego

retribuam. **V**n legiē **E**xemplū in vi
 talpatz: qz venit quidam frater ad
 abbātē philosiū: cūqz querēt ab eo
 quare venisset: rēdit quidam frater
 dixit mihi cōtumeliā: et ego reio me
 vindicāe. **E**t statim abbas cecidit su
 per genua suarū dīces. **D**ñe deus iā nō
 es nob necessarius: qz dicit frat iste
 qz nos possum⁹ nosmetipsos vindicāe
 qd audiēs ille cōfusus est et penituit
 abbati. **A**liqui sūt ita dispositi qz qñ
 non pnt se vindicare: rogāt deū vt
 ipse vindicet: cū potius deberēt petē
 vt dimittēt exēplo xpī qui dixit patē
 dimitte illis qz nesciunt qd faciūt: s
 istis dē **A**ug⁹ ait malus in oib⁹ tribu
 lationib⁹ suis. **D**ñe deus occide inimī
 cū meum malū. **R**ēdit sibi dñs **Q**uē
 vestz occidam: ambo estis malis ille
 malus est iniuriā dō: tu malus es ei
 vindictā petēdo sic patet quō ira vi
 splicet deo et ideo vitāda. **T**ercio de
 bem⁹ vitare irā qz hominī nocet mē
 tū oculos cordis excecādo et obscurā
 do. **Greg.** **P**er irā lux veritatis amit
 titur sicut scriptū est. **E**phe. iij. **S**ol
 nō occidat sup iracundiā vestram qz
 cui mēti iracūdia tenebras confusio
 nis incutit. **H**uic de⁹ radium sue cog
 nitionis abscondit. **D**yabol⁹ facit sicut
 coru⁹ qui iuuenēs cadauer: pmo eru
 it sibi oculos sic dyabolus pmo exce
 cat hoīem p iracūdiā: sciēs qz postea
 poterit faciliē precipitari in foueam
 peccati. vñ dicit **Prouer. xix.** **Q**ui
 ad indignādum facilis ē: erit pcliu⁹
 or ad oīa pctā. **A**ug⁹. **I**anua oīm vi
 tiorū est iracūdia: qua clausa virtutū
 b⁹ interius dabit⁹ requies: qua aper
 ta ad omne facinus armabitur irati
 anim⁹. **M**ultū per irā dyabol⁹ domi
 nat⁹ in hoīerqz homo iratus nulli par
 cit: nec patri: nec matri: nec vxorī
 nec filio. et sic de alijs. **I**deo dyabol⁹
 facit sicut piscator qz cōturbat aquā
 ne pisces hamū vidētes non intrēt.

Sic diabolus cōturbat hominem p̄
 iram ut peccatum nō cognoscat et si
 ne timore impleat. vnde dicit soph.
 p̄mo. tribulato homines et ibunt ut
 cca. Quarto nocet homini ira qz au
 fert sibi omnia bona sua. Pro. xix.
 Qui impatiēs est sustinebit damna
 scilicet bonorum spūaliū: aliquādo etiā
 temporalium. Homo iracundus est
 sicut aliquis habens ligneam domū
 cui aliquādo cōtingit qd de vespere
 pulchram habet domū cum multis
 bonis et de nocte venit ignis et totū
 cōsumit et nihil habet. Ita iracund⁹
 ad modicū verbū qnqz irascit et per
 dit grām dei. et bona opa sua que p
 omne temp⁹ vite sue congregauit.
 De q̄ Eccl. ij. Ve illis qui p̄diderūt
 substantiam suā. Glo. i. bona opa sua
 per iracūdiam: hō iracund⁹ est. sicut
 olla stans p̄pe ignem ebulliēdo emit
 tit omnia que i ea sūt. Pro. xv. Os
 stultorū ebullit stulticiam: qz quicq̄
 sentit in corde hoc p̄fert ore. Quinto
 nocet homini ira qz aufert homini sē
 sus. et facit eū fatuū et insanū. Aug.
 Insan⁹ videt esse iracund⁹ volēs vñ
 dicare se qz per cor suū mittit gladiū
 suū ut tunicā inimici sui ledat. Pri⁹
 em ira ledit p̄prium hōiez seu domū
 suā q̄ aliū cui irascit: p̄pterea impos
 sibile ē ut iniquitas prius ledat hōiem
 iustū in quē tendit q̄ iniustū a quo
 procedit. Nam si intēdit hōiem aliū
 ledere i corpe prius se occidit in aīa.
 Aug⁹. Nemo malus ē qui sibiip̄i p̄
 us nō noceat. Sic malicia est sicut ig
 nis. si vis aliq̄d accēdere p̄ faculam
 oportet qd facula p̄us ādeat q̄ aliq̄d
 incēdat. Ihero. Malicia p̄cedat ex
 te. et qd ardet p̄us q̄ te malicia tua.
 Ut alteri nō noceat fieri p̄t: sed qd tibi
 non noceat fieri non p̄t. Sic ergo
 p̄t qd ira nocet homini ideo ē fugi
 enda p̄e oib⁹. Rogem⁹

Dmca. vii.

Sermo. Cxx.

P Tipendia p̄cti mors Ro. vi.
 q̄si dicit qd seruit p̄ctō hēbit
 p̄ stipendio. i. p̄mo vel serui
 tio mortē eternā. In v̄bis p̄positis p̄
 ponit nob̄ ap̄ls dānū et periculū p̄cti
 ut nos trahat a p̄ctis. Scēdū autē qd
 hō multiplex dānū incurrit p̄ p̄ctm.
 Primū ē qd p̄ vnū p̄ctm mortē p̄dit
 hō oia bona sua q̄ in vita sua vñq̄ cō
 gregauit et fecit. Eccl. ix. Qui vna
 p̄ctā adhēt multa bona p̄dit. P̄ctōz
 est sicut iste qd ludit ad scacos qd vno
 tractu male facto vel neglecto: totū
 ludū p̄dit. i. fructū vite sue amittit.
 Ezech. xviij. Si auerterit se iust⁹ a
 iusticia sua et fecerit iniquitatē: oēs iu
 sticias q̄s fecerit nō recordabor. Exē
 plū legiē i vitasp̄at. de hoc. de quo
 dā heremita qd multis annis duxit au
 sterā vitā: ad quē venit qdā latro pe
 nitēs rogās eū ut ipsū in focū accipe
 ret. Qui cū rēnueret abijt latro et p̄
 scidit arborē volēs ostruē cellā. et p̄
 scisa arborē. arbor cecidit sup̄ eū. et
 mortu⁹ ē. et vidit ille heremita qd an
 geli venerūt. et deduxerūt aīam ei⁹
 sine purgatorio ad celū. et indignās
 ait. Ammodo vitā austerā nō agāz
 sed latrocinū etiā exarcto et exiens
 in latrocinio dephēdiē et damnaē et
 omnia bona opera sua vno peccato
 perdiderat. Secundum est qd omnia
 bona opera que homo facit q̄dū est
 in peccato mortali mortua sunt. et si
 bi non proficiunt ad vitam eternam
 Gregorius. Qui in caritate non est
 omne bonum quod facit amittit et si
 in omni tempore in panē et aqua ie
 iunaret et construeret mille claustra
 et si in omnibus diebus disciplinas
 vsqz ad sanguinis effusionem accipe
 ret quam diu in peccato mortali es
 set scienter nichil sibi prodesset. Ex
 emplum: legitur qd quedam puella
 multū ieiunabat et alia bō exercebat

Quadā vice iacuit corā altari et mē-
tis lacrimis et genuflectionib⁹ orōib⁹
et tūsiōib⁹ pectoris se affligebat. Sa-
cerdos quidā in eadē ecclesia orās vi-
dit sup caput eius dyabolū tripudiā-
tem et ridētē et adiurauit demonez
vt dicēt sibi causā tantī gaudij. Rē-
dit demon. Gaudeo q̄ ista cū tanta
afflictione suipis⁹ vadit ad infernū
Et dixit sacerdos. Nūo hoc. Rēdit
demō. In pctō mortali ē et nō audet
cōfiteri et putat sic satisfacē et nō p-
sunt sibi oīa bona sua opa q̄diu ē in
pctō mortali. Tūc ammonuit eā sa-
cerdos et cōfessa est et demon tristis
recessit. Tercū est q̄ oīa suffragia q̄
facit aliquis in pctō mortali existēs
nō prosūt defunctis. ecā si mille mar-
cas daret p vna aīa nihil pdesset ei
q̄diu ille q̄ dat esset in pctō mortali
Hoc ē intelligendū si ille dat de suor
si aut defunct⁹ alicui cōmisisset in pec-
cato mōrli existētī elemosinaz distri-
buendā: vel si aliq̄s amicus defuncti cō-
misisset ei: tunc illius distribuētis cri-
mē nō impediret. Si aut de suo dat
nihil pdest q̄diu ē in pctō mortali:
nec ecā orationes. Gre. ponit exem-
plū in dyal. dicēs q̄ quidā miles de-
fūctus apparuit alteri suo cōmiliti ro-
gās vt faceret p se orare: Rēdit ille
libēter hoc faciā vis vt talis hō oret
pro te nominādo eū suo noīe ille ta-
ciuit: et more rēnuētis caput hīmande
mouē cepit: deinde dixit. Vis vt tal-
heremita p te oret. Rēdit ille. Opti-
nā si talis p me orare vellet tūc cito
liberarer. Per hoc q̄ p̄mum rēnuīt
patz q̄ eius orō nō p̄fuit qz in pctō
mōrli fuit. Omnia aut suffragia que
pūt fieri p aiab⁹ nō prosūt in mōrli
pctō facta excepta sola missa que tm̄
valet dicta a malo sacerdote quātū
a bono. Versus. Vm sacramētū nō
mutat vita ministri. Sicut deterius
nō fit de deteriori. Sic nō fit meli⁹ de

presbitero meliori. Quāuis em facta
mēta eandem virtutē hñt a bono et
malo: tñ orōnes que sūt in missa pro
defūctis nō exaudit de⁹ a malo sacer-
dote sicut a bono: qz dicit Gre. Cum
ille q̄ displicet ad intercedēdum mit-
tit irati animus ad deteriora puocā
vtp̄ta sacerdos puat⁹ qui si oret p
defunctis nō mitigat penā in purga-
torio: qz dicit bt̄s Aug⁹. Peccator
nō est dign⁹ pane quo vescit. Exem-
plū. Erāt duo milites frēs carnales
in hybernia qui de torneamētis et sti-
pendijs viuebāt. Vñ habebāt quen-
dā famulū pessimū qui in vita sua ni-
hil boni fecerat: nec vnq̄ fuerat con-
fessus: sed oīa mala q̄ facere poterat
exercebat. Vñ quodā tēpe debebat
cū dominis suis ire versus angliā ad
torneamentū: et stabat quodā sero
ante mensā dñorū suorū et turpia et p-
miosa vba pferebat. et subito inua-
sit eū dolor: et cadēs in terrā mortu⁹
est: de quo multū dolentes dñi sui ti-
mebāt: qz damnat⁹ esset. Altera die
cū essent in via: vn⁹ militū obdormi-
uit sedēs i equo: et equ⁹ deuiauit. Cū
qz aut euigilasset: iuenit se extra vi-
am solū in siluar et circūspiciēs vidit
vmbzā quādam dicentem. O dñe ne
paueatis ego sum aīa serui vestri. Et
cū querēt de statu suo dixit se esse in
purgatorio. Cūqz miraret⁹ q̄ talis q̄
nunq̄ aliq̄d boni fecisset: nō dānat⁹
esset. Ille rēdit. Magna ē dei miseri-
cordia: et maior q̄ nrā pctā: et addit
Statim cū sentire dolorem cēpi cogi-
tare de dei mīa et dolui mē peccasse.
et sic mortu⁹ ductus sum ad iudiciū.
Cūqz me accusarēt dyaboli: ait dñs
Talē te iudico quālē te iuenio et da-
ta ē sentētia sup me. qz meaz p̄mā
distuli vsqz in finez vite. debeo vsqz
ad finē mundi i purgatorio manere
Scio tñ tantā esse mīam dei: si aliq̄s
scūs hō scz sacpos p me missas aliq̄s

celebraret: de⁹ penā meā breuiaret.
 Rōdit miles. Rōne valet eq̄lī oīs
 missa. Rōdit ille. oīs missa i se eq̄lī
 est hō: s̄ de⁹ exaudit orōnez deuoti &
 scī vīri atq̄ pueri & mali sacerdo
 tis. Est in ciuitate ista scūs ep̄s noīe
 thomas ad quā venitis q̄ si p me ora
 ret: credo q̄ eū dñs exaudiret. & sic
 euauit. Cūq; miles ad ciuitatē illā
 remiret: adit ep̄m & sibi oīa enarra
 uit rogās eū vt p eo missam celebra
 ret. Qd cū facēt ifra dionē apparuit
 ei aīa illi⁹ in altari grās agēs: q̄ per
 orōnes ei⁹ ab oī pena purgatorij esset
 liberata. Quarto pctm hōiez etnālīe
 dānat. Vñ apl's i epl'a hōierna. Et
 pēdia pcti ē mors etna. a q̄ nos & c̄

De eodē. Sermo. Cxxi.

Quot panes habetis. dicūt ei
 septē. Mat. viij. Legit i euā
 ge. hōier. q̄ discipuli q̄ dñm
 seq̄bant habuerūt septē panes. Per
 hps septē panes significāt septē opa
 mie q̄ debēt hīe oēs q̄ discipuli xpī eē
 volunt & eū seq̄ ad regnū celoz apo
 nūt. & iō ne seq̄etes se turbe defice
 rēt i via hys viij. panib⁹ satiauit eas
 Primū ē esuriētē abare. Th. iij.
 Cū esuriētib⁹ panē tuū comedē. & cū
 egemis & c̄. Lu. iij. Qui hz escas de
 nō hñt. Ez ech. xviij. Si hō panē suū
 esuriētī dederit: vita viuet scz etna.
 Lu. xij. Cū facis cōuiuiū voca pau
 peres: debiles. cecos. & claudos. &
 eris btūs qz non hñt vnde retribuāt
 tibi: retribuēt aut tibi i resurrectiōe
 iustoz quādo dicet ad bonos. Esuri
 uit & dedistis mihi māducare. Venite
 benedicti pa. mei & c̄. Qd em vñ ex
 minimis meis feastis mihi feastis.
 Dominus enim reputat sibi fieri qd
 fit paupib⁹. Exēplū. quidāz abbas
 iussit sibi fieri abū deliosū valde de
 lampreda. Ecce quidā paup astabat
 rogās sibi lacrimabilīe dari ppter oz
 um. Abbas misericordia mot⁹ iussit

sibi dari lampredam ppter deū. & ac
 cepto vase cū pisce cūctis videntib⁹
 celū ascēdit. Nocte sequēti est reue
 latum abbati q̄ xps fuerat q̄ in spē
 paupis apparuit. Secundo ē potare
 sidentē. Mat. iij. Qui dederit vñ ex
 minimis meis calicē aque frigide tm i
 noīe discipuli. amē dico vob nō pdet
 mercedē suā. Multo magis si dederit
 vinū vel aliū potū meliorē. Quātū
 illud misericordie op⁹ placet deo. p
 per exēplū. Quidā ep̄s valde sitiens
 vinū sibi afferri pcepit. Cūq; pincer
 na totū qd erat in lagena effudisset.
 ecce paup quidā importunus pab⁹ &
 clamorib⁹ illud sibi poposcit. dicēs.
 nisi statim bibēt expiraret. Misert⁹
 ei ep̄s dedit ei vinū. Cūq; ep̄s iter
 bibere vellet: pcepit pincerne vt re
 spiceret si aliqd in vase remāisset.
 Cūq; respiceret inuenit lagenā ple
 nā & querēs paupere minime inuenit
 et credidit i specie paupis xpm exāt
 se. Tercū ē vestire nudos. Isa. lviij.
 Cū videris nudū operi eū. & carnem
 tuā ne despexeris. Ez ech. xviij. Si hō
 nudū vestimēto coopuit vita viuet
 scz eterna. Istud autem domin⁹ sibi
 reputat fieri. Mat. xxv. Quod fui &
 cooperuistis me. Exēplū in beato
 martino: q̄ dedit paupī dimidiā vestē
 suā cū adhuc esset cathecumīn⁹ & no
 cte sequēti vidit xpm idutū illa pte
 vestis & ad angelos dicēs. Martin⁹
 adhuc cathecumīn⁹ hac me veste ote
 xit. Quartū est recipere paupes hospi
 tes. De quo apl's dr. Roma. xij. Ho
 spilitatē sectantes: hoc etiā reputat
 dñs sibi fieri. Mat. xxv. Vospes erā
 et collegistis me. Et cū mittēt disci
 pulos suos ad pōicandū dixit. Mat.
 x. Qui vōs recipit me recipit. q̄ vōs
 nō recipit nec audierit sermones re
 stros. Amē dico vob: q̄ tollerabili⁹
 erit terre: odomoz & gomorre i die
 iudicij q̄ illi ciuitati. Qntū istd opus

miseriçordie placz deorpz multis exē
plis. **Q**uedā dñā. scz btā **E**lisabeth
plena pietate recepit hospite quēdā
leprosu et post cenā posuit eum in le
ctū suū viro absente: vir aut rediēs
statim intrauit camerā et suauissimū
sentiens odōrem q̄siuit quidnā esset
qđ sic redolēt in lecto. tacēte illa ira
tus ē vir. et tādē cōpussa dixit et fu
it cōfessa et accēdētes ad lectū iuene
rūt imaginē crucifixi ipsū autē nō in
uenerūt. **I**te qđā homo multū hospi
talis cū quadā die multos pegrinos
recepisset et psonaliē aquā eis super
man⁹ ex deuotione fundēt vidit vnū
inter eos habentē manus pforatas
et sanguineas ad modū crucifixi. et
ecce defecit sibi aq̄ et cū iuisset p aq̄
et reuersus fuisset non ē inuent⁹ ille.
sup quo dū multū miraret: nocte ap
paruit ei dñs dicēs. **A**lis diebus in
mēbris meis recepisti me. hodie aut
meipsū in hospicio tuo recepisti. **Q**uā
tū est visitare ifirmos. **E**ccli. vii. **N**ō
pigeat quosq; ifirmos visitare. **E**x
hoc em̄ in dilectione dei firmabit hō.
Iaco. p. **R**eligio mūda et imaculata
apud deū et patrē hec ē: visitare ifir
mos. pupillos. et viduas in tribula
tionib⁹ suis. **L**egiē in vitaspatri. qđ
quidam interrogauit quēdā scūm se
nē dicēs. **D**uo sūt frēs quorū vn⁹ ie
iunat sex dieb⁹ i septimana et laboāt
multū: alius egrotātib⁹ libēter fuit.
cuius opus ē deo magis acceptū. **R**ē
dit senex: si frāt ille qđ sex dieb⁹ ieiu
nat laborās se suspēderet p nares: nō
equari possit illi qđ ifirmis libēter ser
uit. **H**oc op⁹ ecā reputat sibi deus
fieri. **M**at. xxv. **I**nfirmus erā et visi
tastis me. **Q**uantū deo placet patet
Exempluz legiē in vitaspatri de scō
martino qđ libēter cōsueuit ifirmos
visitare et tractare qđ quadā die dū
iret de heremo ad claustrū: xp̄s ei in
spece leprosi et multū ifirmi iacētis i

terra apparuit: rogās vt eū ppter de
um ad claustrū portaret: quē **M**arti
nus libēter portauit. **C**ū aut claustro
appropiaret monachi i spū hoc vidē
tes clamare ceperūt. **O**ccurrite **M**ar
tino qđ xp̄m portat. **I**nterī ipse dispa
rēs ait. qđ me nō erubuisti cū vilis
apparerē non erubescā te corā patre
meo in celis. **S**extū est visitare et li
berare captiuos. **H**ebreo. xii. **M**e
mētote inq̄t vinctoz. q. di. necessa
ria eis ministrare: et nō solum debēt
eis necessaria ministrari: sed ecā de
bēt liberari. **E**ccli. iiii. **L**ibera eum qđ
iniuriā patit a superbo. **E**xplū de sã
cto **N**icolao qđ tres iuuenes innocen
ter adiudicatos morti liberauit: illō
aut reputat dñs sibi fieri. **M**at. xxv.
In carcere erā et venistis ad me. **V**e
mīte ego bñdicti patris mei et c. **I**sta
sex opa misericordie ponūtur i nouo
testamēto i euāgelio vt̄s. **S**eptimū
est sepelire mortuos. qđ ponit in ve
teri testamēto. **T**hobie. i. **D**e quo dī
Eccli. vii. **M**ortuo ne phibeas gñā.
Glo. ad elemosinā pauper p̄tinet se
pultura mortuoz. **D**e isto ope omē
dāt **T**hobias qđ libēter mortuos sepe
liuit. **E**xemplū quadā die dū **T**hobi
as sedēt in prandio: nūciatū est ei qđ
quidā occisus iacēt in platea statim
surrexit et attulit corp⁹ et posuit i do
mū suā. et sepeliuit nocte q̄uis rex p
hibuisset. hoc op⁹ nobis cōmēdatur
exemplo brutoz aialiū. **L**egiē in na
turis aialiū d delphis qđ vno mortuo
tractāt alij delphi ne pisces come
dāt mortuū et deferunt in pfundū et
sepeliūt. **H**oc op⁹ multum humiliat
hōiem et trahit eum a pctō. **P**ñ **E**ccli
vii. meli⁹ est ire ad domū luctus qđ
ad domū cōuiuij. **I**n illa em̄ fi. an.
amo. lx. et viues hō cogitat quid sit
futur⁹. **V**n legitur de quodam here
mita qui capita mortuoz et ossa i cel
la sua posuit vt sp mortē cogitaret

Sic patet de septē opēib⁹ misericō
die significatis p septē panes quos
oportet nos habē si nolum⁹ deficere
in via que dunt ad patriā ad quam
nos poucere dignē ihsus xps. Sed
sicut exhibuistis mēbra vestra fūre
immūdie et iniquitati ad iniquitatē ita
nūc exhibite mēbra vestra seruire iu
sticie in sanctificationē. i. sicut volūta
rie seruēt et vniuersalit oibus mē
bris seruistis pctōrita nūc volūtarie
seruēter et vniuersalit exhibete ser
uitio dei. Rogem⁹

Dominica. viij. Sermo. Cxxij.
Ihm carnez vixeritis morie
mini. Ro. viij. In vobis istis
hortat nos apłs fugē carnis
desideriā vt nō moriamur morte eē
na. Scēdū aut qd qduplex ē mors
scz. nature. culpe. gratie. et gehēne.
Morte nature moriē hō qn aia sepaē
a corpe: hac morte oꝝ nos oēs moriē
em ē hō in mūdo q hāc mortē possit
euitare: si bti sūt illi q sic viuūt q in
dño moriunt. Apoca. xxiij. Quicūq
in dño viuūt p caritatē: ille eā mo
riē in dño. Nullū em mēbrū pōt mori i
corpe: nisi qd pū vixerit i eo sic nul
lus pōt mori in dño: nisi viuāt in dño
et sit mēbrū xpi. Multi tñ sūt q bñ
volūt mori in dño. qz fm arist. i. eth.
oīs hō naturalit bonū appetit: sed no
lūt p eo laborare. i. nolūt viuē in do
mino sed volūt viuē in diabolo sicut
pctōres q pctm nolūt relinquere Sic
fecit balaā qui vitā pessimā habuit
et tñ desiderabat mori morte iustoz.
Rue. xxiiij. qñ dixit: moriat aia mea
morte iustoz. Qd dissimilis ē mors
iustoz et maloz. i. illoz q i dño mo
riunt et illoz q in diabolo moriunt. s.
cūt patz Lu. xvi. Factū ē vt morerē
mēdic⁹ et ducerē in sinū abrahe ab
angelis. mortu⁹ est et diues et sepul
tus in infernū. De vtracq morte dicit
Ber. Bona est mors iusti ppter req

em: melior ppter iocūditatem. et op
tima ppter securitatem. Ecōtra mors
pctōz pessima. Mala siquidem est in
amissione mūdi. peior in separatione
carnis: sed pessima i eterni ignis cō
crematione. Istam mortē nature de
bem⁹ timere ppter incertitudinē: qz
dicit Ber. Nil certū mortē: nihil incertū
hora mortis. Io monet nos dñs Mat
xxiiij. Vigilate qz nescitis q hora do
min⁹ vester ventur⁹ sit. Illud aut sci
tote qm si sciret paterfamilias q hō
fur veniret: vigilaret vtiqz et nō sine
ret perfo di domū suā. Glo. Grego
rij. Ultimam sententiam. i. horam ig
norari domin⁹ voluit vt sit semp su
specta et vt sic semp ad eam nos pre
paremur. Et ideo bene cōparat furi
q venit quādo nō sperat: sic et mors
venit quādo nō putat. Ideo dicit se
neca. Mors tibi insidiat in omni loco
et in omni tpe: tu q si sapiēs es vbi
qz eam expectabis. Exemplū in quo
dā rege q nunq ridere cōsuevit. Fre
quēte ifra in fmo. Vt qd cogitatis.
Secūda mors dicit mors culpe: hoc ē
quando aliquis moriē in aia p pecca
tū mortale. vnde Gze. xviij. Anima
que peccauerit: ipsa moriet. De ista
morte dicit Aug⁹. Sicut vita corpis ē
animata vita anime est de⁹: qm si
anima deserit corpe⁹ et corpus morietur
sic aia moriē si deserit eā deus. qd fit
per pctm mortale. q de⁹ deserit aiam
pctz Isa. lix. Octā vestra diuiserūt in
ter vos et deū vestz. Ita mors signifi
cat per tres mortuos quos legim⁹ a
dño suscitatos. scz puella mortuam
quā in domo suscitauit. Mat. ix. Et
adolescētē extra portā Lu. viij. Et la
sari sepul. Jo. xi. Pctm morie aliqñ
est in volūrate. et tūc mortu⁹ est hō
in domo. qz adhuc latet pctm iteri⁹
quādoqz ē in ope et tūc homo mortu
us ē extra portā. Et quādoqz est i
cōsuetudine. et tūc mortu⁹ est homo

in sepulchro. Primum est gūer: scdm q̄
uius rtercū est grauissimū. q̄ gūissi
ma sit ista tertia mors qm̄ homo dux
erit in cōsuetudinē peccare. p̄t̄z i hoc
q̄ dñs p̄mos duos. scz puellā et ado
lescentē facilliter scz simpliciter v̄bo susci
tauit: sed tertiū. scz Laz̄ ar̄ sepultus
cū fletu et clamore suscitauit. Io. xi.
Infremuit spū et turbauit seipsum
et lacrimatus ē et voce maḡ clamauit
Laz̄ are veni foras. In hoc oñt qd̄ fa
ciendū sit eis q̄ in sepulchro male cō
suetudinis lapide obdurationis sūt p̄ssi
fremitu em̄ cōtritionis lacrimis cōpun
ctionis: clamore oōnis. et cōfessionis
sunt suscitadi. Et bñ mortui dicunt̄
tales q̄ in mōrli p̄ctō sunt: qz opa vi
ua facere non p̄nt. Cū em̄ mōrle p̄c
catū homo cōmittit mortificat oīa bo
na opa que antea fecerat: et insuper
oīa q̄ in mōrli facit mortua sūt Eccl̄.
xii. Quasi romphea bis acuta oīs im
quitas. et d̄z bis acuta qz vtraqz bo
na mortificat. scz p̄terita. p̄ntia. et fu
tura. Verūtamē p cōfessionē reuui
scūt illa bona opa que fecit hō añ p̄c
catū: cum adhuc hō fuit in grā. sed q̄
in p̄ctis facta sūt nūq̄ reuuiuscūt. 6.
Illa reuuiuscūt que quondā viua fu
erūt. Nunq̄ viua sūt: que nunq̄ vi
ua fuerūt. Tercia mors est mors gra
tie. scz qm̄ homo priuat̄ vita carnalis:
qm̄ desinit viuē scdm concupiscētiās
carnis et incipit viuē scdm spūm: qm̄
oīa desideria carnis sunt extincta i hō
mine et desideria aīe sūt erecta ad de
um. De talibz dicit apl's Colof. ij.
Mortui estis et vita vestra abscondi
ta ē cum xpō in deo. i. mortui estis a
terrenis et carnalibz desiderijs tanq̄
mortui sepati: et vita vestra abscondi
ta ē in deo et hoc cū xpō. i. sicut xp̄s ab
scōdit̄ ē i deo vel sicut xp̄s mortu⁹
fuit carner: et vixit deitate: sic nos de
bem⁹ mori in his q̄ concupiscit caro: et
viuē debem⁹ in his q̄ ad deū pertinet.

p. De. ij. Peccata nr̄a ipse ptulit in
corpe suo sup lignū vt p̄ctis mortui
iuste viuam⁹ deo et ei seruam⁹. Istō
figuratū est gen. xxi. vbi aries mō
rit̄: et ysaac imolat̄. Aries em̄ carnē
et ysaac spūm significat. multi p̄ ari
etē ysaac interficiūt dū p̄ carnis vo
luptatē spūm extinguūt. Hec mors
peouenit ex caritate ad deū. Cant̄.
vii. Fortis ē vt mors dilectio p̄sido.
Sicut mors violēter separat aīam a
corpe: ita dilectio violēter sepat hō
minē a mūdo. Quarta mors ē gehē
ne. i. inferni qua dānati eternalit̄ mo
riunt̄. et tñ non cōsumūtur. Bernar.
Quis det eis semel mori: ne inētnz
moriātur. Apo. ix. Desiderabūt mori
et mors fugiet ab eis. Et affligit Au
gustin⁹ causā dicēs. Quibz hic in se
culo vita offerē et nolūt accepe grati
am: in inferno q̄rūt mortē et nō pote
rūt inuenire. Gre. Fit miseris mors
sine morte: finis sine fine: defect⁹ sine
defectu: qz mors semp viuit. et finis
semp incipit. et defect⁹ deficere nescit.
et mors nūq̄ peribit. et sic semp mo
riūtur et nūq̄ cōsumūt. A qua morte
nos eripiat Ihesus xp̄s Marie fili⁹.

De eodē. Sermo. Cxxij.

Non p̄t arbor bona fruct⁹ ma
los facere: neqz arbor mala
fruct⁹ bonos facere. Mat̄.
vii. et Lu. vi. In verb̄ istis duo tāgū
tur scz bonoz fructuositas cū dicit̄.
Non p̄t arbor bona fructus malos fa
cere. i. bonus homo non p̄t opa mala
facē: sed quicq̄ facit ē meritorii si
ue comedat. siue bibat. siue dormiat
totū credit ei ad meritū. Ber. Habe
caritatē et age qd̄ vis. Secūdo tāgi
tur p̄ctoz damnositas cū dicit̄. neqz
arbor mala. i. hō malus p̄t bonos fru
ctus facē qd̄ diu est mal⁹. omne bonū
qd̄ agit amittit scz quantū ad vitaz
eternā. Sciendū autē qz p̄ccatū vi
tare debem⁹ propt̄ multiplex malū

siue dānū qđ puenit ex eo. Prīmū dā
nū tangit in vobis ppositis. s. qđ dū
hō i pctō mōrli nō p̄t facere opa me
ritōria. Gre. Qui in caritate nō est
omne bonū qđ facit amittit. s. qđ tūm
ad vitā eternā. Aug. Bona q̄ facit
hō in pctis mōrli nō dimittit dñs
noster irremūerata: remunerat em̄
in hoc sc̄lo. Sūt aut̄ tria quib⁹ remu
nerant̄ bona facta in pctō mōrli. v.
Que cū mōrli fūt: dāt bona ēre. Cor
reddūt habile minuūt tormenta ge
hēne. Prīmō dat de⁹ aliquā bona tpa
lia p̄t bona opa facta in pctō mōrli
Lu. xvi. cū diues in inferno diceret.
Pat̄ abrahā miserē mei: rēndit. fili re
cordare: q̄ precepisti bō in vita tua.
Glo. Quicqđ fecisti boni in vita tua
pro eo recepisti bō tpaia nec mō ha
bebis et̄na. Et fuit ita an̄ icarnatio
nē xp̄i. Isa. i. Si volueritis et audieri
tis mer̄ bō terre comedetis. Itē p bō
nō fcō in mōrli aliquā dat de⁹ pctōri
cōtritiōnē et ouertit eū a vita sua ma
la vt habil̄ sit et fiat ad suscipiendū
grām. Sicut ptz in paulo q̄ licet esset
psecutor xp̄i et suoz: tñ castitatē ser
uauit et iusticiā dilexit: iō dñs respe
xit eū et ipsū cōuertit. Itē bonū factū
in mōrli minuūt penā in inferno: hoc
nō ē ita itelligēdū q̄ pena quā debe
at sustinē minuat p q̄ dānat⁹ ē: s. sic
intelligēdū ē: si in illo tpe male fecit
set qñ bona opa fecit: tūc maior fuit
set sua pena q̄ nūc sit. Ideo facta bō
in pctō mōrli nō p̄sūt hōi qđ tū ad vi
tā eternā. Si etiā aliq̄s cōstruēt mil
le claustra et postea cōuertet⁹ et scissi
mus fiet: nihilomin⁹ mercedē nō rea
peret p factis in mōrli pctō. Exēplū
in saul q̄ multa bella puguit p p̄lo
dei s. qz in pctō mōrli fuit. dō nō pla
cuit. Legit̄ etiā q̄ rex qđā p̄t vanā
glām cōstruxit pulcherrimū templū
precipiēs vt null⁹ ad hoc aliquā ele
mosinā daret: s. ipse de sup̄rib⁹ suis

oīa opare voluit. Erat aut̄ qđā pau
percula vidua s. deuota: q̄ libētē ali
quā elemosinā ad structurā edificij
dedisset: s. non audebat. Verūtū qñ
asini q̄ lateres et aquā portabant ad
structurā domū eius p̄trāsibāt ex de
uotōe dedit eis pabulū et fenu. cū p
to tēplo scripsit rex titulū sup ostiū
tēpli talē. Istud tēplū edificauit rex
sol⁹ et nō ali⁹. Nocte vō illa venit an
gel⁹ dñi et deleuit illū titulū et sc̄psit
aliū sic. Templū illud edificauit pau
percula vidua q̄ pauit asinos et non
rex. Ecce i hoc ptz q̄ nō placuit deo
templū edificatū in supbia. et p̄ter
vanā glām. Scdm malū qđ puenit
ex pctō ē q̄ vnū pctm̄ trahit ad aliū
Gre. Pctm̄ q̄ mor p p̄nam nō delu
itue: suo pondē ad aliud trahit: sicut
ptz in malefactorib⁹ q̄ postq̄ male fe
cerūt: negāt mētūtue et piurāt. Exē
plū in Cayn q̄ post fratricidiū mētē
bat cū dñs q̄rēt ab eo dīcēs. Vbi est
Abel frat̄ tu⁹? Rēndit. Nescio dñe: et c.
Ge. iiij. Itē exēplū in dauīd q̄ p̄mo
peccauit i oīo. qz alijs eūtib⁹ ad ad
plū: ipse domi vacauit oīo. De oīo
peccauit in visu. qz incaute insperit
mulierē. s. Bersabeā: de incauto vi
su cecidit in cōcupiaz malā et post cō
cupiscētā malā cōmisit adulteriū. de
inde cecidit in fraudē volēs palliare
pctm̄. mittēs p vīa et precepit ei vt
dormiret cū vxore sua vt sic part⁹ si
bi ascriberet. deinde cecidit i homici
diū. deinde in placentiā pcti. qz plac
uit sibi q̄ vīas fidel̄ miles occasus eāt
cū sibi nūciatū erat. Nota hysto. ij.
Re. xi. Qui vnū pctm̄ nascit ex alio
ptz sic. Supbia ē iniciū oīm alioz pec
catoz. qz hō supb⁹ dolet q̄ sit alius
hō sibi filis vel supra se et sic ex super
bia nascit inuidia. Inuidus de facili
irascit illi cui inuidet. et sic ex inuidia
nascit ira. Iracundus aut̄ cū nō p̄t se
vindicare. turbat⁹ et tristat⁹. et tardo⁹

fit ad seruitutē dei et sic acedia dicitur
ab ira. Acediosus autem cum nō oc-
cupat se diuinis reb⁹. oportet vt oc-
cupet se terrenis temporalib⁹ et mun-
daniis. qz aīa humana ociosa esse nō
potest. et sic incipit cupia. s. cōcupi-
scere tpalia. et tūc oriē auaricia ex ac-
edia. Auar⁹ autē et diues. qz magis
abūdat in diuitiis magis vult pēuā-
re in cibo et delectari in potu. et sic na-
scit deinde gula. Gulosus q̄ bene nu-
trit carnē. de facili accendit ad luxu-
riā. Ido dicit Ephē. v. Nolite inebriari
vino in quo ē luxuria. et sic patz quō
vnū pctm̄ trahit ad se aliud. Tercū
malū siue damnū qd̄ puenit exiti in
mōli pctō est qz p se resurgere non
p̄t. Exemplū in pisce qui hamum in-
trat p se sed sine adiutorio exire nō
p̄t. Sic pctōr p se in peccatū cadit s̄
sine adiutorio dei p se resurgē nescit.
Ido dicit Osee. xij. perditio tua ex te
isrl̄. tātūmō ex me auxilium tuū. qz
qz sine dei adiutorio et gratia nullus
resurgere valet. qz nullus p̄t pctā di-
mittere. nisi solus de⁹. vt patz in pri-
mo hoīe Adam. qui cum in peccatuz
cecidisset. in quinqz milib⁹ annoz nō
potuit resurgere. nisi mediante grā
diuina. Quartū malum qd̄ puenit
homini existēti in pctō est qz saluan-
dos retardat a glā. Quāuis em̄ hō
peccatū cōfiteē et i grā decedit. tamē
peccatū qd̄ fecerat retardat et impedit
eum qz non p̄t statim ad cōspectū dei
peruenire. Sed oportet vt hō supple-
at in purgatorio qz nec inquinatuz
intrabit i regnū celoz. Sap. viij. Ni-
hil inquinatū in eā incurret in eā. s.
dei sapientiā. et hoc ē qd̄ dicit Aug⁹.
Purgandus ē igne purgationis q̄ in
aliud seculū distulit fieri cōuersionē
hui⁹ figurā habem⁹ in absalon qui
postq̄ recōaliat⁹ est patri suo. man-
sit duob⁹ annis in iherusalē. qz nō li-
cuit ei facie patris sui videre. ij. Re.

xij. Nam legitur de sancto quodam
qz corp⁹ eius in feretro iacēs miracu-
lis claruit. tamen anima eius in pur-
gatorio existente. Rogemus. et c.

Dominica. ix. Ser. Cxxij.
Non sum⁹ concupiscētis ma-
lorum. p. Cor. x. In verbis
apostolis hortatur nos ap̄le
vitare malā concupiscentiā que du-
plex ē. s. cōcupia carnis. i. luxuria cō-
cupiscētia oculoz. s. auaricia. i. Jo-
h. Omne qd̄ est in mūdo aut ē cōcu-
piscētia carnis vel cōcupiscētia ocul-
loz. Prima concupiscētia ē carnis q̄
est luxuria. hanc vitare debem⁹ ap̄-
multa. Primo qz inquinat homines
siue aīam que est templum spūs san-
cti et enat a se deū. fm̄ illud. i. Cor.
in. Nescitis qz templum dei estis vos
et spūs scūs habitat in vobis. seq̄tur
autem. Si qz templum domini viola-
uerit disperdet illum domin⁹. et hoc
facit luxuriosus q̄ enat deū de aīa et
facit de tēplo dei. i. aīa stabulū bruto-
rū. i. demonū. Hui⁹ figurā hēb⁹ p ie-
sabel q̄ de vinea naboth fecit ortum
oleoz. Nota hysto. in. Re. xxi. Rex
achab dixit ad naboth. Da mihi vine-
am tuā vt faciā mihi ortū oleoz. et
ille noluit hēditatē patris sui vendē
et turbat⁹ rex pieat se in lectū et no-
luit comedē. tūc scripsit vxor sua ie-
sabel lras ad iudices terre vt cōueni-
rēt ad iudiciū et iudicārēt naboth ad
mortē eo qz offēdisz regē. et illi timē-
tes iudicauerūt naboth ad mortē vt
lapidarēt eū. et sic facta ē vinea i or-
tū olez. Per iesabel moralit̄ intelli-
gitur sterquiliniū. i. lutū et signat lu-
xuriā q̄ immūdiōr ē q̄ aliqd̄ aliud lu-
tū. Ser. Rō sic fetet putrid⁹ canis
in cōspectu hoīm: sicut pctōr in cōspe-
ctu dei et angeloz. Per vineam sig-
tur anima quā plātauit de⁹ ad habi-
tandū in ea qua vult esse sicut vitis

in vinea **Jo. xv.** Ego sum vitis vera et
vos palmites: qui manet in me et ego
in eo: hic fert fructum multum. Quia
ergo hanc vitem. id est christum in sua vinea non
habuerit: non potest ferre fructum. Unde
sequitur: quia sine me nihil potestis facere
supple quod meritorium est et sicut vinea
quoniam vitis floret non potest in ea esse ser
pentes et vermes. sic in anima quodammodo flo
ret ista vitis. id est christus: serpentes. id est demo
nes in ea manere non possunt. **Matth. xxiii.** Vinea
floretes odoris dederunt. **Gen. xl.** Videbam coram me vitam
in qua erant tres pagines paulatim
crescere gemas et post flores et vuas
maturescere. Tales vuas expressi in ca
lice. et poculum dedi pharaoni. **Secundum**
Grig. flores precedunt gemas et sequun
tur tandem vuas. sic bone voluntates de
bonis cogitationibus: postea sequun
tur vuas. id est bone operationes. **Ecclesi.**
xxiiij. Flores mei fructus honoris et ho
nestatis: sicut dicitur in psalmo. Exterminavit
eam aper de filiis et singularis fera de
pastus est eam. Aper est animal luxuriosum
qui exterminavit vineam. id est animam
Ideo sequitur de iesabel: id est luxuria: qui
mutat vineam in ortum olei et inapiunt
in ea habitare vermes. id est demo
nes et expellunt deus. De immundicia huius
peccati ponit exemplum in vitaspatio
quod quidam heremita existens adolescens
ambulabat per heremum et vixit duo
angeli in specie hominum et ambulabant
cum eo: et inuenerunt cadaver hominis mor
tui fetidum. Heremita non valens senti
re odorem. obstruxit nasum. et illi non.
deinde occurrit quidam adolescens. tunc
angeli obstruxerunt nares suas. Cum
ergo heremita quereretur causa illius. dixe
runt angelus: tu cum sis caro sentis feto
rem carnis. nos cum sumus spiritus sentimus
fetorem anime. Adolescens ille luxuriosus
est. et plus fetet in conspectu dei et ange
lorum quam aliquod cadaver in conspectu hominum
et ideo illud vitium maxime est fugendum

Secundo luxuria fugenda est quia per eam
dominus maxime ad iracundiam provocatur.
sicut patet **Numeri xxv.** ubi dicitur quod cum
rex balaath non posset expugnare fili
os israel quia dominus erat cum eis nec potuit
eos maledicere balaam. Tunc propheta ba
laam dedit consilium balaath regi quod mit
teret mulieres et virginem speciosas cum
venalibus suis ad tentoria filiorum israel:
ut ille alliceretur ad se iuvenes et face
rent eos secum peccare et tunc deus eorum
desereret eos: et tunc posset eos expug
nare. et sic factum est. misse sunt virginem
pulcherrime principis et peccaverunt cum
eis filii israel. Iratus itaque dominus precepit
Moysi ut suspenderet omnes principes po
puli in patibulis. quia permiserunt pecca
re filios israel cum illis. **Ambr.** autem
princeps unus duxerat **Cophim** filiam
cuiusdam gentilis et coram omni turba
falsus est eam habere et intrauit taberna
culum suum cum illa. et coram omni multi
tudine peccavit cum illa. Et surgens.
Phinees arrepto gladio intrauit per
eos et interfecit ambos et plaga cessavit
quam immiserat dominus in populum. Et fuerit
ocasi viginti quatuor milia hominum. **Ecce**
patet quomodo dominus per hoc vitium ad iracundiam
am provocatur immo fere totum genus hu
manum deleverat per diluvium propter lux
uriam. **Gen. viij.** **Ideo** monet nos apo
stolus **Ephe. v. d.** Fornicatio autem et
immundicia non inveniuntur in vobis. Ter
tio fugenda est luxuria. quia homines specia
liter excecatur. **Vn greg.** De luxuria
carnis generatur cecitas mentis. **Ideo**
excecatur hominem quod non agnoscit crea
torem suum. **Osee. v.** Spiritus fornicationis
in medio ipsorum et deum non agnouerunt.
Istud figuratum est per sampsonem
qui propter luxuriam excecatus est. **Rota**
hystoria. **Judi. xvi.** ubi dicitur quod valida
fecit eum dormire super genua sua et ab
rasit sibi crines suos. et ita perdidit
fortitudinem suam. et tunc vicerunt inimici
ei sui et excecaverunt eum. Per validam

significat luxuria q̄ facit hōiem dōi
mire p̄ delectationē malā. ⁊ sic exce
cat hōiem **Sap. ij.** Excecauit eos ma
licia eorū hōc mō fuerūt excecati duo
seniores p̄ cupiam susāne. **De q̄b⁹**
dz Dani. xij. Declinauerūt oculos su
os ne viderēt celū nec recordarent
iudiciorū iustorū. **Gre. i. mora.** Si cō
diti sum⁹ mirabilē vt rō aiā ⁊ aiā
possideat corp⁹ vite. rō aiē a corpis
passiōe repellit. si nō prius aiā a rōe
possidet. Quid aliud ē passiō corpis
q̄ temptatio carnis q̄ rōnē extinguit
ne refreneē. Quarto fugēda ē luxu
ria q̄ aufert hōi sensus ⁊ facit eū fa
tiuū. **Ecci. xix.** Vinū ⁊ muliēs apsta
tare faciūt sapiētes. **Ihero.** Quis sa
lomone sapiēti⁹. ⁊ tamē a muliē in
fatuat⁹ est. **ij. Re. xi. dz.** Auertērūt
muliēs cor ei⁹ cū iā esset senex vt seq̄
ret dōs alienos. **Exēplū in sapiētis**
simo pho **Aristo.** q̄ ita fatu⁹ fuit p̄
muliēs vt vna mulier eq̄tauit eū.
hōc tamē moralit̄ est intelligēdū vt
Aristo. dicat eq̄tat⁹ fuisse p̄ mulie
rē Nam mulier ista dz esse phia q̄ eq̄
tauit mentē ⁊ animū ei⁹ ita vt ple
nus amore eius oia eque ⁊ sapiēter
scribēt naturalit̄ saltē. **S;** si dicat dz
pho. ille fuit dict⁹ noīe aristomin⁹
sic similit̄ multi diligūt muliēs q̄ fa
tue agūt in seculo sic q̄ plus diligūt
muliēs q̄ deū. q̄propt̄ eternalit̄ dā
nabūtur. **Exēplū.** Quidā miles tur
pit̄ adamauit vxorē alteri⁹ militis.
cōtigit aut̄ ipsū mare trālire. cumq̄
ibi infirmaret ⁊ morti appropinq̄ret
ita fatu⁹ erat ⁊ ita excecāt⁹ amore
muliēis q̄ nec cōicare nec cōfiteri
voluit. **Precepit aut̄ seruo suo vt eo**
mōtuo cor suū amice sue i p̄xide por
taret. qd̄ cū feciss; ⁊ reuersus vellet
it̄are castz illi⁹ dñs occurrit ei vir
ei⁹ ⁊ q̄siuit ab eo qd̄ de trāsmarinis
partib⁹ portaret. ⁊ cū m̄hū respōde
ret coegit eum vt dicēt. ⁊ accipies

cor istud cōditū in p̄xide ⁊ bene co
ctū dedit vxori sue vt comedēt. **Cū**
q̄ comedisset q̄siuit de domina. **di.**
Dilexisti etiā illū militē q̄ mare trāsi
uit At illa rubedine p̄fusa loq̄ nō au
debat ⁊ dixit miles. **Scatis domina**
q̄ cor dilecti v̄i vob̄ de trāsmarinis
partib⁹ missum comedistis **Et illa re**
spōdit. Et certe ego p̄ illū abū nun
q̄ aliū abū comedā ⁊ m̄fecit seipsā
Eccē quō luxuria istos duos fatuos
fecit ⁊ excecavit. Quinto luxuria fu
giēda ē q̄ nō p̄mittit hōiez facē opa
meritoria: s; cōpellit hōiem carnalit̄
cogitare loq̄ ⁊ cōcupiscē. **Greg.** Cū
luxuria mentē inuaserit. nullū bonū
cogitare p̄mittit. ⁊ toties p̄ctm̄ mō
le cōmittit quoties cōcupiscit mulie
rē eā inspiciēdo. **Mat. v.** Qui vive
rit mulierē ad cōcupiscēdū eā iā me
chat⁹ est eā. ⁊ c. ⁊ sic luxuriosus p̄t
cōmittē vno die centū vel mille p̄ctā
mōlia **Et q̄ plus est doctores volūt**
q̄ morosa delectatio sit p̄ctm̄ morta
le. etiā si nō velit facere qd̄ cogitat
tamē q̄ cū cōsensu in cogitationib⁹
carnalib⁹ morat̄ ⁊ delectat̄ mortalit̄
peccat. **Exemplū legiē** q̄ quedā vie
go q̄ audierat vnā cātilenā carnalē
cātare cū delectatione licet p̄fessa fu
erat āte mortē tñ. **xv. dieb⁹** p̄p̄t hōc
in purgatorio fuit: sicut ipsa retulit
cuidā scōviro cui apparuit **Si hōc fa**
ctū fuit p̄p̄t delectationē tñ: qd̄ ent
p̄p̄t opationē **Sexto luxuria fugēda**
est q̄ corp⁹ hōis cōsumit hic i p̄sētī ⁊
aiā eternalit̄ dānat i futuro. **De p̄**
mo hēm⁹ exemplū i amō filio dauid
qui p̄p̄t amorē carnalē quē habuit
ad thamar sororē absolō egrotauit
et tādē eā violauit: p̄p̄t qd̄ etiā vitā
amissit. nā absolon ipsū interfecit. **ij.**
Re. xij. Exemplum i elsaia mulier
quedā adulterio vtebat̄ ⁊ quedam
maxie diligebat. qd̄ cū viro ei⁹ ino
tuiss; iudiabāt illi. ⁊ ille fugā cepit

Post aliquos dies ille occulte rediit et sedit i domo cuiusdā amica sui. qđ cū illa intelligēt. surrexit cū magno desiderio currens ad eū: et cū tāto desiderio sup collū ei⁹ cecidit et āplexās eū mortua fuit. et ille vix solūēs brachia eius de collo aufugit. Qui autē aiām dānat in futuro. ptz. i. Corin. vi. vbi dicit. Neqz fornicarij neqz adulteri regnū dei possidebūt. Vbi Aug. si pie et caste vixeritis sine fine in celo gaudebitis. si impie et luxuriose vixeritis in eternis mēdīs subiacēbitis. Vñ dixit susanna qñ senes tēptabāt eā de luxuria. Si em̄ malū hoc egero mors mihi ē scz etna. Jam. xij. De q̄ nos custodiat q̄ sine fine vivit et regnat Amen.

De eodem Sermo. Cxxv.

Redde rationē villicatōis tue Lu. xvi. Ista pñt esse vba dī ad quēlibet hōiem. Oēs em̄ reddituri sum⁹ rationē de tota vita in futuro. Sūt em̄ multa de q̄b⁹ reddere debem⁹ rōem. Primo d cogitationib⁹ Sap. vi. Ipse scz deus cogitationes v̄as scrutabit. Lu. xij. Capilli capitis v̄i oēs nūerati sūt. Caput est intellect⁹: capilli sūt cogitatōes que deo patēt: quas etiā oēs nūmerabit. Gre. Oia districte nō solū facta sed etiā cogitationes pensant a dño Quid ergo faciem⁹ de incessu corporis: si sic subtilit cogitationes cordis iudicat. Legit in vitaspā. qđ quidā frater venit ad abbatē suū monēdo dī. Pater dic mihi aliqđ verbū edificatoriū. Cui ille. Vade et fac cogitationes tuas sicut ille q̄ est in carcere. ille em̄ cogitat frequēter vbi est iudex et qñ venit et qđ respōdebit ei. et sic frequēter occupat. Ita debet q̄libet hō cogitare interm qđ ē in carcere corporis: qđ oportebit eū stare ante tribunal iusti iudicis. s. xpī et reddere rationē de oib⁹ cogitationib⁹. verb

et opib⁹. si hoc sepe cogitaueris saluus eris. Certe si homo semp cogitaret qūo oportebit euz reddere rationē de cogitationib⁹: sepe cor suū ab inutilib⁹ et malis cogitationibus abstrahēt. Secūdo debem⁹ rationē reddere de locutione. Mat. xij. Pico aut vobis qđ de omni v̄lo otioso qđ locuti fuerint hōies sup terrā reddent rationem in die iudicij. Gre. Si de v̄lo otioso reddēda ē rō in nouissimo die Pensandū est quāta mala multiloquum sequitur. Ser. Si futuram cogitas de verb otiosis discussionem: nō valde displicet tibi silentiū. si autem peccatū est iutilia loq: multo magis in ecclesia fabulari. Legit de sancto Martino qđ dū semel missam celebra ret: btūs Brictius suus dyacon⁹ dyabolū vidit retro altare sedētem et scribentē et cum deficeret pergamenū voluit illud dentibus extendē et rupto pergamenor: collisit caput ad murū. quod vidēs btūs brictius cepit ridere. Cūqz querēt btūs Martin⁹. vt diceret sibi qđ risisset: dixit illi. Ille m̄rogās dyabolū quid scripsisset enōit. vba otiosa q̄ loquūtur hōies i ecclesia scribo. Itē legit de scō Syro epō ianuēsi. q̄ similē visionē vidit in ecclesia. Tercio sicut reddēda est rō de indiscreta locutione. ita ē reddēda rō de indiscreta taciturnitate Si aut em̄ pctm̄ est indiscreta locutio. sic etiā indiscreta taciturnitas Ideo dicit Eccle. iij. Temp⁹ loquēdi et temp⁹ tacendi Eze. xxxij. Si speculator viderit gladiū venientē et nō sonuerit bucina et popul⁹ se nō custodierit: veneritqz gladius et tulerit ab eis animas sanguinez eius de manu. s. speculatoris reqrā. Per speculatōrē intelligūtur plati eccie q̄ sūt ad hoc positivi delinquētes corrigāt. errātes dirigāt. Si viderint subditos peccare et tacuerit siue ppter timorē. siue

propter amorem. siue negligentiā et illi in peccatis mortui fuerint: dominus requirit animas illas ab eis in die iudicii. **Isa. lviij.** Clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam et annuncia populo meo scelera eorum et domui iacob peccata eorum. **Illud** figuratum fuit **Ero. xxxix.** ubi dicitur quod dominus precepit quod in fimbria pontificis fieret tintinabulum aureum ut posset audiri a subditis suis quando preceperet. sic plati domino dant sonare ut possint audiri a subditis. non debet tamen tacere neque dissimulare correctiones. **Vñ dominus Ez. iij.** Fili hominis dedit te speculatorem domui israel audiens ex ore meo sermonem annuntiabis eis. Si ergo me dicit te sermonem ad ipsum non fueris locutus morieris: ut se custodiat a via sua et iniquitate sua morietur: sanguinem eius de manu tua requirā. **Exemplum.** Duo clerici erant se mutuo diligentes: quorum cum unus mortui appropinquaret adiuvaretur ab alio ut rediret et statum suum sibi reuelaret. **Mortui** ergo rediit et seipsum donatum asseruit. et quasi ille de statu prelatorum. et numero donatorum. **Et** ille porrexit sibi litteram ut legere. et erat scriptum in ea sic. **Omnes** principes inferni et rectores tenebrarum universi ecclesiarum prelati taceant salutacionem et c. quod optime quod nostra sunt factis. et nobis tot animas per negligentiā transmittitis quod vix lata et spatiosa via eas capit. sciatis vos digniores habituros retribuciones in tempore opportuno. **Tunc** ille hec legens stupescit et dolens ait. **Nec** ego curā animarum tenebo: et dimisso beneficii ordine intravit et religionem. **Oratio** domini reddere rationem de tempore. **Ver.** Omne tempus tibi impensum requirit a te: quicquid fuerit expensum. **Anselmus.** O lignum aridum et inutile quod in illa die respondet cum exigeret a te usque ad ictum oculi omne tempus tibi vivendi impensum. **Ver.** Nihil prociis tempore sed heu hodie nihil vilius reputatur. **Gre.** Non parum estimes tempus quod in factis vel dictis expendit ociosum. **Volat** omni

verbum irrationabile ultra tempus intendebat. **le.** nec advertit homo quod amittit cum magnum pecuniam committit tunc consumit inutiliter tempus: unde de hoc maxime ostenditur. **Exemplum.** plura de beato augustino qui in alia ostendit fuit quod stans in agro vidit canem leporem agitantem. et stans in domo vidit araneam capiensem muscas cum reti suo quod texerat. **Hoc** idem ostendebat: quia in eo tempore suum tempus inutiliter consumpsit: quando talia aspexit: et non tamen de aspectu: reverentia de gressu vel de alijs etiam motibus? **Et** sensibus corporis exigeret de ratione a nobis. **Job. iij.** Domine ipse considerat vias meas. et cunctos gressus meos diminuerat: ut nec minutissimas cogitationes nec verba tenuissima que apud me usu viluerunt. eius iudicio in discussa remanent. **Quanto** domini reddere rationem de operibus nostris. **ij. Cor. v.** Quod nos manifestari oportet ante tribunal christi ut referat unusquisque propria sicut gesserit in corpore siue bonum siue malum. et solum non mala opera vult dominus iudicare: reverentia homo. **Ps.** Cum occipero tempus secundum iudicandum ego iustitias iudicabo. i. opera hominis iudicabo quicquid intentione sancta sint. **Isid.** Ad districti examinem iudicis: nec iustitia iusti secunda est in pietate divina. ut et ipsa iustitia que quicquid iustus est. deo iustificante iustificetur. et tunc iustus vix salvabitur. **Impm.** ego quod faciet. **Vñ apostolus. i. Cor. xij.** Nihil mihi conscius sum. i. in nullo remordet me conscius: nec in hoc iustificatus sum. i. non me iustum puto. quod. quia forte homo occultum quod ego ignoreo et deus scit. **Ps.** Ab oculis meis mundam me deo. et ab alienis prope tuo. **Sexto** reddere domini rationem de gressibus nostris. **Job. xxxi.** Domine ipse consideravit vias meas et cunctos gressus meos dinumeravit. **Gre.** Sic deus universum quicquid vias considerat. **Requere** in sermo. **Vi** dete manus et c. **Septimo** reddenda est ratio de bonis nobis a deo collatis siue temporalibus siue naturalibus et de bonis neglectis. **Eccles. xi.** In bonis sit cor tuum et scito

q̄ pro oib⁹ his ducet te de⁹ ad iudici-
um. **P**ā bona tpalia sūt diuitie ⁊ ho-
nores ⁊ dignitates p̄ q̄b⁹ reddēda ē
ratio. **B**ona naturalia sūt sanitas.
fortitudo. pulchritudo. scia. eloquē-
tia. sapiētia. vox cantādi ⁊ alie gr̄ie
⁊ s̄bilitates q̄ ad laudē dei ⁊ ad iuuā-
men pximi debēt expendi. **Q**ui autē
hec neglexerit: cōtinget illi sicut ser-
uo nequā qui abscondit pecuniā dñi
sui. **Mat. xxv.** vbi dicit de seruis q̄bus
dñs talēta cōmisit vt lucraretur. ⁊
reuerso dñō rationem exegit ab eis
vt habet in euāgelio: qd̄ exponens.
Gre. ait. Quis itaq̄ hō iste est. nisi
noster redēptor ihesus x̄ps **Rogem⁹**

Dominica decima. Ser. Cxxvi.

Nemo p̄t dicere dñs ihesus mi-
hi in spū scō. **p. Chozm. xij.**
Multi sūt hōies qui dicūt q̄
sint serui ihesu x̄pi sed nō sunt. quia
dñs nō reputat eos suos. **O**ndit autē
apl's in v̄bis p̄positis q̄ sunt illi q̄ pos-
sint dicē q̄ sint serui ihu x̄pi. ⁊ d̄t q̄
nullus p̄t dicere ih̄m x̄pm esse dñm
suū ⁊ se seruū eius. nisi sit i caritate
Vñ dicit **Glo.** Nemo p̄t dicere ih̄s
est dñs me⁹ ⁊ ego sū seruus ei⁹. nisi
in spū scō. ⁊ nisi sit in caritate qd̄ ē
maius donū spūs sci. **S**ciendū autē q̄
multa sūt q̄ faciunt hōiem seruū ihu
x̄pi. **P**rimū ē obediētia que sup oīa
deo placet. **1. Re. xv.** **M**elior ē obedi-
entia q̄ victima. **V**idem⁹ q̄ terrem⁹
principes nolūt habere seruos inobe-
diētes: multo magis rex celestis cui
obediūt oēs creature. **Actu. v.** **M**a-
gis oī obediēte deo q̄ hōib⁹. **H**ec autē
obediētia debet p̄cedē ex caritate.
Iohan. xiiij. **S**i diligitis me mādāta
mea seruate. scz ex caritate ⁊ dilecti-
one. nō ex timōre serui siue coacti.
Coacta em̄ seruicia non placēt deo.
Quidā em̄ obediunt deo. ⁊ faciunt
bona opa. q̄ timēt penā inferni. alij

plagā in corpore vel in reb⁹ vel ifama-
tionib⁹. ⁊ ideo fugiunt pctā ex timō-
re magis q̄ ex caritate. si em̄ scirent
nō esse infernū. ⁊ si possent absq̄ pe-
riculo corporis facere multa mala cō-
mitterēt: que nō audēt modo facere
Isti obediūt dō tanq̄ asin⁹ dñō suo
Asinus nihil opatur nisi flagellet. sic
et illi nolūt obedire deo. nisi flagel-
lant a deo p̄ infirmitates vel tribula-
tiones tūc incipiunt inuocare deū. si-
cut figuratū est. **1. Re. xiiij.** in ioab
qui noluit venire ad absolōnem. ⁊
obedire ei. nisi p̄us succēderet sege-
tes ei⁹. tūc obediuit ⁊ q̄si coact⁹ ve-
nit. **E**xemplū in paulo qui statim se
obedire p̄misit: qñ a dñō flagellat⁹
fuit dicēs. **D**omine qd̄ me vis facē.
Sed nūc tales cū paulo si in obediē-
tia perseueraret meli⁹ haberēt. **S**ed
plures sunt q̄ quādo infirmant obe-
dire ⁊ meliorare se p̄mittūt. sed qñ
cōualuerūt manēt sicut prius. **V**nde
versus **Demō** languebat bon⁹ mona-
chus esse volebat. **S**ed dum cōualuit
māsit vt āte fuit. **T**ales sūt similes
pharaon q̄ quotiēs flagellabatur a
dñō totiēs promisit se obedire deo.
Sed cessante plaga. obedire recusa-
bat. ⁊ sic de cē vicib⁹ plagat⁹ obedi-
re noluit. ⁊ idō eū in mari rubro cū
oib⁹ suis submersit. **Exo. xiiij.** **S**ic
ecā timēdum ē de illis qui i infirmi-
tate vel necessitate deo ⁊ sanctis pro-
mittūt ⁊ nō reddūt cum euadūt. **E**x-
emplū. **B**rito quidā noīe debebat
quādam vaccā cum vitulo ad foruz
ducere. ⁊ cū esset in mari ⁊ tēpestas
maxima esset voluit btō michaeli vi-
tulū offerendū si euadēt. s̄ cū euasisset
dixit. **M**ichael cū essem i mari p̄misi
tibi vitulū. s̄ q̄ mō sū i t̄ra ⁊ secur⁹
nihil tibi dabo. ⁊ subito venit fluxus
maris ⁊ inuoluit eū cū vacca ⁊ vitu-
lo ⁊ s̄mersus ē. **I**do d̄t **Psal.** **V**oue-
te ⁊ reddite dō vestro. **Q**uidā vō

obediunt: nō ex caritate: sed ppter bō
tpalia. qz tā diu obediūt deo q̄ diu
bñfīcū eius sentiūt. ⁊ i reb⁹ tpalib⁹
prosperant. Tales sūt sicut accipiter
qui obedit dño suo ppter escā. Tales
em̄ fuerūt iudei q̄ diu pluit illis de⁹
māna de celo i deserto. coluerūt eū ⁊
seruierūt ei: s̄ postq̄ cessauit. fūire
ceperūt dñs alienis. S; si multi adhuc
sunt q̄ seruīūt deo ⁊ dāt elemosinas
cū sentiūt p̄speritatē i tpalib⁹. s̄ qñ
immittit eis dñs aliq̄s t̄bulatiōes vel
infirmītes. statim muerunt oīa
deū ⁊ ipatiēter loquūtur dicētes. Nō
possum dare elemosinas qz dñs obli
tus ē mei. immittit mihi multas tribu
latiōes. plura dāna q̄ alteri. qd̄ feci
sibi q̄pita mihi iponit dāna qd̄ me sic
flagellat. Ecce apparet qz tales seruī
unt deo ppter bona tpalia nō ex carita
te: qz cessante p̄speritate: cessant a
seruītiō dei. Tales q̄ deo seruīunt tm̄
p tēpalib⁹ illos remunerat cū tpali
bus. Exemplū. Etat qdā hō auarus
et diues ⁊ nunq̄ elemosinas dedit: tñ
habuit seruū vnū qui eo nescien
te elemosinas dedit. Qd̄ cū innocuū
set dño irat⁹ est ⁊ posuit cū seruo ra
tionē. ⁊ cū cōputasset inuenit oīa bo
na sua duplicata. Tūc ait dñs seruo
Videro qz p elemosinā fecit mihi dñs
augmentū bonorū meorū. subtrahē
mihi isto anno duplū ⁊ da elemosinā
plus pauperib⁹ q̄ fecisti me nesciēte
vt dñs duplicet bona mea. Quo fa
cto āno futuro inuenit bona sua q̄oru
plicata. ⁊ sic rēcepit mercedē tēpalē
p eterna. ⁊ iō tale seruītiū nō ē me
ritoriū: sed impfectū. Quidā vō obe
diunt ex caritate sicut filij: q̄ licet ali
qñ peccant a patre: attamē diligūt
ipsū. Tales fuerūt sci martires. qui
nullis aduersitatib⁹ potuerūt a xpō
separi. Ro. viij. Quis nos sepabit a
caritate xpī. tribulatio. an angustia
an p̄secutio. an fames. an nuditas:

an gladius. q. d. **N**ihil ē quod possit
nos a caritate xpī separare neq; etiam
mors. Cant. viij. Fortis vt mors dile
ctior: immo multo fortior qz omnem
mortem superat. Talis fuit iob cui
abstulit dñs oēm substantiam suam.
liberos ⁊ corpis sanitatem. ita qz in
sterquilinio iacēs. testa famem rade
bat. ⁊ tñ dicebat. Ecce si occiderit me
tñ sperabo in eū. Hāc igit̄ obediētā
hīc debem⁹ si serui dei esse volum⁹.
Debem⁹ etā habere humilitatē qd̄
est scdm̄ pncipale. nam nō decet do
minū humilē habere seruū superbū.
Mat. xij. Discite a me. qz mī. sum ⁊
hu. cor. Lu. xviij. Cum oīa bene fecer
tis dicetis. serui inutiles sum⁹. Vnde
legit̄ Jo. xij. quādo domin⁹ lauit pe
des discipulorū suorū dixit. Satis
quid fecerim vob̄ ego domin⁹ ⁊ ma
gister vester. vos vocatis me magi
ster ⁊ dñe ⁊ bene dicatis: sū etem̄. Si
ego laui vestros pedes ⁊ vos alter al
teri⁹ debetis lauare pedes. s. op⁹ hu
militatis vob̄ exhibui. ita vt vos faci
atis. Per. Intollerabil' prudētia est
vt vbi se dñs maiestatis exinamuit.
inflex' vermiculus superbia ⁊ cōtume
scat. Idē in eplā. Fortitudo vite fun
damētū hūilitatis ⁊ pueniēs ad fa
stigiū caritatis. vis celsitudinē cape
dei: cape p̄us hūilitatis exēplū xpī. In
signū h⁹ rei dī. i. Re. xvi. qz ysai. ad
duxit filios duos de qb⁹ dixit samuel.
Nō elegit dñs ex his Cui ysa. Adhuc
reliquus puus ē qui pascit oues. Ille
fuit dauid. Quo vocato: dixit dñs
ad samuelem. Surge ⁊ unge ipsū i re
gē. Ecce qz hūiles elegit sibi ad fūiē
dū. Quidē at̄ ibi qz tres frēs noīati fu
erūt reprobatī. viz eliab. aminadab
et samaa. Quidā supbiūt p̄t̄m suū
nō curantes dicētes. De⁹ est pater
me⁹ ⁊ ego filius suus. quō possz me
damnare. Isti significant per eliab q̄
interpretat̄ pater me⁹ ⁊ deus meus

et tali supbia peccauit adam qui putauit se tanti prece esse apud deum secundum sententiam beati augustini super gene. quod propter comestionem vniuersi pomi non intraret aliquam penam. et quod de facili posset consequi veniam. Superbiunt quidam nolentes deo obedire. De quibus dicit Iob. Isti sunt rebelles et cetera. Isti significantur per aminadab qui interpretatur populus spontaneus qui similiter a deo reprobandatur. Quid autem superbiunt nullum parem habere putantes nec volentes qui significantur per samam qui interpretatur idem. Quod certissime patet in spirituali creatura que super deum se extollere volebat. sed dicitur ei per prophetam. Veritamen ad infernum detraheris. Hugo. Super lunam in celo nata est: sed immemor quasi via vnde ceciderit: illuc redire postea non potuit. Tertium est quod qui vult esse seruus christi debet esse mundus. id est castus. In cuius signum dicitur Daniel. pater. quod nabuchodonosor rex precepit eligi pueros de filiis israel qui essent sine macula et decoris forme qui staret in palatio suo. et sibi ministrarent. In quibus verbis describitur qualis debeat esse castitas serui dei. Primo debet esse munda per integritatem. et sine macula corporis et anime quia secundum beatum Iheronimum nihil prodest virginitatem habere carnem: si quis cum mente nupserit. Sic debet esse decora. id est ornata virtutibus. quia secundum beatum Gregorium. Nec bonum opus valet sine castitate. ne castitas sine bono opere et specialiter debet esse ornata verecundia. Et verecundia debet esse comes castitatis. quia per eam conseruatur. vnde Ecclesiasticus. xxvi. Gratia super gratiam: mulier pudica. casta et facta. Quarto debet esse ornata ut per amorem dei seruetur quod significatur per pueros istos. Debet esse puer castus et purus in intentionem nam sicut fatue virgines que

fuerunt humanam laudem in sua castitate de quibus Gregorius. Dum gloriam foris appetunt. in vasis suis oleum habere noluerunt: de quorum numero fuit filia isephte que dolens in virginitate vitam finire in duobus mensibus per montes cum sororibus ambulans virginitatem suam defleuit. Ideo secundum Perum. in epistola differunt homo pudicus et angelus. non virtute sed felicitate. sed sit illi castitas felicior. huius tamen fortior esse cognoscitur. Ideo Castitas sine caritate est lampas sine oleo: si trahere oleum et lampas non licet. tolle caritatem et castitas non placet. Ruge.

De eodem Sermo. Cxxvii.

Ihesus ciuitatem fleuit super illam. Luc. xix. Gregorius. Omnis christi actio nostra est instructio. In hoc enim legitur christum se pius fleuisse. et nunquam vel raro risisse. sicut dicit augustinus docens nos in hoc mundo potius debere flere quam ridere vel gaudere. Debemus autem libenter flere propter multiplicem lacrimarum utilitatem. Prima utilitas est quod lacrima animam lauit. quam per peccatum est demigrata facies eius. Treno. iij. Demigrata est super carbonem facies eorum. id est conscia peccatorum. quando carbonem est igne tunc est candens. quando extinguitur tunc niger efficitur. Sic anima amore dei ignita. pulchra est et lucida. secundum quod dicitur Cantici. vi. Tota pulchra es amica mea et cetera. Sed quando ignis caritatis per peccatum extinguitur. tunc nigra efficitur. Si autem fuerit lota aqua lacrimarum super muem dealbatur. Psal. Lauabis me et super muem dealbabor. Ista aqua lauit maria magdalenam. maculas anime sue. quando lacrimis pedes domini rigauit. Cum aqua ista lauabat se petrus qui post trigram negationem recordabatur. egressus foras fleuit amare. Gregorius. Maculas cordis sui asperxit:

Iudei enim habebāt tantum vnum templum vbi poterāt offerre et imolare. scz in iherusalem. Sed in alijs ciuitatibz et villis habebāt loca determinata in quibus cōueniebat populus ad orādum et ad audiēdum verbum dei et tractādum de his que pertinebāt ad cōmunem vtilitatem populi. Et ille qui preerat. cuius auctoritate cōgregatio fiebat. dicebat pnceps sinagoge. Et talis erat iste qui accessit ad ihesum et adorabat eum humiliter qz cecidit ad pedes eius. scz faciendo sibi reuerētia debita. dicens. Domine filia mea modo defuncta est: sed rem impone manum tuam super eam et viuet. **Mar.** v. dz. qz dixit eam esse in extremis. **Lu.** viij. dz. qz moriebat. Et hoc est verum quando pater recessit ab ea. Sed anteqz venit ad ihesum mortua est. ppter qd nūc venerūt de domo qui dixerunt. noli vexare magistz. qz defuncta est filia tua. Credētes qz xps non posset suscitare eam a mortuis. licet posset eaz sanare. Et surgēs ihesus sequebatur eum et discipuli eius. **Ly.** pēgēs ad domum eius ppter fidei sue merituz. et ecce mulier q sanguinis fluxū patiebat duodecim ānis. **Luce.** viij. dz. qz in medicos erogauē omniem sctātiā suā nec ab vllō potuit cūari. accessit retro. xps enim erat i turba magna que eum cōpmebat. vt habet **Mar.** v. et ideo de facili nō potuit habere accessum ad eum. et tetigit fimbriā vestimēti eius. **Cor.** in dignum se reputabat tāgere pedes domini. vel etiam plenitudinē vestimēti. habebat xps fimbrias iuxta cōsuetudines iudeoruz fm pceptum legis. vtz **Numeri.** xv. dicebat enim intra se. scz firmiter crededo. Si tetigero tātum vestimētum eius salua ero scz ab hac infirmitate. Magna fides

mulieris: q credidit tātam vtilitatem esse in vestimēti xpi. q a tactu saluaretur q per medicos sanari non poterat. p quibus tātum expendit qz de pauperata fuit. vt dicit **Luce.** viij. Et ihesus cōuersus vidit eam dicens. Cōfide filia fides tua saluam te fecit. **Cor.** Non dixit ego sanauit te. sed fides tua te saluam fecit. vt vitandam ostēsiōnez doceat et meritum fidei extollat. et salua facta est mulier ex illa hora. et **Ambro.** videt velle qz hec mulier eāt martha vgo soror bte marie magdalene et sancti lazari. **Rotādū** qz in via eundo ad filiam pncipis archisinagogi: sanauit mulierem istaz per tactum vestis sue vt sic pnceps ille in fide solidaret. Et cum venissz ihesus in domum pncipis et vidissz tibiennes. scz carmē lugubre canētes. Antiquit? enim tales ad exequias vocabant vt suo carmine alios puocarēt ad luctum. et turbam tumultuatē id est lacrimatē et eiulantē. dicebat recedite. Nolite flere. vt habet **Luce.** viij. per hoc qz dicit. Nolite flere. docet nos qz mortuos nostros nō debem? excessiue de flere. psertim cū fuerint boni homines. Quia licet moriātur mūdor: viuūt tamē deo. ipsos enim nō amittim? sed pmittim?. vt dicit **Aug.** In veteri testamēto triste fuit mori et terribile. qz tūc omnes i infernum descēderūt. vnde **Job.** xvij. Infern? dom? mea est et in tenebris strauit lectum meum et c. vnde **Isid.** libro. xx. de summo bono. Illi plorandi sūt in morte quos miseros infern? recepit ex hac vita. nō quos celestis aula letificans includit et c. Non est mortua puella sed dormit. **Lyra.** Doc dixerat quia poterat eam ita facili suscitare a morte sicut homo potest alium hominē a somno exatere. Et deridebant eum. Ecce deridetur dñs

ih̄s x̄ps nec ita sciē nec arguit dōs.
Et cum eiecta esset turba. lamētan
tium. tumultuātium. et deridētū. Ex
quo erāt incredulit̄ derisores x̄pi nō
erāt digni videre miraculum. intra
iūt. scz locum ubi puella iacebat cum
patre et matre eius petro iacobo et io
hāne. vt h̄c **Mar. v.** Ad hoc vt essēt
testes miraculi. et tenuit manum ei⁹
et dixit clamādo. vt habet **Mar. v.**
Tabitha cumi. qd̄ interpretat̄ puella ti
bi dico surge. scz de lecto mortis. et
cōfestim surrexit puella. et ambulabat
et iussit illi dare māducare et hoc in
signum vere resurrectionis. et stupu
erūt parētes eius. Quib⁹ p̄cepit ne
alicui dicerēt. qd̄ factum erat. vt ha
bet **Lu. viij.** scz ad insinuādum humi
litate. Et exnt fama h̄c. scz tāte po
tētie in vniuersam terrā illam. Nota
circa p̄ns euāgelium ubi d̄r. Confide
filia fides tua et c̄. Notādum qd̄ fides
xp̄iana est firma et vera. Hoc primo
patet ex miraculorū factiōe. In nulla
enim alia fide seu secta fiūt miracula
nisi in nostra fide. q̄ ab initio mūdi fu
it miraculis cōfirmata. Vt patet tem
pore p̄phetarū qui eam p̄phetabāt et
cōscribebāt. Item in nouo testamē
to tempore x̄pi et tpe apostolorū qui
eam p̄dicabāt et in cor vrb⁹ hōim plā
tabāt. Similiter et sancti qui p̄ apo
stolos p̄dicauerūt fidē. Sicut patet i
legēdis sanctorū. Item etiā saraceni
cōfitem̄ qd̄ machinet nullum miracu
lum fecit. Secūdo patet ex tyrānorū
persecutiōe. Omne enim regnū vide
tur esse cōsumptū q̄q̄ ab inimicis.
p̄pter eorum potētiam. Exemplū de
regno assiriorū et grecorū et romano
rum. et sic de alijs. Fideles autem p̄
ter fidem x̄pi quam tenebāt et defen
debāt maximas et generales p̄secutiō
nes multo tpe ab impatorib⁹ a regi
b⁹ a p̄ncipib⁹ a iudicib⁹ et potētibus

mūdi passi sūt. vt d̄r beatus Aug. et
non potuerūt ipsam fidem xp̄ianam
extirpare: sed quotidie crescebat et
augmētabāt. Item notādum hic qd̄
quādo hominī infundit̄ fides tūc etiā
infundūtur omnes alie virtutes. et
ideo oportet vt homo agat scdm̄ fidē
et alias virtutes quas recepit. Alias
in eo fides et virtutes essent frustra.
et meli⁹ esset fidem nō habere q̄ eā
malis operib⁹ impugnare et negare
Vnde apostol⁹. Confitētur se nosse
d̄um. factis autem negant. Vbi dili
gēter est notādum qd̄ mali xp̄iani pe
iores sūt saracenis quantum ad qua
tuor. Primo quia saraceni christum
negant verbo sed isti facto. Peius
enim est factum q̄ verbum. Tales
enim sunt similes militibus pilati qui
genua flectebant coram ih̄esu dicen
tes. Aue rex iudeorum. et percutie
bant eum palmis. Tales etiam sunt
significati per illam ficum habentem
solum folia cui christus maledixit
que statim aruit. Secundo quia sar
aceni ex ignorantia christum negāt
Non enim credunt ipsum esse verum
d̄um et dominum suum. Si etenim
scirent multi eorum saluarentur per
bona opera que faciunt. Christiani
autem sciunt et firmiter credunt ihe
sum christum esse dominum suum.
et tamē ei negant debitum obsequi
um. quod maius malum videtur esse
Exemplum si duo homines negatēt
debitum obsequium regi ita qd̄ vn⁹
diceret. Dñe nescio qd̄ debeā vobis
obsequium hoc exhibere. si em̄ scirē
libētē exhiberē. Alter vero diceret
scio qd̄ hoc obsequium vobis debeo
sed nolo vobis exhibere. Manifestū
qd̄ magis offēderet regem. Tercio qd̄
saraceni legē suā obſuāt. et lesāt nul
li⁹ legis eē vidēt. qd̄ nec saraceni nec
xp̄iani sūt. Et iō tales sine lege pibūt

Quarto qz tales vident eē apostate a fide: quātum ad rem fidei. Vident etiam piuri eorum que in baptismo promiserunt. scz renūciare diabolo & pompis eius. Et ideo malo xpiano si des erit ei ad cumulum damnationis eius. qz graui⁹ peccat xpian⁹ formicando & alia que phibent in lege & euāgelio transgrediēdo q̄ pagan⁹. Etiam plus punit & pfundius damna. Vnde de hoc dicit in decretis. Si delis mal⁹ prior est infideli & grauius peccat & pena grauior sibi debet. i. q. i. Noui.

Dominica. xxv. post octauas Pentecostes.

In illo tempore. Cum subleuasset oculos ihesus & videret qz multitudo maxima venit ad eum & c. De hoc euangelio requirere in medio q̄dragesime scz dominica Letare. Nam bis legit hoc euāgelium in anno.

In festo dedicationis templi Euāgelium.

In illo tempore Ingressus ihesus perambulabat ihericho. Et ecce vir nomine zache⁹. & h erat princeps publicanor. & ipse diues: & querebat videre ihesum quis esset. & non poterat pre turba. qz statura pusill⁹ erat. & precurrens ascendit in arbozem siccomorum vt videret illum: qz inde erat transitus. Et cum remisset ad locum: suspiciens ihs vidit illum & dixit ad eum. zachee festinas descende. Quia hodie in domo tua oportet me manere. & festinans descendit. & excepit illum gaudēs. & cum videret oēs: murmurabāt dicētes qz ad hominem peccatores diues tisset. Strās autem zacheus dixit dōminū. Ecce dimidium bonorū meorum dñe do pauperibus & si quid ali quem defraudauit: reddo q̄duplum. At ihesus ad eum. Quia hodie sal⁹

huic domui facta ē eo qz & ipse sit fili⁹ abrahe. Venit enī fili⁹ hominis q̄rē et saluū facere qd perierat.

Postilla

Ingress⁹ ihesus perābu. & c. **Lu.** xix. Historia hui⁹ euangelij facta est Anno xpi. xxxij. xvi. kal. ap. lis. luna. vii. indictione. vi. An̄ initium illi⁹ euāgelij scribit sanct⁹ **Lu.** in precedētī ca. qz quidam adolescēs interrogauit ihesum di. Magister qd faciedo vitam eternam possidebo. Dixit autem ei ihesus Si vis ad vitā ingredi serua mādata. Qui ait hec oia custodiui a iuuetute meā: qd adhuc mihi deest. At illi ihesus. Si vis pfectus esse vade & vende omnia que habes & da pauperib⁹. & hēbis thesaurum in celo & veni & seqre me. Vis ille auditis cōtristat⁹ ē: qz diues eāt valde. Vidēs illum ihesus tristem factum dixit. qd difficile qui pecunias habēt in regnum dei intrabūt. **Ly.** difficile d. & nō impossibile Quia difficile est diuitias possidere & nō tenere nimis amore earum. Facili⁹ est camelum per foramē acus trāsire q̄ diuitem intrare in regnū dei. **Ly.** Hoc nō intelligit de quolibz diuite: sed de diuite cōstituēte finem in diuitijs & totam cōfidentiam suam. ergo mar. x. dicitur. qz difficile cōfidentes in pecunias intrabūt in regnum. **Ly.** possessio diuitiarum reddit hominez difficilem ad perfectionem acquirendā non tamen facit impossibilem. Quia abraam fuit diues valde & tamē fuit pfectus. vt habet **Gen.** xvi. Et ideo dicitur **Ecclesiastic.** xxi. Btūs vir diues qui inuent⁹ est sine macula. & sequit. Et quis est hic & laudabit eum. quasi diceret. vir & cum difficultate inuenitur. & auditis his discipuli mirabant valde. d. Quis ergo poterit salu⁹ fieri. ait illis. q̄cūqz

impossibilia sūt apud hoies possibilia
sūt apud deū. qz sicut dicit **Heda. De**
pōt a cupiditate terrenorū cōuertere
ad cupiditatē eternorū. vtz **Cap. xiiij**
Potes es dñe ex omnib⁹ saluare **Vñ**
qui illud qd sup̄est paupib⁹ tribuūt
et eos sibi amicos cōstituūt. regnum
celorū intrare pōt. vtz **Lu. xvi. Facite**
vobis amicos de māmōna iniquitatis.
vt cum defeceritis recipiāt vos in et̄
na tabernacula. **Similiē** qui diuites
suis opa misericordie exerāt. s. abā
do esuriētē. potādo sitiētē. hōspi
tādo peregrinū. vestiēdo nudum. et
sic de alijs. vñde **Mat. xxv. Esuriui**
et deditis mihi māducare et c. **Veni**
te bñdicti p̄ris mei possidete regnum
vobis patū a cōstitutione mūdi. **Tūc**
postmodum sequit̄ euāgelium hodi
ernū. **Ingressus** ihesus pambulabat
ihericho. q̄ ciuitas distat ad vnā die
tam a iherusalem. **Et ecce** vir nomie
zache⁹ **Goz.** nominat̄ exp̄sse tanq̄ di
gn⁹ noīe. et qz in libro vite erat scrip
tum nomē eius. et hic erat princeps
publicanorū **Ly.** nō tm̄ publican⁹ sed
princeps publicanorū. **In** quo appa
ret maior mīa dei in eius vocatiōe vt
vbi abūdat delictū sup̄abundaret et
grā. et ipse diues **Ly.** qz auar⁹ fuit i
acquirendo. et q̄rebat. i. desiderabat
videre ihesum. quis esset. in p̄sona et
hoc ex deuotiōe. et non poterat p̄ tur
ba. **Ly.** ex quo p̄tz deuotio populi ad
xp̄m. **Quia** statura pusill⁹ erat. scz i
p̄sona corporis. et p̄currēs. i. p̄ alijs
currēs. **Ascēdit** in arborem siccomorū
Goz. vt qd natara min⁹ habēt
ascēsū arboris suppleret. **Siccomor⁹**
est arbor moro similis in folijs sed al
titudine p̄stans. et interpretat̄ ficiis fa
tua. et significat crucem xp̄i. q̄ genti
bus stulticia est. iudeis vero scandalū
xp̄ianis autēz dulcedo et hōnor. vt vi
deret illum. qz inde erat transiet⁹.

scz ex illa pte q̄ erat siccomor⁹. **Que**
rit quid mouit eum ad hoc vt sic de
siderabat videre ihesum. **Respondet**
fm̄ **Aug.** **Quia** ipse audit⁹ **Audiuit**
enim famam vñdīqz creāuolantem
de ihesu. qz solo verbo infirmos cura
ret. ergo desiderabat ipsum videre.
Et cum venisset scz ihesus ad locum
vidit illum. non tantū visu corporis
sed etiam respectu pietatis et miseri
cordie. **Et** dixit ad illum. tanq̄ iam
dignum diuino eloquio. **zache⁹ festi**
nās descēde. vocat eum ex nomie ad
cōfessionem sue infinite sapiētie q̄ et
nos omnes nouit et nominat. **Vñ in**
p̄s. cxi. **Qui** nūmeāt multitudinē
stellarum et omnib⁹ eis nomina vo
cās. **Quia** hodie in domo tua opor
tet me manere **Li.** in domo materia
li p̄pter refectionem xp̄i et discipulo
rum suorū et in domo spūali oscie p̄
gratie infusionem. **At ille.** s. **zache⁹**
festinās **Goz.** **Non** perastinās non se
excusans. descēdit. non tātum descē
su locali sed et mētali per humilitatē
et excepit illum. scz xp̄m. gaudens.
scz de tanti hōspitis aduentu. **Et** cum
viderent omnes. id ē pharisei et alijs
malignantes. scilicet qz intrauit do
mum publicani. murmurabāt dicen
tes qz ad hominem peccatorez diuer
tisset. **Ly.** et hoc irrationabiliter fece
rūt. qz nullus rationabiliter pōt mur
murare si medicus visitet egrotum
ad ipsum sanādum. **Insup̄** false iu
dicauerūt de zacheo. qz iā peccator
nō erat sed vere penitens. **Stās** au
tem **zache⁹** dixit ad dominum quasi
parat⁹ ei obedire. **Ecce** dimidiū bo
norū meorū dñe do paupib⁹. **Non** dē
dato in futuro. scz post mortē meā
sed do in presenti. **Quia** vnus dena
rius in vita plus valet q̄ mille post
mortem. **Et** si quid aliquem defrau
dauit reddo quadruplum. ergo in

quātumcūq; modico. In hoc autē
q; ponit sub dubitatione dicens. Si
quid aliquem defraudauit ostēdit se
nō multum defraudasse. reddo non
dicit reddam. Quia tenet hōmo sta-
tim restituere res iniustas iuxta om-
ne posse suū. Vnde Aug⁹. Non dimit-
tit peccatum nisi ablatum restituat.
Quadruplum. utināz vsurarij et rap-
tores et c. redderēt simplum. Ait autē
ihesus. q; hodie huic domui sal⁹ a dō
facta est. Cor. i. totī familie. Et spec-
aliter cōsciētie zachēi que facta ē do-
mus dei per grām inhabitātis. Eo q;
ipse sit filius abrahe. vnde Beda. Za-
cheus fili⁹ abrahe dicitur. Non q; de stirpe
eius gemit⁹. sed q; est fides eius imi-
tat⁹. et sicut ille terram domūq; pa-
ternam deseruit. Ita iste zachēus di-
midiam partē bonorum suorū paupe-
rib⁹ distribuit. ex his videt⁹ q; nō fu-
it iude⁹. sed pagan⁹. Quia omnes
iudei de stirpe abrahe descenderūt. et
idem videt⁹ dicere Ambrosi⁹. Venit
enim fili⁹ hominis. Cor. de celo i mū-
dum per humanitatis assumptionē
querere. per doctrinam suā. et sal-
uū facere. per gratiam. qd perierat.
per culpam.

Euāgeliorū dominicaliū postilla p-
circulum anni finit feliciter.

Incipit postilla super euāgelij de
sanctis.

In festo sancti Andree apostoli.
Euāgelium scdm Mat^h. iij.

In illo tempore. Ambulās ihesus iux-
ta mare galilee vidit duos frēs Sy-
monem qui vocat⁹ petre⁹. Et andream
frēz eius mittētes rete i mare. erāt
enim piscatores. Et ait illis. Venite
post me faciam vos fieri piscatores
hominū. At illi cōtinuo relictis reti-
bus secuti sūt eum. Et pcedens indez

vidit duos alios frēs. Iacobum et
bede⁹. et Iohānem frēm eius in na-
ui cum zebedeo patre eorū. reficien-
tes retia sua. et vocauit eos. Illi autē
relictis retib⁹ et patre secuti sūt eū

Postilla.

Ambulās ihesus iuxta mare et c.
Mat. iij. Mar. i. Lu. v. Disto-
ria hui⁹ euāgelij facta est Anno xpī
xxi. vi. p^o iunij dominica. luna. in-
dictiōe. iij. Ante incipit illi⁹ euā-
gelij scribit sanct⁹ Mat^h. in eodem
ca. q; postq; xp̄s ieiunauit. xl. dieb⁹
et xl. noctib⁹ in deserto. Tūc postmo-
dum venit et habitauit in capharna-
um et in finib⁹ zabulon et neptalim.
et cepit p̄dicare et dicere. penitentiā
agite. appropinquabit enim regnū
celorum. Ambulans ihesus iuxta ma-
re galilee. Ly. mare illud est quidā
lacus habēs centum stadia lōgitudi-
nis. et quadraginta latitudinis. per
quem trāsit iordanis flumē. vt dicit
Iheronim⁹. dicitur autem mare fm
modum hebraicum loquendi. q; ibi
est magna cōgregatio aquarū. fm
illud Gen. primo. Congregationes
aquarū appellauit maria. vocatur
etiam aliquādo stagnū geuazareth
vtz Luce. v. dicit etiam mare galilee
q; est in regione illa. Et etiam dicit⁹
aliquādo mare tyberiadis a ciuitate
tyberia sita sup ipsū mare. vidit du-
os frēs Cor. non tm corpalliter. sed
etia spūaliter. vñ Cri. ad corda pl⁹
q; ad facies respiciēs. Simonē q; vo-
cat⁹ petrus. et andream frēm ei⁹ mittē-
tes rete i mare. Cor. ad piscandū
et qrendū victū. erāt em piscatores
Vñ Cri. piscatores illitterati mittū-
tur ad p̄dicandū. Ne fides credentiū
nō in v̄tute dei. sed in eloquētiā siue
in doctrina hōim putaret⁹. At illi cōti-
nuo relictis retib⁹ secuti sūt eū. vñ
Crisost. In hoc docuerūt nōs apli q;
e in